

বিনামূলীয়া
পাঠ্যপুথি

আমাৰ গণিত

তৃতীয় শ্ৰেণীৰ বাবে

বিদ্যালয় শিক্ষা বিভাগ
অসম চৰকাৰ

ৰাষ্ট্ৰীয় সংগীত

জন-গণ-মন-অধিনায়ক, জয় হে
ভাৰত-ভাগ্য-বিধাতা
পঞ্জাব-সিন্ধু-গুজৰাট-মাৰাঠা
দ্ৰাবিড়-উৎকল-বংগ
বিষ্ণু-হিমাচল-যমুনা-গংগা
উচ্ছল-জলধি-তৰংগ
তব শুভ নামে জাগে, তব শুভ আশিস মাগে,
গাহে তব জয়-গাথা।
জন-গণ-মংগল-দায়ক জয় হে
ভাৰত-ভাগ্য-বিধাতা।
জয় হে, জয় হে, জয় হে,
জয় জয় জয় জয় হে।

(উৎস - গৃহ মন্ত্ৰালয়, ভাৰত চৰকাৰ)

[https://www.mha.gov.in/sites/default/files/National Anthem%28E%29_2.pdf](https://www.mha.gov.in/sites/default/files/National%20Anthem%28E%29_2.pdf)

আমাৰ গণিত

তৃতীয় শ্ৰেণীৰ বাবে
(পাঠ্যপুথি তথা অভ্যসন পুথি)

Q9Z1J9

প্ৰস্তুতকৰণ

ৰাজ্যিক শিক্ষা-গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ, অসম
কাহিলিপাৰা গুৱাহাটী-১৯

নাম :.....

বিদ্যালয়ৰ নাম :.....

শ্ৰেণী : ৰোল নং :.....

অসম ৰাজ্যিক পাঠ্যপুথি প্ৰণয়ন আৰু প্ৰকাশন নিগম লিমিটেড, গুৱাহাটী

AMAR GANIT : Tiritiya Shrenir Babe : A textbook cum workbook on Mathematics for class 3 (Assamese Medium) developed and reviewed by SCERT, Assam through workshops and approved by the Government of Assam and published by the Assam State Textbook Production and Publication Corporation Limited, Guwahati on behalf of Govt. of Assam. **FREE TEXTBOOK**

All rights reserved : No reproduction in any form of this book, in whole or in part (except for brief quotation in critical articles or reviews) may be made without written authorization from the copyright authorities.

© : State Council of Educational Research and Training, Assam

প্রথম প্রকাশ : ২০২৪

: ৭০ জি.এছ.এম. কাগজত মুদ্রিত পাঠ্যপুথি

প্রকাশক : অসম চৰকাৰৰ দ্বাৰা বিনামূলীয়াকৈ বিতৰণৰ বাবে অসম ৰাজ্যিক পাঠ্যপুথি প্ৰণয়ন আৰু প্ৰকাশন নিগম লিমিটেডৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত পাঠ্যপুথি।

মুদ্রক : লাবণ্য প্ৰিন্টিং প্ৰেছ
চন্দ্ৰকান্ত হাজৰিকা পথ
তৰুণ নগৰ, গুৱাহাটী-৭৮১০০৫

ডাঃ বনোজ পেণ্ডু, এম. বি. বি. এছ
মন্ত্ৰী, অসম

শিক্ষা, ভৈয়াম জনজাতি আৰু
পিছপৰা শ্ৰেণী কল্যাণ বিভাগ

শুভেচ্ছাবাণী...

বিদ্যায়তনিক শিক্ষাৰ প্ৰধান আহিলা হৈছে পাঠ্যপুথি। পাঠ্যপুথিৰ মাজেৰেই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে জ্ঞানৰ অন্বেষণ কৰে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলেই আমাৰ ৰাজ্যৰ তথা আমাৰ দেশৰ ভৱিষ্যতৰ মূল সম্বল। মানৱ সভ্যতাৰ ধাৰা শিক্ষাৰ দ্বাৰাই প্ৰভাৱান্বিত হয়। এই উপলক্ষিৰেই বৰ্তমান চৰকাৰে শিক্ষা ক্ষেত্ৰত সৰ্বাধিক গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে।

বৰ্তমানৰ ৰাজ্য চৰকাৰে শিক্ষা গ্ৰহণৰ ক্ষেত্ৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে সফলতা অৰ্জন আৰু জীৱনৰ লক্ষ্য পূৰণ তথা ৰাজ্যৰ কল্যাণৰ হেতুকে আশুৱাই যোৱাৰ বাবে বিভিন্ন অভিলাষী আঁচনি ৰূপায়ণ কৰি আছে। 'প্ৰজ্ঞান ভাৰতী'ৰ অধীনস্থ বিনামূলীয়া পাঠ্যপুথিৰ অধীনত 'ক' শ্ৰেণীৰ পৰা দ্বাদশ শ্ৰেণীলৈ বিনামূলীয়া পাঠ্যপুথিৰ অবিৰত যোগান ধৰি আহিছে। ২০২০ চনৰ পৰা আমাৰ চৰকাৰে এই আঁচনি স্নাতক শ্ৰেণী পৰ্য্যন্ত সম্প্ৰসাৰিত কৰি আহিছে। সমগ্ৰ ৰাজ্যত উচ্চতৰ মাধ্যমিক আৰু স্নাতক শ্ৰেণীত নামভৰ্তিকৰণৰ মাতুল বেহাইৰ ঘোষণাৰে এক যোগাত্মক পদক্ষেপ লৈ থকা হৈছে। সমাজৰ আৰ্থিকভাৱে পিছপৰা পৰিয়ালৰ শিক্ষাৰ্থীলৈ হাইস্কুল শিক্ষান্ত আৰু উচ্চতৰ মাধ্যমিক পৰীক্ষাৰ মাতুল বেহাই দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰি থকা হৈছে। লগতে মাধ্যমিক স্তৰতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক সমবেশ (ইউনিফৰ্ম) যোগান ধৰাৰ বাবে চৰকাৰে ব্যৱস্থা লৈছে। 'আনন্দৰাম বৰুৱা আঁচনি'ৰ জৰিয়তে হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হোৱা মেধাৱী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক 'লেপটপ' বা তাৰ বিনিময়ত আৰ্থিক অনুদান আগবঢ়োৱা হৈছে।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শিক্ষা গ্ৰহণৰ বাট সেন্দূৰীয়া কৰি তোলাৰ মহান উদ্দেশ্য সাৰোগত কৰি ৰূপায়ণ কৰি অহা 'প্ৰজ্ঞান ভাৰতী' আঁচনিৰ অন্তৰ্ভুক্ত বিনামূলীয়া পাঠ্যপুথি যোগানৰ দৰে পৰিত্ৰ কৰ্মযজ্ঞ সম্পাদন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত অৰিহণা যোগোৱা ৰাজ্যিক শিক্ষা-গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ, অসম ৰাজ্যিক বিদ্যালয় শিক্ষা পৰিষদ তথা অসম ৰাজ্যিক পাঠ্যপুথি প্ৰণয়ন আৰু প্ৰকাশন নিগমৰ কৰ্মতৎপৰতাক মই শলাগ লৈছো। শিক্ষাৰ্থীসকলে নিৰলস জ্ঞান আহৰণৰ যজ্ঞত আত্মনিয়োগ কৰি ৰাষ্ট্ৰৰ সম্পদৰূপে নিজকে গঢ়ি তুলিব বুলি মই আশা ৰাখি আন্তৰিকতাৰে শুভেচ্ছা জ্ঞাপন কৰিলো।

(ডাঃ বনোজ পেণ্ডু)

শিক্ষামন্ত্ৰী, অসম

পাতনি

শিশুকেন্দ্ৰিক শিক্ষা পদ্ধতিৰ সফল ৰূপায়ণৰ লগতে প্ৰাথমিক শিক্ষাক সাৰ্বজনীন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত বিদ্যালয়সমূহত পাঠ্যপুথিৰ ভূমিকা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতি ২০২০ত স্পষ্টভাৱে উল্লেখ কৰা হৈছে যে প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত সাৰ্বজনীন বুনয়াদী সাক্ষৰতা আৰু সাংখ্যিকতাৰ জ্ঞানপ্ৰাপ্ত কৰোৱাটো আমাৰ সৰ্বোচ্চ অগ্ৰাধিকাৰ। ৰাজ্যিক শিক্ষা-গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ, অসমে অসম চৰকাৰৰ নিৰ্দেশ সাপেক্ষে সময়ে সময়ে প্ৰাথমিক স্তৰৰ পাঠ্যপুথিসমূহ প্ৰস্তুত আৰু পুনৰীক্ষণ কৰি আহিছে। এইবেলি 'অকণিৰ গণিত' নামেৰে গণিত বিষয়ৰ প্ৰথম শ্ৰেণীৰ নতুন পাঠ্যপুথি ২০২৪-২৫ শিক্ষাবৰ্ষৰ পৰা বিদ্যালয়সমূহত প্ৰচলন হ'ব পৰাকৈ প্ৰস্তুত কৰি উলিয়াইছে। এই পুথিখন 'ৰাষ্ট্ৰীয় কেৰিকুলাম ৰূপৰেখা ২০২২ বুনয়াদী স্তৰ' (NCF-FS)ৰ আধাৰত প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা ৰাজ্যিক পাঠ্যক্ৰম আৰু শেহতীয়াকৈ ৰাষ্ট্ৰীয় শৈক্ষিক অনুসন্ধান আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ, নতুন দিল্লীৰ দ্বাৰা প্ৰস্তুত কৰা পাঠ্যপুথিৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।

শিশুসকলক গণিতৰ প্ৰাথমিক ধাৰণাবোৰ আয়ত্ত কৰাওঁতে তেওঁলোকৰ সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি এই পাঠ্যপুথিখনত যথেষ্ট ক্ৰিয়া-কলাপ সন্নিবিষ্ট কৰা হৈছে। পাঠ্যপুথিৰ পাঠসমূহৰ আদান-প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত শিক্ষকসকলে 'নিপুণ অসম'ৰ অধীনত বিদ্যালয়লৈ পঠোৱা কাৰ্যপত্ৰৰ সৈতে সংৰেখিত কৰিব লগতে শিক্ষকৰ হাতপুথিৰ সহায় লৈ শিকন প্ৰক্ৰিয়া আনন্দদায়ক কৰিব বুলি আশা কৰা হ'ল।

কৰ্মশালাৰ জৰিয়তে পাঠসমূহ প্ৰস্তুত কৰোঁতে অভিজ্ঞ শিক্ষক, শিক্ষক-প্ৰশিক্ষকৰ সহায় লোৱা হৈছে। এই ছেগতে তেখেতসকলক আমাৰ তৰফৰ পৰা আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

ৰাজ্যখনৰ বিভিন্ন শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী তথা সমল ব্যক্তিৰ পৰামৰ্শত খুব কম দিনৰ ভিতৰত এই পাঠ্যপুথিখন প্ৰস্তুত কৰি উলিওৱা হেতুকে অনিচ্ছাকৃতভাৱে কিছু ভুল ৰৈ যাব পাৰে। তেনে ভুলসমূহ আঙুলিয়াই গঠনমূলক দিহা-পৰামৰ্শ দিবলৈ সদাশয় ব্যক্তিসকলক অনুৰোধ জনালোঁ।

নিৰদা দেৱী

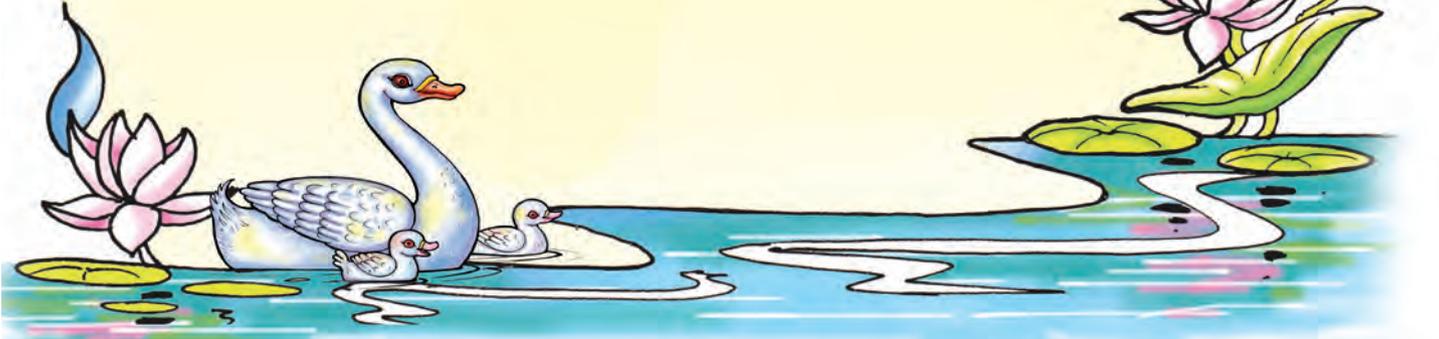
(ড° নিৰদা দেৱী)

সঞ্চালক

ৰাজ্যিক শিক্ষা-গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ, অসম
কাহিলিপাৰা, গুৱাহাটী-৭৮১০১৯

সূচীপত্ৰ

পাঠ নং	পাঠৰ নাম	পৃষ্ঠা
১	সংখ্যা (১০০ৰ পৰা ৫০০লৈ)	১-১৮
২	আকৃতি	১৯-৩৩
৩	সংখ্যা (৫০১ৰ পৰা ৯৯৯লৈ)	৩৪-৪৫
৪	যোগ	৪৬-৫৭
৫	বিয়োগ	৫৮-৭২
৬	তথ্যৰ ব্যৱহাৰ	৭৩-৮১
৭	পূৰণ	৮২-৯৬
৮	হৰণ	৯৭-১০৮
৯	ভগ্নাংশ	১০৯-১২১
১০	সময়	১২২-১৩৫
১১	দৈৰ্ঘ্য	১৩৬-১৪৪
১২	ধাৰণ ক্ষমতা	১৪৫-১৫১
১৩	ওজন	১৫২-১৬০
১৪	টকা-পইচা	১৬১-১৭১
১৫	চানেকি	১৭২-১৮২

ডিজিটেল বিষয়বস্তু উপলব্ধ কৰিবলৈ কেনেদৰে QR Code ব্যৱহাৰ কৰিব

diksha.gov.in/app

অথবা

আপোনাৰ মোবাইলৰ ব্ৰাউজাৰত diksha.gov.in টাইপ
কৰক আৰু tap button স্পৰ্শ কৰক ।

Google Play Store ত DIKSHA search কৰক আৰু
App টো ডাউনলড কৰিবলৈ Install Button টো স্পৰ্শ কৰক

মোবাইলত QR Code ব্যৱহাৰ কৰি কেনেকৈ ডিজিটেল বিষয়বস্তু উপলব্ধ কৰিব পাৰি

1

অগ্ৰাধিকাৰ দিয়া
ভাষাটোক নিৰ্বাচন কৰক

2

আপোনাৰ ভূমিকা
বাছনি কৰক- ছাত্ৰ/
শিক্ষক/অন্য

3

QR Code Scan
কৰিবলৈ QR ক'ডৰ
আইকনটোত স্পৰ্শ কৰক

4

প্ৰবেশ অনুমোদন
কৰক আৰু এপ
ব্যৱহাৰৰ অনুমতি দিয়ক

5

পাঠ্যপুথিৰ QR Codeত
Camera কেন্দ্ৰীভূত/
দৃষ্টিপাত (Focus) কৰক

6

QR Code সম্পৰ্কিত
হৈ থকা বিষয়বস্তু প্ৰদৰ্শন
কৰিবলৈ ক্লিক কৰক

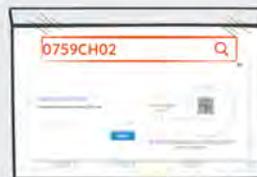
Desktop অত QR Code ব্যৱহাৰ কৰি ডিজিটেল বিষয়বস্তু কেনেদৰে উপলব্ধ কৰিব পাৰি

QR Codeৰ তলত আপুনি ছটা
অংকবিশিষ্ট সংখ্যাটো
(ডায়েল কোড) দেখিব

আপোনাৰ ব্ৰাউজাৰত
<https://diksha.gov.in/as/get>
টাইপ কৰক

৬ অংকৰ ডায়েল ক'ডটো
আপোনাৰ Desktopৰ
চাৰ্চবাৰডালত লিখক

উপলব্ধ বিষয়বস্তুৰ তালিকা
নিৰীক্ষণ কৰক আৰু নিজৰ
পছন্দৰ বিষয়বস্তুত ক্লিক কৰক

দেওবাৰে ৰাতিয়ে বন্ধুসকলৰ লগত ঘৰৰ ওচৰৰে খেলপথাৰখনলৈ ক্ৰিকেট খেল চাবলৈ গ'ল।

খেলখনত বিভিন্নগৰাকী খেলুৱৈয়ে অৰ্জন কৰা ৰান তলত দিয়া ধৰণৰ -

খেলুৱৈৰ নাম	খেলুৱৈসকলে অৰ্জন কৰা ৰান	
	সংখ্যাৰে	আখৰেৰে
উমা	৩৮ আঠত্ৰিশ
জন	১০
নিবেদা	৫২
ইমৰান	২৩
কনক	৬৬

ওপৰৰ তালিকাখনত থকা সংখ্যাসমূহ খালী ঠাইত আখৰেৰে লিখা।

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ বিচাৰোঁ আহা-

(ক) তালিকাখনত থকা আটাইতকৈ সৰু সংখ্যাটো কি?

(খ) তালিকাখনত থকা আটাইতকৈ ডাঙৰ সংখ্যাটো?

(গ) নিবেদাই উমাতকৈ কিমান ৰান বেছিকৈ কৰিছে? ৰান

(ঘ) ১০০ ৰান কৰিবলৈ কনকক আৰু কিমান ৰান লাগিব? ৰান

(ঙ) আটাইতকৈ কম আৰু আটাইতকৈ বেছি ৰান কৰা খেলুৱৈ দুগৰাকীৰ মাজত ৰানৰ পাৰ্থক্য কিমান?

তলৰ বানসমূহ দহৰ মুঠা **১০** আৰু কাঠীৰে **১** লিখোঁ আহা -

১০	
২৩	
৩৮	
৫২	
৬৬	

তালিকাত থকা বানসমূহ উৰ্ব্বক্রম আৰু অধঃক্রমত চাওঁ আহা -

সৰুৰ পৰা ডাঙৰলৈ

ডাঙৰৰ পৰা সৰুলৈ

তলৰ সংখ্যাবোৰ অধঃক্রমত সজোৱা -

(ক) ৩৫, ১৭, ৫৫, ২৫, ৪০

(খ) ১১, ২৯, ২১, ৯১, ৩৫

তলৰ সংখ্যাবোৰ উৰ্ব্বক্রমত সজোৱা -

(ক) ১৫, ২৯, ৮, ৩১, ৯২

(খ) ৯৯, ২৪, ৬৪, ৩১, ৯০

অনিমাইঁতৰ বগৰী -

অনিমা আৰু ৰাছলে ঘৰৰ চৌহদত থকা বগৰীজোপাৰ পৰা বগৰী বুটলিলে। তেওঁলোকে বুটলা বগৰীবোৰ গণিবলৈ ধৰিলে।

মই গণনা কৰি ৯৭টা পালোঁ।

মই গণনা কৰি ৯৮টা পালোঁ।

ভালদৰে গণনা কৰা।
দুয়োৰে গণনাত বেলেগ বেলেগ ওলাইছে দেখোন।

আলোচনা কৰোঁ আহা -

* দহৰ গোট কেইটা পালোঁ ?

* গোট গঠন নকৰাকৈ কেইটা বগৰী থাকিল ?

* মুঠ কেইটা বগৰী আছে ?

* দহৰ গোট গঠন নকৰাকৈ থকা বগৰীকেইটাৰ লগত আৰু কেইটা বগৰী লগ লগালে দহৰ এটা গোট পোৱা যাব ?

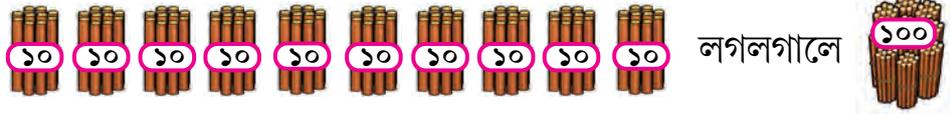
গণনা কৰি পোৱা বগৰীৰ লগত আৰু এটা বগৰী লগ লগালে কেইটা পাবা চাওঁ আহা -

অৰ্থাৎ, ৯৯ৰ লগত ১ লগলগালে ১০০ হয়।

১০টা দহৰ গোট লগলগালে ১০০ হয়।

এইদৰে,

জানি থওঁ আহা -

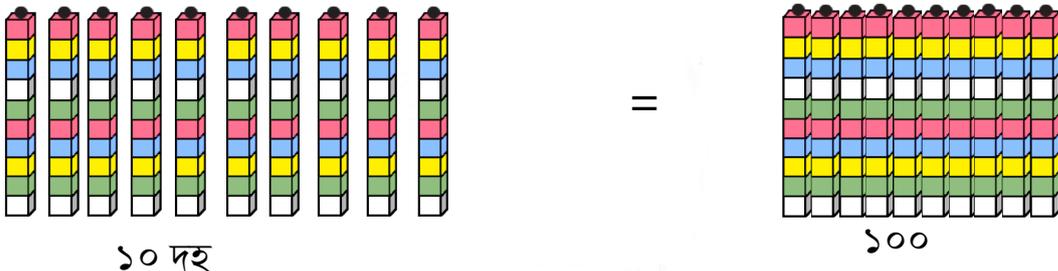
তিনিটা অংকৰে গঠিত আটাইতকৈ সৰু সংখ্যা হৈছে ১০০।

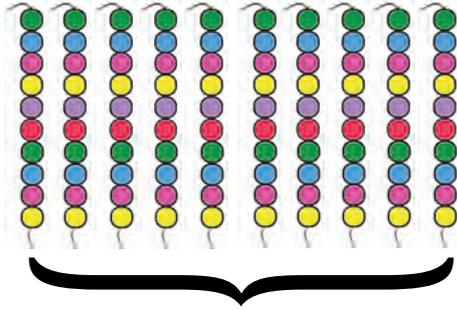

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

গোটত গণনা কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা সম্পৰ্কে শিক্ষার্থীৰ লগত আলোচনা কৰিব আৰু গোটত গণনা কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিব। দুইৰ গোট, পাঁচৰ গোট আৰু দহৰ গোটত গণনা কৰিলে পোৱা সুবিধাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিব।

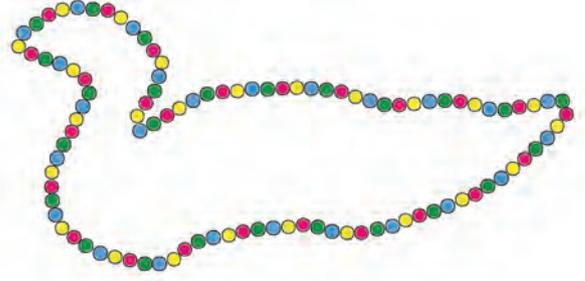
এশৰ গোট সাজোঁ আহা -

এশ = ১০ দহ

=

এশ = ১০০

শতকত এশটা এক থাকে। দহটা দহ লগ লাগি এশ হয়।

এশৰ সৈতে চিনাকি হওঁ আহা -

মই শতক অৰ্জন
কৰিলোঁ।

মোৰ মণিমালাডালত
১০০টা মণি আছে।

মই ১০পেকেট পেঞ্চিল গণিলোঁ।
১০ডালকৈ ১০টা পেকেটত মুঠ
১০০ডাল পেঞ্চিল আছে।

মায়ে মোক বজাৰ
কৰিবলৈ ৫খন ২০টকীয়া
নোট দিছে।

মই ১০০টা
ডালিম বিক্ৰী কৰিলোঁ।

মন কৰোঁ আহা -

● ওপৰৰ প্ৰত্যেকটো উদাহৰণেই এশ বুজাইছে, কিন্তু প্ৰত্যেকেই বেলেগকৈ কৈছে।

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

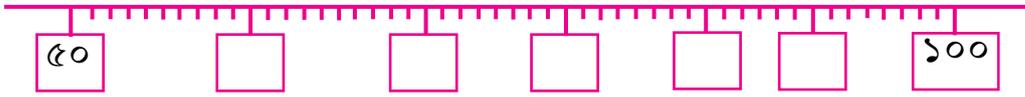
দৈনন্দিন জীৱনত সংখ্যাৰে সম্পৰ্ক কৰাটো জৰুৰী। গতিকে, শিক্ষার্থীক দৈনন্দিন জীৱনত

ব্যৱহাৰ হৈ থকা অন্যান্য উদাহৰণৰ সহায়ত তিনিটা অংকবিশিষ্ট সংখ্যাৰ ধাৰণা দিব, লগতে বিভিন্ন সংখ্যা
ক'বলৈ আৰু পঢ়িবলৈ উৎসাহিত কৰিব।

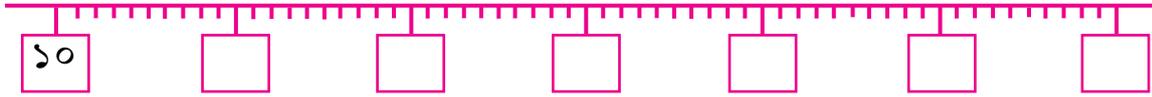

নিজে কৰোঁ আহা-

- * ক্ৰিকেট খেল এখনত হৰমনপ্ৰীত কৌৰে ৯৭ বান আৰু স্মৃতি মন্মানাই ৮৯ বানত খেলি আছে। শতক অৰ্জন কৰিবলৈ প্ৰতিগৰাকীকে আৰু কিমানকৈ বানৰ প্ৰয়োজন হ'ব? হৰমনপ্ৰীত কৌৰক লাগিব বান, স্মৃতি মন্মানাক লাগিব বান
- * মিঠাইৰ দোকানী এজনে ১০০টা মিঠাইৰ অৰ্ডাৰ পালে। তেওঁ ৯০টা মিঠাই প্ৰস্তুত কৰিলে আৰু টা মিঠাই প্ৰস্তুত কৰিলে মুঠ ১০০টা মিঠাই হ'ব।
- * সংখ্যাৰেখা চাই খালী বাকচবোৰ উপযুক্ত সংখ্যাৰে পূৰ কৰোঁ আহা -

- * ১০ৰ গোটসমূহ সংখ্যাৰেখাত লিখোঁ আহা-

কোনটো বেছি ওচৰত?

- ভেকুলীৰ ওচৰত থকা ফৰিংটোত ঘেৰ দিয়া।
- ফৰিংটো খাবলৈ ভেকুলীটোৱে কোনটো সংখ্যালৈ জঁপিয়াব লাগিব?
- ২৪ৰ ওচৰত কোনটো দহ আছে? ২৪ৰ নিকটৱৰ্তী দহ হৈছে ২০।

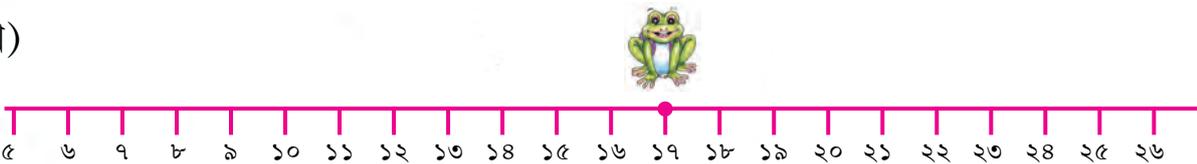

নিকটৱৰ্তী দহবোৰ সংখ্যাৰেখাত ঘেৰ দিওঁ আহা-

(ক)

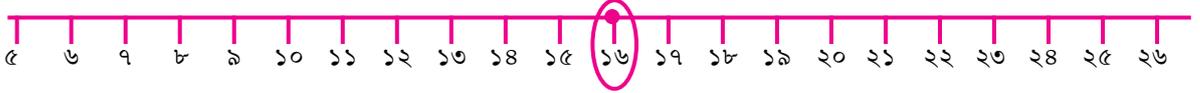

(খ)

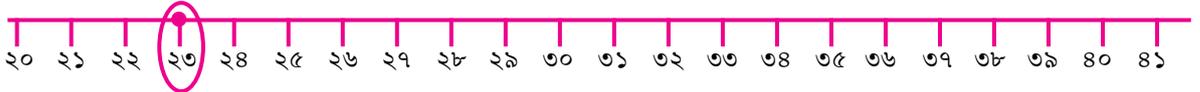

সংখ্যাবেখাত ঘেৰ কৰা সংখ্যাবোৰৰ নিকটৱৰ্তী দহ খালী বাকচত লিখোঁ আহা-

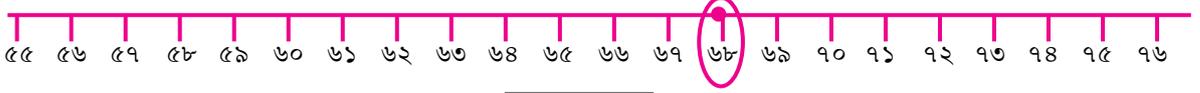
(ক)

(খ)

(গ)

তলৰ সংখ্যাবোৰৰ নিকটৱৰ্তী দহবোৰ কাষৰ খালী বাকচত লিখোঁ আহা -

(ক) ২১

(খ) ৪৬

(গ) ৮৯

(ঘ) ৬২

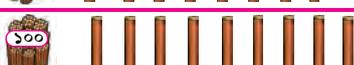

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : শিক্ষাৰ্থীক উল্লিখিত ধৰণৰ অধিক অনুশীলন কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিব।

ৰমলাহঁতৰ ধূপকাঠীৰ উদ্যোগ :

বমলাহঁতৰ ধূপকাঠীৰ উদ্যোগত প্ৰথমে তেওঁলোকে কিছুসংখ্যক বাঁহ আনি এটা নিৰ্দিষ্ট জোখত সৰু সৰুকৈ কাটি কাঠী প্ৰস্তুত কৰি লয়। তাৰ পাছত ধূপকাঠী প্ৰস্তুত কৰি কাঠীবোৰ এশ বা দহৰ গোটত থূপ কৰি ৰাখে। আহাচোন, কাঠীৰ হিচাপ কৰি খালী ঠাইত লিখোঁ -

	১০০ৰ লগত ১ লগলগালে এশ এক	১০১
	১০০ৰ লগত ২ লগলগালে এশ দুই	১০২
	১০০ৰ লগত ৩ লগলগালে এশ তিনি	১০৩
	১০০ৰ লগত ৪ লগলগালে এশ চাৰি	
	১০০ৰ লগত ৫ লগলগালে এশ পাঁচ	
	১০০ৰ লগত ৬ লগলগালে এশ ছয়	
	১০০ৰ লগত ৭ লগলগালে এশ সাত	
	১০০ৰ লগত ৮ লগলগালে এশ আঠ	
	১০০ৰ লগত ৯ লগলগালে এশ ন	
	১০০ৰ লগত ১০ লগলগালে এশ দহ	১১০
	১০০ৰ লগত ১১ লগলগালে এশ এঘাৰ	১১১
	১০০ৰ লগত ২৫ লগলগালে এশ পঁচিশ	
	১০০ৰ লগত ৪০ লগলগালে এশ চল্লিশ	
	১০০ৰ লগত ৯৯ লগ লগালে এশ নিৰানব্বৈ	

● নিৰ্দেশনা অনুসৰি আঁকো আহা -

☞ ১০৫ৰ পৰা ১ঘৰকৈ আগলৈ জঁপিয়াই ১০নং ঘৰত '০' আঁকা।

☞ ১২৪ৰ পৰা ৩ঘৰকৈ আগলৈ জঁপিয়াই ৪নং ঘৰত '□' আঁকা।

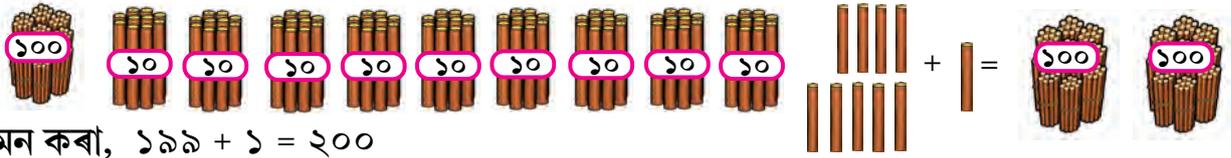
☞ ১৫৫ৰ পৰা ৫ঘৰকৈ পিছলৈ জঁপিয়াই ৩নং ঘৰত '☆' দিয়া।

১০০ ১০১ ১০২ ১০৩ ১০৪ ১০৫ ১০৬ ১০৭ ১০৮ ১০৯ ১১০ ১১১ ১১২ ১১৩ ১১৪ ১১৫ ১১৬ ১১৭ ১১৮ ১১৯ ১২০ ১২১ ১২২ ১২৩

শিক্ষকলৈ টোকা : যিকোনো সংখ্যাৰ পৰা সংখ্যাৰেখা আৰম্ভ কৰিব পাৰিব। ন শিকাকৰে দুটা সংখ্যাৰ মাজত সমান দূৰত্ব নৰখাকৈয়ো সংখ্যাৰেখা আঁকি সংখ্যা বহুৰাব পাৰিব। জঁপ মাৰিলে কোনটো সংখ্যাত পৰিব, সেইটো সংখ্যাৰেখাত লিখিব।

☞ খালী ঘৰত সংখ্যা লিখোঁ আহা -

১০০	১১০		১৩০	১৪০		১৬০		১৮০	
১০১		১২১		১৪১	১৫১		১৭১		১৯১
		১২২							
		১২৩							
			১৩৪			১৬৪		১৮৪	
১০৫		১২৫						১৮৫	১৯৫
	১১৬			১৪৬	১৫৬		১৭৬		
	১১৭						১৭৭		
১০৮		১২৮				১৬৮	১৭৮		
১০৯	১১৯		১৩৯	১৪৯	১৫৯			১৮৯	১৯৯

মন কৰা, $১৯৯ + ১ = ২০০$

☞ খালী ঘৰত ২০০ৰ পৰা ২৯৯লৈ লিখোঁ আহা -

২০০	২১০							২৮০	
		২২১			২৫১				
							২৭২		
	২১৩		২৩৩			২৬৩			
২০৪	২১৪			২৪৪					
		২২৫		২৪৫					
							২৭৬		
২০৭									
								২৮৮	
	২১৯				২৫৯				২৯৯

● $(২৯৯) + (১) = ()$

☞ খালী ঘৰত ৩০০ৰ পৰা ৩৯৯লৈ লিখোঁ আহা -

৩০০									
									৩৯৯

● ৩৯৯ৰ পিছৰ সংখ্যাটো

☞ খালী ঘৰত ৪০০ৰ পৰা ৪৯৯লৈ আন ধৰণে লিখোঁ আহা-

৪৯০		৪৯২							৪৯৯
				৪৮৪					
			৪৭৩						
								৪৬৮	
৪৫০					৪৫৫				
	৪৪১					৪৪৬			
			৪৩৩					৪৩৮	
		৪২২							
৪১০					৪১৫				
৪০০	৪০১	৪০২	৪০৩	৪০৪	৪০৫	৪০৬	৪০৭	৪০৮	৪০৯

● $(৪৯৯) + (১) = ()$

তলৰ সংখ্যাবোৰ সংখ্যাবেখাত বহুৱাওঁ আহা -

(ক) ১০৫, ১১৭, ১২৩, ১৩৫, ১৪৮

(খ) ২৩১, ২৫৩, ২৬৫, ২৭২, ২৮৯

(গ) ৩৫৫, ৩৬৩, ৩৮৬, ৩৯৫, ৪০৪

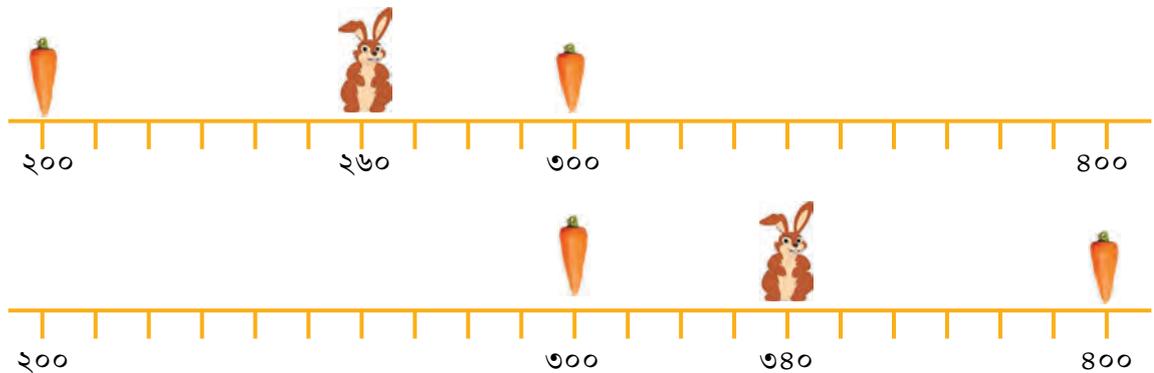

নিকটৱৰ্তী শ চাওঁ আহা-

- ...১০০..... সংখ্যাটোত থকা গাজৰটো শহাটোৰ ওচৰত আছে।
- শহা থকা সংখ্যাটোৰ নিকটৱৰ্তী 'শ' হ'ব...১০০.....।

শহাটোৰ নিকটৱৰ্তী 'শ'ত ঘেৰ দিওঁ আহা -

• খালী বাকচত লিখোঁ আহা -

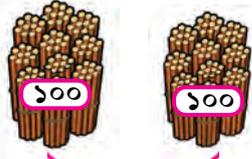
(ক) ১১২ৰ নিকটৱৰ্তী শ

(খ) ১৭৮ৰ নিকটৱৰ্তী শ

(গ) ২৫১ৰ নিকটৱৰ্তী শ

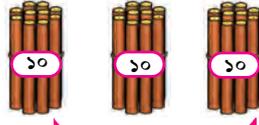
(ঘ) ৪১৪ৰ নিকটৱৰ্তী শ

২৩৫ সংখ্যাটো মুঠা আৰু কাঠীৰ সহায়ত চাওঁ আহা -

১০০ৰ মুঠা ২টা

↓
২০০

১০ৰ মুঠা ৩টা

↓
৩০

কাঠী ৫ডাল

↓
৫

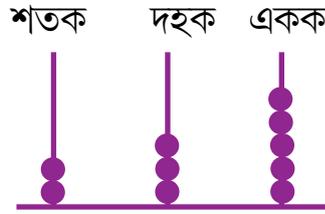
গতিকে,

$$২৩৫ = ২০০ + ৩০ + ৫$$

এইটোৱে ২৩৫ৰ
বিস্তৃত ৰূপ

২৩৫ সংখ্যাটো মণিশলাত চাওঁ আহা-

● মণিশলাত মণি গণনা কৰি সংখ্যা আৰু সংখ্যাবোৰৰ নাম লিখোঁ আহা। লগতে সংখ্যাটো বিস্তৃত ৰূপতো লিখোঁ আহা-

শতক	দহক	একক
সংখ্যা :	সংখ্যা :	সংখ্যা :
সংখ্যাৰ নাম :	সংখ্যাৰ নাম :	সংখ্যাৰ নাম :
বিস্তৃত ৰূপ :	বিস্তৃত ৰূপ :	বিস্তৃত ৰূপ :

● তলৰ তালিকাখন পূৰ কৰোঁ আহা-

সংখ্যাৰ নাম	সংখ্যা	বিস্তৃত ৰূপ
দুশ সাত	২০৭	২০০ + ০ + ৭
তিনিশ চৌচল্লিছ		
চাৰিশ পোন্ধৰ		

- মুঠা আৰু কাঠীবোৰ চাই সংখ্যাবোৰৰ বিস্তৃত ৰূপৰ সৈতে সংখ্যাবোৰ মিলাওঁ আহা -

মুঠা আৰু কাঠী	সংখ্যা	বিস্তৃত ৰূপ
	২৪৭	$৩০০ + ০ + ০$
	২৫০	$২০০ + ০ + ৫$
	৩০০	$২০০ + ৪০ + ৭$
	২০৫	$২০০ + ৫০ + ০$

- স্থানীয় মান আৰু নিজা মান চাওঁ আহা -

শতক	দহক	একক
২	৩	৫

স্থানীয় মান ২শ বা ২০০ ৩ৰ স্থানীয় মান ৩ দহ বা ৩০ ৫ৰ স্থানীয় মান ৫ এক বা ৫
আৰু নিজা মান ২ আৰু নিজা মান ৩ আৰু নিজা মান ৫

সংখ্যা এটাৰ অংকবোৰৰ নিজা মান হ'ল অংকবোৰ নিজে।

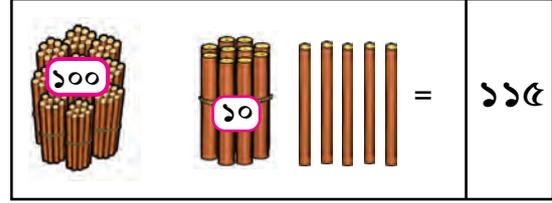
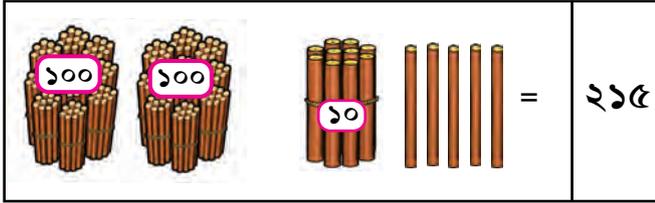
- তালিকাখনৰ ঘেৰ কৰা অংকবোৰৰ স্থানীয় মান আৰু নিজা মান লিখোঁ আহা -

সংখ্যা	স্থানীয় মান	নিজা মান
১ ২ ৩		
১ ৩ ০		
২ ০ ১		
৩ ৭ ৮		
৫ ২ ১		
৫ ৭ ০		

চিন্তা কৰা : সংখ্যা এটাৰ অংকবোৰৰ স্থানীয় মান আৰু নিজা মান একে হ'ব পাৰেনে?

সৰু নে ডাঙৰ চাওঁ আহা -

ৰেণুকা বাইদেৱে শিক্ষাৰ্থীসকলক শ্ৰেণীকোঠাত থকা মুঠা আৰু খোলা কাঠী গণনা কৰিবলৈ দিলে।
প্ৰথমে কাংকান আৰু ৰাহুলৰ পাল পৰিল। বাইদেৱে দুয়োগৰাকীক কাঠী ভগাই দি গণনা কৰিবলৈ
দিলে আৰু দুয়োগৰাকীয়ে গণনা কৰিলে।

মোৰ ভাগত
বেছি কাঠী আছে।

কেনেকৈ
গম পালা?

মোৰ ভাগত এশৰ
মুঠা বেছি আছে।

● তলৰ প্ৰতিযোৰ সংখ্যাৰ ডাঙৰ সংখ্যাটোত '✓' চিন দিওঁ আহা -

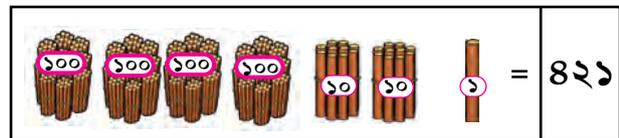
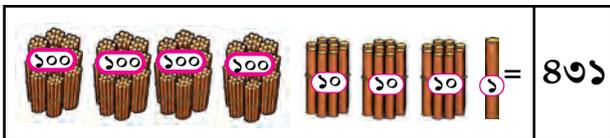
(ক) 151, 251

(খ) 291, 391

(গ) 820, 220

(ঘ) 191, 891

এতিয়া, ৰংমিলি আৰু ইব্ৰাহীমে গণনা কৰা -

মোৰ ভাগত
বেছি কাঠী আছে।

হয়তো, কাৰণ তোমাৰ
হাতত দহৰ মুঠা বেছি
আছে।

● দুয়োৰে হাতত শৰ মুঠা সমান সমান আছে। কিন্তু ৰংমিলিৰ হাতত দহৰ মুঠা বেছিকৈ
আছে। গতিকে, ৰংমিলিৰ হাতত বেছি কাঠী আছে।

- তলৰ প্ৰতিযোৰ সংখ্যাৰ সৰু সংখ্যাটোত '✓' চিন দিওঁ আহা-

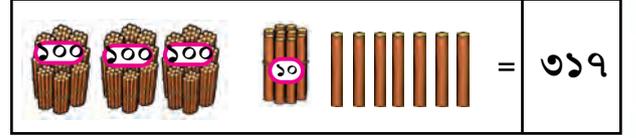
(ক) ১২২, ১৩২

(খ) ৩১৪, ৩৩৪

(গ) ২৫৭, ২৮৭

(ঘ) ২২১, ২৯১

এতিয়া, ডেভিদ আৰু ৰূপহীয়ে গণনা কৰা -

মোৰ হাতত
তোমাতকৈ কম কাঠী
আছে।

ঠিকেই, কাৰণ মোৰ
হাতত খোলা কাঠী
বেছি আছে।

- দুয়োৰে হাততে শ আৰু দহৰ মুঠা সমানে আছে, কিন্তু ডেভিদৰ হাতত ৰূপহীতকৈ খোলা কাঠী বেছি আছে।

- ডাঙৰ সংখ্যাটোত ঘেৰ দিওঁ আহা -

(ক) ১২০, ১২৫

(খ) ৩১১, ৩১০

(গ) ১৩৩, ১৩৫

(ঘ) ১২৫, ১২৭

(ঙ) ২৩১, ২১৩

(চ) ৪৩৭, ৪৩৯

- তলৰ শুদ্ধ উত্তৰটোত '✓' দিয়া

১২৫ আৰু ৮৭ৰ ভিতৰত

- (ক) ৮৭ ডাঙৰ, কাৰণ ইয়াৰ এককৰ ঘৰৰ অংকটো ৭, কিন্তু ১২৫ৰ এককৰ ঘৰৰ অংকটো ৫।
- (খ) ৮৭ ডাঙৰ, কাৰণ ইয়াত দহকৰ ঘৰৰ অংকটো ৮, কিন্তু ১২৫ৰ দহকৰ ঘৰৰ অংকটো ২।
- (গ) ১২৫ ডাঙৰ, কাৰণ ইয়াত শতকৰ ঘৰত ১ আছে, কিন্তু ৮৭ত শতকৰ ঘৰত একো সংখ্যা নাই।

ওপৰৰ সংখ্যা দুটা আমি আন ধৰণেও তুলনা কৰিব পাৰোঁ নেকি? চিন্তা কৰি লিখা।

.....
.....

- তলৰ প্ৰতিযোৰ সংখ্যাৰ ডাঙৰ সংখ্যাটোত ঘেৰ দিওঁ আহা-

(ক) ৪২১, ৪২৫

(খ) ৩২৭, ৩২০

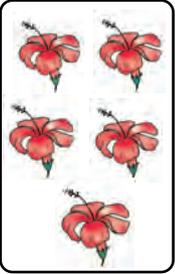
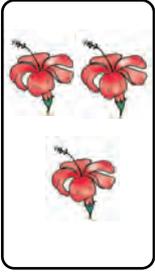
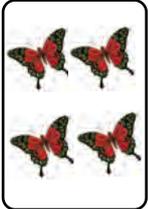
(গ) ২৩৩, ২৩৮

(ঘ) ৪২৮, ৩৪৮

- তলৰ সংখ্যাকেইটাৰ সৰু সংখ্যাটোত ঘেৰ দিওঁ আহা-

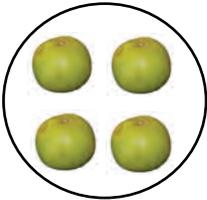
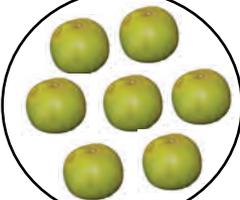
(ক) ২২০, ২০২ (খ) ৪৮১, ৩৮৯ (গ) ৩৮৮, ২৮৮ (ঘ) ৪৪৪, ৪৪৮

- $>$, $<$ আৰু $=$ চিনৰ লগত পৰিচয় হওঁ আহা -

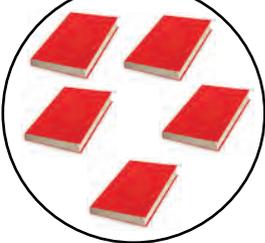
	$>$			$<$			$=$	
$৬ > ৩$		$৪ < ৬$		$৪ = ৪$				

- তলৰ ছবিবোৰ গণনা কৰি খালী বাকচত $>$, $<$ বা $=$ বহুৱাওঁ আহা -

	<input type="text"/>	
---	----------------------	---

	<input type="text"/>	
---	----------------------	--

	<input type="text"/>	
---	----------------------	---

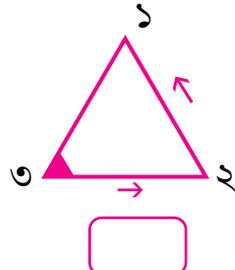
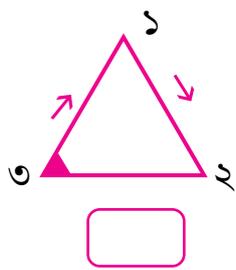
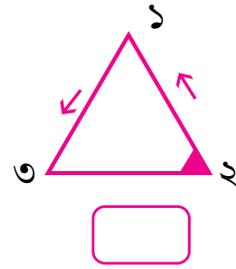
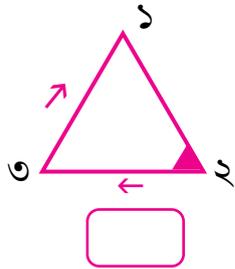
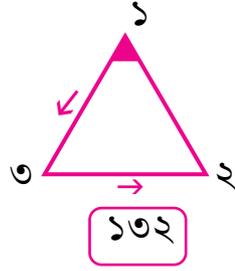
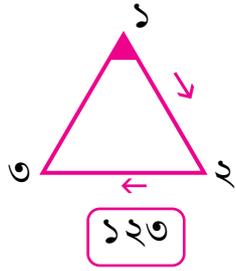
	<input type="text"/>	
--	----------------------	---

- খালী বাকচত $>$, $<$ বা $=$ বহুৱাওঁ আহা -

১২৩	<input type="text"/>	১২১
৪৯১	<input type="text"/>	৪৭২
৩০০	<input type="text"/>	৩০১
১৩৭	<input type="text"/>	১৩৭

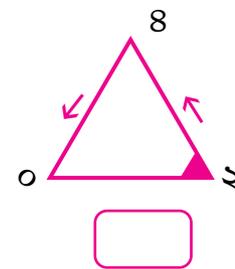
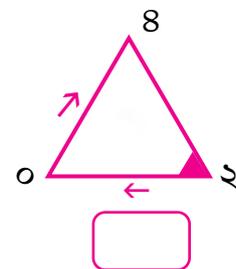
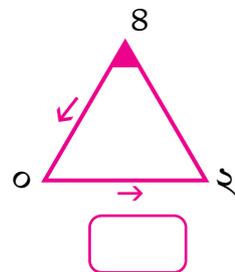
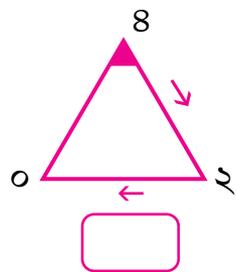
৩৪৪	<input type="text"/>	২৪৪
৯৯	<input type="text"/>	৯৯
২১০	<input type="text"/>	১০১
৪৭৩	<input type="text"/>	৪৩৭

ৰঙা ৰঙৰ ওচৰৰ অংকটোৰ পৰা আৰম্ভ কৰি কাঁড় চিনৰ দিশেৰে গৈ সংখ্যা গঠন কৰোঁ আহা -
 ১, ২, ৩ৰে সংখ্যা গঠন -

আকৌ,

৪, ২, ০ৰে সংখ্যা গঠন -

● সংখ্যা গঠন কৰা -

(ক) ৫, ২, ৭,,,,,

(খ) ২, ৩, ৪,,,,,

● তলত দিয়া অংক কেইটাৰে কি কি সংখ্যা গঠন কৰিব পাৰি লিখোঁ আহা আৰু ইয়াৰে আটাইতকৈ ডাঙৰ আৰু আটাইতকৈ সৰু সংখ্যা দুটাত ক্ৰমে নীলা আৰু ৰঙা ৰং দিয়া-

১, ৩, ৪

০, ৩, ১

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : উদাহৰণৰ সহায়ত শিক্ষকে ব্যাখ্যা কৰিব যে কোনো অংক বা সংখ্যাৰ বাওঁফালে '০' (শূন্য) থাকিলে সংখ্যাটোৰ মান সলনি নহয়। যেনে : ০২ আৰু ২, ০২৪ আৰু ২৪ একে।

খেলোঁ আহা :

● ৪০০ৰ পৰা ২৫কৈ আগুৱাই সংখ্যাবোৰ বাকচত লিখোঁ আহা-

৪০০				
-----	--	--	--	--

● ৩০০ৰ পৰা ৬কৈ পিছুৱাই সংখ্যাবোৰ বাকচত লিখোঁ আহা-

৩০০										
-----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

● তলৰ তালিকাখনলৈ চোৱাচোন -

৩৯৯	৪০০	৪০১	৪০২	৪০৩	৪০৪
৪০৫	৪০৬	৪০৭	৪০৮	৪০৯	৪১০

তলৰ প্ৰশ্নকেইটাৰ উত্তৰসমূহ ওপৰৰ তালিকাখনত বিচৰা-

- ৪০২ৰ লগত ১ যোগ কৰিলে কিমান পাম? ● ৪০২ৰ পৰা ২ বিয়োগ কৰিলে কিমান পাম?
- ৪০২ৰ পৰা কেইঘৰ আগুৱালে ৪০৯ পাম? ● ৪০৭ৰ পৰা ৩ঘৰ পিছুৱালে কি সংখ্যা পাম?

মই কোন কোৱা?

মোৰ লগত ৩, ৭ আৰু ২ আছে। মই ৩০০তকৈ সৰু সংখ্যা। মোৰ এককৰ স্থানত ৭ আছে। মই কোন?

সকলো মোতকৈ ডাঙৰ। যিকোনো সংখ্যাৰ লগত মোক যোগ কৰিলে, তাৰ ঠিক পিছৰ সংখ্যাটো পাবা। মই কোন?

এইবাৰ স্বাধীনতা দিৱসত অনামিকাহঁতৰ বিদ্যালয়ত ভেশচন প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত হ'ব। পূজা বাইদেৱে পঞ্চম শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীসকলক কিছুমান মুখা প্ৰস্তুত কৰি আনিবলৈ ক'লে। অনামিকা, ৰাজিবুল, দৰ্শনা আৰু আব্ৰাহামে একেলগ হৈ ঘৰতে মুখা প্ৰস্তুত কৰা কামত ব্যস্ত হ'ল।

চিন্তা কৰি কোৱা-

- অনামিকাৰ হাতত থকা বাকচটো কি আকৃতিৰ?
- ৰাজিবুলে হৰিণাৰ মুখা সাজিবলৈ কোনটো আকৃতি ব্যৱহাৰ কৰিছে?
- তোমালোকে বিদ্যালয়ত ভেশচন প্ৰতিযোগিতাত কিহৰ কিহৰ ভাও লোৱা?
- চুঙা আকৃতিত কিহৰ মুখা সাজিব পাৰিবা?

● তলৰ বস্তুবোৰ ত্ৰিমাত্ৰিক আকৃতিৰ লগত আঁচ টানি মিলোৱা-

বস্তু

ত্ৰিমাত্ৰিক আকৃতি

আয়তীয় ঘনক

গোলক

চুঙা

শংকু

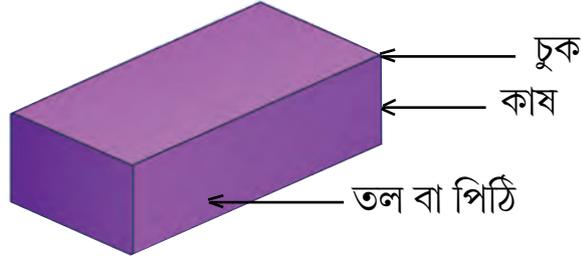

ঘনক

বস্তু

- মনত পেলাওঁ আহা -

- তালিকাখন পূৰ কৰোঁ আহা -

আকৃতি	আকৃতিটোৰ নাম	কাষৰ সংখ্যা	চুকৰ সংখ্যা	তল বা পিঠিৰ সংখ্যা
				
				
				
				
				

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : দৈনন্দিন জীৱনত পোৱা কিছুমান বস্তু, যেনে- চক পেঞ্চিলৰ বাকচ, জোতাৰ বাকচ, বল, জন্মদিনত পিন্ধা টুপী আদিৰ দৰে ঘনক, আয়তীয় ঘনক, গোলক, শংকু আদি আকৃতিৰ বস্তু লৈ কাষ, চুক, তল বা পিঠিৰ ধাৰণা দৃঢ় কৰিব।

খেলোঁ আহা-

কেইটামান একেজোখৰ এটকীয়া মুদ্রা আৰু কেইপাতমান সমান জোখৰ খাৰু লোৱা। এতিয়া মুদ্রাকেইটা এটাৰ ওপৰত আন এটা থোৱা। একেদৰে খাৰু কেইপাতৰ এপাতৰ ওপৰত আন এপাত থোৱা। কি দেখিলা?

এটাৰ ওপৰত আন এটা
এটকীয়া মুদ্রা

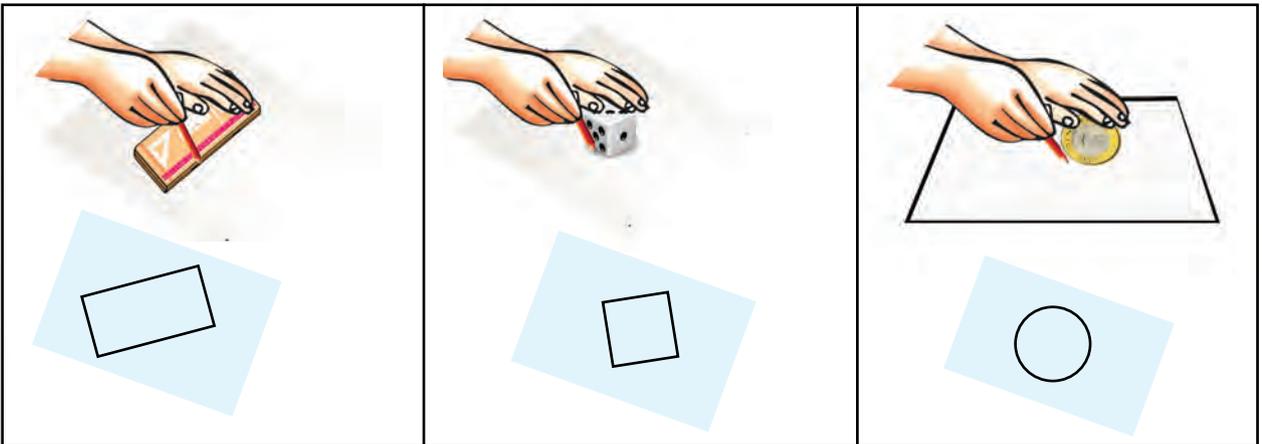
এপাত খাৰুৰ ওপৰত আন
এপাত খাৰু

আকৃতি দুটাৰ মাজত কি পাৰ্থক্য আছে বাৰু মন কৰাচোন। এটা মুদ্রাৰ ওপৰত আন এটা মুদ্রা থ'লে গোটা চুঙা আকৃতি গঠন হয়। আনহাতে, এপাত খাৰুৰ ওপৰত আন এপাত খাৰু থ'লে ফোঁপোলা চুঙা আকৃতি গঠন হয়।

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : খুন্দনা মাৰি এডাল, বাঁহৰ চুঙা আদি দেখুৱাই গোটা চুঙা আৰু ফোঁপোলা চুঙাৰ ধাৰণা স্পষ্ট কৰিব।

- ত্ৰিমাত্ৰিক আৰু দ্বিমাত্ৰিক আকৃতিৰ সম্পৰ্ক -
চিত্ৰত দেখুওৱাৰ দৰে আকৃতি আঁকো আহা -

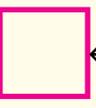
এনেদৰে আমি ত্ৰিমাত্ৰিক আকৃতিৰ পৰা দ্বিমাত্ৰিক আকৃতি আঁকিব পাৰোঁ।

এতিয়া তোমাৰ বহীত খাৰু এপাত আৰু ৰবৰ এটুকুৰা লৈ ওপৰত দেখুওৱাৰ দৰে আঁকি চোৱা -

- সিপিঠিত অঁকাৰ ধৰণে, দ্বিমাত্ৰিক আকৃতি পাবলৈ আমি কেনেধৰণৰ বস্তু ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰোঁ লিখা।

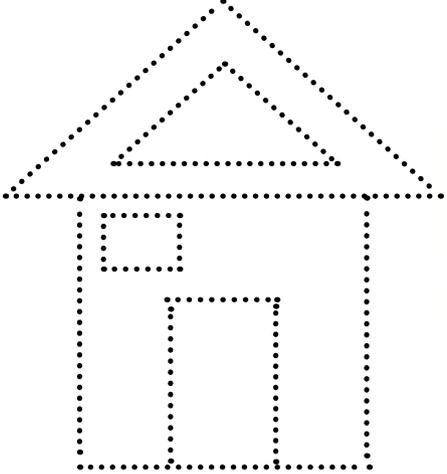
আকৃতি	বস্তুৰ নাম
	মুদ্ৰা,
	পাশতি,
	দিয়াচলাই বাকচ,.....
	প্ৰিজম,

- তলত দিয়া দ্বিমাত্ৰিক আকৃতিকেইটাৰ চুক, কাষ চিহ্নিত কৰি তালিকাখন পূৰ কৰোঁ আহা -

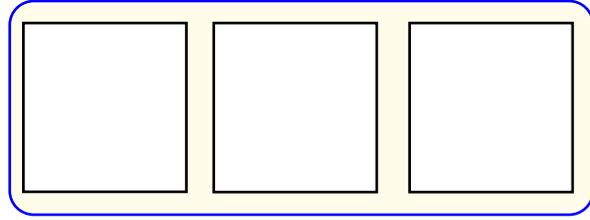
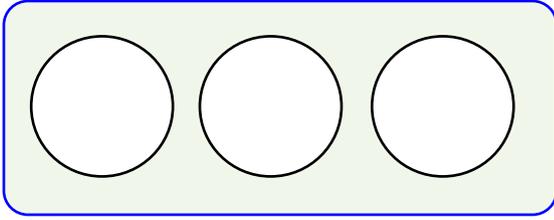
আকৃতি	আকৃতিৰ নাম	কাষৰ সংখ্যা	চুকৰ সংখ্যা
চুক → ← কাষ	বৰ্গ	৪	৪
			
			
			

- ছবিটোত থকা বিন্দুবোৰ সংযোগ কৰি নিৰ্দেশনা অনুসৰি ৰং কৰোঁ আহা -

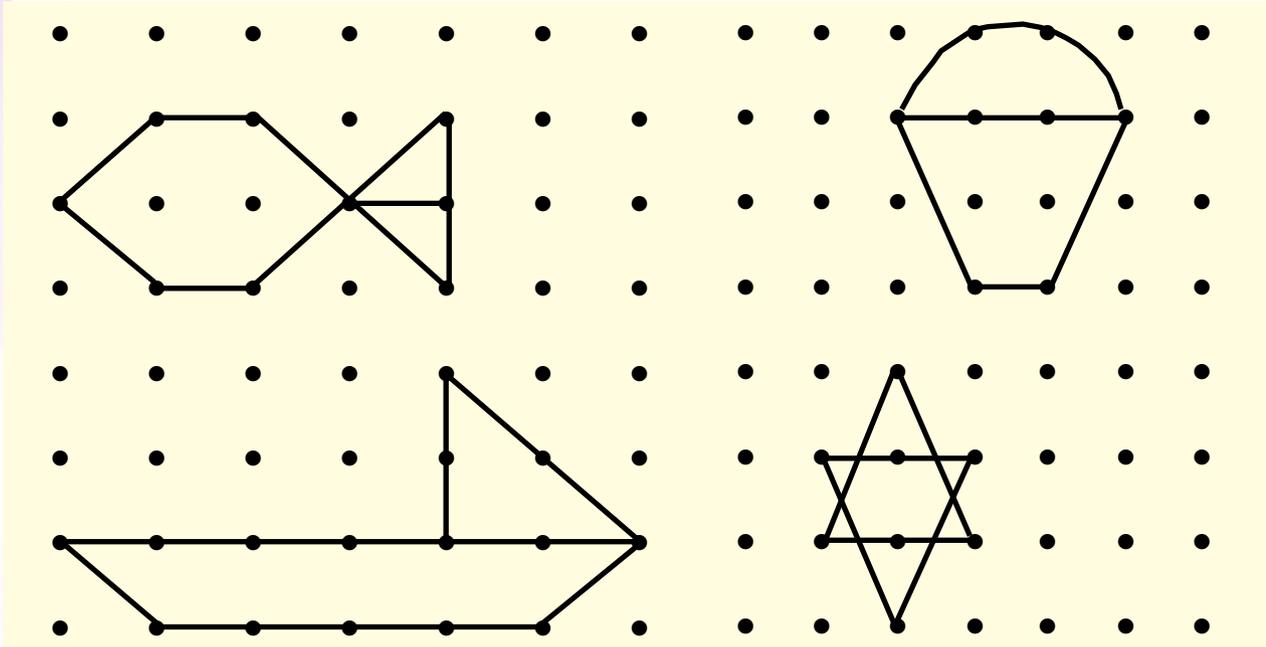
অনুভূমিক/পথালি ৰেখাত ---- ৰঙা,
 উলম্ব/থিয় ৰেখাত --- নীলা
 হেলনীয়া ৰেখাত ---- হালধীয়া ৰং কৰা।

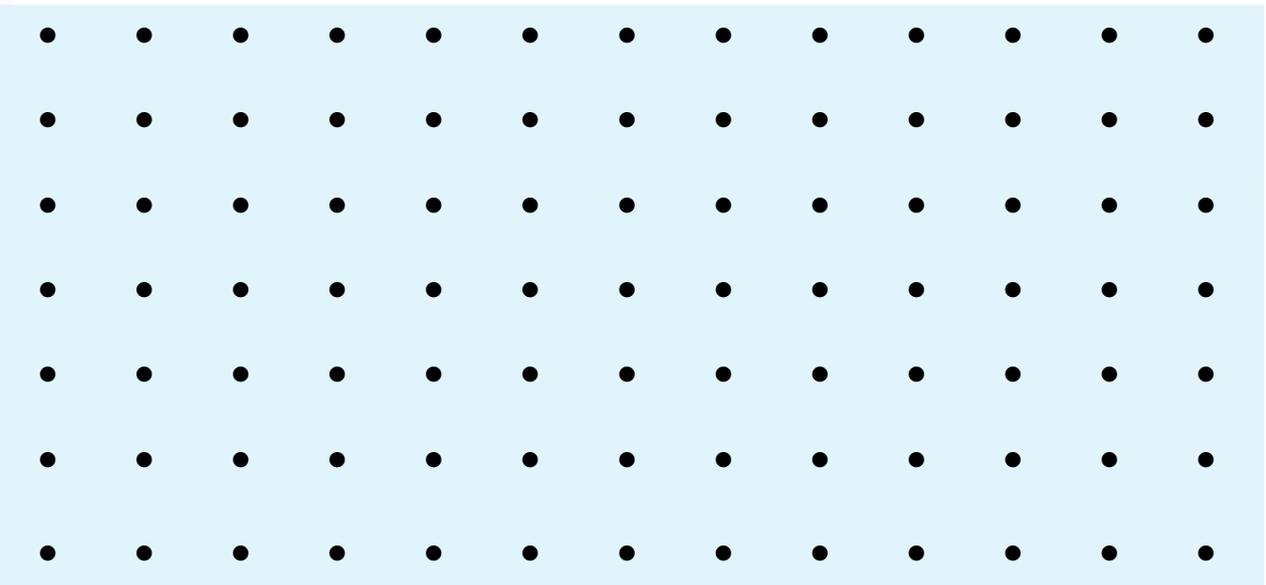
- তলৰ ছবিসমূহ একাদিক্ৰমে থিয়, পথালি আৰু হেলনীয়া ৰেখা টানি সমানে ভাগ কৰোঁ আহ-

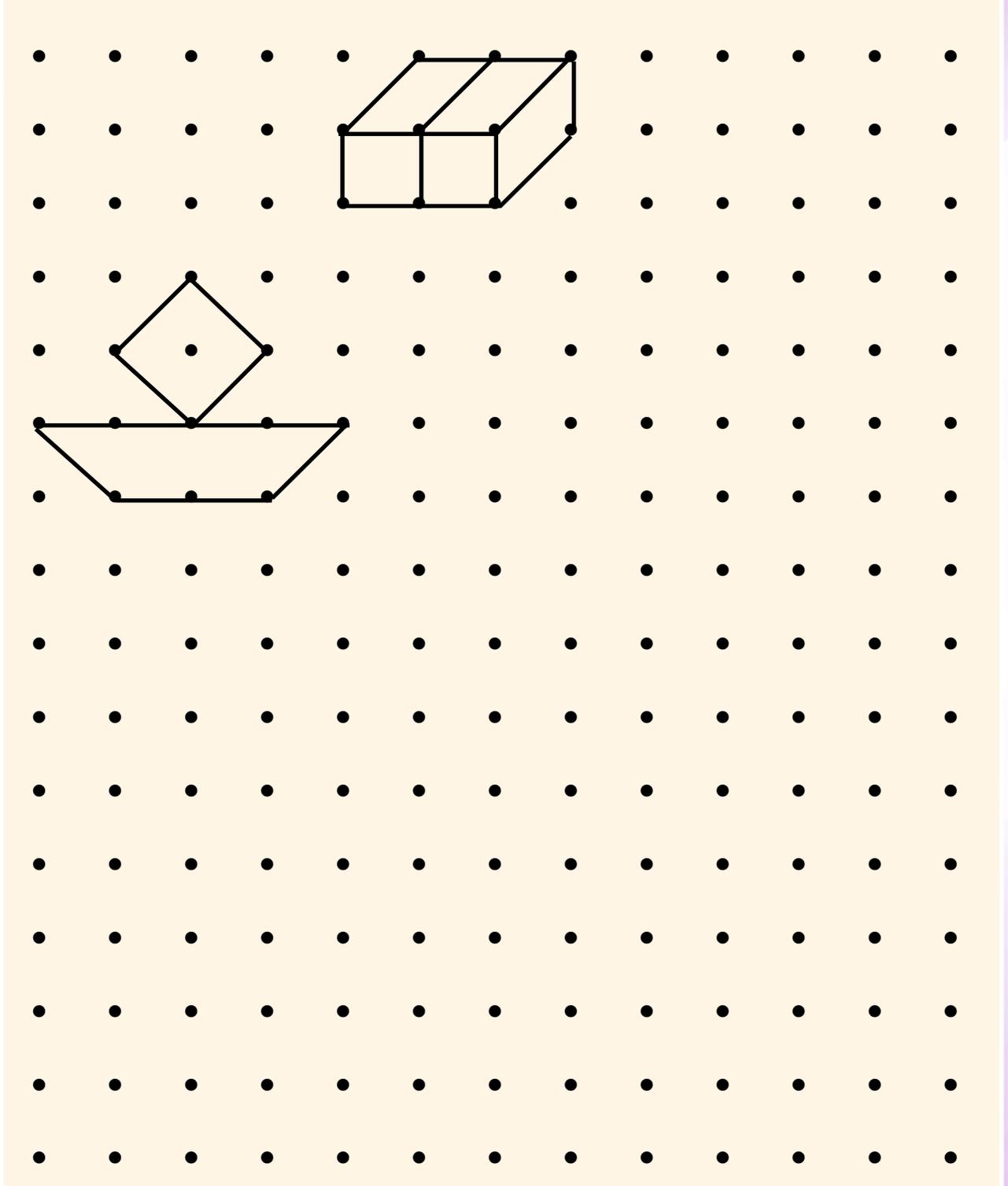
- ফুটবোৰ লগ লগাই কি কি নক্সা পালোঁ নামবোৰ কওঁ আহ -

- তলৰ ফুটবোৰ লগলগাই ইচ্ছা অনুসৰি নক্সা আঁকা আৰু নাম লিখা -

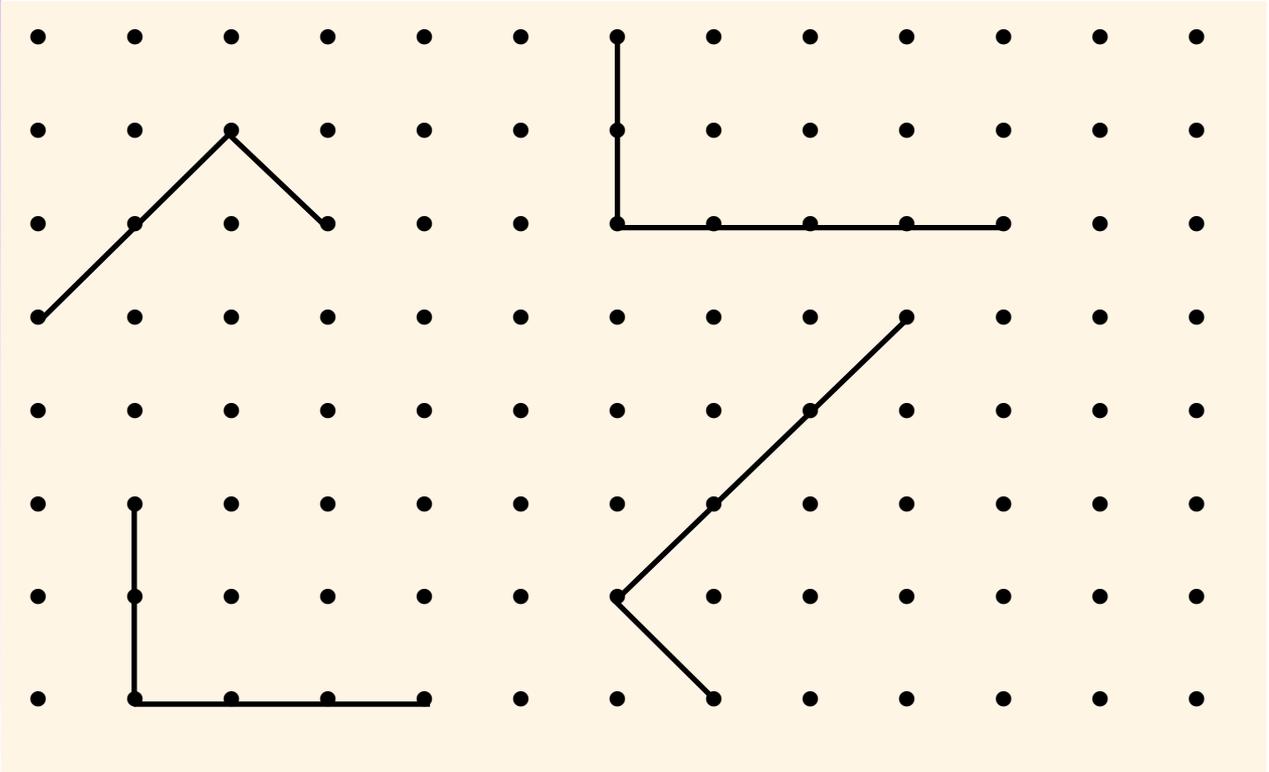

- উলম্ব ৰেখা, অনুভূমিক ৰেখা আৰু হেলনীয়া ৰেখা ব্যৱহাৰ কৰি ফুটবোৰ লগ লগাই কেইটামান নক্সা আঁকা।

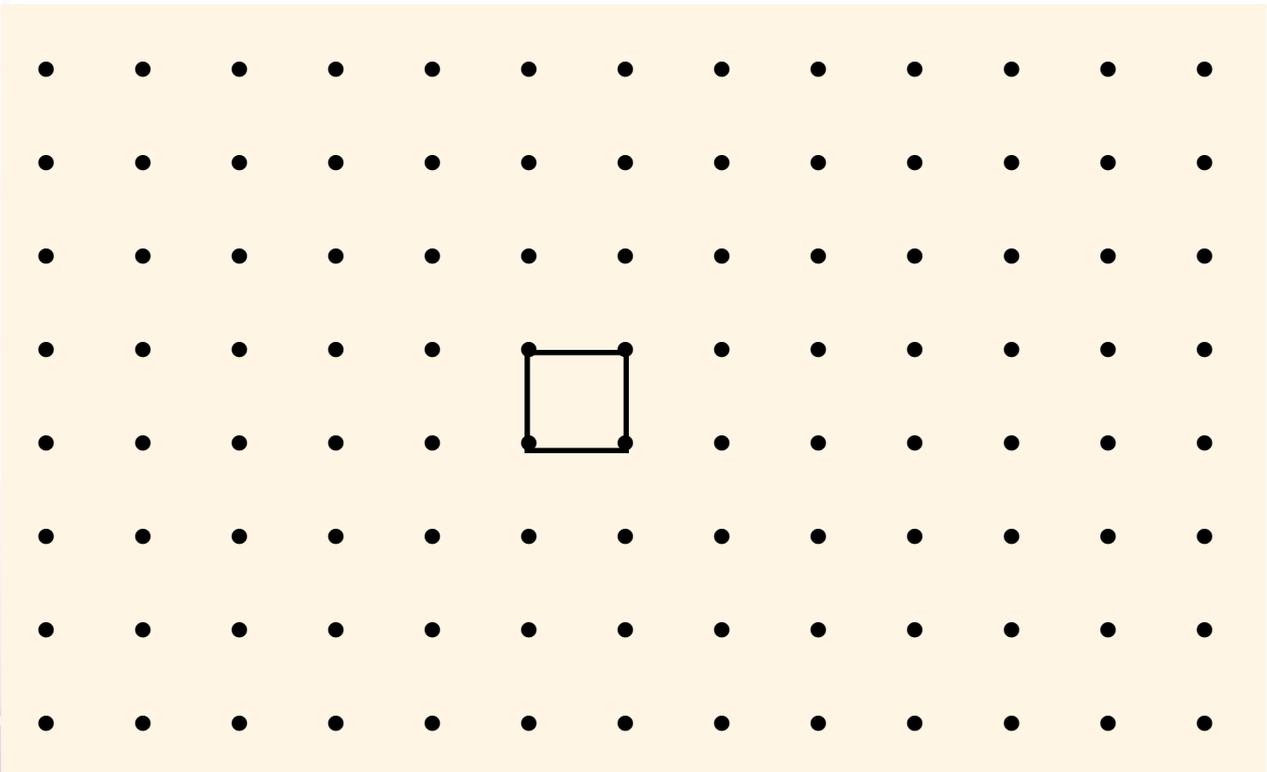

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : শিক্ষার্থীসকলক ফুটবোৰ লগ লগাই আয়ত, বৰ্গ, ত্ৰিভুজ আদি আঁকিবলৈও উৎসাহিত কৰিব।

• তলত দিয়া আঁচসমূহৰ সহায়ত আয়তবোৰ সম্পূৰ্ণ কৰা -

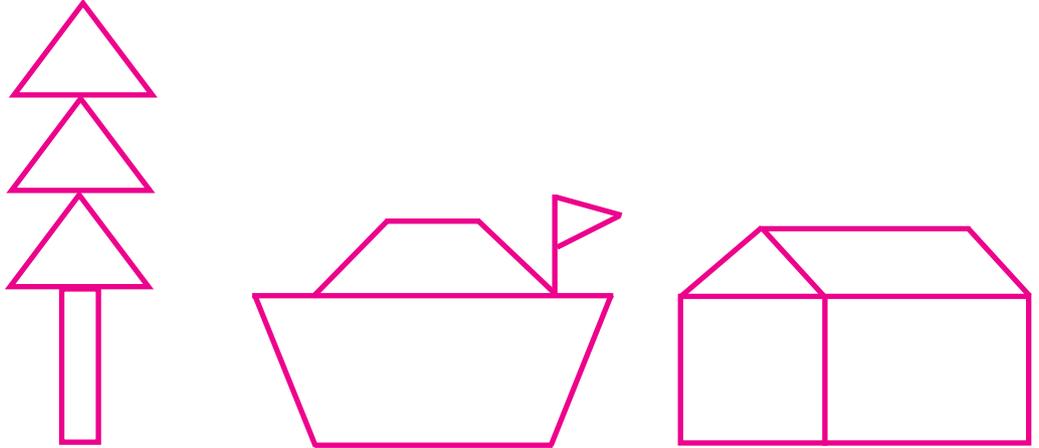
• তলত দিয়া বৰ্গটোক ভিতৰত ৰাখি ডাঙৰ দুটা বৰ্গ আঁকা -

- তলত দিয়া নিৰ্দেশনা মতে কাঠীৰে আকৃতিবোৰ সাজোঁ আহা -
 - (ক) ৯ডাল কাঠী লগলগাই এটা ত্ৰিভুজ সাজা।
 - (খ) ১২ডাল কাঠী লগলগাই এটা বৰ্গ সাজা।
 - (গ) ১০ডাল কাঠী লগলগাই এটা আয়ত সাজা।
 - (ঘ) ৮ডাল কাঠী লগলগাই এটা ত্ৰিভুজ সাজা।
 - (ঙ) ১২ডাল কাঠী লগলগাই এটা আয়ত সাজা।
- (ক) ১৬ডাল কাঠীৰে সাজিব পৰা দুটা ভিন্ন আকৃতিৰ নাম কোৱা।
 - (খ) ৮ডাল কাঠী লগলগাই তুমি কি কি আকৃতি সাজিব পাৰিবা ?

 খেলোঁ আহা -

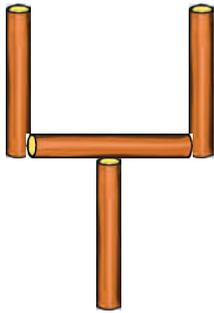
কাঠীৰ সহায়ত তলত দিয়া ছবিৰ দৰে আকৃতি সাজো আহা -

 শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : বিদ্যালয়ত মজুত থকা শৈক্ষিক সমলৰ কাঠীবোৰেৰে বিভিন্ন আকৃতি সজাবলৈ উৎসাহিত কৰিব।

প্ৰহেলিকা :

(ক)

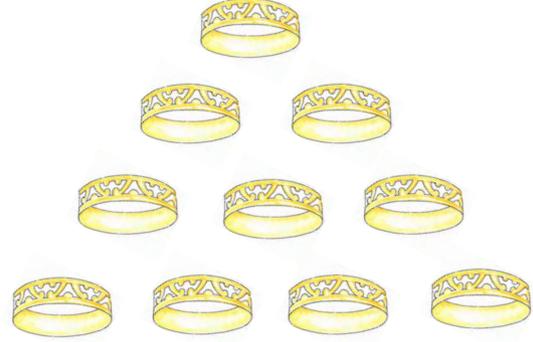
কাঠীৰে কাষৰ চিত্ৰটোৰ দৰে আকৃতি এটা সাজা। এতিয়া আকৃতিটোৰ পৰা যিকোনো দুডাল কাঠী আঁতৰাই পুনৰ বেলেগ স্থানত সংযোগ কৰি আকৃতিটোৰ মুখখনৰ দিশ সলনি কৰা।

(খ) খাৰু বা আন ঘূৰণীয়া বস্তুৰে বাঁওফালৰ চানেকিটো সাজা। এতিয়া চানেকিটোৰ পৰা কেৱল তিনিপাত খাৰু ইফাল সিফাল কৰি ইয়াক সোঁফালৰ চানেকিটোৰ দৰে সঁজা-

বাঁওফালৰ চানেকি

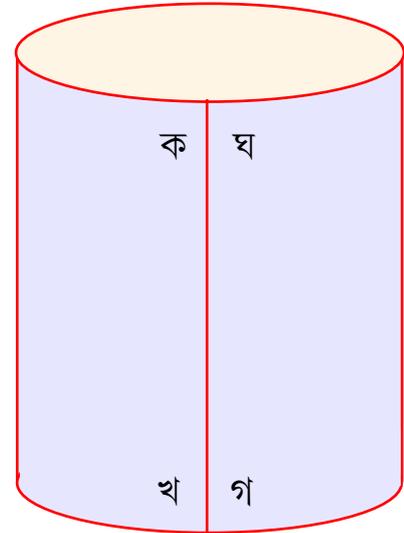
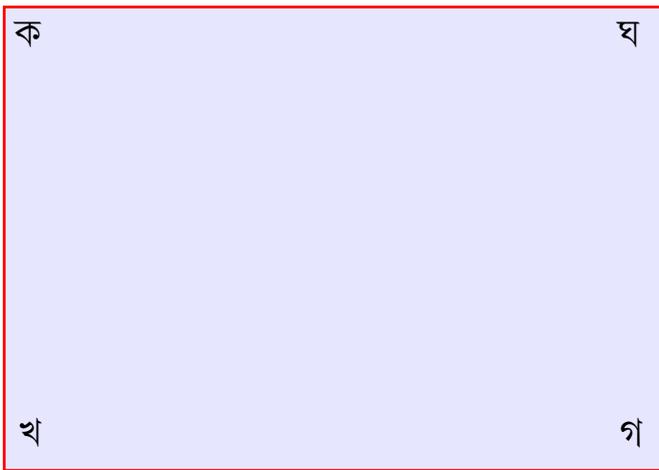

সোঁফালৰ চানেকি

কাগজেৰে চুঙা সঁজো আহা-

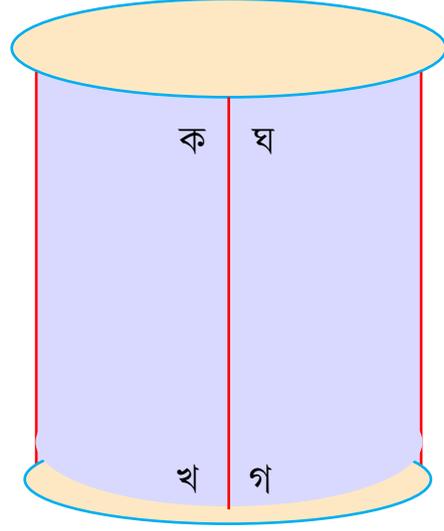
- আয়তাকৃতিৰ কাগজ এখিলা লোৱা। তাত ৰং দিয়া। চিত্ৰত দেখুওৱাৰ দৰে কাগজখনত ক, খ, গ, ঘ লিখা।
- কাগজখিলা এনেদৰে মেৰিয়াই ধৰা যাতে ক, ঘ-ৰ লগত আৰু খ, গ-ৰ লগত লাগি থাকে।

- দুয়োমূৰে আঠা লগাই দিয়া।
- এতিয়া এটা চুঙাকৃতি পাবা। ইয়াৰ খোলা মূৰ দুটা বৃত্তাকৃতিৰ হ'ব।
- এই মূৰ দুটাৰ জোখতকৈ অনপ ডাঙৰ জোখৰ দুটুকুৰা বৃত্তাকৃতিৰ কাগজ কাটি লোৱা।

- বৃত্তাকৃতিৰ কাগজ দুখিলা চুঙাৰ দুয়োটা মূৰত আঠাৰে লগাই দিয়া।

তুমি কাগজৰ চুঙা এটা পালানে?

- মানৱ ছাৰে তৃতীয় শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীসকলক হস্তকলাৰ পিৰিয়ডত কাগজেৰে নাও সাজিবলৈ শিকাইছে। আমিও নাও সজা কৌশলটো শিকোঁ আহাচোন।

(শিক্ষকে কাগজৰ সহায়ত নাও সাজিবলৈ শিকাব।)

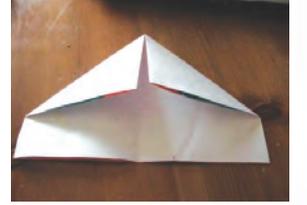
১.

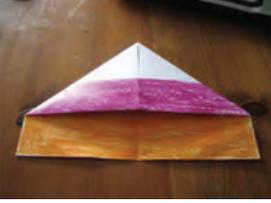
২.

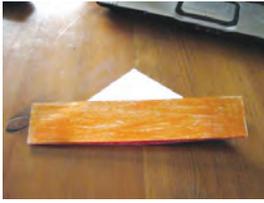
৩.

৪.

৫.

৬.

৭.

৮.

৯.

১০.

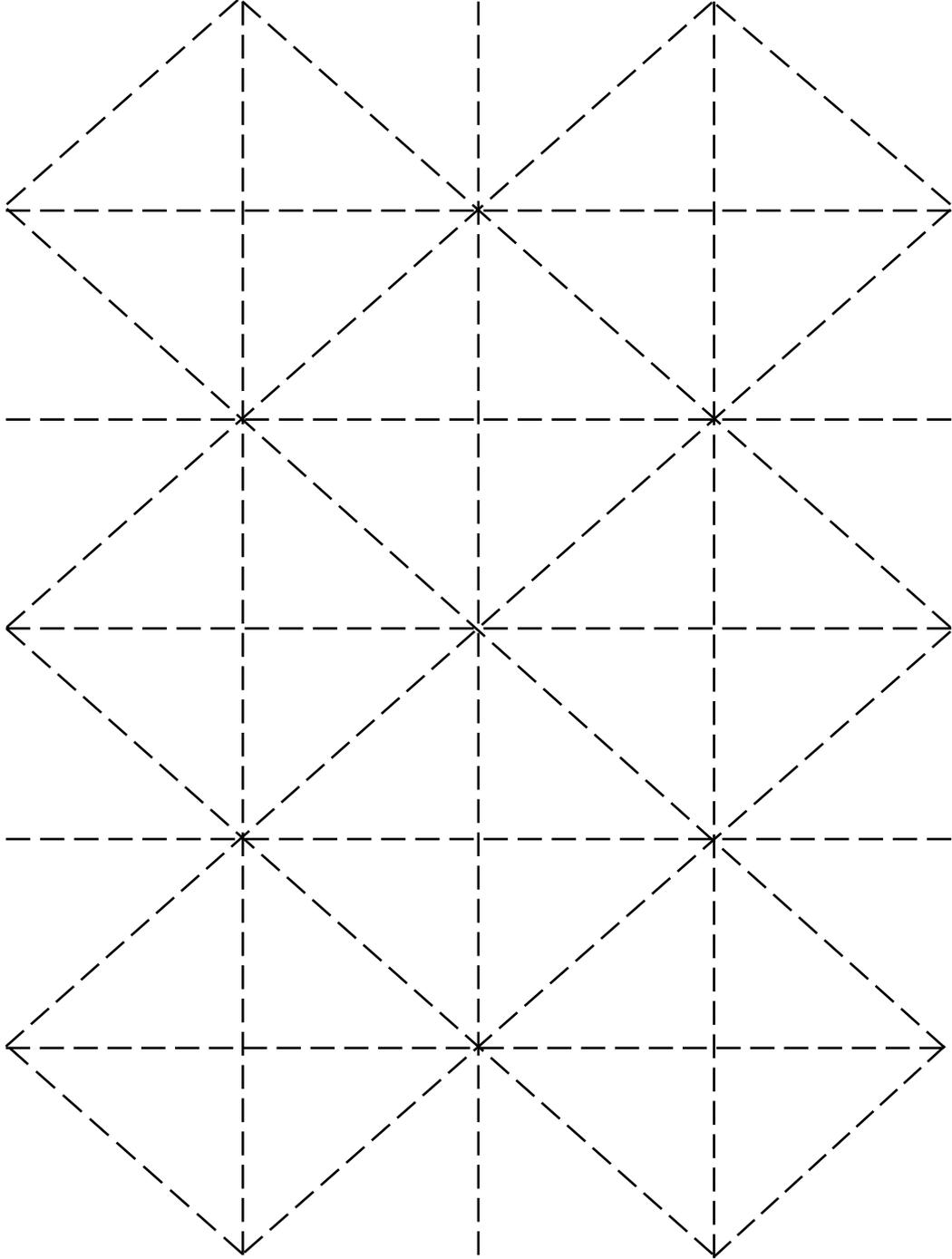
১১.

কাগজৰ নাওখন খুলি পেলাওঁ আহা।

এতিয়া, কাগজখিলাৰ ভাঁজবোৰে গঠন কৰা আকৃতিবোৰ চাওঁ আহাচোন।

খুলি দিয়াৰ পাছত তলত দিয়া ধৰণে ভাঁজ পৰিছেনে চোৱাচোন।

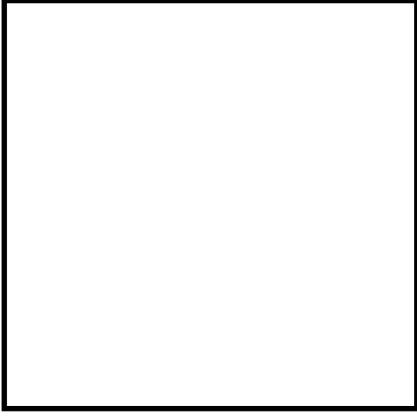
ওপৰৰ আকৃতিসমূহৰ যিকোনো এটা আয়তত ৰঙা ৰং, এটা বৰ্গত নীলা ৰং আৰু এটা ত্ৰিভুজত হালধীয়া ৰং কৰা।

টেনগ্ৰাম :

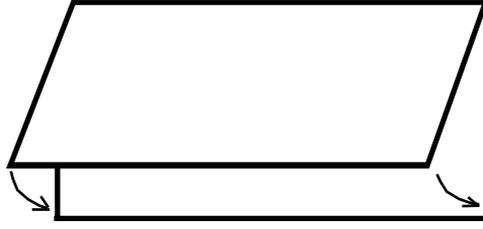
- 'টেনগ্ৰাম' হ'ল চীন দেশৰ পুৰণি সাঁথৰ, য'ত এটা বৰ্গত ৫/৭টা বিভিন্ন আকৃতিৰ টুকুৰা পোৱা যায়।
- টেনগ্ৰামৰ টুকুৰাবোৰ কাটি উলিয়াই বিভিন্ন ধৰণে লগ লগাই কিছুমান আমোদজনক নমুনা সাজিব পাৰি।

টেনগ্ৰাম সাজোঁ আহা (জ্যেষ্ঠজনৰ সহায় লৈ)

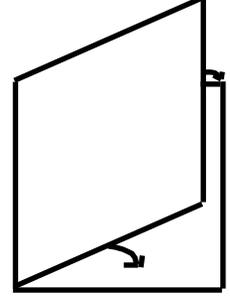
- চিত্ৰ-১, চিত্ৰ-২ আৰু চিত্ৰ-৩ত দেখুওৱাৰ দৰে এখন বৰ্গাকৃতিৰ কাগজ লৈ মাজেৰে দুবাৰকৈ ভাঁজ কৰি লোৱা হ'ল।

চিত্ৰ- ১

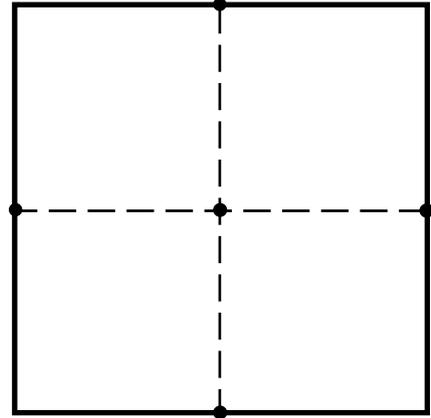

চিত্ৰ- ২

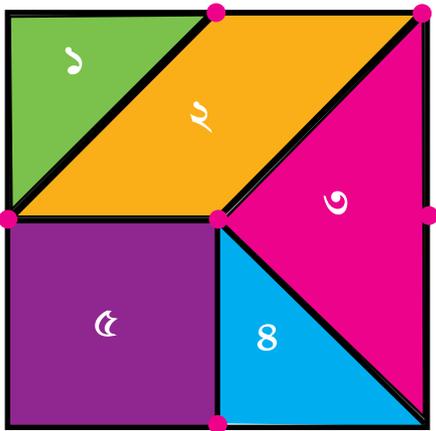

চিত্ৰ- ৩

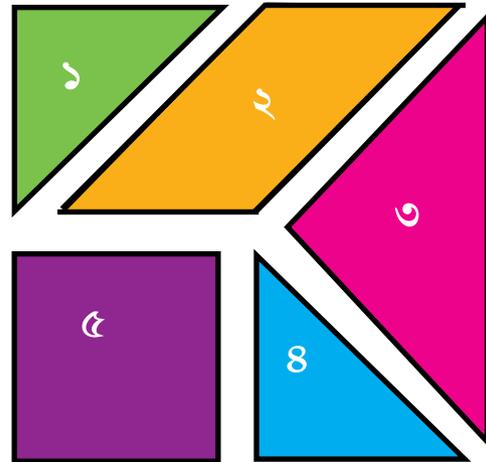
- চিত্ৰ- ৪ত দেখুওৱাৰ দৰে ভাঁজ পৰা চুকবোৰত একোটাকৈ ফুট দি লোৱা।
- এতিয়া চিত্ৰ- ৫ত দেখুওৱাৰ দৰে আঁচ টানি পাঁচটা আকৃতি সাজি লোৱা আৰু আকৃতিকেইটাত ৰং কৰা।

চিত্ৰ- ৪

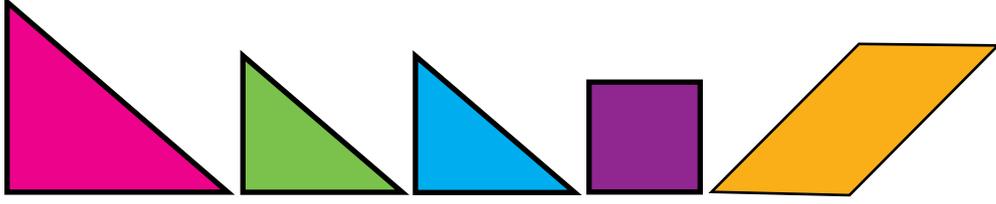
চিত্ৰ- ৫

চিত্ৰ- ৬

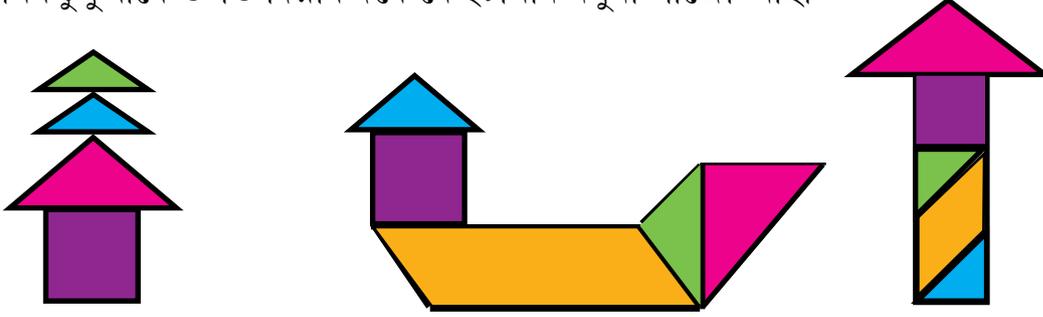
- এতিয়া চিত্ৰ- ৬ত দেখুওৱাৰ দৰে অংশকেইটা কাটি উলিওৱা।

টেনগ্রামৰ টুকুৰাবোৰ চাওঁ আহা -

টেনগ্রামৰ টুকুৰাকেইটা মন কৰা। টুকুৰাকেইটা কি কি আকৃতিৰ? একে আকৃতিৰ টুকুৰা কেইটা আছে?

টেনগ্রামৰ টুকুৰাৰে তলত দিয়াৰ দৰে কেইটামান নমুনা সাজোঁ আহা -

- একে আকৃতিৰ টুকুৰাকেইটাৰে (ত্রিভুজ) তোমালোকে অন্য আকৃতি সাজিব পাৰিবানে?

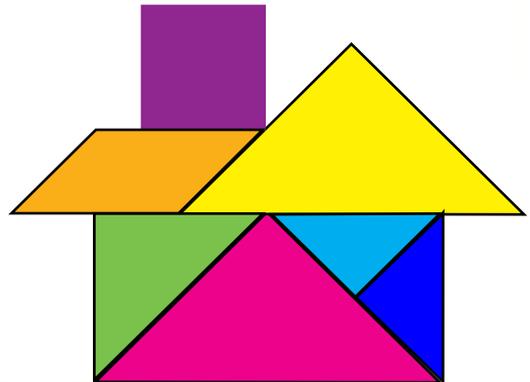
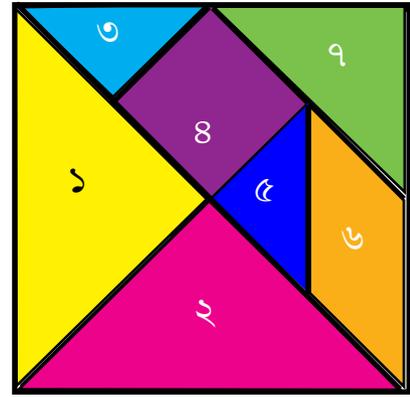
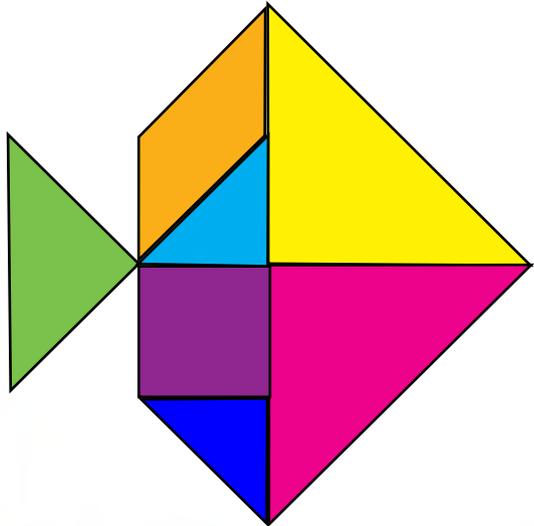
কৰোঁ আহা -

- টেনগ্রামৰ দুটা টুকুৰা ব্যৱহাৰ কৰি এটা আকৃতি গঠন কৰা।
- টেনগ্রামৰ তিনিটা টুকুৰা ব্যৱহাৰ কৰি এটা আকৃতি গঠন কৰা।

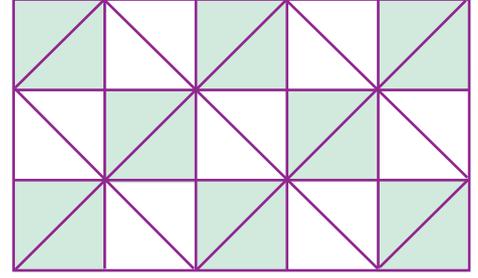
সাতটা টুকুৰাৰ টেনগ্রাম -

এইবাৰ বৰ্গাকৃতিৰ কাগজখনত আঁচ টানি ৭টা টুকুৰাৰ টেনগ্রাম এটা সাজোঁ আহা।

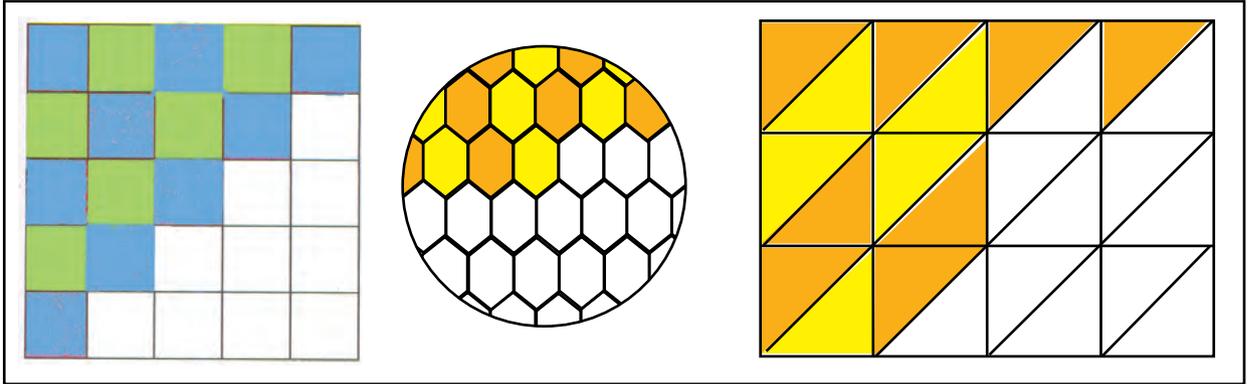
এতিয়া টেনগ্রামটোৰ টুকুৰা বোৰ কাটি উলিওৱা আৰু সেই টুকুৰাবোৰেৰে তলত দিয়া নমুনাবোৰ সাজিবলৈ চেষ্টা কৰা।

- আমাৰ চাৰিওফালে থকা মজিয়া, পদপথ আদিত দেখা পোৱা টালিৰ বিভিন্ন আকৃতিবোৰলৈ মন কৰাচোন। এক নিৰ্দিষ্ট চানেকিৰে এই টালিসমূহ সজোৱা হৈছে।

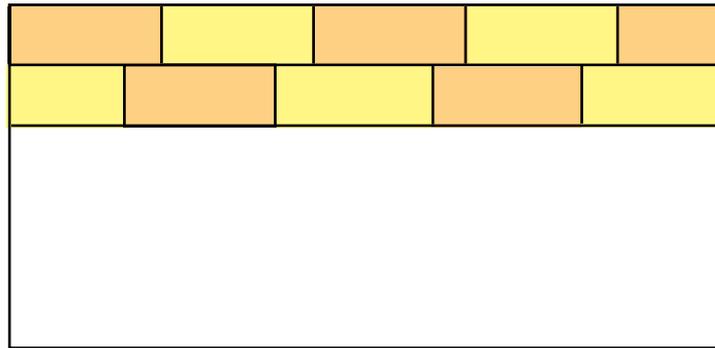

- তলত দিয়া টালিৰ চানেকিবোৰ ৰং কৰি সম্পূৰ্ণ কৰা।

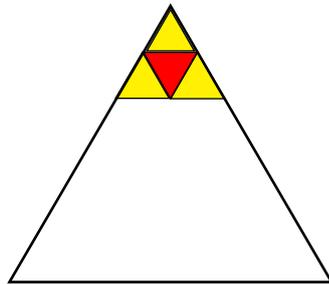

- তলত দিয়া স্থানত চিত্ৰত দেখুওৱাৰ দৰে টালিৰে সম্পূৰ্ণ কৰা আৰু ৰং দিয়া।

(ক)

(খ)

নক্সাটো সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ তোমাক

▲ ৰঙৰ টালিখন লাগিব।

▲ ৰঙৰ টালি..... খন লাগিব।

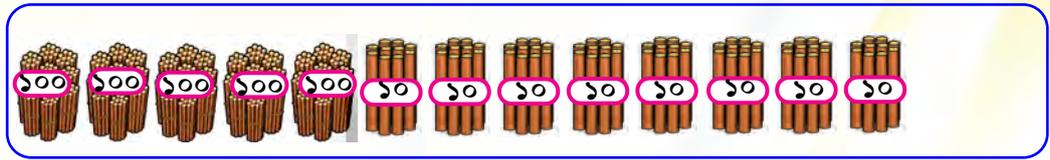

নীলিমাৰ হাতত সাঁচতীয়া ধন আছে ৫০০ টকা। ৭৫৫ টকা দামৰ অভিধান এখন কিনিবলৈ নীলিমাৰ ঘৰৰ আন আন সদস্যই কিদৰে সহায় কৰিলে চাওঁ আহা-

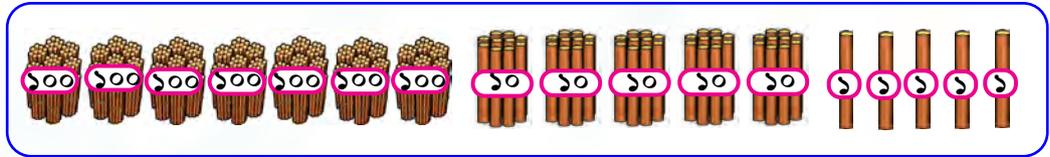
নীলিমাৰ হাতত আছিল -	ঘৰৰ সদস্যসকলে দিয়া টকা-	নীলিমাৰ হাতত জমা হ'ল-
		<p>৫৩০ পাঁচশ ত্ৰিশ</p>
		<p>৫৮০ পাঁচশ আশী</p>
		<p>৬৫৫ ছয়শ পঁচপন</p>
		<p>৭৫৫ সাতশ পঁচপন</p>

- নীলিমাই সংগ্রহ কৰা ধন মুঠাৰ লগত মিলাওঁ আহা -

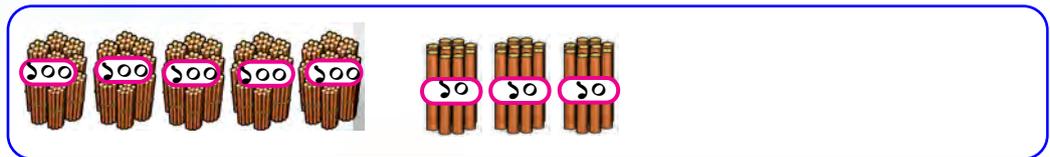
৫৩০

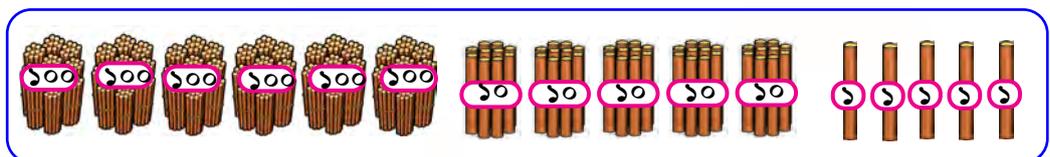
৫৮০

৬৫৫

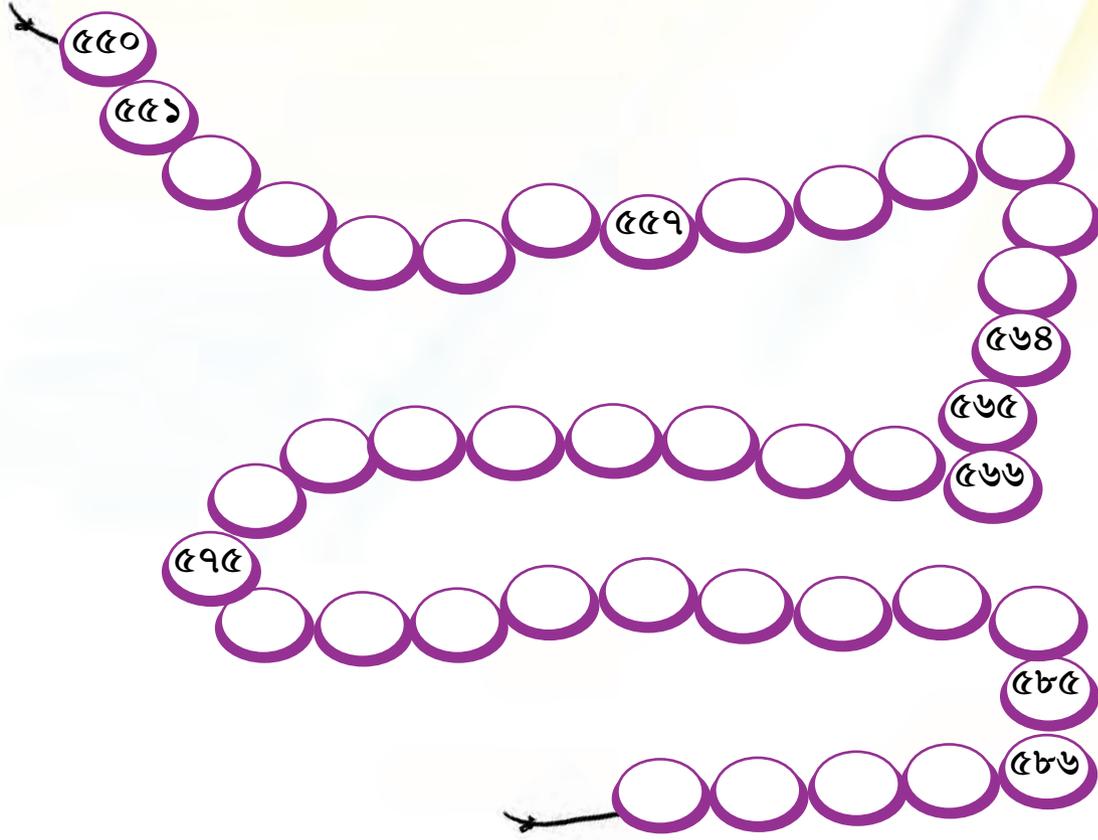
৭৫৫

- বিস্তৃত ৰূপত লিখোঁ আহা -

৫৩০ = + +
৫৮০ = + +
৬৫৫ = + +
৭৫৫ = + +

- মণিমালাডালৰ খালী মণিবোৰত সংখ্যাবোৰ লিখোঁ আহা -

- তলৰ সংখ্যাবোৰ আখৰেৰে লিখোঁ আহা-

সংখ্যাৰে	আখৰেৰে
৫৩০	পাঁচশ ত্ৰিছ
৫৩৫	পাঁচশ পয়ত্ৰিছ
৮৫২	
৮৭৮	
৬৯৪	
৬৯৭	
৭৬৫	

- তলৰ সংখ্যাবোৰ আখৰেৰে লিখোঁ আহা -

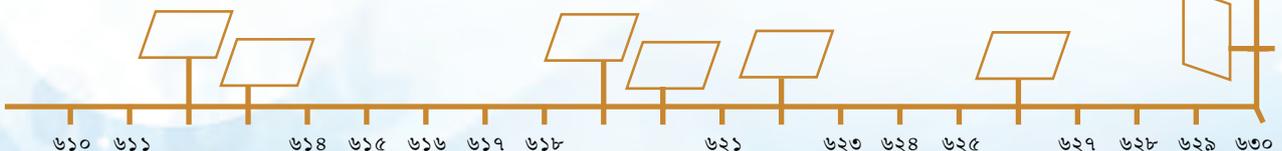
৩৭৭	৬৪৩	৭৭৩
তিনিশ সাতসত্তৰ		
৬৪১	৯৯৯	৮৮৩
৫৮৯	৮০৪	৯৭২

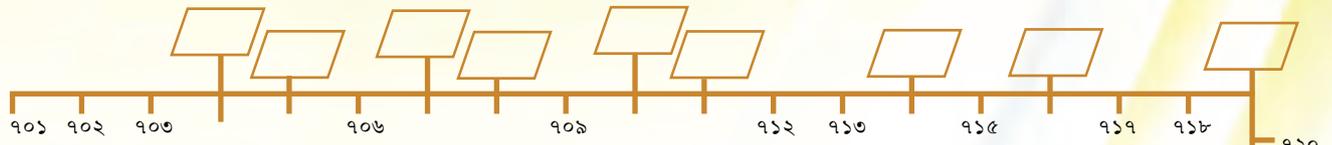
 শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : শিক্ষকে এনেদৰে অধিক সংখ্যা আখৰেৰে লিখিবলৈ উৎসাহিত কৰিব।

- সংখ্যাৰ নামৰ সৈতে সংখ্যা মিলোৱা -

পাঁচশ তিনি	৯৩৩
ছশ পঁচানব্বৈ	৭৬৯
নশ তেত্ৰিছ	৫০৩
সাতশ ঊনসত্তৰ	৬৯৫

- তলৰ আৰু কাষৰ সংখ্যেৰেখা চাই খালী বাকচসমূহ পূৰ কৰা-

খেল খেলোঁ আহা -

শিক্ষকে শ্ৰেণীকোঠাত কেইখনমান সংখ্যাকাৰ্ড শিক্ষার্থীৰ মাজত ভগাই দিলে।

- আহাচোন, আমি সংখ্যাকাৰ্ডবোৰ উৰ্ব্বক্রমত সজাওঁ -

..... ,,,,

- ওপৰৰ সাজোন চাই কওঁ আহা -

* **৬০৫** সংখ্যাকাৰ্ডৰ আগত কোনখন সংখ্যাকাৰ্ড থাকিব?

* **৬৮১** সংখ্যাকাৰ্ডৰ পিছত কোনখন সংখ্যাকাৰ্ড থাকিব?

* **৫৭৯** আৰু **৬৫০** সংখ্যাকাৰ্ডৰ মাজত কোনখন সংখ্যাকাৰ্ড থাকিব?

- * সংখ্যাকাৰ্ডবোৰৰ সংখ্যাবোৰ অধঃক্রমত সজাওঁ আহা :

..... ,,,,

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : শিক্ষকে ভিন ভিন সংখ্যাকাৰ্ড ব্যৱহাৰ কৰি এনেধৰণৰ অধিক ক্ৰিয়া-কলাপ কৰাব।

- তলৰ সংখ্যাবোৰ উৰ্ব্বক্রম আৰু অধঃক্রমত সজাওঁ আহা -

সংখ্যা	উৰ্ব্বক্রম	অধঃক্রম
৪০, ১০২, ২০১, ৩৯		
৪০৫, ২০৩, ৪২৫, ৩৫৫		
৭১০, ৯২৫, ৮৮৭, ৮৭৮		

- ৮০১ৰ পৰা ৯০০লৈ সংখ্যাবোৰ তালিকাখনত লিখা -

৮০১									
									৯০০

- নিৰ্দেশনা অনুসৰি ওপৰৰ তালিকাখনত সংখ্যাবোৰ বং কৰোঁ আহা -

- ৮০৮তকৈ ডাঙৰ, কিন্তু ৮১১তকৈ দুই সৰু সংখ্যাটোত ৰঙা বং কৰা।
- ৮৫০তকৈ সাত কম সংখ্যাটোত সেউজীয়া বং কৰা।
- ৮৮৪ৰ ঠিক আগৰ সংখ্যাটোত নীলা বং কৰা।
- ৮৯৯ৰ ঠিক পিছৰ সংখ্যাটোত হালধীয়া বং কৰা।

লিখোঁ আহা -

আগৰ সংখ্যা	পিছৰ সংখ্যা
	১০০

আগৰ সংখ্যা	পিছৰ সংখ্যা
৫৯৯	

আগৰ সংখ্যা	মাজৰ সংখ্যা	পিছৰ সংখ্যা
৬৮৮		৬৯০

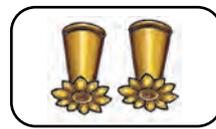
আগৰ সংখ্যা	মাজৰ সংখ্যা	পিছৰ সংখ্যা
	৮০০	

কোনটো সৰু, কোনটো ডাঙৰ

উপযুক্ত কাৰণটো বাচি উলিয়াই '✓' দিয়া -

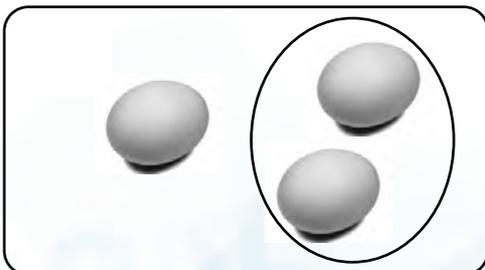
- ৬৩২তকৈ ৪১১ সৰু, কাৰণ -
 - (ক) ৬৩২ৰ এককৰ ঘৰৰ অংকটো ২ আৰু ৪১১ত এককৰ ঘৰৰ অংকটো ১।
 - (খ) ৬৩২ৰ দহকৰ ঘৰৰ অংকটো ৩ আৰু ৪১১ত দহকৰ ঘৰৰ অংকটো ১।
 - (গ) ৬৩২ৰ শতকৰ ঘৰৰ অংকটো ৬ আৰু ৪১১ত শতকৰ ঘৰৰ অংকটো ৪।
- ৭১৭তকৈ ৭২৩ ডাঙৰ কাৰণ -
 - (ক) ৭২৩ৰ এককৰ ঘৰৰ অংকটো ৩ আৰু ৭১৭ৰ এককৰ ঘৰৰ অংকটো ৭।
 - (খ) ৭২৩ৰ দহকৰ ঘৰৰ অংকটো ২ আৰু ৭১৭ৰ দহকৰ ঘৰৰ অংকটো ১।
 - (গ) ৭২৩ আৰু ৭১৭ৰ শতকৰ ঘৰত একে অংক আছে।
- খালী ঠাইত $>$, $<$, $=$ চিন ব্যৱহাৰ কৰা -
 - (ক) ২২৮..... ২২৩
 - (খ) ৩৩৮..... ৩৩০
 - (গ) ৫৮৪..... ৬৩৮
 - (ঘ) ৮০৮..... ৮৮০
 - (ঙ) ৯৩৫..... ৯০৫
 - (চ) ৭৪৪..... ৭৪৪
- যোৰ আৰু বিযোৰ ঃ

যোৰ হিচাপে পোৱা কেইবিধমান বস্তু চাওঁ আহা-

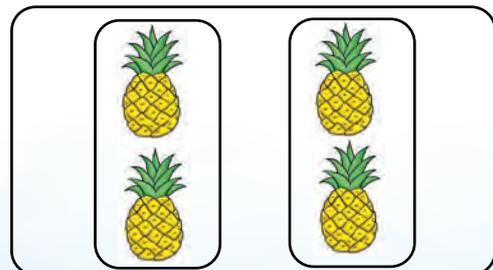

আমি এনেকুৱা আৰু কি কি বস্তু যোৰ হিচাপে পাওঁ?

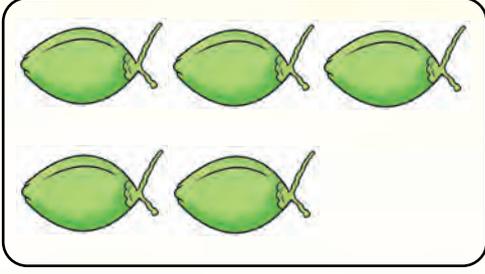
তলৰ বস্তুবোৰত যোৰ হিচাপে যোৰ দিওঁ আহা -

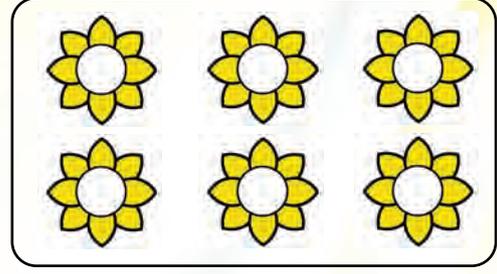
৩টা কণী = ১ যোৰ আৰু ১টা কণী

৪টা আনাৰস = ২ যোৰ আনাৰস

৫টা নাৰিকল = যোৰ আৰু
..... টা নাৰিকল

৬পাহ ফুল = যোৰ আৰু
..... পাহ ফুল

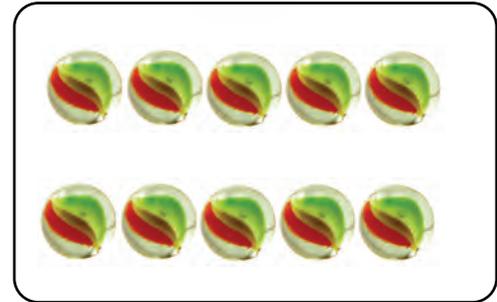
৭টা কলম = যোৰ আৰু
..... টা কলম

৮টা বটল = যোৰ আৰু
..... টা বটল

৯টা মৰ্টন =

১০টা মাৰ্বল =

- **মন কৰোঁ আহা :** ২, ৪, ৬, ৮, ১০ আদি সংখ্যক বস্তুবোৰ যোৰ হিচাপে ৰাখিব পাৰোঁ। গতিকে, এইবোৰ যোৰ সংখ্যা। আনহাতে, ১, ৩, ৫, ৭, ৯ আদি সংখ্যক বস্তুবোৰ যোৰ হিচাপে ৰাখিলে এটাকৈ ৰৈ যায়। গতিকে, এইবোৰ বিযোৰ সংখ্যা।

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : শিক্ষকে বাস্তৱ বস্তুৰ সহায়ত যোৰ আৰু বিযোৰ সংখ্যাবোৰৰ ধাৰণা স্পষ্ট কৰাব। শিক্ষার্থীসকলৰ মনত এই ধাৰণাও স্পষ্ট কৰাব যে যোৰ সংখ্যাবোৰেই যুগ্ম সংখ্যা আৰু বিযোৰ সংখ্যাবোৰেই অযুগ্ম সংখ্যা।

- তলৰ ছবিবোৰ যোৰ হিচাপে ঘেৰ কৰি খালী বাকচ দুটাৰ এটাত সংখ্যাটো আৰু আনটোত যুগ্ম নে অযুগ্ম হ'ব লিখোঁ আহা -

The image shows ten colorful clouds arranged in a cluster. Each cloud contains a specific number of black stars. The clouds are:

- Light blue cloud (top left): 10 stars, labeled 'যুগ্ম' (Even), with a box containing '১০'.
- Pink cloud (top right): 15 stars, with an empty box.
- Light green cloud (middle left): 18 stars, with an empty box.
- Yellow cloud (middle right): 12 stars, labeled 'অযুগ্ম' (Odd), with a box containing '১১'.
- Grey cloud (middle): 16 stars, with an empty box.
- Light blue cloud (bottom middle): 14 stars, with an empty box.
- Purple cloud (bottom left): 20 stars, with an empty box.
- Pink cloud (bottom middle): 18 stars, with an empty box.
- Light green cloud (bottom left): 22 stars, with an empty box.
- Purple cloud (bottom right): 20 stars, with an empty box.

 A small cartoon moon with a face is in the top right corner.

● সিপিঠিৰ ছবিবোৰ চাই কৰোঁ আহা -

- * যুগ্ম সংখ্যাবোৰ হ'ল
- * অযুগ্ম সংখ্যাবোৰ হ'ল
- * যুগ্ম সংখ্যাবোৰৰ এককৰ ঘৰত থকা অংকবোৰ হ'ল
- * অযুগ্ম সংখ্যাবোৰৰ এককৰ ঘৰত থকা অংকবোৰ হ'ল

যিবোৰ সংখ্যাৰ এককৰ ঘৰত ০, ২, ৪, ৬, ৮ অংক থাকে, সেইবোৰ যুগ্ম সংখ্যা।
যিবোৰ সংখ্যাৰ এককৰ ঘৰত ১, ৩, ৫, ৭, ৯ অংক থাকে, সেইবোৰ অযুগ্ম সংখ্যা।

● তলৰ সংখ্যাবোৰ চাই শুদ্ধটোত '✓' চিন দিওঁ আহা -

২৩	৫৫	৭২	১৬৮
যুগ্ম/অযুগ্ম ✓	যুগ্ম/অযুগ্ম	যুগ্ম/অযুগ্ম	যুগ্ম/অযুগ্ম
৫৮৩	৪৪৭	৬৫৫	৮৩৬
যুগ্ম/অযুগ্ম	যুগ্ম/অযুগ্ম	যুগ্ম/অযুগ্ম	যুগ্ম/অযুগ্ম

কৰোঁ আহা -

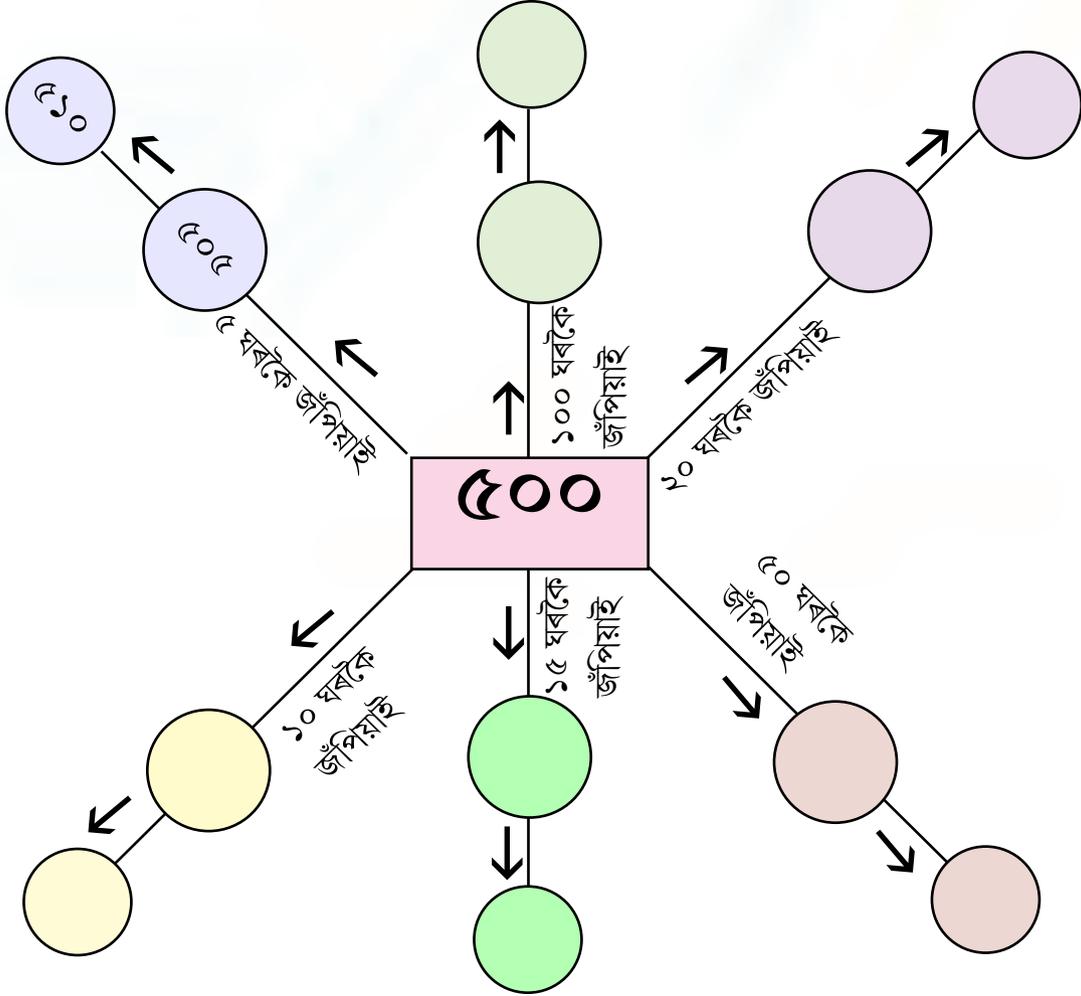
- এটাকৈ সংখ্যা এৰি খালী ঠাইত সংখ্যা লিখোঁ আহা -
 ৬০১, ৬০৩, ৬০৫, _____, _____, _____, _____, _____
 ৭১২, ৭১৪, ৭১৬, _____, _____, _____, _____, _____
- দুটাকৈ সংখ্যা এৰি খালী ঠাইত সংখ্যা লিখোঁ আহা -
 ৬০১, ৬০৪, ৬০৭, _____, _____, _____, _____, _____
 ৮৩৩, ৮৩৬, ৮৩৯, _____, _____, _____, _____, _____
- এটাকৈ সংখ্যা এৰি পিছুৱাই খালী ঠাইত সংখ্যা লিখোঁ আহা -
 ৯৯৯, ৯৯৭, ৯৯৫, _____, _____, _____, _____, _____
 ৫৭০, ৫৬৮, ৫৬৬, _____, _____, _____, _____, _____

- দুটাকৈ সংখ্যা এৰি পিছুৱাই খালী ঠাইত সংখ্যা লিখোঁ আহা -

৬০৬, ৬০৩, ৬০০, _____, _____, _____, _____, _____

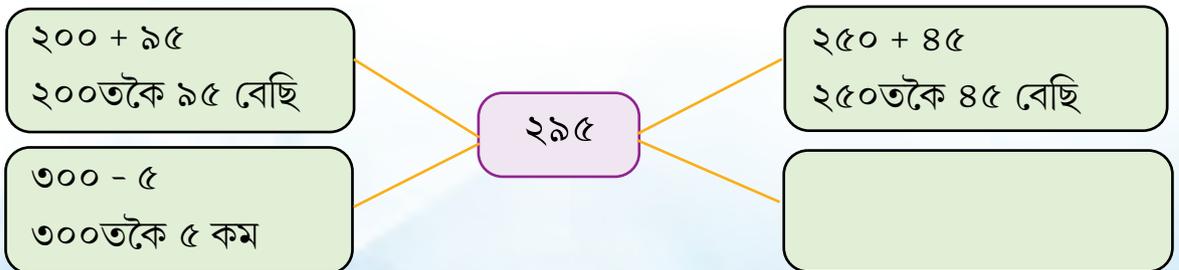
৭৪৯, ৭৪৬, ৭৪৩, _____, _____, _____, _____, _____

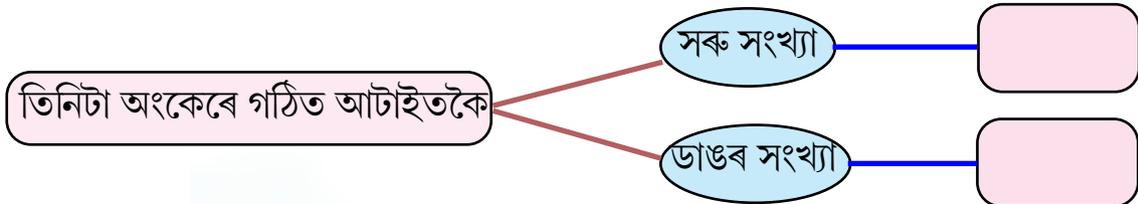
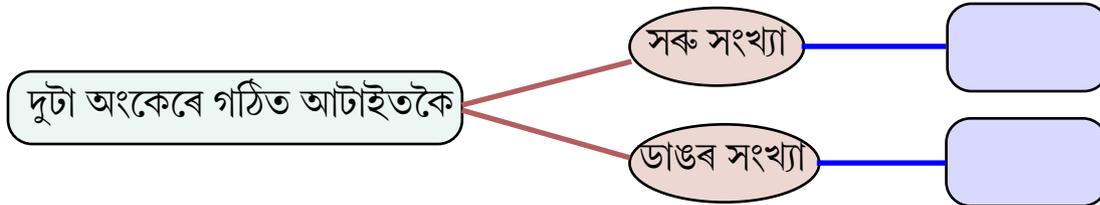
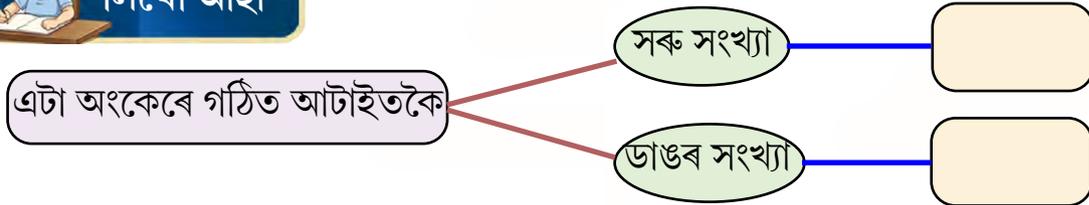
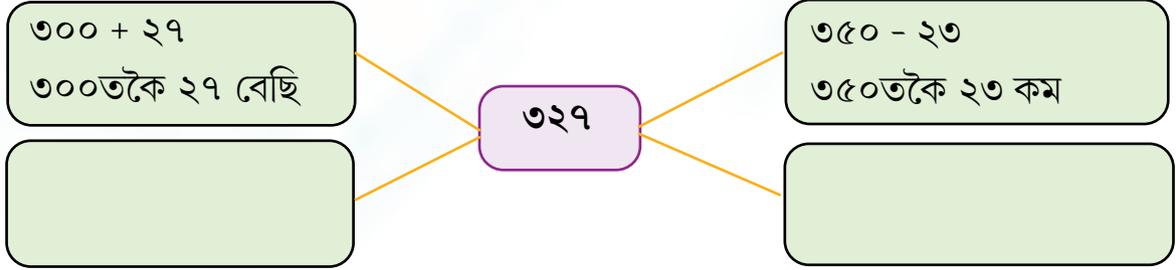
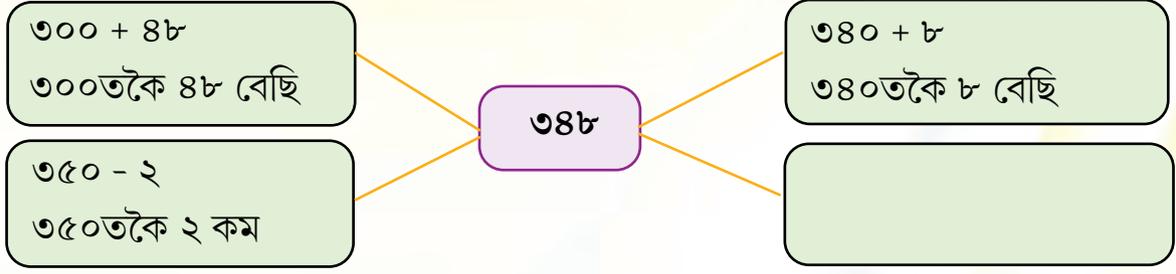
- সংখ্যাৰ খেল :

প্ৰকল্প : ২৫ বছৰকৈ জঁপিয়াই ৫০০ৰ পৰা ৯৫০লৈ সংখ্যাবোৰ লিখা।

- ভিন ভিন ধৰণে সংখ্যাৰ প্ৰকাশ কৰোঁ আহা -

জানি লওঁ আহা - (Know and write -)

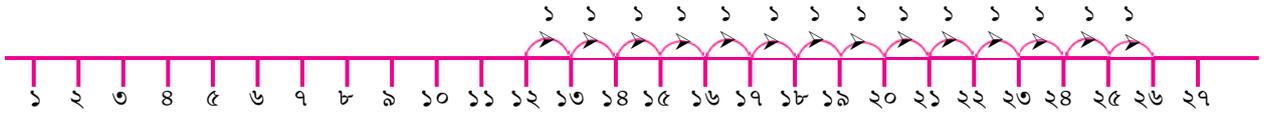
৯৯৯ + ১ = ১০০০
 ১০০০ হ'ল ৪টা অংকেৰে গঠিত আটাইতকৈ সৰু সংখ্যা।

যোগ

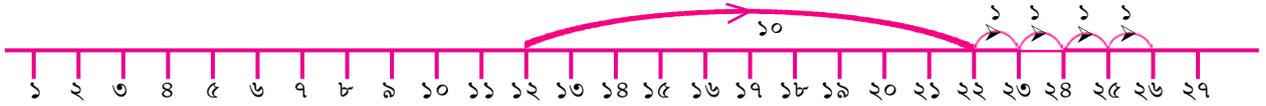

অকণহঁতৰ ঘৰখন কুণিত চহকী। অকণৰ দেউতাকে খেতিত উৎপন্ন বিভিন্ন পাচলি বুধবৰীয়া হাটত বিক্ৰী কৰে। অকণে দেউতাকক পাচলি গোটেৱা কামত সহযোগ কৰে। এদিনাখন অকণ আৰু দেউতাকে বাগিচাৰ পৰা নেমু চিঙি আনিলে। দেউতাকে ১২টা আৰু অকণে ১৪টা নেমু আনিলে। দুয়ো মিলি কিমানটা নেমু আনিলে ?

- অকণে সংখ্যাৰেখাৰ সহায়ত এনেদৰে কৰিলে -

- দেউতাকে এনেদৰে কৰিলে-

- তোমালোকে আন ধৰণে কৰিবলৈ চেষ্টা কৰাচোন-

আমি স্থানীয় মানৰ সহায়তো যোগ কৰিব পাৰোঁ।

দহক	একক
১	২
+ ১	৪
২	৬

- যোগ কৰোঁ আহা -

(ক)

দহক	একক
৪	৮
+ ২	১

(খ)

দহক	একক
৩	৩
+ ৬	৪

(গ)

দহক	একক
৫	২
+ ৩	৭

(ঘ)

দহক	একক
৫	৪
+ ২	৭

(ঙ)

দহক	একক
৩	৯
+ ১	২

(চ)

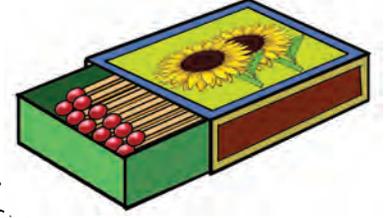
দহক	একক
২	৫
+ ৩	৮

● অনুমান কৰোঁ আহা-

জুইশলা বাকচ এটাত কেইডাল কাঠী থাকে? অনুমান কৰি কোৱা

এতিয়া,

- গণনা কৰি কাঠীৰ সংখ্যা খালী ঠাইত লিখা।
- তুমি গণনা কৰি পোৱা কাঠীৰ সংখ্যা ১০০তকৈ কম নে বেছি?
- ১০০ডাল কাঠী হ'বলৈ আৰু কিমানডাল কাঠী ল'ব লাগিব? ডাল।

তুমি এমুঠি বুট লোৱা আৰু মুঠিটোত কেইটা বুট থাকিব পাৰে, অনুমান কৰি লিখা।.....

এতিয়া, ➤ গণনা কৰি বুটৰ সংখ্যা লিখা।.....

➤ তুমি গণনা কৰি পোৱা বুটৰ সংখ্যা ১০০ তকৈ কম নে বেছি?.....

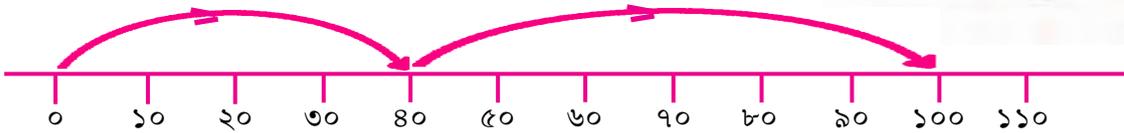

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : অনুমান সম্বন্ধীয় অধিক অনুশীলন কৰাব।

১) জাঁপ মাৰি ১০০ লৈ যাওঁ আহা—

প্রথমে ৪০ ঘৰ তাৰ
পাছত আৰু ৬০ ঘৰ
জঁপিয়াই ১০০ পালোঁ।

.....৪০ জাঁপ আৰু৬০ জাঁপ

আহাচোন, সংখ্যাবেখাত বিভিন্ন প্ৰকাৰে জঁপিয়াই আমি ১০০ গঠন কৰোঁ-

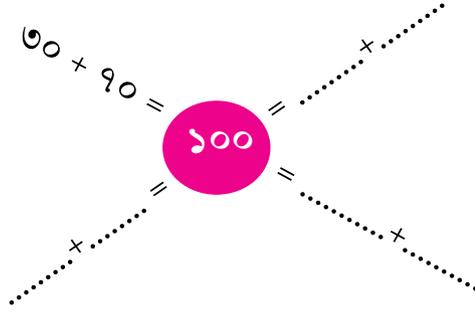
..... জাঁপ আৰু জাঁপ

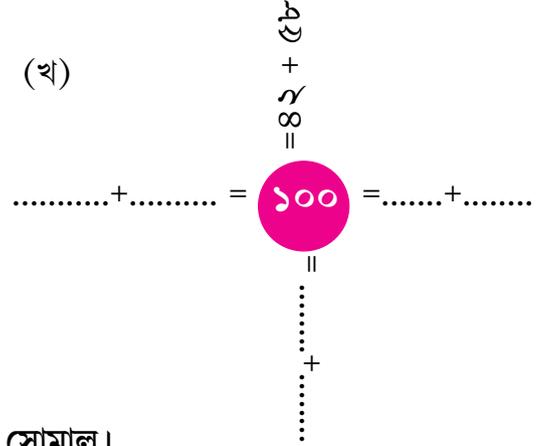
..... জাঁপ আৰু জাঁপ

● বিভিন্ন সংখ্যা লগ লগাই ১০০ গঠন কৰোঁ আহা-

(ক)

(খ)

অকণে দেউতাকৰ লগত বজাৰলৈ যাওঁতে বংমনৰ দোকানত সোমাল।
 বংমনৰ দোকানৰ বৈয়ামবোৰে কি কথা পাতিছে শুনাচোন -

মোৰ ১১২টা
 মাৰ্বল আছে।

মোৰ ১২৩টা
 মাৰ্বল আছে।

● মুঠ কিমান মাৰ্বল আছে, মুঠা আৰু কাঠীৰ সহায়ত যোগ কৰি চাওঁ আহা -

শতক	দহক	একক	শতক	দহক	একক
 ১ শ	 ১ দহ	 ২ এক	১	১	২
 ১ শ	 ২ দহ	 ৩ এক	+ ১	২	৩
 ২ শ	 ৩ দহ	 ৫ এক	২	৩	৫

নিজে কৰি চাওঁ আহা -

(ক)

	শতক	দহক	একক
	১	০	৪
+	১	৩	২

(খ)

	শতক	দহক	একক
	২	২	৩
+	১	১	৫

(গ)

	শতক	দহক	একক
	২	১	৩
+	৩	২	১

(ঘ)

	শতক	দহক	একক
	৪	৬	৫
+	৩	২	৪

- মুঠা আৰু কাঠীৰ সহায়ত মুঠ কিমান মাৰ্বল আছে যোগ কৰি চাওঁ আহা-

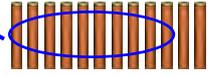

মোৰ ১১৫টা
মাৰ্বল আছে।

মোৰ ১৩৭টা
মাৰ্বল আছে।

- মুঠা আৰু কাঠীৰ সহায়ত মুঠ কিমান মাৰ্বল আছে যোগ কৰি চাওঁ আহা-

	শতক	দহক	একক	শতক	দহক	একক
	 ১ শ	 ১ দহ	 ৫ এক	১	১	৫
	 ১ শ	 ৩ দহ ১ দহ	 ৯ এক	+	৩	৭
					১	২
মুঠ	 ২ শ	 ৫ দহ	 ২ এক	২	৫	২

● এইবাৰ মুঠা আৰু কাঠী ব্যৱহাৰ নকৰাকৈ যোগ কৰোঁ আহা -

(ক)

শতক	দহক	একক
১	১	৫
+১	৩	৭

৫এক+৭এক = ১২এক

শতক	দহক	একক
১	১	৫
+১	৩	৭
		২

১২এক = ১দহ ২ এক

শতক	দহক	একক
১	১	৫
+১	৩	৭
	৫	২

১দহ+১দহ+৩দহ=৫দহ

শতক	দহক	একক
১	১	৫
+১	৩	৭
২	৫	২

১শ + ১শ = ২শ

(খ)

শতক	দহক	একক
৪	৭	৩
+৩	৬	২
		৫

৩এক+২এক=৫এক

শতক	দহক	একক
৪	৭	৩
+৩	৬	২
	৩	৫

৭দহ + ৬দহ = ১৩দহ

শতক	দহক	একক
৪	৭	৩
+৩	৬	২
	৩	৫

১৩দহ = ১শ ৩ দহ

শতক	দহক	একক
৪	৭	৩
+৩	৬	২
৮	৩	৫

১শ+৪শ+৩শ = ৮শ

(ক) অকণে গধূলি দেউতাকৰ লগত থিয়েটাৰ চাবলৈ গ'ল। সেইদিনা থিয়েটাৰৰ প্ৰথম দৰ্শনীৰ ১৭৮টা আৰু দ্বিতীয় দৰ্শনীৰ ১৫৫টা টিকট বিক্ৰী হ'ল। মুঠ কিমান টিকট বিক্ৰী হ'ল?

শতক	দহক	একক
১	৫	৫
+১	৭	৮

$$\begin{array}{r} \text{(খ)} \quad ৪০৬ \\ + ২৭৮ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(গ)} \quad ৩৫৭ \\ + ৫২৫ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(ঘ)} \quad ৬১৩ \\ + ৩৪৯ \\ \hline \end{array}$$

গীতিকাই অকণৰ দেউতাকৰ পৰা ২৫০ টকাৰ পাচলি আৰু ৫৫ টকাৰ কণী কিনিলে। গীতিকাই মুঠ কিমান টকা দিব লাগিব?

গীতিকাই কেনেকৈ কৰিলে চাওঁ আহা -

$$\begin{aligned} & ২৫০ + ৫৫ \\ = & ২০০ + ৫০ + ৫০ + ৫ \\ = & ২০০ + ১০০ + ৫ \\ = & ৩০০ + ৫ \\ = & ৩০৫ \end{aligned}$$

● নিজে যোগ কৰি চোৱা-

(ক) $৩৫৮ + ২১১$

(খ) $২৪৪ + ৩২২$

(গ) $৫৫০ + ৩১৫$

(ঘ) $৩৬৩ + ৫২২$

● যোগ কৰোঁ আহা -

$$\begin{array}{r} \text{(ক)} \quad ৪৬৫ \\ + ৪৭২ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(খ)} \quad ৩৩৪ \\ + ৫৯৮ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(গ)} \quad ২৪১ \\ + ৩৮০ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(ঘ)} \quad ৬৭৯ \\ + ২৮৬ \\ \hline \end{array}$$

কৰোঁ আহা-

- (ক) দীপাৱলীৰ সময়ত কমলে দুটা বস্তাত চাকি ভৰাই বজাৰলৈ বিক্ৰী কৰিবলৈ নিলে। তাৰে এটা বস্তাত ২৩৪গছি আৰু আনটো বস্তাত ১৭৮গছি চাকি আছে। কমলে মুঠ কিমান গছি চাকি বিক্ৰী কৰিবলৈ নিলে?
- (খ) নাজমাই ৩৫৬ টকাৰ আপেল আৰু ২২৮ টকাৰ কল কিনিলে। তেওঁ মুঠ কিমান টকা খৰছ কৰিলে?
- (গ) বীমাহঁতৰ বিদ্যালয়ৰ পুথিভঁৰালত থকা কিতাপৰ সংখ্যা ১৩০। 'বিদ্যাঞ্জলি' যোগে প্ৰাক্তন শিক্ষাৰ্থীয়ে ১১৫খন কিতাপ বিদ্যালয়লৈ আগবঢ়ালে। পুথিভঁৰালত মুঠ কিমানখন কিতাপ জমা হ'ল?
- (ঘ) খেতিপথাৰ এখনত থকা মুঠ কুঁহিয়াৰৰ পৰা ৮৫ডাল কুঁহিয়াৰ বিক্ৰী কৰাৰ পাছত আৰু ৭৩ডাল কুঁহিয়াৰ থাকিল। খেতিপথাৰখনত মুঠ কেইডাল কুঁহিয়াৰ আছিল?

প্ৰকল্প : তলৰ তালিকাখনলৈ চোৱা আৰু সংখ্যাবোৰৰ মাজৰ পৰা এনে কেইযোৰমান সংখ্যা বাছি উলিওৱা, যাতে দুটা সংখ্যা যোগ কৰিলে ৫৪৮ হয়।

২২২

৪২১

২১৮

৪৩৭

৩৩০

২৩৩

৩২৩

১২৭

২২৫

৩১৫

১৩১

১১৯

১১১

৪১৭

৩২৬

৪২৯

(ক) ২২২ + ৩২৬ = ৫৪৮

(ঙ) + = ৫৪৮

(খ) + = ৫৪৮

(চ) + = ৫৪৮

(গ) + = ৫৪৮

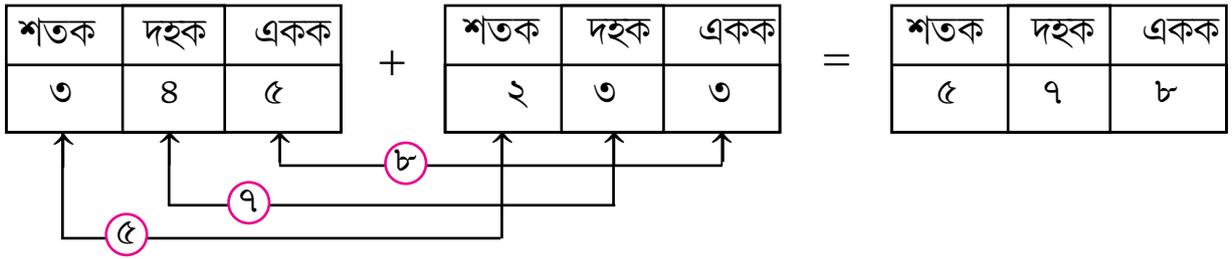
(ছ) + = ৫৪৮

(ঘ) + = ৫৪৮

(জ) + = ৫৪৮

● পথালিকৈ যোগ কৰোঁ আহা-

৩৪৫ + ২৩৩

● পথালিকৈ যোগ কৰি চাওঁ আহা -

২৭৪ + ৭২৫ =

১৫২ + ৩২৬ =

৮২৩ + ১৫৪ =

৭৫১ + ২১৮ =

৬০৫ + ১৭৩ =

৪০৫ + ৫১০ =

● সংখ্যাৰ খেল-

খালী বাকচত সংখ্যাবোৰ এনেদৰে বহুওৱা, যাতে দীঘে-পথালিয়ে আৰু কোণীয়াকৈ যোগফল ৩৭৫ হয়। (সংখ্যাবোৰ ১২১ৰ পৰা ১২৯ ৰ ভিতৰত হ'ব।)

১২৪	<input type="text"/>	১২২
<input type="text"/>	১২৫	<input type="text"/>
১২৮	<input type="text"/>	<input type="text"/>

- 'ক' অংশৰ লগত 'খ' অংশ মিলাওঁ আহা -

'ক' অংশ

$85 + 39$

$289 + 3$

$988 + 63$

$885 + 239$

$509 + 188$

'খ' অংশ

688

88

655

252

889

- যোগ কৰোঁ আহা -

(ক)

শতক	দহক	একক
১	২	৫
২	১	১
৩	২	২
৬	৫	৮

(খ)

শতক	দহক	একক
৫	১	২
২	৪	৪
১	৩	৫
৮	৯	১

(গ)

$$\begin{array}{r} 283 \\ 110 \\ + 235 \\ \hline \end{array}$$

(ঘ)

$$\begin{array}{r} 192 \\ 218 \\ + 326 \\ \hline \end{array}$$

(ঙ) $823 + 132 + 218 =$

(চ) $180 + 231 + 312 =$

নিজে কৰোঁ আহা-

(ক) ৰবিনাৰ হাতত ২৩টা, মাণিকৰ হাতত ১২টা আৰু বৰষাৰ হাতত ২৪টা মাৰ্বল আছে।
তেওঁলোকৰ মুঠ কিমান মাৰ্বল আছে?

(খ) পুথিভঁৰাল এটাত ১১২খন ইংৰাজী, ২৩৪খন অসমীয়া আৰু ১২২খন হিন্দী ভাষাৰ কিতাপ
আছে। পুথিভঁৰালটোত মুঠ কেইখন কিতাপ আছে?

● তালিকাবোৰ পূৰ কৰোঁ আহা-

৫কৈ জঁপিওৱা

২৬	৪১	৭২
)))
৩১		
)))
)	৫৬)

৭কৈ জঁপিওৱা

১৭	৩৩	৬৪
)))
২৪		
)))
)	৪৭)

৮কৈ জঁপিওৱা

১২	২৩	৪৫
)))
২০		
)))
)	৩৯)

১০কৈ জঁপিওৱা

১১২	২১৩	৪১৫
)))
১২২		
)))
)	২৩৩)

খেল খেলোঁ আহা-

পাশতি দুটা মাৰি পঠিওৱা। কি পালা? এটাত ২ এটাত ৩

২ আৰু ৩ৰে গঠন কৰিব পৰা যিকোনো সংখ্যা এটা লিখা। ৩২

পাশতি দুটা আকৌ মাৰা আৰু সংখ্যা এটা লিখা। ২৪

এতিয়া, তুমি পোৱা সংখ্যা দুটাৰ যোগফল তলৰ জালিখনত বিচাৰি ঘেৰ দিয়া।

জালিখনত যিয়ে ৯০ৰ পৰা ১০০ৰ ভিতৰৰ যিকোনো এটা সংখ্যা প্ৰথমতে পাব, তেৰেঁ জয়ী হ'ব।

যোগফল ১০০তকৈ বেছি হ'লে, পাশতি দুটা পুনৰ মাৰি পঠিওৱা।

৯১	৯২	৯৩	৯৪	৯৫	৯৬	৯৭	৯৮	৯৯	১০০
৮১	৮২	৮৩	৮৪	৮৫	৮৬	৮৭	৮৮	৮৯	৯০
৭১	৭২	৭৩	৭৪	৭৫	৭৬	৭৭	৭৮	৭৯	৮০
৬১	৬২	৬৩	৬৪	৬৫	৬৬	৬৭	৬৮	৬৯	৭০
৫১	৫২	৫৩	৫৪	৫৫	৫৬	৫৭	৫৮	৫৯	৬০
৪১	৪২	৪৩	৪৪	৪৫	৪৬	৪৭	৪৮	৪৯	৫০
৩১	৩২	৩৩	৩৪	৩৫	৩৬	৩৭	৩৮	৩৯	৪০
২১	২২	২৩	২৪	২৫	২৬	২৭	২৮	২৯	৩০
১১	১২	১৩	১৪	১৫	১৬	১৭	১৮	১৯	২০
১	২	৩	৪	৫	৬	৭	৮	৯	১০

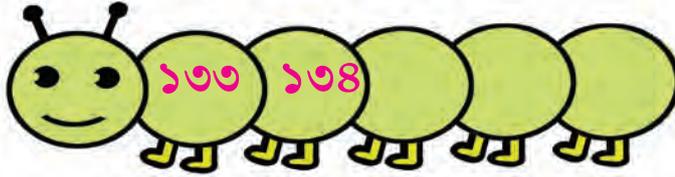
শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

(১) সিপিঠিত উল্লেখ কৰা খেলৰ দ্বাৰা শিক্ষার্থীসকলক দুটা অংকবিশিষ্ট সংখ্যাৰ যোগ কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিব। (২) পাশতি দুটাত উঠা ফুটবোৰেৰে কি সংখ্যা গঠন কৰিব, সেয়া চিন্তা কৰিবলৈ শিক্ষার্থীক উৎসাহিত কৰিব।

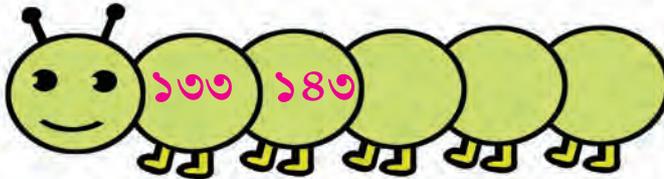

কৰি চাওঁ আহ-

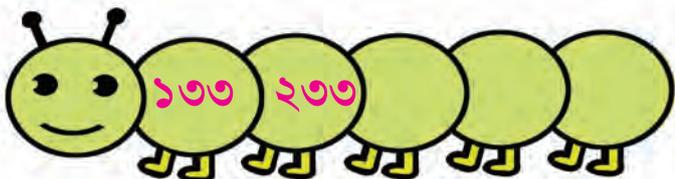
(ক) ১ যোগ কৰোঁ আহ-

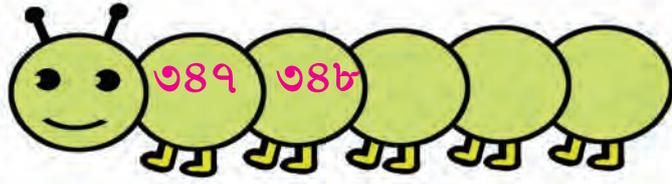
১০ যোগ কৰোঁ আহ-

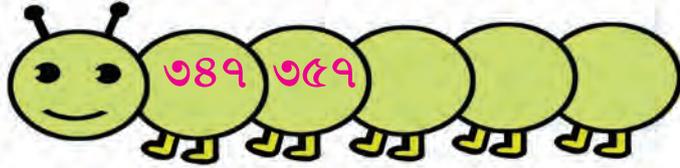
১০০ যোগ কৰোঁ আহ-

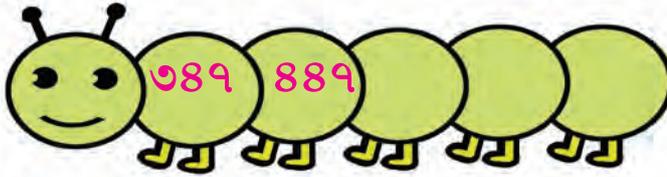
(খ) ১ যোগ কৰোঁ আহা-

১০ যোগ কৰোঁ আহা-

১০০ যোগ কৰোঁ আহা-

চিন্তা কৰি চোৱা-

এটা সংখ্যাৰ লগত ১, ১০ আৰু ১০০ যোগ কৰিলে যোগফলবোৰত কেনেধৰণৰ পৰিবৰ্তন হয় ?

খেল খেলোঁ আহা-

শিক্ষকে শ্ৰেণীকোঠাত দুগৰাকী শিক্ষাৰ্থীৰ একোটাকৈ দল গঠন কৰিব। প্ৰতিটো দলত ০ৰ পৰা ৫লৈ সংখ্যাৰ কাৰ্ড প্ৰস্তুত কৰিবলৈ দিব।

এতিয়া, প্ৰতিগৰাকী শিক্ষাৰ্থীয়ে ৩খনকৈ কাৰ্ড লৈ একোটাকৈ তিনিটা অংকবিশিষ্ট সংখ্যা গঠন কৰিব।

প্ৰতিটো দলে গঠন কৰা সংখ্যা দুটাৰ যোগফল উলিয়াব আৰু অন্য এটা দলৰ যোগফলৰ লগত তুলনা কৰিব।

$$\begin{array}{r} \begin{array}{|c|c|c|} \hline ৪ & ০ & ৩ \\ \hline \end{array} \\ + \begin{array}{|c|c|c|} \hline ১ & ২ & ৫ \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} \begin{array}{|c|c|c|} \hline ৫ & ২ & ১ \\ \hline \end{array} \\ + \begin{array}{|c|c|c|} \hline ৩ & ৪ & ০ \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array}$$

এতিয়া একেকেইখন কাৰ্ডৰ সংখ্যাকেইটাৰ স্থান সলনি কৰি আকৌ যোগ কৰিব।

$$\begin{array}{r} \begin{array}{|c|c|c|} \hline ৪ & ৩ & ০ \\ \hline \end{array} \\ + \begin{array}{|c|c|c|} \hline ৫ & ২ & ১ \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} \begin{array}{|c|c|c|} \hline ২ & ৫ & ১ \\ \hline \end{array} \\ + \begin{array}{|c|c|c|} \hline ৪ & ৩ & ০ \\ \hline \end{array} \\ \hline \end{array}$$

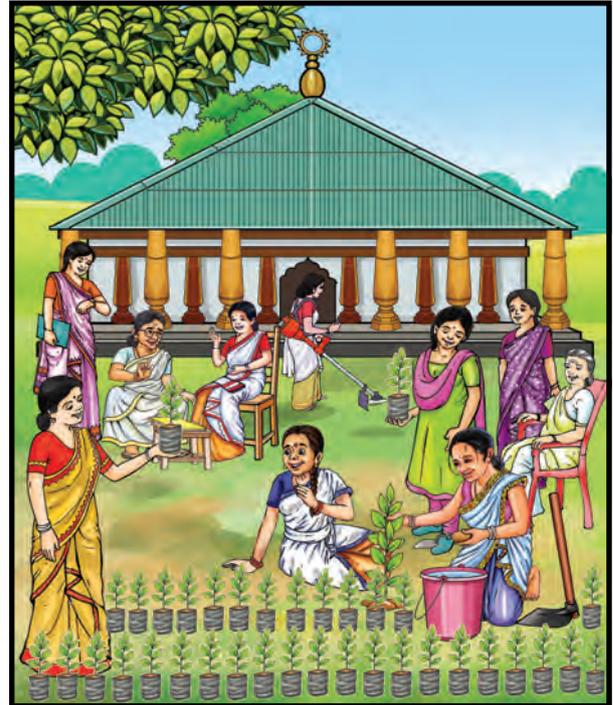
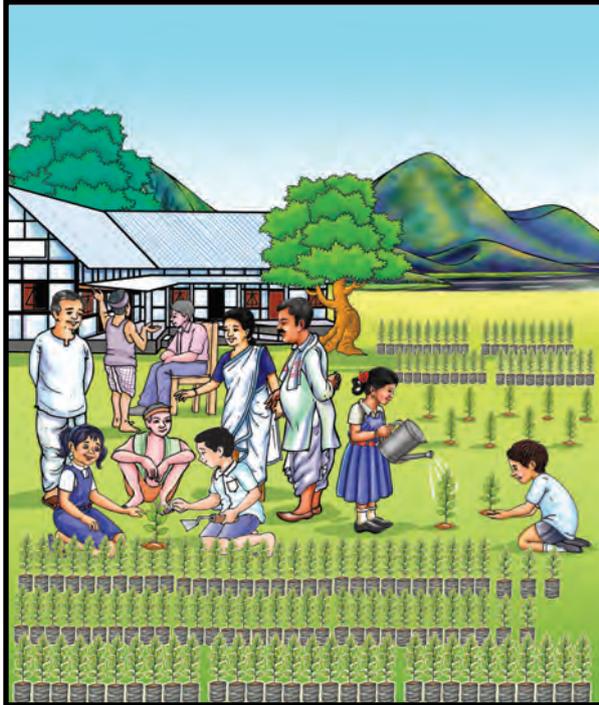
- সংখ্যা দুটাৰ যোগফল আটাইতকৈ ডাঙৰ হোৱাকৈ কাৰ্ড কেইখন সজোৱা।
- সংখ্যা দুটাৰ যোগফল আটাইতকৈ সৰু হোৱাকৈ কাৰ্ড কেইখন সজোৱা।

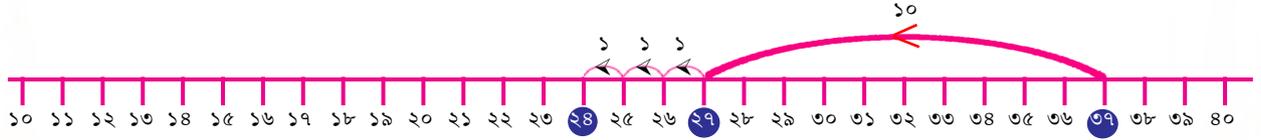
যাদৱ পায়েং এগৰাকী প্ৰসিদ্ধ পৰিৱেশপ্ৰেমী। অসমৰ যোৰহাট জিলাৰ ককিলামুখ অঞ্চলৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ওঁনা চাপৰিৰ এক বৃহৎ চৰ অঞ্চলত গছপুলি ৰোপণ কৰি চৰ অঞ্চলটোক তেখেতে অৰণ্যলৈ ৰূপান্তৰ কৰিছে। নতুন দিল্লীৰ জৱাহৰলাল নেহৰু বিশ্ববিদ্যালয়ে তেখেতক ‘ভাৰতৰ অৰণ্য মানৱ’ (Forest Man of India) উপাধি প্ৰদান কৰিছে। ২০১৫ চনৰ ২৬ জানুৱাৰীৰ দিনা ভাৰত চৰকাৰে তেখেতক ‘পদ্মশ্ৰী’ অভিধাৰে সন্মানিত কৰে।

যাদৱ পায়েঙৰ আদৰ্শৰে অনুপ্ৰাণিত হৈ আদৰ্শ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ শিক্ষাৰ্থীসকল, শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকল, অভিভাৱকসকল আৰু গাঁওখনৰ আত্মসহায়ক গোটৰ মহিলাসকলে তেওঁলোকৰ অঞ্চলত গছপুলি ৰোপণ কৰিবলৈ

থিৰাং কৰিলে। সেই উদ্দেশ্যে ৫ জুন, বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱসৰ দিনা নিয়ৰৰ দেউতাকে তেওঁৰ নাৰ্চাৰীৰ পৰা ১৪৭টা গছপুলি বিদ্যালয়লৈ আৰু ৩৭টা গছপুলি আত্মসহায়ক গোটলৈ আগবঢ়াইছে।

আত্মসহায়ক গোটৰ মহিলাসকলে প্ৰথমে গাঁৱৰ নামঘৰৰ চৌহদত ১৩টা গছপুলি ৰূলে। তেওঁলোকৰ লগত ৰুবলৈ থকা গছপুলিৰ সংখ্যা সংখ্যাৰেখাৰ সহায়ত চাওঁ আহা।

$$\boxed{28} - \boxed{13} = \boxed{15}$$

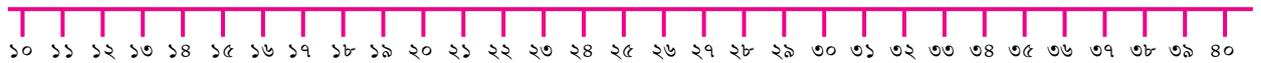
মহিলাসকলৰ হাতত থকা ২৪টা পুলিৰ পৰা ১৫টা পুলি তেওঁলোকে আলিবাটৰ দাঁতিত শাৰী শাৰীকৈ ৰূলে। এতিয়া, তেওঁলোকৰ লগত কেইটা পুলি থাকিল?

$$\boxed{24} - \boxed{15} = \boxed{}$$

ৰৈ যোৱা টা পুলি আত্মসহায়ক গোটৰ সদস্যসকলে নিজৰ নিজৰ ঘৰৰ চৌহদত ৰূলে।

● সংখ্যাৰেখাৰ সহায়ত বিয়োগ কৰোঁ আহা -

$$\boxed{22} - \boxed{15} = \boxed{}$$

$$\boxed{56} - \boxed{22} = \boxed{}$$

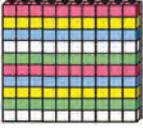
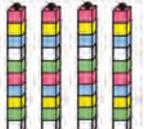

$$\boxed{65} - \boxed{12} = \boxed{}$$

● বিদ্যালয়খনত কোনে কেইটা গছপুলি ৰুলে চাওঁ আহাচোন-

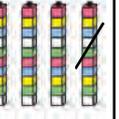
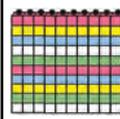
শিক্ষক আৰু অভিভাৱকসকলে মিলি ১৪৭টা পুলিৰ পৰা ১২টা পুলি ৰুলে। ৰুবলৈ কিমান পুলি থাকিল, চাওঁ আহা-

গছপুলি আছিল ১৪৭টা

শতক	দহক	একক
		

(১০০ৰ বাবে , ১০ৰ বাবে , ১ৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে।)

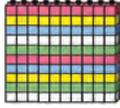
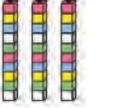
১২টা গছপুলি ৰোৱাৰ পিছত ৰুবলৈ পুলি থাকিল -

শতক	দহক	একক	→	শতক	দহক	একক	→	শতক	দহক	একক
			→				→	১	৪	৭
								-	১	২
								১	৩	৫

$$১৪৭ - ১২ = ১৩৫$$

এইবাৰ মে শ্ৰেণীৰ ২২গৰাকী শিক্ষাৰ্থীয়ে একোটাকৈ গছপুলি ৰুলে। কিমানটা গছপুলি ৰুবলৈ থাকিল?

গছপুলি আছিল ১৩৫টা

শতক	দহক	একক
		

২২টা গছপুলি ৰোৱাৰ পিছত ৰুবলৈ গছপুলি থাকিল -

শতক	দহক	একক	→	শতক	দহক	একক	→	শতক	দহক	একক
			→				→	১	৩	৫
								-	২	২
								১	১	৩

$$১৩৫ - ২২ = ১১৩$$

সেইদিনা বিদ্যালয়ত প্ৰথম শ্ৰেণীৰ পৰা চতুৰ্থ শ্ৰেণীলৈ মুঠ ১১০গৰাকী শিক্ষাৰ্থী উপস্থিত আছিল। জ্যেষ্ঠসকলৰ সহযোগত তেওঁলোকেও গাইপতি এটাকৈ গছপুলি ৰোৱাত কিমান গছপুলি থাকিল চাওঁ আহ -

গছপুলি আছিল ১১৩টা

শতক	দহক	একক

১১০টা গছপুলি ৰোৱাৰ পাছত গছপুলি ৰুবলৈ থাকিল -

শতক	দহক	একক

→

শতক	দহক	একক

→

শতক	দহক	একক
১	১	৩
- ১	১	০
		৩

$$১১৩ - ১১০ = ৩$$

ৰৈ যোৱা টা গছপুলি এদিনো বিদ্যালয় ক্ষতি নকৰা শিক্ষাৰ্থীক প্ৰধান শিক্ষকে পুৰস্কাৰ হিচাপে আগবঢ়ালে।

● বিয়োগ কৰোঁ আহ -

(ক)

শতক	দহক	একক
২	৭	৬
-	৩	৪

(খ)

শতক	দহক	একক
৩	৯	৮
-	৮	৪

(গ)

শতক	দহক	একক
৯	৭	৫
-	৬	১

(ঘ)

শতক	দহক	একক
২	৯	৮
- ১	৮	৪

(ঙ)

শতক	দহক	একক
৬	৪	৭
- ৫	২	৪

(চ)

শতক	দহক	একক
৮	৪	৬
- ৫	৪	৩

কৰোঁ আহা -

- (ক) চাহপাত চিঙাৰ বাবদ চামেলিৰ মাকে ৫৭০ টকা পালে। চামেলিৰ বাবে বঙা ফিটা, চোলা এটা আৰু মুড়িৰ লাৰু কিনোতে খৰচ হ'ল ২২০ টকা। তেওঁৰ হাতত কিমান টকা জমা থাকিল ?
- (খ) পমিৰ দেউতাকে এদিনাখন ২২৭টা বঙালাও বজাৰলৈ বিক্ৰী কৰিবলৈ লৈ গৈছিল। বিক্ৰী নোহোৱা ১১৫টা বঙালাও তেওঁ ঘৰলৈ ঘূৰাই আনিছিল। সেইদিনা তেওঁ কিমানটা বঙালাও বিক্ৰী কৰিছিল ?
- (গ) বাগিছা এখনত ১২০টা ফুলৰ পুলি আছে। বাগিছাখনত আৰু কিমানটা ফুলৰ পুলি ৰুলে, মুঠ পুলিৰ সংখ্যা ১৫০ হ'বগৈ ?
- (ঘ) বমাৰ হাতত ১৭৮ টকা আছে। ২০০ টকা হ'বলৈ বমাক আৰু কিমান টকা লাগিব ?

মুং শিল্প :

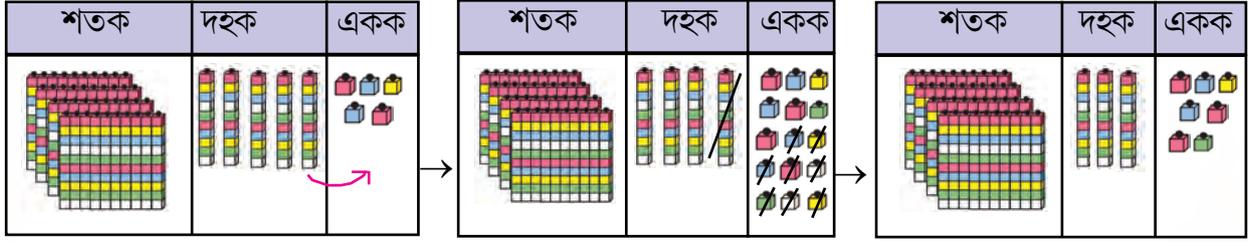
দীপাৱলীৰ বাবে ৰাজেন খুৰাই ৰং-বিৰঙৰ চাকি তৈয়াৰ কৰিলে। তেওঁ ৪৫৫গছি চাকি বিক্ৰীৰ বাবে বজাৰলৈ লৈ গ'ল। নীতা পেহীয়ে তেওঁৰ পৰা ১৮গছি চাকি কিনিলে। এতিয়া, ৰাজেন খুৰাৰ হাতত কিমানগছি চাকি থাকিল ?

চাকি আছিল ৪৫৫গছি

শতক	দহক	একক

১৮গছি চাকি বিক্রী কৰাৰ পাছত কিমানগছি চাকি থাকিল চাওঁ আহা -

শতক	দহক	একক
৪	৫	৫
-	১	৮
		৭

শতক	দহক	একক
৪	৪	৫
-	১	৮
৪	৩	৭

$$৪৫৫ - ১৮ = ৪৩৭$$

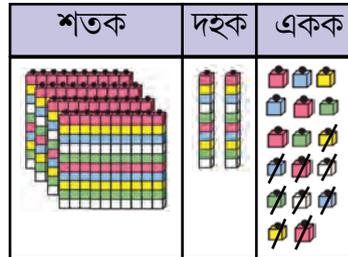
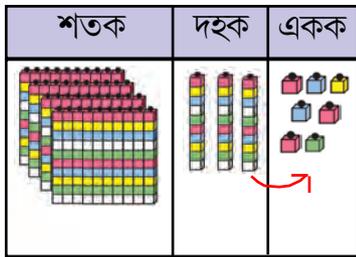
● বিয়োগ কৰোঁ আহা -

শতক	দহক	একক
১	৩	২
-	১	৬

শতক	দহক	একক
৩	৪	৫
-	২	৭

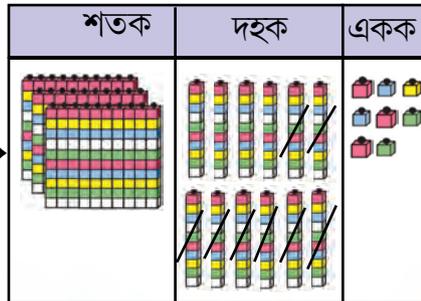
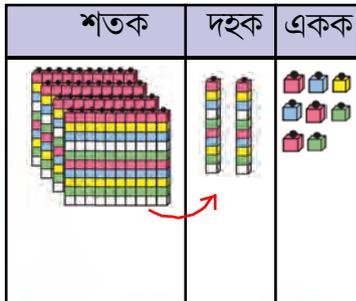
শতক	দহক	একক
৬	৪	১
-	৩	৯

তপন ককাই বাজেন খুৰাৰ পৰা ১৮৯গছি চাকি কিনিলে। বাজেন খুৰাৰ ওচৰত এতিয়া কিমান গছি চাকি থাকিব, চাওঁ আহা—

শতক	দহক	একক
৪	৫	২
-	১	৯
		৮

প্রথমে ৯
বিয়োগ
কৰিম।

শতক	দহক	একক
৩	৪	৫
-	১	৮
	৪	৭

এইবাৰ
৮দহ বিয়োগ
কৰিম।

শতক	দহক	একক

শতক	দহক	একক

শতক	দহক	একক
৩	২	৭
-১	৮	৯
২	৮	৮

শেষত ১শ
বিয়োগ
কৰিম।

শতক	দহক	একক

২৪৮ গছি
চাকি থাকিল।

মালাহঁতেও খুৰাৰ পৰা ১৬০ গছি চাকি কিনিলে। খুৰাৰ ওচৰত এতিয়া কেইগছি চাকি থাকিল?

কৰি চাওঁ আহা -

(ক)

শতক	দহক	একক
৭	৪	২
-২	৫	৮

(ঘ) ৭০০
-২৪৫

(খ)

শতক	দহক	একক
৫	২	৩
-৩	৭	৪

(ঙ) ৩০৪
-১৫৭

(গ)

শতক	দহক	একক
৪	৪	১
-১	৬	২

(চ) ৯১০
-৭২৮

কৰোঁ আহা -

- (ক) নাহৰৰ দেউতাকে বিদ্যালয়-গৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে ২২০টা ইটা আগবঢ়ালে। তাৰে ১৯২টা ইটা নিৰ্মাণ কাৰ্যত ব্যৱহাৰ হ'ল। কিমানটা ইটা ব্যৱহাৰ নোহোৱাকৈ থাকিল?
- (খ) সাগৰে ৩৪৫টকাৰ ফলমূল কিনিলে। মিঠাই কিনোতে ফলমূলতকৈ ১৬৮ টকা কমকৈ খৰচ কৰিলে। মিঠাই কিনিবলৈ কিমান টকা খৰচ কৰিলে?
- (গ) ফাৰ্ম এখনত ৫৬০টা কুকুৰা আছে। তাৰে কিছুসংখ্যক কুকুৰা বিক্ৰী কৰাৰ পাছত ফাৰ্মখনত ২৮৩টা কুকুৰা থাকিল। কিমানটা কুকুৰা বিক্ৰী কৰিলে?
- (ঘ) কাজিৰঙাৰ কঁহৰা ক্ষেত্ৰত ৩১০টা গঁড় আছিল। তাৰে ১২০টা গঁড়ে খাদ্য বিচাৰি বুঢ়াপাহাৰৰ ওচৰলৈ গুচি গ'ল। কঁহৰা ক্ষেত্ৰত কেইটা গঁড় থাকিল?

- মুখে মুখে বিয়োগ করোঁ আহা -

(ক) ২৬ - ৮

৬ ২

২৬ - ৬ = ২০

২০ - ২ = ১৮

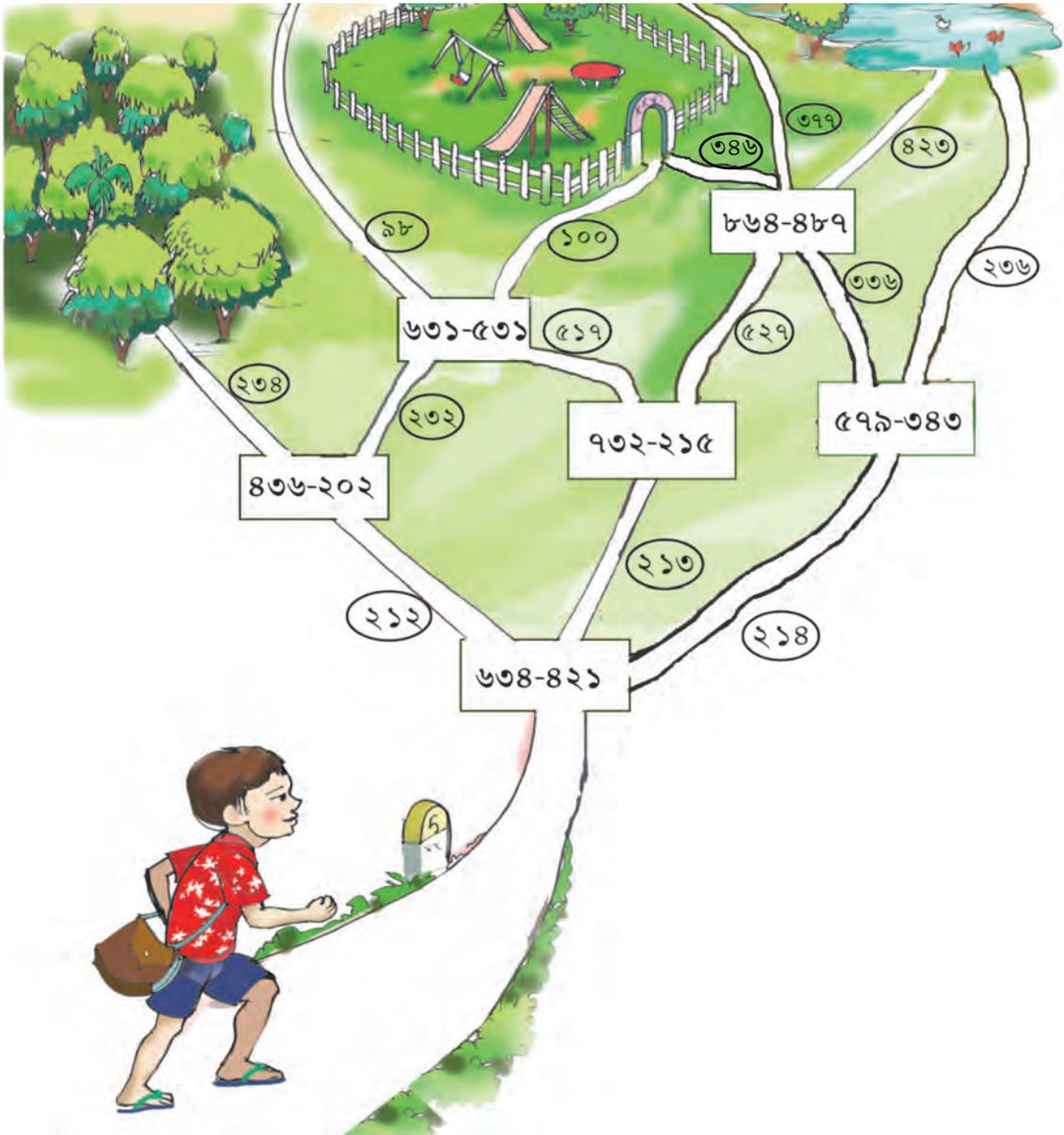
(খ) ২৩ - ৭

৩ ৪

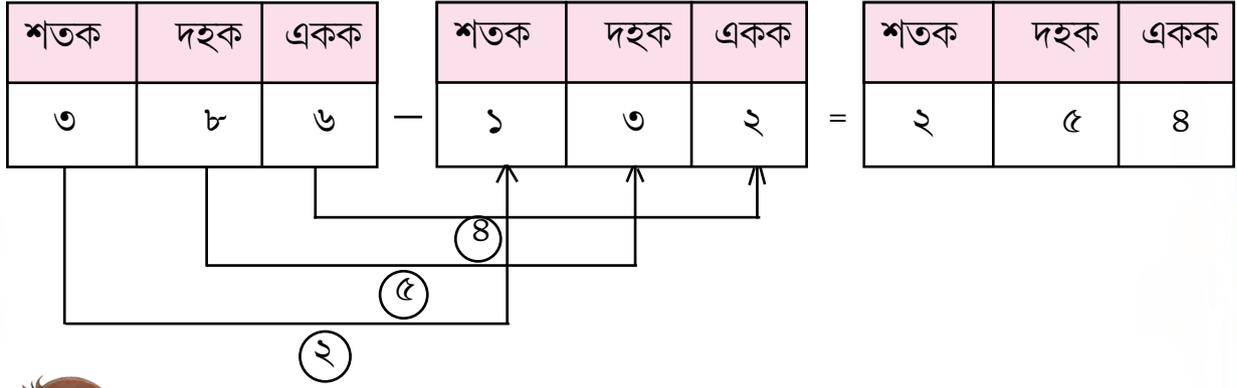
(গ) ৩৫ - ৮

৩ ৫

- শুদ্ধ বিয়োগফল বিচাৰি উদ্যানলৈ যাবলৈ বিশালক সহায় কৰাৰ লগতে বিশালে যোৱা বাটটোত ৰং কৰোঁ আহা।

● পথালিকৈ বিয়োগ কৰোঁ আহা -

৮৬ - ৭৪ =

৪৯ - ৪৯ =

৭২ - ০ =

২০০ - ১০০ =

৫০ - ৪৫ =

৭০ - ৬০ =

৬৫ - ৫৫ =

৩৫৫ - ২৫৫ =

কৰোঁ আহা -

- ১। ৰিণিয়ে দেউতাকৰ লগত ৫০০ টকা লৈ বজাৰলৈ গ'ল। তাৰে ২৫০ টকাৰে এটা স্কুল বেগ আৰু ১৩৫ টকা দামৰ এখন কিতাপ কিনিলে। বজাৰ কৰাৰ পাছত ৰিণিৰ হাতত কিমান টকা থাকিল?
- ২। বাৰ্ষিক উৎসৱ উপলক্ষে বিদ্যালয় এখনৰ তৃতীয়, চতুৰ্থ আৰু পঞ্চম শ্ৰেণীৰ মুঠ ৪৫৬গৰাকী শিক্ষাৰ্থীয়ে সমদলত অংশগ্ৰহণ কৰিছে। যদি বিদ্যালয়খনত পঞ্চম শ্ৰেণীত ১৩২গৰাকী আৰু চতুৰ্থ শ্ৰেণীত ১৭৯গৰাকী শিক্ষাৰ্থী আছে, তৃতীয় শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ সংখ্যা উলিওৱা।
- ৩। তাৰাৰ জন্মদিন উপলক্ষে ২৩৫টা মিঠাই আনিলে। জন্মদিনলৈ অহা ১৫০গৰাকী অতিথিৰ প্ৰত্যেককে এটাকৈ মিঠাই খাবলৈ দিলে। কিছুসময় পাছত মোমায়েকে আকৌ ১৩৫টা মিঠাই আনিলে। এতিয়া কিমানটা মিঠাই আছে?
- ৪। এনেকুৱা দুটা সংখ্যা লিখা যাৰ বিয়োগফল ১০০।

৮৫০ - ৭৫০ = ১০০

..... - = ১০০

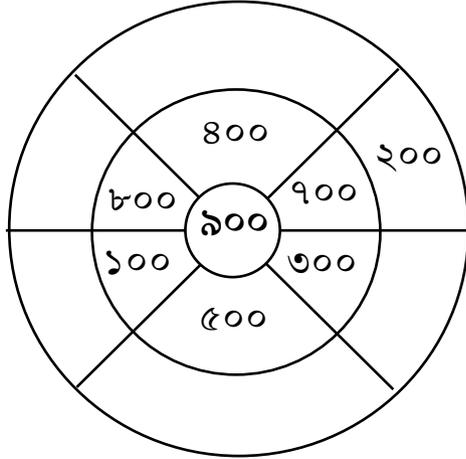
..... - = ১০০

..... - = ১০০

কৰোঁ আহা -

ভিতৰৰ বৃত্তটোত থকা সংখ্যাটোৰ পৰা মাজৰ বৃত্তটোত থকা সংখ্যাবোৰ বিয়োগ কৰি বিয়োগফলবোৰ বাহিৰৰ বৃত্তটোৰ খালী ঠাইবোৰত লিখা -

$$৯০০ - ৭০০ = ২০০$$

.....

.....

.....

.....

.....

সংখ্যাৰ যাদু -

তিনিটা অংকযুক্ত যিকোনো দুটা সংখ্যা কোৱা।

৪১৫ আৰু ২২২

সংখ্যা দুটাৰ যোগফল উলিয়াই চোৱা।

$$\begin{array}{r} ৪১৫ \\ + ২২২ \\ \hline ৬৩৭ \end{array}$$

যোগফলটোৰ পৰা ২২২ বিয়োগ কৰা। আকৌ, যোগফলটোৰ পৰা ৪১৫ বিয়োগ

$$\begin{array}{r} ৬৩৭ \\ - ২২২ \\ \hline ৪১৫ \end{array} \quad \begin{array}{r} ৬৩৭ \\ - ৪১৫ \\ \hline ২২২ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ৬৩৭ \\ - ২২২ \\ \hline ৪১৫ \end{array} \quad \begin{array}{r} ২২২ \\ + ৪১৫ \\ \hline ৬৩৭ \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{বাঃ বৰ} \\ \text{মজা} \\ \text{খেল!} \end{array}$$

কৰি চাওঁ আহা -

$$\begin{array}{l} 650 + 200 = \square \\ 850 - \square = 200 \\ 850 - \square = 650 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 823 - 306 = \square \\ 619 + \square = 823 \\ \square - \square = 306 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 925 - 829 = \square \\ 829 + \square = 925 \\ 925 - 298 = \square \end{array}$$

- সংখ্যাৰ জালিখনত বিয়োগফল বিচাৰোঁ আহা -

ইয়াৰ পৰা যিকোনো
তিনিখন সংখ্যা কাৰ্ড
লোৱা।

মই এই তিনিখন
ল'লোঁ।

তুমি লোৱা কাৰ্ডকেইখনৰ
অংককেইটাৰে লিখিব পৰা
তিনিটা অংকযুক্ত আটাইতকৈ
ডাঙৰ আৰু আটাইতকৈ সৰু
সংখ্যা দুটা লিখা।

320
203

এতিয়া সংখ্যা দুটাৰ পাৰ্থক্যটো বিচাৰি সিপিঠিত থকা সংখ্যাৰ
জালিখনত ৰং কৰা।

এনেদৰে, টেবুলত থকা আটাইকেইখন সংখ্যাকাৰ্ডৰ পৰা এবাৰত তিনিখনকৈ লৈ যিমানবোৰ পাৰ্থক্য পাবা, সেই সংখ্যাবোৰত ৰঙা ৰং কৰা।

১৭৮	২২৩	২০২	৪০০	৩১৬	৬৮৫	৩১৬	২৯২	৭০১	৫৩১	২০০
২১৭	৯০৫	৬৬৬	৭৬৭	৭৮৭	৪৪৪	৫৪৫	৬৪৬	৫৬৫	৬৬৬	৭৫০
৪৩০	৯৯৮	১০৮	১৯৮	১৩৫	২৯৮	২৯৭	২৯৭	১৯৮	৪৬৭	৬৯৯
৮০০	৬০৩	২০৭	৩১২	৪১৩	২২৫	৫২৩	৬২৪	২৯৭	৮৮০	৫০০
২৯৬	৫০২	৩০৬	৫১৪	৬১৫	১২৫	৭২৫	৭৩৪	৩৯৬	৭১২	৯৮০
৪০১	৯০৩	৪০৫	১১৭	২১৬	৩১৫	৮৩৫	৮৮৮	৫৫৫	৬৩০	৪৩১
৬৫১	৮৯৯	২০০	৮০৭	২৩৯	৮০৭	৯৯৯	৩০০	৪২০	৯৯৭	১৯৯

এইবাৰ পাৰ্থক্যৰ পৰিৱৰ্তে সংখ্যাবোৰৰ যোগফল উলিয়াই সেই সংখ্যাবোৰত হালধীয়া ৰং কৰা।

চিন্তা কৰি কোৱাচোন

সংখ্যাৰ জালিখনত ৰং কৰা ঘৰবোৰে কি আকৃতি গঠন কৰিছে?

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

দুটা সংখ্যাৰ পাৰ্থক্য উলিয়াবলৈ হ'লে যে ডাঙৰ সংখ্যাটোৰ পৰা সৰু সংখ্যাটো বিয়োগ কৰিব লগা ধাৰণাটো স্পষ্ট কৰাব। ০ৰ পৰা ৫ৰ ভিতৰৰ যিকোনো তিনিখন সংখ্যাকাৰ্ড বিভিন্ন ধৰণে নিৰ্বাচন কৰিবলৈ শিক্ষার্থীসকলক উৎসাহিত কৰিব।

● খালী বাকচৰ সংখ্যাবোৰ উলিয়াও আহা -

(ক) $699 - 1 = 698$ $698 - 1 = 697$ $697 - 1 = 696$ $696 - 1 = 695$ $695 - 1 = 694$

(খ) $699 - 10 = 689$ $689 - 10 = 679$ $679 - 10 = 669$ $669 - 10 = 659$ $659 - 10 = 649$

(গ) $699 - 100 = 599$ $599 - 100 = 499$ $499 - 100 = 399$ $399 - 100 = 299$ $299 - 100 = 199$

সংখ্যাৰ সাজোনবোৰ মন কৰাচোন, কি দেখিলা?

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

ওপৰত দেখুওৱা ধৰণে কোনো এটা সংখ্যাৰ পৰা ১, ১০ আৰু ১০০ বিয়োগ কৰিলে সংখ্যাবোৰত কেনেধৰণৰ পৰিৱৰ্তন হয়, সেই বিষয়ে জানিবলৈ শিক্ষার্থীসকলক আগ্ৰহী কৰি তুলিব।

- 'ক' অংশৰ লগত 'খ' অংশ মিলাওঁ আহা -
'ক' অংশ

$$815 + 50$$

$$329 + 200$$

$$950 + 150$$

$$780 - 80$$

$$920 - 220$$

'খ' অংশ

$$890 + 30$$

$$950 - 50$$

$$825 + 80$$

$$629 - 100$$

$$600 + 200$$

কৰোঁ আহা-

বাওঁফালৰ বিয়োগফলবোৰ সোঁফালৰ নিকটৱৰ্তী 'শ'বোৰৰ লগত মিলাওঁ আহা-

বাওঁফাল

$$395 - 26$$

$$818 - 28$$

$$565 - 39$$

$$289 - 85$$

$$693 - 11$$

সোঁফাল

$$200$$

$$900$$

$$300$$

$$500$$

$$800$$

চাকি বিক্রী কৰি পোৱা টকাৰে ৰাজেন খুৰাই বিজয়াৰ বাবে চোলা এটা আৰু মিঠাই এটোপোলা কিনিলে।

অনুমান কৰি কোৱা -

- মিঠাই আৰু চোলাটো কিনোতে ৰাজেন খুৰাৰ মুঠ কিমান টকা খৰচ হ'ল?
- ৰাজেন খুৰাৰ হাতত কিমান টকা থাকিল?
- ৰাজেন খুৰাৰ হাতত আৰু কিমান টকা থাকিলে একে দামৰ আৰু এটোপোলা মিঠাই কিনিব পাৰিলেহেঁতেন?

• বিয়োগৰ সমস্যা সাঁজো আহা-

মালা আৰু আমিনাই বগৰী বুটলি আছিল। মালাই ১১৭টা আৰু আমিনাই ২৩৪টা বগৰী বুটলিলে।

এই তথ্যখিনিৰ পৰা বিয়োগৰ সমস্যা সাজিব পাৰিবানে?

মালাই ১১৭টা আৰু আমিনাই ২৩৪টা বগৰী বুটলিলে। কোনে বেছি বগৰী বুটলিলে? আমিনাই কিমানটা বগৰী বেছিকৈ বুটলিলে?

• তলত দিয়া তথ্যখিনি ব্যৱহাৰ কৰি বিয়োগৰ সমস্যা সাঁজো আহা -

(ক) ২০২৩ চনৰ এদিনীয়া বিশ্বকাপত কোহলীয়ে কৰা বান ৭৬৫ আৰু ৰোহিতে কৰা বান ৫৯৭।

(খ) কিতাপ এখন আৰু পুতলা গাড়ী এখনৰ মুঠ দাম ৪৭২ টকা, পুতলা গাড়ীখনৰ দাম ৩২৮ টকা।

প্ৰকল্প : দৈনন্দিন জীৱনৰ যিকোনো এটা পৰিস্থিতি (যেনে- বস্ত্ৰ বেচা-কিনা কৰা, খেলা-ধূলা কৰা আদি)ৰ বৰ্ণনা কৰি তাৰ লগত জড়িত বিয়োগৰ বিভিন্ন সমস্যা সাজা।

সংখ্যাৰ খেল খেলোঁ আহা-

১৫০	+	৭	=							
-				-						
৯				৫						
=				=						
	+		=		+	৯	=			
		-						-		
		৬						১৩		১৯
		=						=		=
	+		=	১৪০		+	১৫	=		
				-				-		
				৪				৮		
				=				=		
					+	৪	=			

- উপযুক্ত সংখ্যা বহুৱাই খালী ঠাই পূৰ কৰোঁ আহা -

৯৭	+	৬৯	=	
-		-	=	-
৬৮	+	৩৭	=	
=		=	=	=
	+		=	

৩৬	-	২০	=	
+		+	=	+
১৭	-	১২	=	
=		=	=	=
	-		=	

এদিনাখন হাবিত জন্তু আৰু চৰাইবিলাকে কোনে কি খাই আহিছে, সেই বিষয়ে মেল পাতিছে।

এতিয়া আহাচোন, জীৱ-জন্তু কেইটাই সেইদিনাখন খাই অহা ফলৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰোঁ।

কোনে কিমান ফল খালে তালিকাখনত আঁকো আহা-

প্ৰাণীৰ ছবি	ফলৰ ছবি
	
	
	
	

ছবি চাই কৰি চাওঁ আহা -

১। ভাটোতোৱে কেইটা জামু খাইছিল?

 টা

২। বান্দৰটোৱে কেইটা কল খাইছিল?

 টা

৩। কেকুঁটুৱা আৰু বান্দৰে মুঠ কিমানটা ফল খাইছিল?

 টা

৪। আটাইতকৈ বেছি ফল কোনে খাইছিল?

 টা

৫। তালিকাখনত মুঠ কিমানটা ফল আছে?

 টা

চিন্তা কৰি চাওঁ আহা

দোকানত ভিন ভিন
মিঠাইবোৰ কিয় বাকু
এনেদৰে সজাই ৰাখিছে?

দোকানীজনে
ফলসমূহ কিয়
ভাগ ভাগ কৰি
সজাই ৰাখিছে?

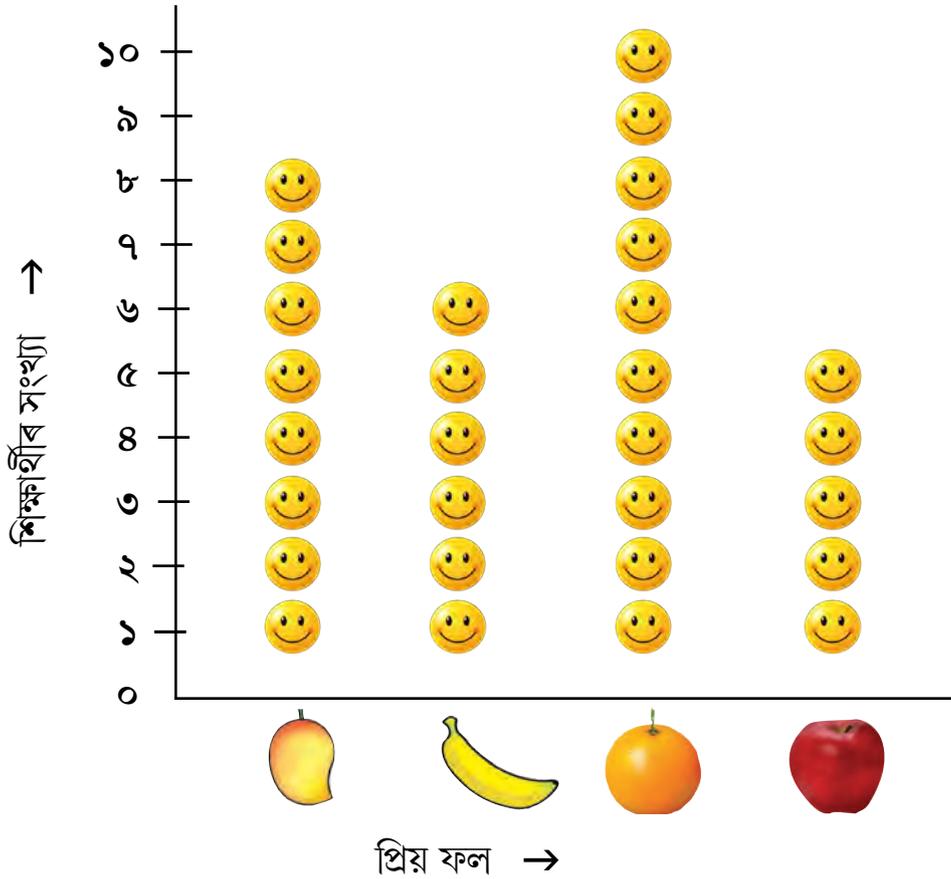
ৰংমিলিহঁতৰ কুকুৰা ফাৰ্মৰ পৰা সপ্তাহৰ প্ৰতিদিনে সংগ্ৰহ কৰা কণীৰ সংখ্যা এনেধৰণৰ -

বাৰৰ নাম	প্ৰতিদিনে সংগ্ৰহ কৰা কণী
দেওবাৰ	
সোমবাৰ	
মঙলবাৰ	
বুধবাৰ	
বৃহস্পতিবাৰ	
শুক্রবাৰ	
শনিবাৰ	

- (ক) কোনদিনা আটাইতকৈ কম কণী সংগ্ৰহ কৰিছে?
- (খ) ৰংমিলিয়ে আটাইতকৈ বেছি কণী কোন দিনা সংগ্ৰহ কৰিছে আৰু কেইটা কণী সংগ্ৰহ কৰিছে?
- (গ) ৰংমিলিয়ে কোনকেইটা বাৰত সমান সংখ্যক কণী সংগ্ৰহ কৰিছে?
- (ঘ) কোনদিনা সংগ্ৰহ কৰা কণীৰ সংখ্যা মঙলবাৰে সংগ্ৰহ কৰা কণীৰ সংখ্যাৰ দুগুণ?
- (ঙ) ডটাতকৈ বেছি কণী সংগ্ৰহ কৰা বাৰকেইটা হ'ল আৰু
- (চ) যদি শুক্রবাৰে ৰংমিলিয়ে আৰু ৩টা কণী সংগ্ৰহ কৰিলেহেঁতেন, তেন্তে সিদিনা তাইৰ হাতত মুঠ কণীৰ সংখ্যা কিমান হ'লহেঁতেন?

উদয়ন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ দ্বিতীয় শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীসকলৰ প্ৰিয় ফলৰ তালিকাখন চাওঁ আহা -

● তালিকাখন চাই উত্তৰ দিওঁ আহা -

(ক) কিমানগৰাকী শিক্ষাৰ্থীৰ প্ৰিয় ফল আম?

(খ) আটাইতকৈ বেছি সংখ্যক শিক্ষাৰ্থীৰ প্ৰিয় ফল কোনবিধ?

(গ) মুঠ কিমানগৰাকী শিক্ষাৰ্থীৰ প্ৰিয় ফল কল আৰু কমলা?

(ঘ) আপেল ভালপোৱা শিক্ষাৰ্থীতকৈ কমলা ভালপোৱা শিক্ষাৰ্থীৰ সংখ্যা কিমান বেছি?

ওপৰত দিয়া বাহনসমূহ তলত দিয়া ধৰণে গোটত ভাগ কৰি প্ৰতিটো গোটত কিমানখনকৈ বাহন পালা লিখা -

ইন্ধন ব্যৱহাৰ কৰা	ইন্ধন ব্যৱহাৰ নকৰা
বাছ	চাইকেল

ইন্ধন ব্যৱহাৰ কৰা ,

ইন্ধন ব্যৱহাৰ নকৰা ।

ওপৰত দিয়া বাহনসমূহক অন্য প্ৰকাৰে ভাগ কৰি নিজৰ মতে তালিকাখন প্ৰস্তুত কৰা।

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা

বাহনসমূহ অন্য কি কি প্ৰকাৰে ভাগ কৰিব পাৰি শিক্ষাৰ্থীক ভাবিবলৈ উৎসাহিত কৰিব।
নৱীকৰণযোগ্য আৰু অনৱীকৰণযোগ্য সম্পদৰ বিষয়েও থূলমূলকৈ আলোচনা কৰিব।

ক্রিয়া-কলাপ :

বাগিচাখনত কিমানজোপা ফুলৰ গছ আছে, গণনা কৰি তালিকাখন প্ৰস্তুত কৰা।

প্ৰতিডাল গছৰ বাবে যুগ্ম বোল নম্বৰৰ শিক্ষার্থীয়ে '✓' চিন আৰু অযুগ্ম বোল নম্বৰৰ শিক্ষার্থীয়ে '*' চিন ব্যৱহাৰ কৰিব।

বোল নম্বৰ	ফুলৰ গছ	চিহ্ন	মুঠ সংখ্যা
	বেলি		
	গোলাপ		
	নাৰ্জী		

১। গণনা কৰি পোৱা তিনিও বিধ ফুল গছৰ মুঠ সংখ্যা কিমান?

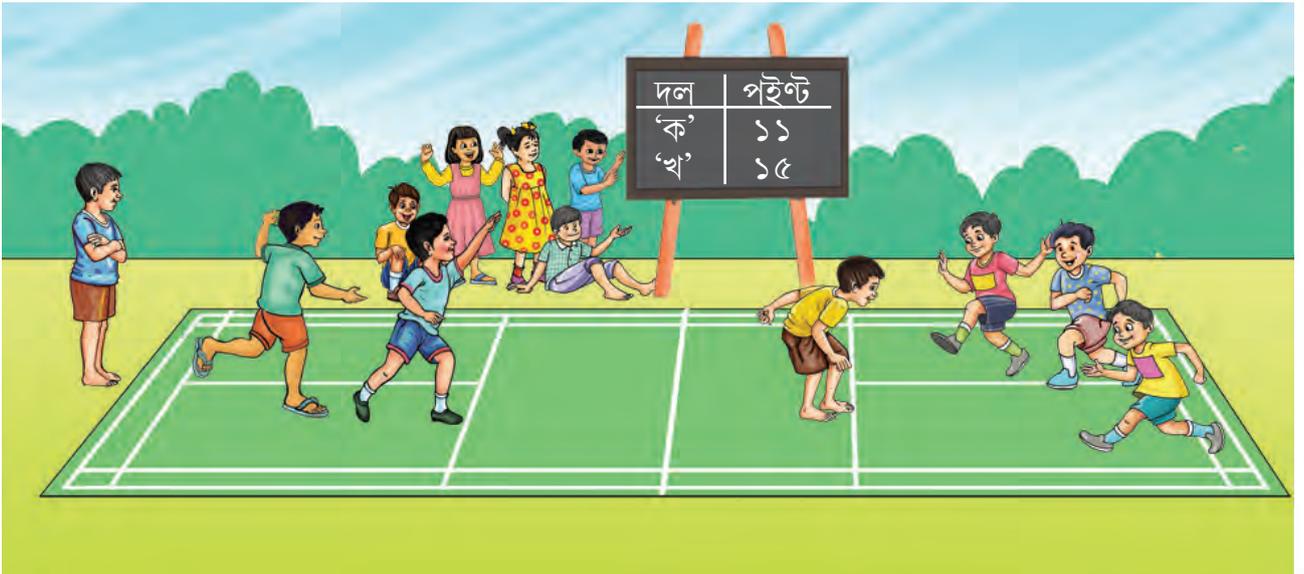
২। সকলোৱে একেই উত্তৰ পাইছানে?

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

শিক্ষার্থীসকলক চিন সাল-সলনিকৈ ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ দি একে উত্তৰ পালে নে নাই সুধিব। শিক্ষার্থীসকলক উপলব্ধি কৰাব যে গণনা কৰিবলৈ ভিন ভিন চিহ্ন ব্যৱহাৰ কৰিলেও একেই উত্তৰ পোৱা যায়। শিক্ষার্থীসকলক বুজাই দিব যে চিহ্নই আমাক তথ্য গণনা আৰু সংগঠিত কৰাত সহায় কৰে।

আদৰ্শ বিদ্যালয়ৰ শিক্ষার্থীসকলৰ কাবাডী খেল :

আহাচোন, দুয়োটা দলৰ পইণ্টসমূহ চিহ্ন আৰু সংখ্যাৰ সহায়ত তালিকাখনত লিখোঁ -

দলৰ নাম	চিহ্ন	মুঠ সংখ্যা
‘ক’ দল		
‘খ’ দল		

১। কোনটো দলে বেছি পইণ্ট পালে ?

২। দুয়োটা দলৰ মাজৰ পইণ্টৰ পাৰ্থক্য কিমান ?

তলৰ তালিকাখনৰ চাৰিওফালে বিভিন্ন ফুলৰ ছবি দিয়া আছে। প্রতিবিধ ফুলৰ সংখ্যা চিহ্নৰ সহায়ত উলিয়াওঁ আহা-

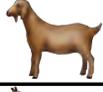
ফুল	চিহ্ন	ফুলৰ সংখ্যা

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : ফুল এপাহত দাগ দিয়াৰ লগে লগে তালিকাত এটাকৈ চিহ্ন দি তালিকাখন সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ শিক্ষার্থীক উৎসাহিত কৰিব।

প্ৰকল্প : তোমালোকৰ শ্ৰেণীৰ শিক্ষার্থীসকলৰ প্ৰিয় ফুলৰ তথ্য সংগ্ৰহ কৰি চিহ্নৰ সহায়ত তালিকা প্ৰস্তুত কৰা।

তলৰ ছবিখন চাই তালিকাখন পূৰ কৰোঁ আহা -

প্ৰাণী	চিহ্ন	মুঠ সংখ্যা
		
		
		
		

- ১। আটাইতকৈ বেছি থকা প্ৰাণীবিধৰ নাম কি?
- ২। আটাইতকৈ কম থকা প্ৰাণীবিধৰ নাম কি?
- ৩। গৰু আৰু ছাগলীৰ মুঠ সংখ্যা কিমান?
- ৪।ৰ সংখ্যাৰ সংখ্যাৰ দুগুণতকৈ ১ কম।

প্রকল্প

তোমালোকে বিদ্যালয়ৰ প্রধান শিক্ষক মহোদয়ৰ পৰা প্রতিটো শ্ৰেণীৰ মুঠ শিক্ষার্থীৰ হিচাপ লোৱা। প্রতিটো শ্ৰেণীৰ আজিৰ দিনটোত উপস্থিত থকা শিক্ষার্থীৰ সংখ্যা গণনা কৰি তলৰ তালিকাখন পূৰ্ত্ত কৰা।

শ্ৰেণী	শিক্ষার্থীৰ মুঠ সংখ্যা	উপস্থিত থকা শিক্ষার্থীৰ সংখ্যা	অনুপস্থিত শিক্ষার্থীৰ সংখ্যা
প্রথম			
দ্বিতীয়			
তৃতীয়			
চতুৰ্থ			
পঞ্চম			

● তালিকাখনৰ সহায়ত তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া -

(ক) দ্বিতীয় শ্ৰেণীত উপস্থিত থকা শিক্ষার্থীৰ মুঠ সংখ্যা কিমান?

(খ) কোনটো শ্ৰেণীত আটাইতকৈ বেছি শিক্ষার্থী উপস্থিত আছে?

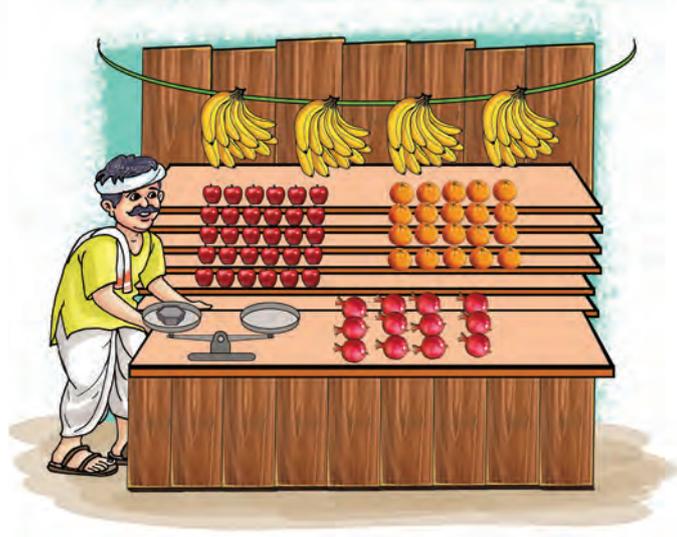
(গ) কোনটো শ্ৰেণীত আটাইতকৈ কম শিক্ষার্থী অনুপস্থিত?

(ঘ) তোমালোকৰ শ্ৰেণীত আজি কিমানগৰাকী শিক্ষার্থী অনুপস্থিত?

(ঙ) আজিৰ দিনটোত মুঠ কিমানগৰাকী শিক্ষার্থী অনুপস্থিত?

বতনৰ দোকানত আছে
 নানা তৰহৰ ফল
 আপেল আছে
 কমলা আছে
 আৰু আছে কল
 সোণমইনাই কিনিলে
 নানা বিধ ফল।

ছবি চাই লিখোঁ আহা -

বতনৰ দোকানত কিমানটা ডালিম আছে?
 প্রথম শাৰীত ৪টা
 দ্বিতীয় শাৰীত ৪টা
 তৃতীয় শাৰীত ৪টা
 মুঠ ডালিম = ৪টা + ৪টা + ৪টা
 = ৪টাকৈ ৩ বাৰ
 = ৪ × ৩টা
 = ১২টা

গতিকে,

প্রতিটো শাৰীত ৪টাকৈ, ৩টা শাৰীত মুঠ ডালিম আছে = ৪ × ৩টা
 = ১২টা

কিমানটা কমলা আছে, একে ধৰণে লিখোঁ আহা -

এটা শাৰীত কমলা আছে ৫টা

শাৰী আছে ৪টা

গতিকে, মুঠ কমলা = ৫টা + ৫টা + ৫টা + ৫টা

$$= ৫ \times ৪টা$$

$$= \dots\dots\dotsটা$$

এতিয়া, আপেল কিমানটা আছে গণনা কৰি লিখা -

এটা শাৰীত আপেল আছে \dots\dots\dots টা

শাৰী আছে \dots\dots\dots টা

মুঠ আপেল = \dots\dots\dotsটা + \dots\dots\dotsটা + \dots\dots\dotsটা + \dots\dots\dotsটা + \dots\dots\dotsটা

$$= \dots\dots\dots \times \dots\dots\dots টা$$

$$= \dots\dots\dots টা$$

● ছবি চাই পূৰণ কৰোঁ আহা-

চাইকেল এখনৰ চকা আছে ২টা

চাইকেল আছে ৬খন

মুঠ চকা = ২টা + ২টা + ২টা + ২টা + ২টা + ২টা

$$= ২ \times ৬টা$$

$$= ১২টা$$

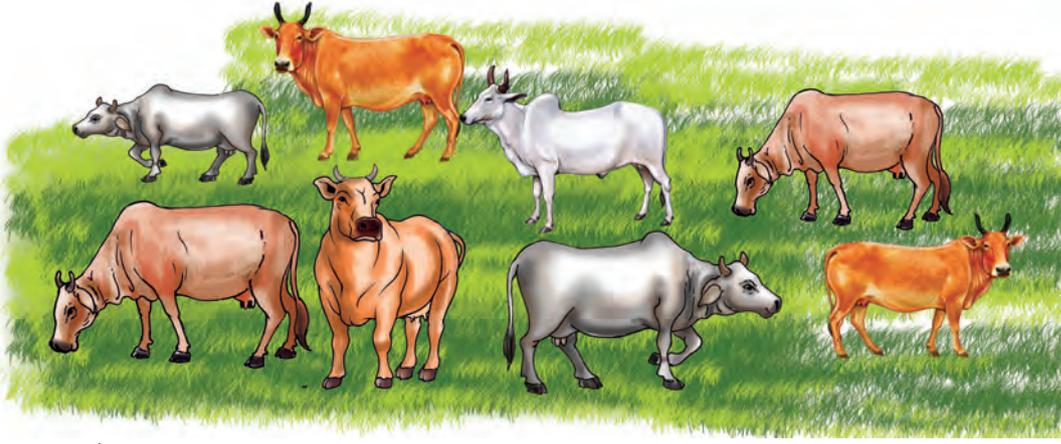
ৰিক্সা এখনৰ চকা আছে \dots\dots\dotsটা

ৰিক্সা আছে \dots\dots\dots খন

মুঠ চকা = \dots\dots\dots + \dots\dots\dots + \dots\dots\dots + \dots\dots\dots + \dots\dots\dots + \dots\dots\dots + \dots\dots\dots

$$= \dots\dots\dots \times \dots\dots\dots$$

$$= \dots\dots\dots$$

গৰু এটাৰ ঠেংখন

গৰু আছে টা

মুঠ ঠেং = + + + + + + +
 = ×
 =

মকৰা এটাৰ ঠেংখন

মকৰা আছে টা

মুঠ ঠেং = + + + +
 = ×
 =

বাওঁফালৰ লগত সোঁফাল মিলাওঁ আহা -

বাওঁফাল

৮ + ৮ + ৮

৩ × ৬

৫ + ৫ + ৫ + ৫ + ৫ + ৫

৯ × ৪

১০ + ১০ + ১০ + ১০

সোঁফাল

৫ × ৬

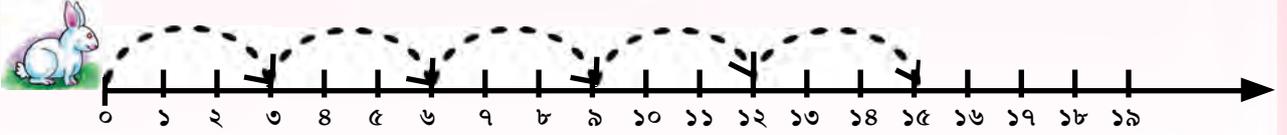
৯ + ৯ + ৯ + ৯

১০ × ৪

৩ + ৩ + ৩ + ৩ + ৩ + ৩

৮ × ৩

● শহাটোৱে জঁপিয়াই পোৱা সংখ্যাবোৰ চাওঁ আহা-

শহা এটাই '০' স্থানত ৰৈ আছে। শহাটোৱে এবাৰত ৩ঘৰকৈ সন্মুখলৈ জঁপিয়াই পোৱা সংখ্যাবোৰ তলত দিয়া ধৰণে লিখোঁ আহা -

এবাৰত জঁপ মাৰি পাব, $৩ = ৩ \times ১ = ৩$

দুবাৰত জঁপ মাৰি পাব, $৩ + ৩ = ৩ \times ২ = ৬$

তিনিবাৰত জঁপ মাৰি পাব, $৩ + ৩ + ৩ = ৩ \times ৩ = ৯$

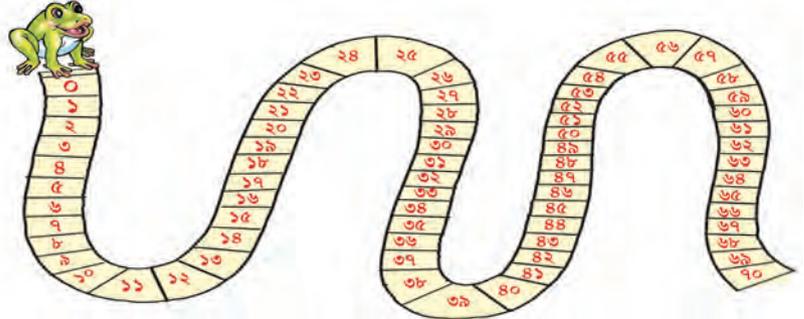
চাৰিবাৰত জঁপ মাৰি পাব, + + + = $৩ \times ৪ =$

পাঁচবাৰত জঁপ মাৰি পাব, + + + + = \times =

শহাটোৱে জঁপিয়াওঁতে পোৱা সংখ্যাবোৰ হ'ল -

.....,,,,,

কৰি চাওঁ আহা -

সংখ্যাৰ একা-বেঁকা ৰাস্তাটোলৈ চোৱাচোন। ভেকুলীটোৱে ০ৰ পৰা ৭ ঘৰকৈ জঁপিয়াবলৈ পৰণ কৰিছে।

(ক) ভেকুলীটোৱে বাৰেপতি জঁপিয়াই পোৱা সংখ্যাবোৰ লিখোঁ আহা -

৭, ১৪,,,,,,

(খ) ২৮ৰ পৰা সন্মুখলৈ জঁপিয়াই পোৱা সংখ্যাটো কিমান?

(গ) ০ৰ পৰা সন্মুখলৈ জঁপিয়াই ৭০ পাবলৈ মুঠ কিমানবাৰ জঁপিয়াব লাগিব? বাৰ

(ঘ) ১৪ৰ পৰা সন্মুখলৈ জঁপিয়াই ৪৯ পাবলৈ মুঠ কিমানবাৰ জঁপিয়াব লাগিব? বাৰ

(ঙ) ৫১ সংখ্যাটো পাব হ'বলৈ ০ৰ পৰা ভেকুলীটোৱে কিমানবাৰ জঁপিয়াব লাগিব? বাৰ

● পূৰ্ণ নেওঁতাৰ খালী ঘৰসমূহ পূৰ কৰোঁ আহা -

$১ \times ১ = ১$
 $১ \times ২ = \square$
 $১ \times ৩ = ৩$
 $১ \times \square = ৪$
 $১ \times ৫ = ৫$
 $১ \times ৬ = ৬$
 $১ \times ৭ = ৭$
 $১ \times ৮ = \square$
 $১ \times ৯ = ৯$
 $১ \times ১০ = \square$

$২ \times ১ = ২$
 $২ \times ২ = ৪$
 $\square \times ৩ = ৬$
 $২ \times ৪ = ৮$
 $২ \times ৫ = \square$
 $২ \times ৬ = ১২$
 $২ \times \square = ১৪$
 $২ \times ৮ = ১৬$
 $২ \times ৯ = ১৮$
 $২ \times ১০ = \square$

$৩ \times ১ = ৩$
 $৩ \times ২ = ৬$
 $৩ \times ৩ = \square$
 $৩ \times ৪ = ১২$
 $৩ \times ৫ = ১৫$
 $৩ \times \square = ১৮$
 $৩ \times ৭ = ২১$
 $৩ \times ৮ = ২৪$
 $৩ \times ৯ = \square$
 $৩ \times ১০ = ৩০$

$৪ \times ১ = ৪$
 $৪ \times \square = ৮$
 $৪ \times ৩ = ১২$
 $\square \times ৪ = ১৬$
 $৪ \times ৫ = ২০$
 $৪ \times ৬ = \square$
 $৪ \times ৭ = ২৮$
 $৪ \times \square = ৩২$
 $৪ \times ৯ = ৩৬$
 $৪ \times ১০ = \square$

$৫ \times ১ = ৫$
 $৫ \times ২ = ১০$
 $৫ \times ৩ = ১৫$
 $৫ \times ৪ = ২০$
 $৫ \times \square = ২৫$
 $৫ \times ৬ = ৩০$
 $৫ \times ৭ = \square$
 $৫ \times ৮ = ৪০$
 $\square \times ৯ = ৪৫$
 $৫ \times ১০ = ৫০$

$৬ \times ১ = ৬$
 $৬ \times ২ = \square$
 $৬ \times ৩ = ১৮$
 $৬ \times \square = ২৪$
 $৬ \times ৫ = ৩০$
 $৬ \times ৬ = \square$
 $৬ \times ৭ = ৪২$
 $৬ \times ৮ = ৪৮$
 $৬ \times ৯ = ৫৪$
 $৬ \times ১০ = \square$

$৭ \times ১ = ৭$
 $৭ \times \square = ১৪$
 $৭ \times ৩ = ২১$
 $৭ \times ৪ = \square$
 $৭ \times ৫ = ৩৫$
 $৭ \times ৬ = ৪২$
 $৭ \times \square = ৪৯$
 $৭ \times ৮ = ৫৬$
 $৭ \times ৯ = \square$
 $৭ \times ১০ = ৭০$

$৮ \times ১ = ৮$
 $৮ \times ২ = \square$
 $৮ \times ৩ = ২৪$
 $৮ \times ৪ = ৩২$
 $৮ \times ৫ = \square$
 $৮ \times ৬ = ৪৮$
 $৮ \times ৭ = ৫৬$
 $৮ \times \square = ৬৪$
 $৮ \times ৯ = ৭২$
 $৮ \times ১০ = \square$

$৯ \times ১ = ৯$
 $৯ \times ২ = ১৮$
 $৯ \times ৩ = \square$
 $৯ \times ৪ = ৩৬$
 $৯ \times \square = ৪৫$
 $৯ \times ৬ = ৫৪$
 $৯ \times ৭ = \square$
 $৯ \times ৮ = ৭২$
 $\square \times ৯ = ৮১$
 $৯ \times ১০ = \square$

$১০ \times ১ = ১০$
 $\square \times ২ = ২০$
 $১০ \times ৩ = ৩০$
 $১০ \times \square = ৪০$
 $১০ \times ৫ = ৫০$
 $১০ \times ৬ = \square$
 $১০ \times ৭ = ৭০$
 $১০ \times ৮ = ৮০$
 $১০ \times ৯ = \square$
 $১০ \times ১০ = ১০০$

 কৰোঁ আহা -

➤ ৫ৰ পূৰণৰ নেওঁতাখনৰ গুণফলত এককৰ ঘৰত শূন্য থকা সংখ্যাবোৰ লিখা -
,,,,

➤ ৩ৰ পূৰণৰ নেওঁতাখনৰ গুণফলত থকা যুগ্ম সংখ্যাবোৰ লিখা -
,,,,

➤ ২ৰ পূৰণৰ নেওঁতাখন মন কৰি খালী ঘৰত সংখ্যা লিখোঁ আহা -

$২ \times ১১ = \square$, $২ \times ১২ = \square$, $২ \times ১৩ = \square$

➤ এককৰ ঘৰত কি অংক পাবা কোৱা -

৩১×৭ , ৮৫×৪ , ৪৫×৫ , ১০×৫

নেওঁতাৰ যাদু

৯ৰ পূৰণৰ নেওঁতাখন লিখি চাওঁ আহা -

$$১ \times ৯ = ৯ \quad \rightarrow \quad ০ + ৯ = ৯$$

$$২ \times ৯ = ১৮ \quad \rightarrow \quad ১ + ৮ = ৯$$

$$৩ \times ৯ = ২৭ \quad \rightarrow \quad ২ + ৭ = ৯$$

$$৪ \times ৯ = ৩৬ \quad \rightarrow \quad ৩ + ৬ = ৯$$

$$৫ \times ৯ = ৪৫ \quad \rightarrow \quad ৪ + ৫ = ৯$$

$$৬ \times ৯ = ৫৪ \quad \rightarrow \quad \boxed{}$$

$$৭ \times ৯ = ৬৩ \quad \rightarrow \quad \boxed{}$$

$$৮ \times ৯ = ৭২ \quad \rightarrow \quad \boxed{}$$

$$৯ \times ৯ = ৮১ \quad \rightarrow \quad \boxed{}$$

$$১০ \times ৯ = ৯০ \quad \rightarrow \quad \boxed{}$$

এককৰ ঘৰৰ অংকবোৰ তললৈ এক এক কৈ কমি আহিছে আৰু দহকৰ ঘৰৰ অংকবোৰ এক এক কৈ বাঢ়ি আহিছে।

পূৰণ কৰোঁ আহা-

$$৬ \times ২ = ১২$$

$$৮ \times ৩ = \dots$$

$$৭ \times ৪ = \dots$$

$$৩ \times ৫ = \dots$$

$$৪ \times ৬ = \dots$$

$$৯ \times ২ = \dots$$

$$\begin{array}{r} ৬ \\ \times ৪ \\ \hline ২৪ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ৩ \\ \times ৭ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ৪ \\ \times ৫ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ৮ \\ \times ৮ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ৬ \\ \times ৬ \\ \hline \end{array}$$

খালী ঠাই পূৰ কৰা -

$$২ \times \dots = ৮$$

$$৪ \times \dots = ৩২$$

$$৫ \times \dots = ২৫$$

$$৭ \times \dots = ৪৯$$

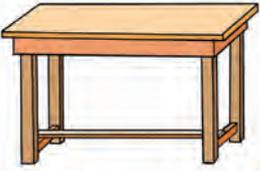
$$৮ \times \dots = ৬৪$$

$$৯ \times \dots = ৮১$$

তলৰ তালিকাখনৰ 'ক' অংশৰ লগত 'খ' অংশ মিলোৱা -

'ক'	'খ'
৫ × ৬	৭ × ৪
৪ × ৬	৬ × ২
৪ × ৭	৩ × ৮
৩ × ৪	৩ × ১০

কৰোঁ আহা -

মেজ এখনৰ চাৰিটা খুৰা,
আঠখন মেজৰ কেইটা খুৰা?

$$\square \times \square = \square$$

এপাহ ফুলৰ পাঁচটা পাহি,
পাঁচপাহ ফুলৰ কেইটা পাহি?

$$\square \times \square = \square$$

পেঞ্চিল এডালৰ দাম সাত
টকা। ছডাল পেঞ্চিলৰ দাম
কিমান?

$$\square \times \square = \square$$

মালা এডালত নপাহ ফুল
থাকিলে, পাঁচডাল মালাত
কেইপাহ ফুল থাকিব?

$$\square \times \square = \square$$

শূন্যৰ খেল (শূন্যৰ লগত পূৰণ)

কেইপাহ ফুল আছে চাওঁ আহা -

১ম গছ

২য় গছ

৩য় গছ

$$\begin{aligned} ১ম গছজোপাত থকা ফুলৰ সংখ্যা &= ০ \\ ২য় গছজোপাত থকা ফুলৰ সংখ্যা &= ০ \\ ৩য় গছজোপাত থকা ফুলৰ সংখ্যা &= ০ \\ \text{ফুলৰ মুঠ সংখ্যা} &= ০ + ০ + ০ \\ &= ০ \times ৩ \\ &= ০ \end{aligned}$$

শূন্য (০)ৰ লগত যিকোনো সংখ্যা পূৰণ কৰিলে পূৰণফল শূন্য (০) হয়।

কৰি চাওঁ আহা -

$$\begin{aligned} ০ + ০ + ০ + ০ + ০ &= ০ \times ৪ = ০ \\ ০ + ০ + ০ + ০ + ০ + ০ &= ০ \times ৫ = \dots\dots \\ ০ + ০ + ০ + ০ + ০ + ০ + ০ + ০ &= \dots\dots \times \dots\dots = \dots\dots \end{aligned}$$

● একেৰে পূৰণ -

$$\begin{aligned} ১ &= ১ \times ১ = ১ \\ ১ + ১ &= ১ \times ২ = ২ \\ ১ + ১ + ১ &= ১ \times ৩ = ৩ \\ ১ + ১ + ১ + ১ &= ১ \times ৪ = ৪ \end{aligned}$$

● কোনো সংখ্যাক একেৰে পূৰণ কৰিলে পূৰণফল কি পাম?

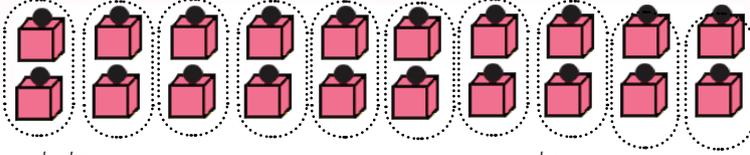
কৰোঁ আহা -

$$\begin{aligned} ৮ \times ১ &= & ৭ \times ০ &= & ৫ \times ০ &= \\ ২ \times ১ &= & ১ \times ১ &= & ৯ \times ০ &= \end{aligned}$$

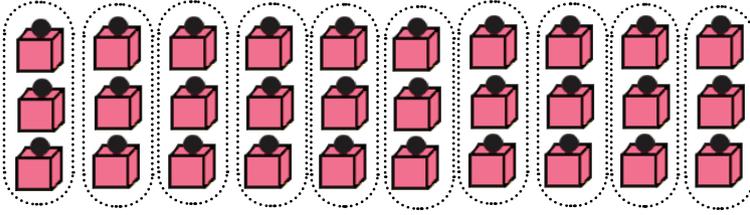
- ১০ৰে পূৰণ কৰোঁ আহা -

১টাকৈ ঘনক ১০ বাৰ = $১ \times ১০ = ১০$ টা ঘনক

২টাকৈ ঘনক ১০ বাৰ = $২ \times ১০ = ২০$ টা ঘনক

৩টাকৈ ঘনক ১০ বাৰ = $৩ \times ১০ = ৩০$ টা ঘনক

মন কৰিলানে?

এটা সংখ্যাক ১০ৰে পূৰণ কৰিলে সংখ্যাটোৰ সোঁফালে এটা শূন্য বহুৱালেই পূৰণফলটো পোৱা যায়।

কৰি চাওঁ আহা -

$$\underline{৭} \times ১০ = \boxed{\underline{৭০}}$$

$$৯ \times ১০ = \boxed{}$$

$$\underline{১২} \times ১০ = \boxed{\underline{১২০}}$$

$$১৫ \times ১০ = \boxed{}$$

$$২৩ \times ১০ = \boxed{}$$

$$৩৪ \times ১০ = \boxed{}$$

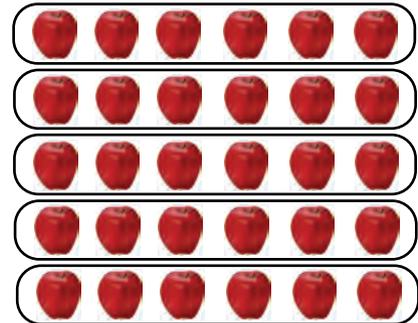
- ৰতনৰ দোকানত থকা আপেলবোৰ আন ধৰণে সজাওঁ আহা-

প্রতিটো গোটত আপেল আছে ৬টা

মুঠ গোট ৫টা

মুঠ আপেল = ৬×৫ টা

= ৩০টা

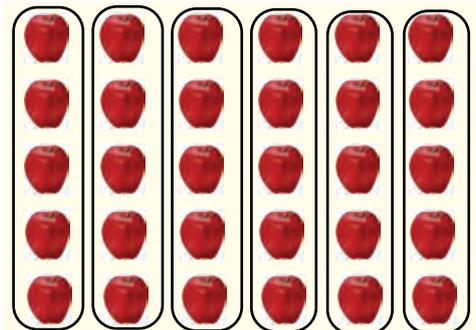
বা

প্রতিটো গোটত আপেল আছে ৫টা

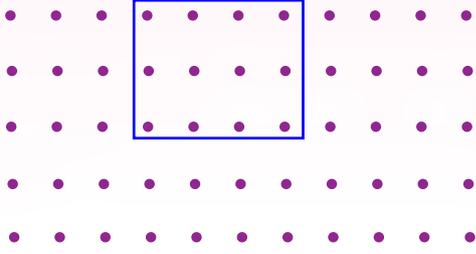
মুঠ গোট ৬টা

মুঠ আপেল = ৫×৬ টা

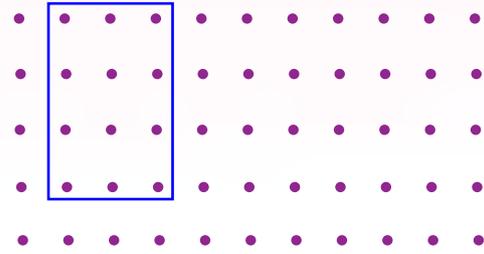
= ৩০টা

ফুটজালি দুখনত সমান সংখ্যক ফুট বেলেগ বেলেগ ধৰণে গোট কৰি পূৰণৰ সহায়ত লিখোঁ আহা-

$$8 \times 3$$

$$3 \times 8$$

তোমালোকেও এনেধৰণৰ ফুটজালি আঁকি সমান সংখ্যক ফুট বেলেগ বেলেগ ধৰণে গোট কৰা আৰু পূৰণৰ সহায়ত লিখা।

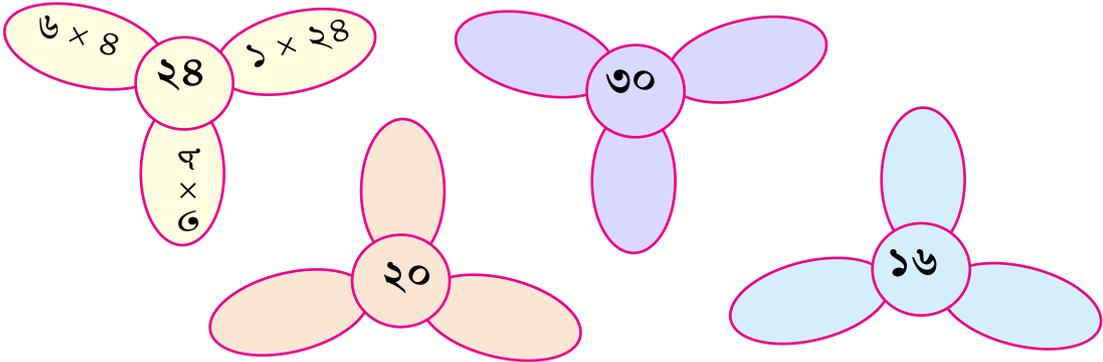
● চাওঁ আহা -

$$\begin{array}{l} 8 \times 9 = \\ 9 \times 8 = \end{array}$$

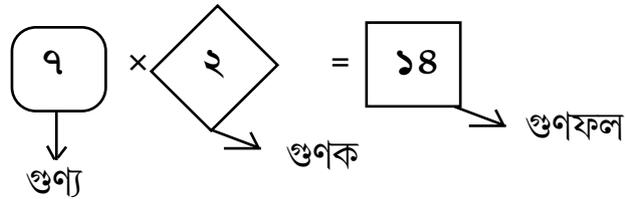
$$\begin{array}{l} 5 \times 8 = \\ 8 \times 5 = \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 2 \times 6 = \\ 6 \times 2 = \end{array}$$

● কি দুটা সংখ্যা পূৰণ কৰিলে মাজৰ সংখ্যাটো পাবা লিখা-

মন কৰোঁ আহা -

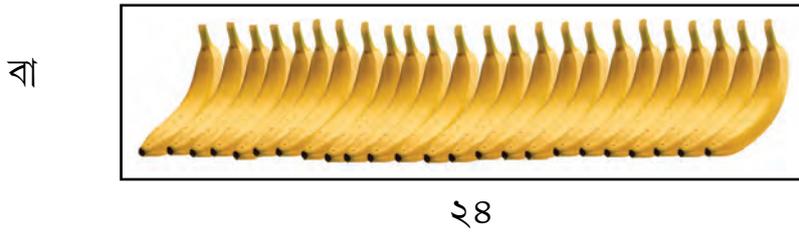
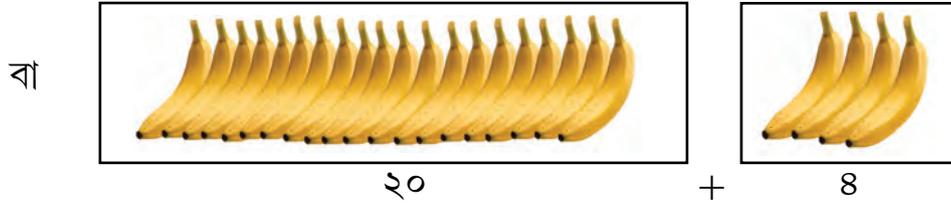
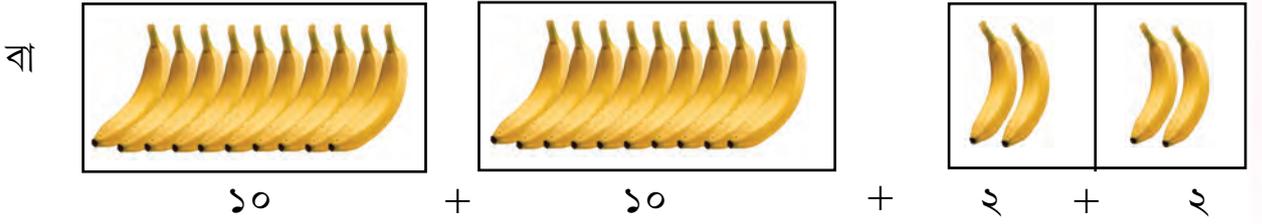
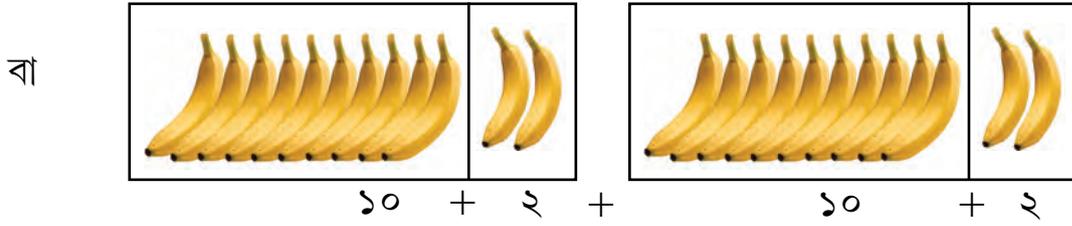
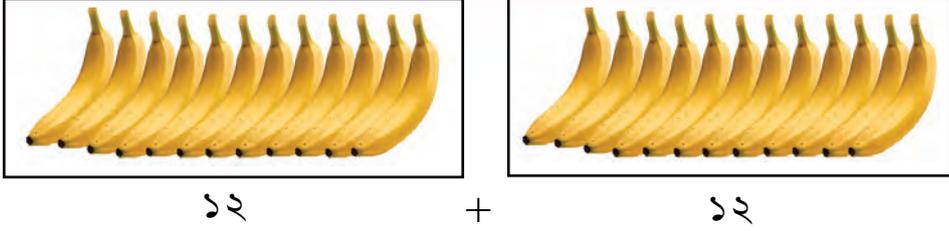
ইয়াত, ৭ আৰু ২ৰ গুণফল ১৪

- দুটা সংখ্যাৰ গুণফল ১৬। যদি তাৰে এটা সংখ্যা ২ হয়, তেন্তে আনটো সংখ্যা কিমান?
- দুটা সংখ্যাৰ গুণফল ২৮। যদি গুণ্য ৭ হয়, তেন্তে গুণক কিমান?
- যদি দুটা সংখ্যাৰ গুণফল ৩৬, তেন্তে গুণ্য আৰু গুণক কি কি হ'ব পাৰে?

ডজন হিচাপত কল কিনো আহা-

$$১ডজন = ১২$$

২ডজনত কল কিমানটা ?

গতিকে, ২ ডজন = ১২×২

$$= ১২ + ১২$$
$$= ১০ + ২ + ১০ + ২$$
$$= ১০ + ১০ + ২ + ২$$
$$= ১০ \times ২ + ২ \times ২$$
$$= ২০ + ৮$$
$$= ২৮$$

মই আন ধৰণেও
কৰিব পাৰোঁ।

১২ মানে
 $১০ + ২$

এতিয়া উত্তৰটো
কেনেদৰে পাম?

১০	২
১০×২	২×২
= ২০	= ৪

বাকচত থকা সংখ্যাবোৰ যোগ
কৰিলে উত্তৰটো পাম।
 $২০ + ৪ = ২৪$

বাঃ বাঃ

আহা, আমিও এনেদৰে কৰি চাওঁ -

$$১২ \times ৩$$

১০	২
১০×৩	২×৩
= ৩০	= ৬

এতিয়া, ৩০ আৰু ৬ যোগ কৰি পাওঁ

$$\begin{array}{r} ৩০ \\ + ৬ \\ \hline ৩৬ \end{array}$$

গতিকে, $১২ \times ৩ = ৩৬$

নিজে কৰা-

(ক) ১২×৪

--	--

— + — = —

(খ) ১৫×৩

--	--

— + — = —

কৰোঁ আহা-

(ক) বহী এখনত ২৪খিলা কাগজ আছে।
তেনেকুৱা ৩খন বহীত কিমানখিলা
কাগজ থাকিব?

বহীত কাগজ আছে ২৪খিলা
বহী আছে ৩খন
মুঠ কাগজ = ২৪×৩ খিলা =খিলা

(খ) বাকচ এটাত ৪৫খন কিতাপ থ'ব
পাৰিলে, তেনেকুৱা ৪টা বাকচত
কিমানখন কিতাপ থ'ব পৰা যাব?

বাকচ এটাত কিতাপ আছে খন
বাকচ আছে টা
মুঠ কিতাপ থ'ব পৰা যাব..... খন

(গ) বল এটাৰ দাম ১৫ টকা হ'লে,
তেনেকুৱা ৯টা বলৰ দাম কিমান?

বল এটাৰ দাম টকা
৯টা বলৰ দাম \times টকা
= টকা

খালী ঠাই পূৰ কৰা -

\times	১	২	৩	৪	৫	৬	৭	৮	৯	১০
১	১	২	৩			৬		৮		
২	২	৪	৬				১৪			
৩	৩	৬	৯							
৪				১৬						
৫					২৫					
৬						৩৬				
৭							৪৯			
৮			২৪					৬৪		
৯					৪৫				৮১	
১০										১০০

সেউজীয়া ঘৰকেইটাত থকা সংখ্যাকেইটালৈ মন কৰা আৰু তলৰ খালী ঠাইবোৰ পূৰ কৰা -

$১ = ১ \times ১$ $৪ = ২ \times ২$ $৯ = ৩ \times ৩$ $১৬ = \dots\dots\dots$ $২৫ = \dots\dots\dots$
 $৩৬ = \dots\dots\dots$ $৪৯ = \dots\dots\dots$ $৬৪ = \dots\dots\dots$ $৮১ = \dots\dots\dots$ $১০০ = \dots\dots\dots$

পূৰণ কৰি খালী ঘৰত সংখ্যা লিখোঁ আহা-

১	×	৪	=						
		×		×					
					৬	×	১	=	
		=		=				×	
৬	×	৫	=						
×					=			=	
	×	৫	=		১	×	১১	=	
=									×
৯	×	৬	=		১	×	৬	=	৬
		×			×				=
৬	×	৬	=	৯					
×		=			=				
৯					১০	×		=	৪০
=							×		
							৫		
		১১	×	৬	=				×
			×						=
৫				×	৫	=			১
×		×		=	×				=
৬	×	৪	=		১	×	৪	=	
=		=			=				
		৪০							

মাঘ বিহু উপলক্ষে নিতুল আৰু নিভাইতৰ ঘৰৰ সকলো সদস্যই লগে-ভাগে বিভিন্ন ধৰণৰ লাডু আৰু পিঠা তৈয়াৰ কৰিছে। তলৰ ছবিখন চাই কি কি পিঠা আৰু লাডু তৈয়াৰ কৰিছে কোৱাচোন।

ঠিক সেই সময়ত নিভাৰ লগৰীয়া জ্যোতি আৰু বিহান তেওঁলোকৰ ঘৰলৈ আহিল। নিভাই তেওঁলোকক খাবলৈ দিবৰ বাবে ৬খন পিঠা আনিলে। নিভাই ৬খন পিঠা দুখন খালত সমানে কেনেকৈ থৈছে, চাওঁ আহাচোন -

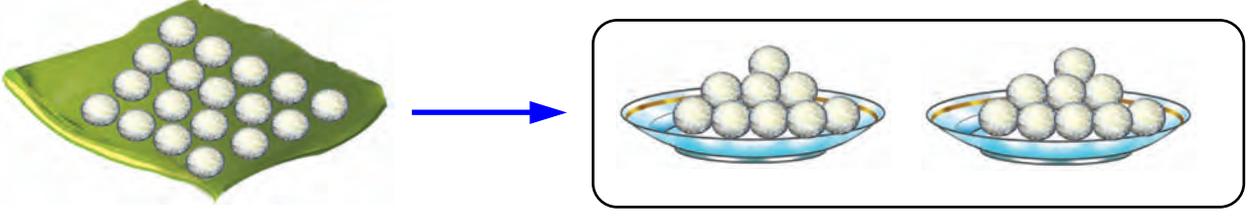
গতিকে, পিঠা ৬খন জ্যোতি আৰু বিহানৰ মাজত সমানে ভগাই দিলে প্ৰতিগৰাকীয়ে ৩খনকৈ পিঠা খাবলৈ পাব।

নিভাই পিঠা ভগাই থকা সময়তে ৰাজু আহি তেওঁলোকৰ লগ লাগিল। নিভাই সেই পিঠা ৬খনকে তিনিওগৰাকীৰ মাজত ভগাই দিবলৈ তিনিখন খালত সমানে থ'লে।

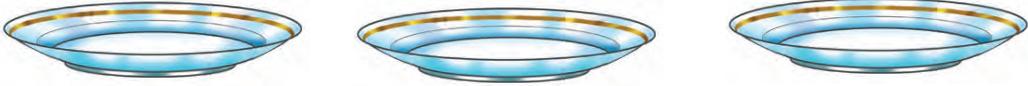
এতিয়া, তিনিখন খালৰ প্ৰতিখনতে খনকৈ পিঠা থাকিব।

এইবাৰ মাকে নিতুলক লাডুবোৰ খালত সজাই থ'বলৈ ক'লে। নিতুলে ১৮টা লাডু ২খন খালত সমানে থ'লে প্ৰতিখনত কিমানটাকৈ লাডু থাকিব চোৱাচোন -

২খন খালৰ প্ৰতিখনতে টাকৈ লাডু থাকিব।

যদি নিতুলে লাডুকেইটা ৩খন খালত সমানে থ'ব বিচাৰে, তেন্তে প্ৰতিখনত কিমানটাকৈ থাকিব ভগাই চোৱাচোন-

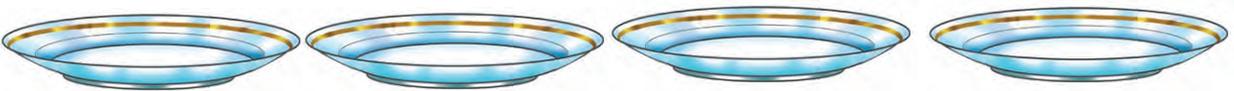
৩খন খালৰ প্ৰতিখনতে টাকৈ লাডু থাকিব।

১৮টা লাডু ৬খন খালত সমানে থ'লে প্ৰতিখনতে টাকৈ লাডু থাকিব।

আকৌ, ১৮টা লাডু ৯খন খালত সমানে থ'লে প্ৰতিখনতে টাকৈ লাডু থাকিব।

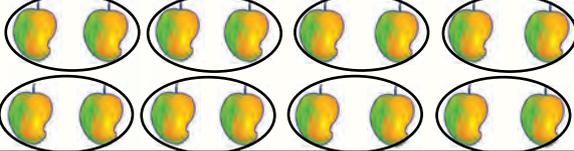
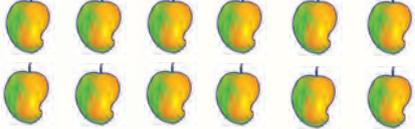
নিতুলে মাকৰ পৰা ১১খন পিঠা আনিলে। নিতুলে ৪খন খালত আটাইকেইখন পিঠা সমানে থ'ব বিচাৰিলে।

নিতুলে পিঠাকেইখন খাল ৪খনত সমানে থ'ব পাৰিবনে?

যদি নোৱাৰে, আৰু কেইখন পিঠা আনিলে চাৰিওখন খালত সমানে থ'ব পাৰিব?

- তলত দিয়া বস্তুসমূহ নিৰ্দেশ অনুসৰি গোট সাজি গোটৰ সংখ্যা খালী ঘৰত লিখোঁ আহা -

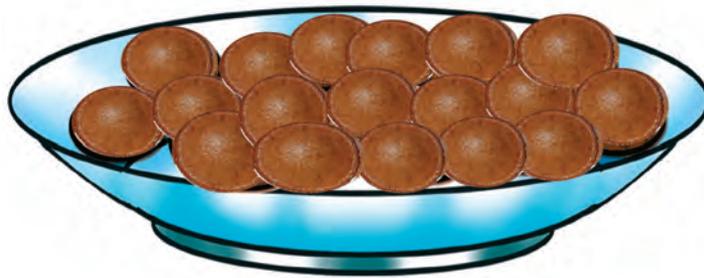
	মুঠ সংখ্যা	প্রতিটো গোটত থাকিব	গোট হ'ব
	১৬	২	৮
	১২	৪	
	২০	৫	
	২০	১০	

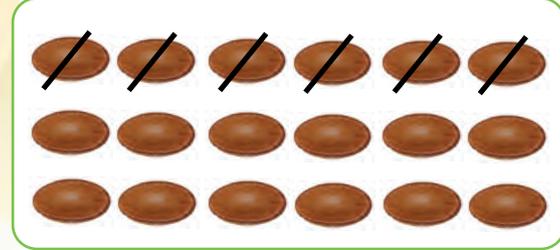
চিন্তা কৰি কোৱা -

- ২৫টা মাৰ্বলৰ পৰা ৫টাকৈ মাৰ্বল লৈ গোট গঠন কৰিলে, কেইটা গোট গঠন হ'ব? টা
- প্রতিটো গোটত ৬ডালকৈ পেঞ্চিল লৈ মুঠ ৬টা গোট গঠন কৰিবলৈ কেইডাল পেঞ্চিল লাগিব? ডাল

এতিয়া, নিতুলে সকলোৰে মাজত তেলপিঠা ভগালে। ১৮খন তেলপিঠা ৬গৰাকীৰ মাজত সমানে কেনেদৰে ভগালে চাওঁ আহা -

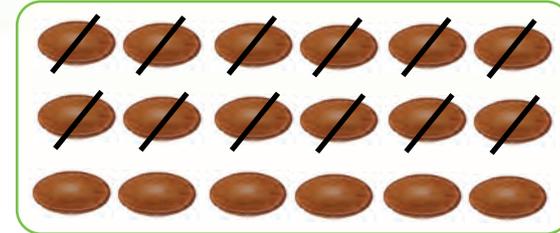
প্ৰথমে ৬গৰাকীৰ প্ৰতিগৰাকীক এখনকৈ পিঠা দিব -

মুঠ পিঠাৰ সংখ্যা	১৮
প্ৰথমবাৰত ভগোৱা পিঠাৰ সংখ্যা	৬
ভগাবলৈ ৰৈ যোৱা পিঠাৰ সংখ্যা	১২

১ বাৰ
(বিয়োগ কৰি)

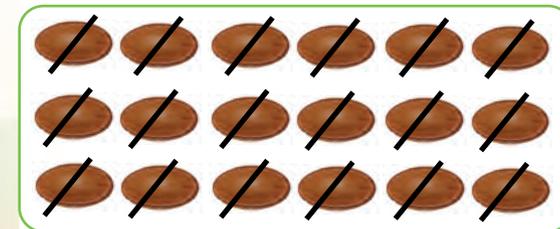
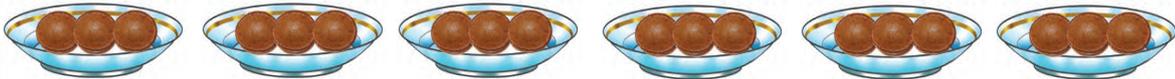
দ্বিতীয়বাৰত ৬গৰাকীৰ প্ৰতিগৰাকীক আৰু এখনকৈ পিঠা দিব -

ৰৈ যোৱা মুঠ পিঠাৰ সংখ্যা	১২
দ্বিতীয় বাৰত ভগোৱা পিঠাৰ সংখ্যা	৬
ভগাবলৈ ৰৈ যোৱা পিঠাৰ সংখ্যা	৬

২ বাৰ
(বিয়োগ কৰি)

তৃতীয় বাৰত প্ৰতিগৰাকীক আৰু এখনকৈ পিঠা দিব -

ৰৈ যোৱা মুঠ পিঠাৰ সংখ্যা	৬
তৃতীয় বাৰত ভগোৱা পিঠাৰ সংখ্যা	৬
ভগাবলৈ ৰৈ যোৱা পিঠাৰ সংখ্যা	০

৩ বাৰ
(বিয়োগ কৰি)

তৃতীয়বাৰ ভগোৱাৰ পাছত এখনো পিঠা ৰৈ যোৱা নাই আৰু প্ৰতিগৰাকীৰ ভাগত ৩খনকৈ পিঠা পৰিব। গতিকে, ১৮খন পিঠা ৬গৰাকীৰ মাজত সমানে ভগালে, ৩বাৰ ভগাব লগা হ'ল। অৰ্থাৎ, গাইপতি ৩খনকৈ দিব লাগিব।

গতিকে, $১৮ \div ৬ = ৩$

নিতুলে ভগোৱাৰ নিচিনাকৈ ১৮খন পিঠা ৯গৰাকীৰ মাজত সমানে ভগোৱা। প্ৰতিগৰাকীয়ে কেইখনকৈ পিঠা পাব?

বিয়োগফল শূন্য নোপোরালৈকে একেটা সংখ্যাই বাৰে বাৰে বিয়োগ কৰোঁ আহা -

$$\begin{array}{r}
 20 \\
 - 5 \\
 \hline
 15
 \end{array}
 \xrightarrow{\text{১বাৰ}}
 \begin{array}{r}
 15 \\
 - 5 \\
 \hline
 10
 \end{array}
 \xrightarrow{\text{২বাৰ}}
 \begin{array}{r}
 10 \\
 - 5 \\
 \hline
 5
 \end{array}
 \xrightarrow{\text{৩বাৰ}}
 \begin{array}{r}
 5 \\
 - 5 \\
 \hline
 0
 \end{array}
 \xrightarrow{\text{৪বাৰ}}$$

বিয়োগফল শূন্য পাবলৈ ২০ৰ পৰা ৫, বাৰ বিয়োগ কৰিব লাগিব। গতিকে, $20 \div 5 = \text{$

নিজে কৰা -

(ক)

$$\begin{array}{r}
 28 \\
 - 8 \\
 \hline
 \square
 \end{array}
 \xrightarrow{\quad}
 \begin{array}{r}
 \square \\
 - 8 \\
 \hline
 \square
 \end{array}
 \xrightarrow{\quad}
 \begin{array}{r}
 \square \\
 - 8 \\
 \hline
 \square
 \end{array}$$

বিয়োগফল শূন্য পাবলৈ ২৪ৰ পৰা ৮, বাৰ বিয়োগ কৰিব লাগিব। গতিকে, $28 \div 8 = \text{$

(খ)

$$\begin{array}{r}
 28 \\
 - 9 \\
 \hline
 \square
 \end{array}
 \xrightarrow{\quad}
 \begin{array}{r}
 \square \\
 - 9 \\
 \hline
 \square
 \end{array}
 \xrightarrow{\quad}
 \begin{array}{r}
 \square \\
 - 9 \\
 \hline
 \square
 \end{array}
 \xrightarrow{\quad}
 \begin{array}{r}
 \square \\
 - 9 \\
 \hline
 \square
 \end{array}$$

বিয়োগফল শূন্য পাবলৈ ২৮ৰ পৰা ৯, বাৰ বিয়োগ কৰিব লাগিব। গতিকে, $28 \div 9 = \text{$

● বাৰে বাৰে বিয়োগ কৰি হৰণ কৰোঁ আহা -

$10 \div 2 = ?$ $\begin{array}{r} 10 \\ - 2 \\ \hline 8 \\ - 2 \\ \hline 6 \\ - 2 \\ \hline 4 \\ - 2 \\ \hline 2 \\ - 2 \\ \hline 0 \end{array}$ গতিকে $10 \div 2 = 5$	$12 \div 3 =$	$15 \div 5 =$
--	---------------	---------------

নিজে কৰোঁ আহা -

- ১০ডাল পেঞ্চিল ৫জনৰ মাজত সমানে ভগাই দিলে, গাইপতি কেইডালকৈ পাব?
- ৪জনৰ মাজত ১৬টা মাৰ্বল সমানে ভগাই দিলে, গাইপতি কেইটাকৈ পাব?
- ৩০টা লিচু ৬জনৰ মাজত সমানে ভগাই দিলে, গাইপতি কেইটাকৈ পাব?

● জানো আহা -

- সমানে ভাগ-বিতৰণ কৰাকে হৰণ বুলি কওঁ।
- সমান সমান গোটত ভগাই আমি হৰণ কৰিব পাৰোঁ।
- একেটা সংখ্যাই বাৰে বাৰে বিয়োগ কৰিও আমি হৰণ কৰিব পাৰোঁ।
- সমানে ভাগ কৰোঁতে কেতিয়াবা সৰু ভাগ এটা বৈ যাব পাৰে।
- হৰণক ‘÷’ চিনেৰে বুজোৱা হয়।

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : বাস্তৱ বস্তুৰ সহায়ত সমানে ভগোৱাৰ বিভিন্ন কৌশল প্ৰয়োগ কৰিবলৈ শিক্ষাৰ্থীক উৎসাহিত কৰিব।

শনিবৰীয়া চ’ৰা :

কুশল কোঁৱৰ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ ১২গৰাকী শিক্ষাৰ্থী বাগিচাত পাচলি আৰু ফুলৰ পুলি ৰোৱাৰ বাবে আগ্ৰহী। তেওঁলোকে সমানে দুটা দলত ভাগ হোৱাৰ সিদ্ধান্ত ল’লে। প্ৰতিটো দলত কেইগৰাকীকৈ শিক্ষাৰ্থী থাকিল চাওঁ আহা -

$$12 \div 2 = \square$$

ভাবি কোৱা -

১২গৰাকী শিক্ষাৰ্থীক আৰু কেনেধৰণে দলত ভাগ কৰিব পাৰি, যাতে প্ৰতিটো দলত সমান সংখ্যক শিক্ষাৰ্থী থাকে?

শিক্ষকে এটা দলক ৩০টা বেঙেনাৰ পুলি আৰু আনটো দলক ৩৫টা নাৰ্জী ফুলৰ পুলি শাৰী শাৰীকৈ ৰোৱাৰ দায়িত্ব দিলে। দুয়োটা দলে কেনেধৰণে পুলিবোৰ ৰূলে চাওঁ আহা -

(ক) ৩০টা বেঙেনাৰ পুলি প্ৰতিশাৰীত ৫টাকৈ ৰূলে, কেইটা শাৰীৰ প্ৰয়োজন হ’ল? টা

(খ) ৩৫টা নার্জীফুলৰ পুলি প্রতিশাৰীত ৫টাকৈ ৰুলে, কেইটা শাৰীৰ প্ৰয়োজন হ'ল? টা

(গ) যদি ৩০টা বেঙেনাৰ পুলি ৩টা শাৰীত সমান সংখ্যককৈ ৰুলে, প্রতিটো শাৰীত কিমানটাকৈ পুলি ৰুল পাৰিব? টাকৈ

(ঘ) যদি ৩৫টা নার্জীফুলৰ পুলি ৫টা শাৰীত সমান সংখ্যককৈ ৰুলে, প্রতিটো শাৰীত কিমানটাকৈ পুলি ৰুল পাৰিব? টাকৈ

- ভাজ্য, ভাজক আৰু ভাগফলৰ লগত চিনাকি হওঁ আহা -

$$\begin{array}{ccc} 12 \div 3 = 8 \\ \uparrow \quad \uparrow \quad \uparrow \\ \text{ভাজ্য} \quad \text{ভাজক} \quad \text{ভাগফল} \\ \text{বা} \\ \text{হৰণফল} \end{array} \quad \begin{array}{l} 8 \leftarrow \text{ভাগফল বা হৰণফল} \\ \text{ভাজক} \rightarrow 3 \end{array} \quad \begin{array}{r} 12 \\ 12 \\ \hline 0 \end{array} \quad \begin{array}{l} \leftarrow \text{ভাজ্য} \end{array}$$

ভাজ্য - যাক হৰণ কৰিব লাগে।

ভাজক - যিহেৰে হৰণ কৰা যায়।

ভাগফল - হৰণ কৰি পোৱা সংখ্যা। (যিমানবাৰ বিয়োগ কৰিব)

এই পদ্ধতিৰে হৰণ কৰি হৰণফল লিখোঁ আহা -

$$6 \div 2 =$$

$$8 \div 8 =$$

$$10 \div 5 =$$

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

শিক্ষকে বিভিন্ন পদ্ধতিৰে হৰণ কৰিবলৈ শিক্ষার্থীক উৎসাহিত কৰিব।

- হৰণ কৰা, লগতে ভাজ্য, ভাজক, ভাগফল চিহ্নিত কৰা -

$$20 \div 8 = \square$$

$$8 \div 2 = \square$$

$$35 \div 9 = \square$$

$$88 \div 6 = \square$$

$$16 \div 8 = \square$$

$$18 \div 2 = \square$$

$$21 \div 3 = \square$$

$$28 \div 8 = \square$$

$$81 \div 9 = \square$$

কৰোঁ আহা -

(১) ৫টা আম ৫গৰাকী মানুহৰ মাজত সমানে ভগালে, গাইপতি কেইটাকৈ আম পাব? টাকৈ

গতিকে, $৫ \div ৫ =$

(২) গাইপতি এটাকৈ ৮টা আমকেইগৰাকী মানুহৰ মাজত সমানে ভগাব পাৰি? গৰাকী

গতিকে, $৮ \div ১ =$

(৩) ভেড়াৰ পাল এটাত থকা ভেড়াবোৰৰ মুঠ ঠেং ৩২খন। প্রতিটো ভেড়াৰ ৪খনকৈ ঠেং

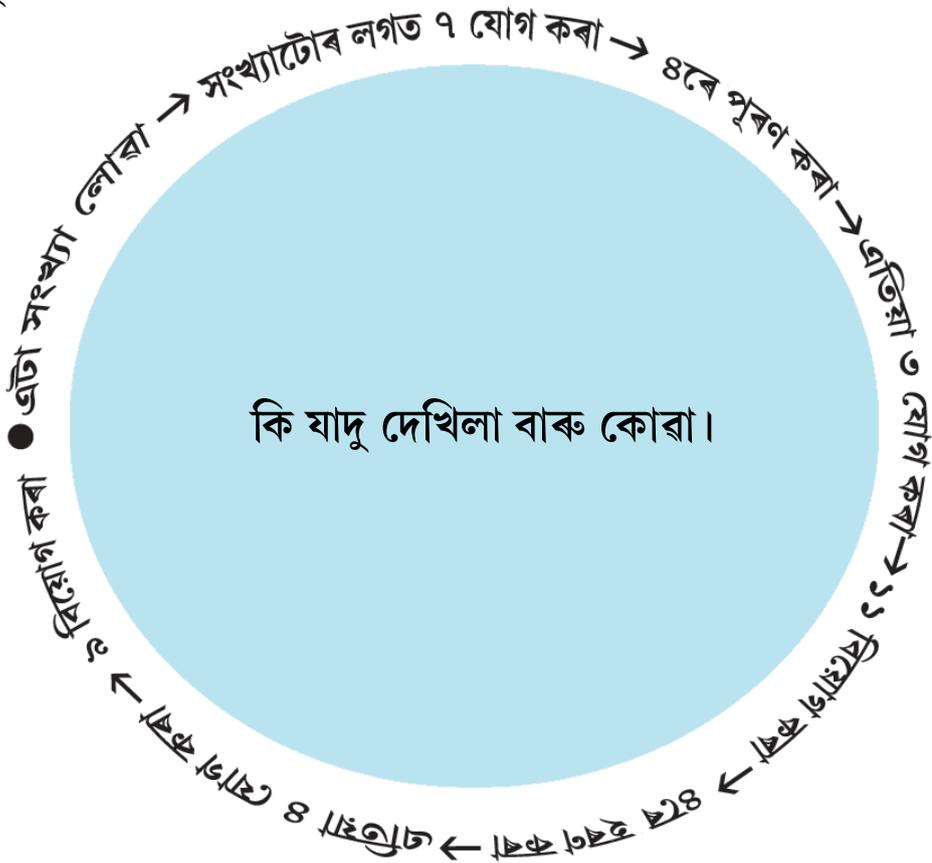
থাকিলে, পালটোত কেইটা ভেড়া আছে? \div = টা

(৪) দোকান এখনত বিক্ৰী কৰিবলৈ বখা বিক্ৰীবোৰৰ মুঠ চকাৰ সংখ্যা ২৪টা

হ'লে, বিক্ৰীৰ সংখ্যা কিমান? \div =

গণিত যাদু -

পূৰণ আৰু হৰণৰ সম্পৰ্ক -

সুকন্যাৰ ঘৰত ৰঙালী বিহুৰ আয়োজন :

বিহুৰ দিনাখন সুকন্যাৰ মহাক-মাহীয়েক আৰু তেওঁলোকৰ ল'ৰা-ছেৱালী দুগৰাকী সুকন্যা হাঁতৰ ঘৰলৈ আহিব। মাকে তেওঁলোকৰ বাবে বিহুৱানৰ যোগাৰ কৰিছে।

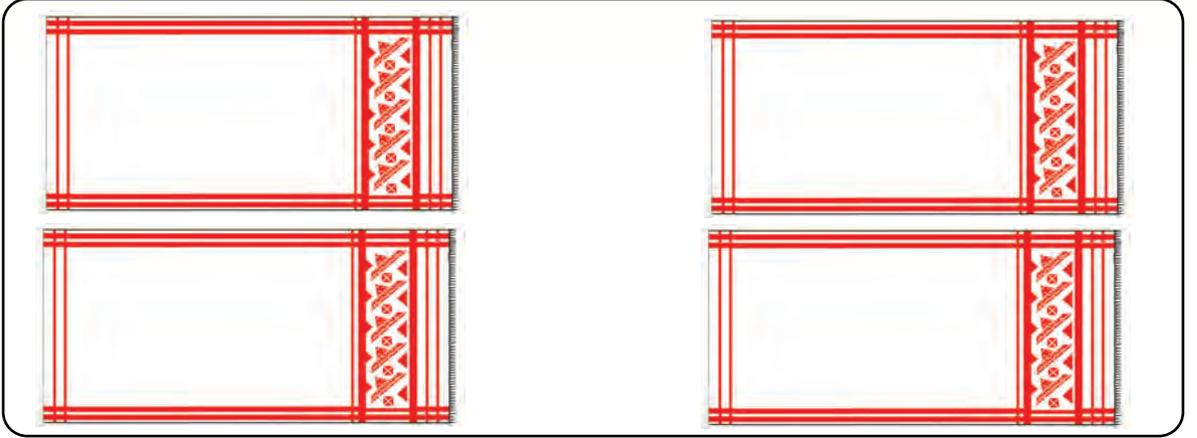

গামোচাকেইখনত থকা
জাপিফুলকেইটা ইমান
ধুনীয়া ! ফুলকেইটা গণনা
কৰোঁ ৰ'বা।

এখন গামোচাত জাপিফুল আছে টা।

চাৰিগৰাকী মানুহৰ বাবে গামোচা লাগিব ৪ খন।

এতিয়া, চাৰিখন গামোচাত থকা মুঠ জাপিফুলৰ সংখ্যা কিমান চাওঁ আহা -

$$8 \times 5 = \boxed{20} \text{ টা}$$

৪খন গামোচাত মুঠ ২০টা জাপিফুল আছে। প্রতিখন গামোচাত ৫টাকৈ জাপিফুল আছে।

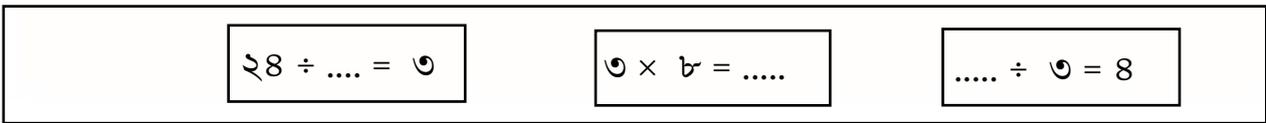
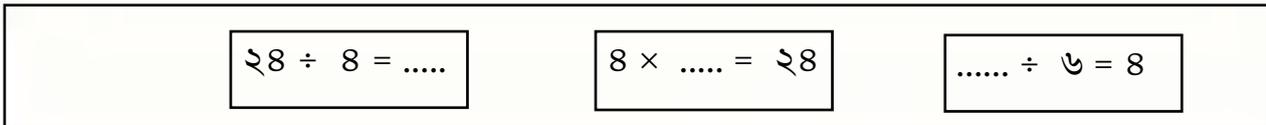
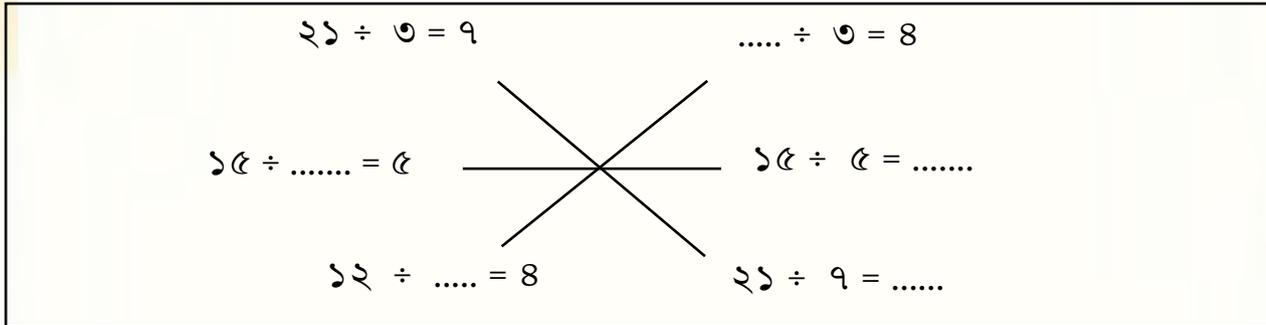
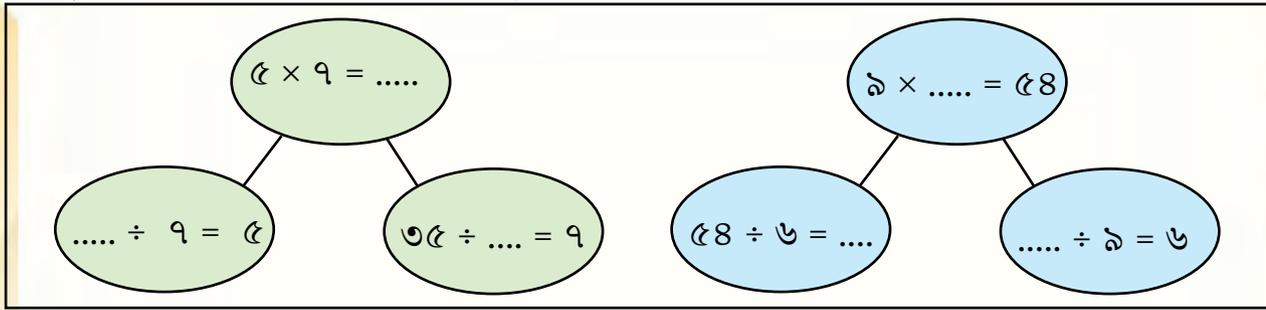
অৰ্থাৎ, $20 \div 8 = 5$

চিন্তা কৰা :

এখন গামোচাত ৫টা জাপিফুল আছে , তেন্তে ৩০টা জাপিফুল পাবলৈ তেনেকুৱা গামোচা কেইখন লাগিব ?

- পূৰণ আৰু হৰণৰ মাজৰ সম্পৰ্ক স্থাপন কৰোঁ আহা -

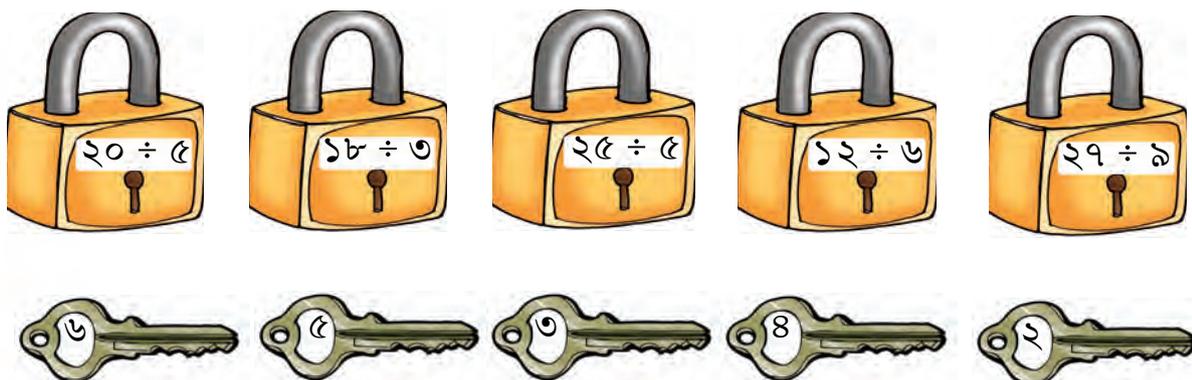

- পূৰণ আৰু হৰণৰ মাজৰ সম্পৰ্ক বুজি তালিকাবোৰ সম্পূৰ্ণ কৰা -

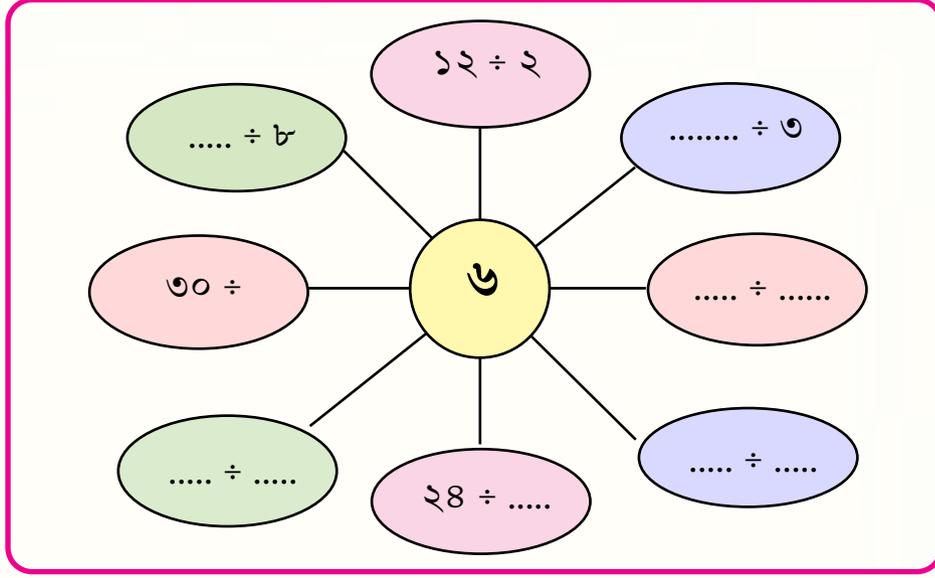
হৰণ	পূৰণ
$৬ \div ৩ = ২$	$২ \times ৩ = ৬$
$১৮ \div ৯ =$	
	$৮ \times ৫ =$

হৰণ	পূৰণ
$\div ৭ = ২$	
	$৪ \times ৩ =$
$৩৬ \div ৬ =$	

- তলাকেইটা খুলিবলৈ শুদ্ধ ছবিপাত বিচাৰি আঁচ টানি মিলাওঁ আহা -

- হৰণফল ৬ হোৱাকৈ খালী ঠাইবোৰত সংখ্যা বহুৱাওঁ আহা -

চিন্তা কৰি লিখা -

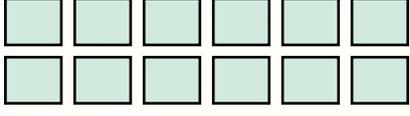
- (ক) ৫ক ১ৰে হৰণ কৰিলে হৰণফল কিমান পাবা?
- (খ) ৭ক ৭ৰে হৰণ কৰিলে হৰণফল কিমান পাবা?
- (গ) ১৪টা আম ৪জনৰ মাজত সমানে ভগালে প্ৰতিজনে কেইটাকৈ পাব? কিমানটা আম ৰৈ যাব?
- (ঘ) কোনটো সংখ্যক ৮ৰে হৰণ কৰিলে হৰণফল ৪ পাবা?
- (ঙ) জিৰিণাৰ হাতত ১১৮টা ভিন ভিন ৰঙৰ মণি আছে। তেওঁ ৪গৰাকী বান্ধনীৰ বাবে ২৯টাকৈ মণিৰে একোডালকৈ মালা গাঁঠিব বিচাৰিলে। তেওঁৰ হাতত থকা মণিৰে মালাকেইডাল গাঁঠিব পাৰিবনে?
- যদিহে তেওঁ এডাল মালাত ৩০টাকৈ মণি দিব বিচাৰে, তেন্তে ৪ডাল মালা গুঁঠিবলৈ আৰু কিমানটা মণি লাগিব?

- সাঁথৰ ভাঙো আহা -

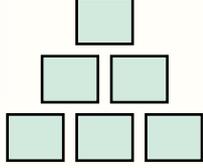
(ক) বগৰী আছে আঠটা।
ল'ৰা-ছেৱালী আছে চাৰিগৰাকী।
ককায়ে ক'লে সমানে ভগাই লোৱা।
গাইপতি কেইটাকৈ পৰিল কোৱা?

(খ) ঘিলাপিঠা ভাজিলে বিছখন।
ল'ৰা আছে চাৰিজন।
মায়ে আহি সমানে ভগায়।
কেইখন পিঠা এজনে পায়?

● আৰ্হি সাজোঁ আহা -

ওপৰৰ আকৃতিকেইটা ব্যৱহাৰ কৰি তলৰ
আৰ্হিটো সাজোঁ আহা -

এনেকুৱাটা আৰ্হি সাজিব পাৰি।

ওপৰৰ আকৃতিকেইটা ব্যৱহাৰ কৰি তলত
দিয়া আৰ্হিটো সাজোঁ আহা -

এনেকুৱাটা আৰ্হি সাজিব পাৰি।

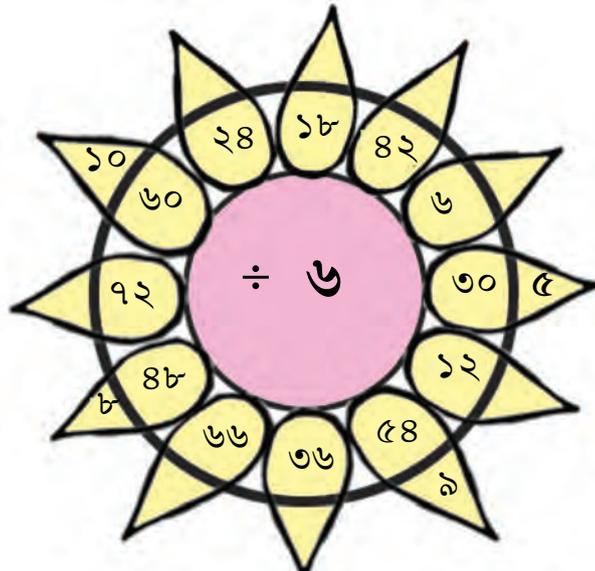
চিন্তা কৰোঁ আহা -

মালাই গছৰ গুটি কিছুমান লৈ খেলি আছে।
তেওঁ গুটিবোৰৰ প্ৰথমে দুটা দুটাকৈ সজালে
আৰু দেখিলে যে এটা গুটি ৰৈ গৈছে। এইবাৰ
তেওঁ গুটিবোৰৰ পাঁচটাৰ গোটত সজালে,
এইবাৰো এটা গুটি ৰৈ গ'ল। যদি মালাৰ
হাতত ১৫টাতকৈ কম গুটি আছে, তেন্তে
তেওঁৰ হাতত কিমানটা গুটি আছে?

সাগৰৰ হাতত ১০টাতকৈ কম মাৰ্বল
আছে। তেওঁ প্ৰথমে মাৰ্বলবোৰ ২টাৰ গোট
সজাওঁতে এটাও ৰৈ যোৱা নাই। এইবাৰ
তেওঁ মাৰ্বলবোৰ ৩টাৰ গোটত সজালে,
কিন্তু ২টা ৰৈ গ'ল। পুনৰ তেওঁ মাৰ্বলবোৰ
৪টাৰ গোটত সজাই দেখিলে যে এটাও
মাৰ্বল ৰৈ যোৱা নাই। সাগৰৰ হাতত
কিমানটা মাৰ্বল আছে?

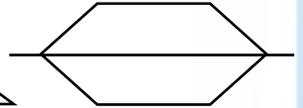
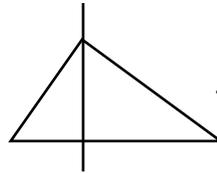
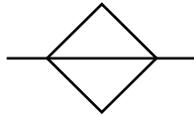
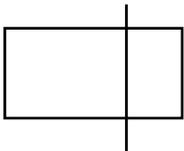
প্ৰকল্প :

আৰ্ট পেপাৰৰ সহায়ত কাষত
দিয়া ধৰণে ফুল এপাহ সাজি উলিওৱা
আৰু খালী ঠাইবোৰত উপযুক্ত সংখ্যা
বহুওৱা।

- টেকেলি পিঠাটো সমানে দুটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছিলনে?
- ৰুটিখন মাকে কেইভাগত ভগাইছিল? ভাগ দুটা সমান হৈছেনে?
- তলৰ ছবিকেইখনৰ সমানে দুভাগ হৈ থকা ছবিকেইখনত '✓' চিন দিওঁ আহা -

আলোচনা কৰোঁ আহা -

তোমালোকে বস্তু সমানে কেনেকৈ ভগোৱা?

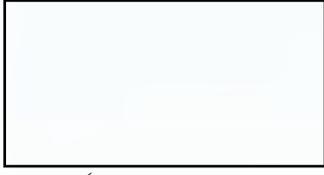
কাগজেৰে চানেকি সাজো আহা -

অমনে ৰবিনাৰ সৈতে কাগজৰ কিছুমান সাজোন প্রস্তুত কৰাৰ বাবে কাগজবোৰ বিভিন্ন ধৰণে ভাঁজ কৰিলে।

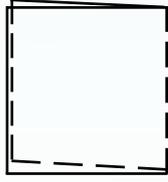

কাগজ এখিলা সমানে দুভাগ কৰি চোৱা।

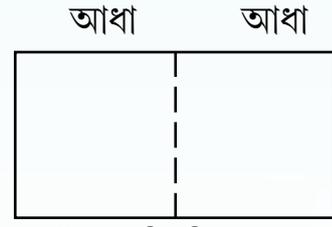
- ভাঁজ কৰা কাগজখন খুলি ভাঁজটোত চিন দিওঁ আহা —

সম্পূৰ্ণ কাগজ

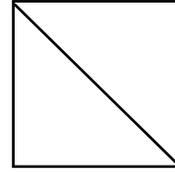
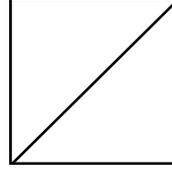
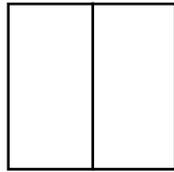
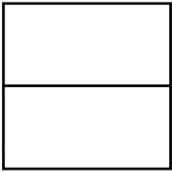

ভাঁজ কৰা কাগজ

আধা আধা
(ভাঁজ খুলি দিয়াৰ পাছত)

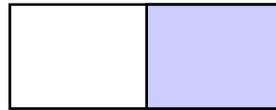
চোৱাচোন, প্ৰতিটো সমান ভাগেই সম্পূৰ্ণ কাগজখনৰ আধা। আমি কাগজ বেলেগ বেলেগ ধৰণেও সমানে দুভাগ কৰিব পাৰোঁ। আহাচোন, বৰ্গাকৃতিৰ কাগজ এখন সমানে দুভাগ কৰোঁ -

ৰবিনা, কাগজখনৰ কিমান
অংশত ৰং কৰা আছে,
কোৱাচোন।

কাগজখনৰ দুটা সমান
অংশৰ এটা অংশত ৰং কৰা
আছে।

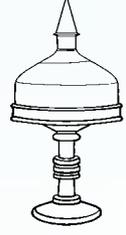
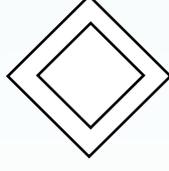

হয়, ছবিখনৰ আধা অংশত
ৰং কৰা আছে।

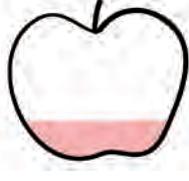
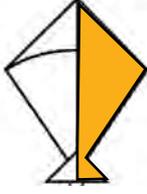

বস্তু এটাৰ দুটা সমান ভাগৰ প্ৰতিটো ভাগেই হৈছে
বস্তুটোৰ 'দুই ভাগৰ এক' অংশ বা 'অৰ্ধাংশ'।

- তলৰ ছবিবোৰ সমানে দুভাগ কৰি এভাগত ৰং কৰা।

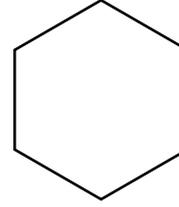
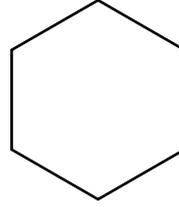
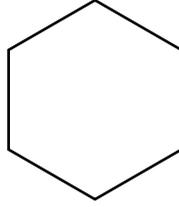
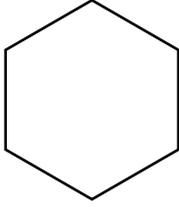

- আধা অংশত ৰং কৰা আকৃতি/বস্তুসমূহত ঘেৰ দিওঁ আহা -

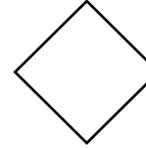
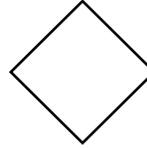
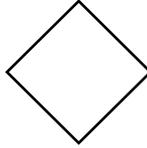
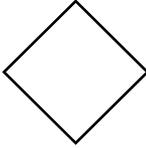

- বিভিন্ন ধৰণে আঁচ টানি তলৰ আকৃতিবোৰ দুটা সমান অংশত ভাগ কৰোঁ আহা -

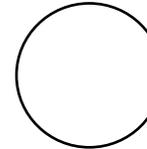
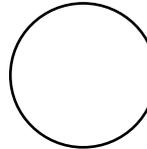
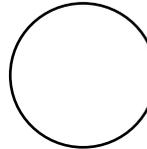
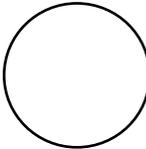
(ক)

(খ)

গ)

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

প্রতিটো আকৃতিকে বেলেগে বেলেগে সমানে দুভাগ কৰিবলৈ শিক্ষার্থীক উৎসাহিত কৰিব।

কাগজ এখন সমানে চাৰিভাগ কৰোঁ আহা -

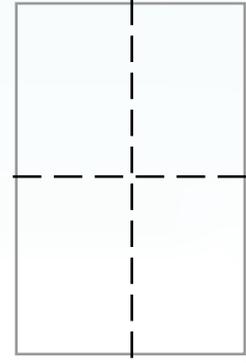
সম্পূৰ্ণ কাগজ

সমানে দুভাঁজ কৰা
কাগজ

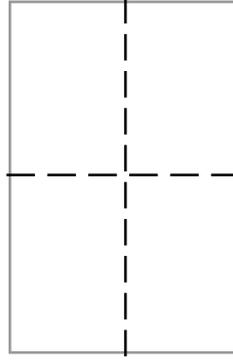

সমানে চাৰিভাঁজ
কৰা কাগজ

(ভাঁজবোৰ খুলি
দিয়াৰ পাছত)

- কাগজখনত কেইটা ভাগ দেখিছা?
- যিকোনো এটা ভাগত বং কৰা।

কাগজখনৰ চাৰিটা সমান অংশৰ বং কৰা অংশটো হৈছে কাগজখনৰ চাৰি ভাগৰ
এক অংশ বা এক চতুৰ্থাংশ।

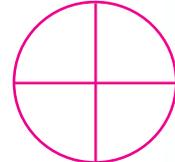
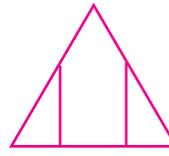
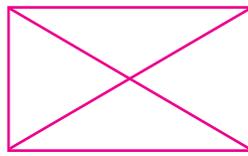
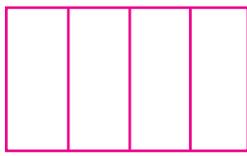
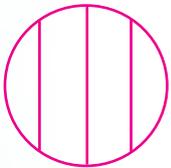
শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

বিভিন্ন আকৃতিৰ কাগজ ভাঁজ কৰি চাৰিভাগৰ এক অংশৰ ধাৰণা স্পষ্ট
হোৱাকৈ শিক্ষার্থীক বিভিন্ন ক্ৰিয়া-কলাপত জড়িত কৰাব।

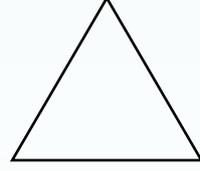
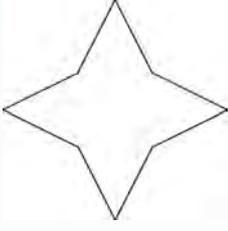

ভাবি চাওঁ আহা -

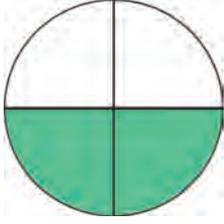
সমানে চাৰিভাগ হোৱা ছবিবোৰৰ তলৰ বাকচত '✓' দিওঁ আহা —

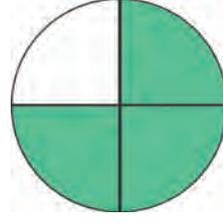
- তলৰ ছবিবোৰ সমানে চাৰিভাগত ভগাই কোনো এটা ভাগত ৰং কৰা -

- তলৰ ছবিবোৰত কিমান অংশ ৰং কৰা আছে চাওঁ আহা -

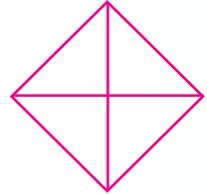
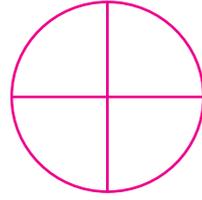
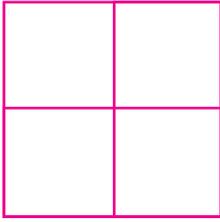

চাৰি ভাগৰ দুভাগ
বা
দুই চতুৰ্থাংশ

চাৰি ভাগৰ তিনি ভাগ
বা
তিনি চতুৰ্থাংশ

- তলৰ ছবিবোৰত নিৰ্দেশ অনুসৰি ৰং কৰোঁ আহা -

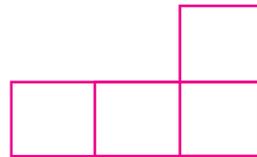
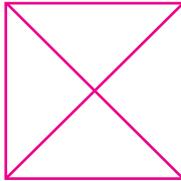
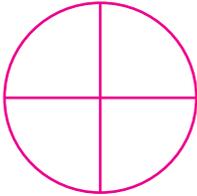
চাৰি ভাগৰ দুভাগ

চাৰি ভাগৰ এভাগ

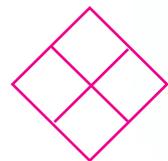
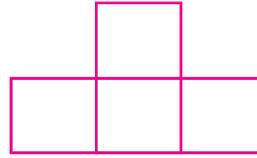
চাৰি ভাগৰ তিনি ভাগ

চাৰি ভাগৰ দুভাগ

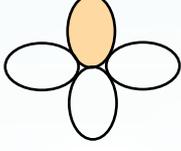
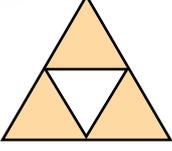
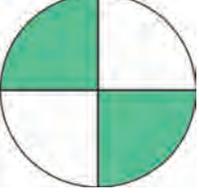
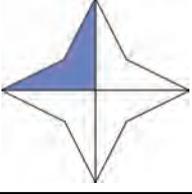
- চাৰি ভাগৰ এক ভাগত বা এক চতুৰ্থাংশত ৰং কৰোঁ আহা -

- চাৰি ভাগৰ তিনি ভাগত বা তিনি চতুৰ্থাংশত ৰং কৰোঁ আহা -

- ছবি চাই তলৰ তালিকাখন পূৰ কৰোঁ আহা -

ছবি	ৰং কৰা অংশ	ৰং নকৰা অংশ
	চাৰি ভাগৰ এভাগ	চাৰি ভাগৰ তিনি ভাগ
		
		
		

ভাবি চাওঁ আহা : ওপৰৰ ৰং কৰা আৰু ৰং নকৰা অংশ মিলি পুনৰ সম্পূৰ্ণ ছবিটো পাবানে ?

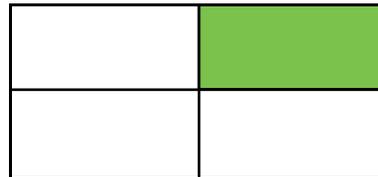
ৰবিনা আৰু অমনৰ কোনে কিমান অংশ ৰং কৰিলে চাওঁ আহা -

মই আধা অংশত
ৰং কৰিলোঁ।

মই চাৰিভাগৰ এক
অংশত ৰং কৰিলোঁ।

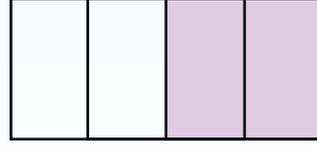

- ওপৰৰ ছবি চাই শুদ্ধটোত '✓' চিন দিওঁ আহা -

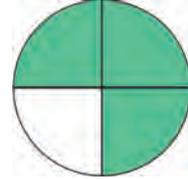
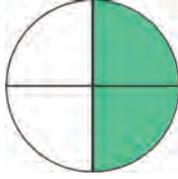
* ৰবিনাই / অমন কোনে বেছি অংশত ৰং কৰিলে।

* একেটা বস্তুৰ আধা চাৰি ভাগৰ এভাগতকৈ ডাঙৰ / সৰু / সমান।

- ছবিবোৰৰ কিমান অংশত ৰং কৰা আছে, তলৰ খালী ঠাইত লিখোঁ আহা -

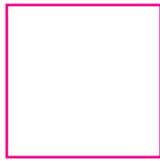

- ওপৰৰ ছবি চাই শুদ্ধটোত '✓' চিন দিওঁ আহা -
* একেটা বস্তুৰ আধা, চাৰিভাগৰ দুভাগৰ সমান / চাৰিভাগৰ দুভাগতকৈ সৰু।
- ছবিবোৰৰ কিমান অংশত ৰং কৰা আছে, তলৰ খালী ঠাইত লিখোঁ আহা -

* চাৰি ভাগৰ দুভাগ, চাৰি ভাগৰ তিনি ভাগতকৈ ডাঙৰ / সৰু / সমান।

- তলৰ আকৃতিবোৰ সমানে তিনিভাগ কৰি এভাগত ৰং কৰা -

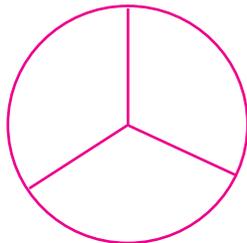
কিমান অংশত ৰং কৰিলা? _____

বস্তু এটাৰ সমান তিনিটা ভাগৰ প্রতিটো ভাগেই হৈছে তিনি ভাগৰ এক অংশ বা এক তৃতীয়াংশ।

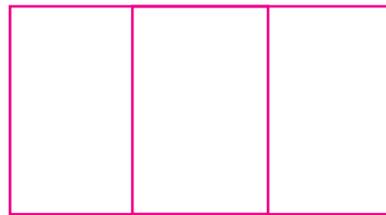
- তলৰ ছবিসমূহ নিৰ্দেশনা অনুসৰি ৰং কৰোঁ আহা -

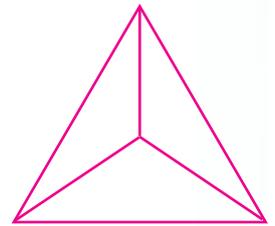
তিনি ভাগৰ
এভাগ

তিনি ভাগৰ
দুভাগ

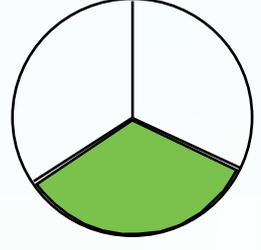
তিনি ভাগৰ
এভাগ

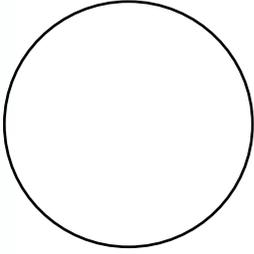
তিনি ভাগৰ
দুভাগ

- কাষৰ ছবিখন চাই শুদ্ধটোত '✓' চিন দিওঁ আহা-

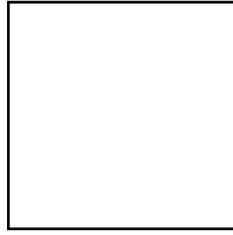
- (ক) ছবিটোৰ কিমান অংশত বং কৰা আছে? তিনি ভাগৰ এভাগ /
তিনি ভাগৰ দুভাগ।
- (খ) ছবিটোৰ কিমান অংশত বং কৰা নাই? তিনি ভাগৰ এভাগ /
তিনি ভাগৰ দুভাগ।
- (গ) ছবিটোৰ বং নকৰা অংশ কেইটাতো বং কৰা। এতিয়া ছবিটোৰ
কিমান অংশত বং কৰা আছে কোৱা।

- তলৰ ছবিসমূহ নিৰ্দেশনা অনুসৰি ভাগ কৰি বং কৰোঁ আহা -

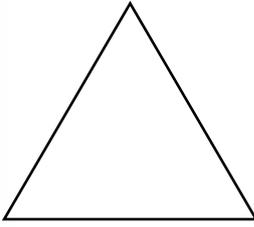
চাৰি ভাগৰ তিনি

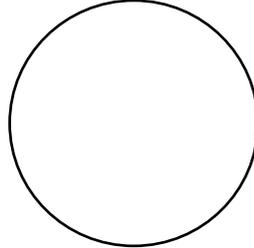
চাৰি ভাগৰ এক

চাৰি ভাগৰ দুই

আধা

তিনি ভাগৰ এক

তিনি ভাগৰ দুই

- আধা/অৰ্ধাংশ আৰু দুগুণ -

- শুদ্ধটোত '✓' চিন দিওঁ আহা -

- (ক) পাঁচটা বগৰী, দহটা বগৰীৰ আধা / দুগুণ।
- (খ) দহটা বগৰী, পাঁচটা বগৰীৰ আধা / দুগুণ।

মোৰ বাৰটা
বগৰী আছে।

মোৰ ছটা বগৰী
আছে।

- শুদ্ধটোত '✓' চিন দিওঁ আহা -

(ক) বাৰটা বগৰী, ছটা বগৰীৰ আধা / দুগুণ।

(খ) ছটা বগৰী, বাৰটা বগৰীৰ আধা / দুগুণ।

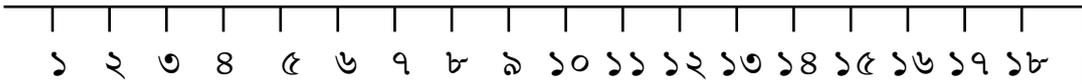

সংখ্যাৰেখাত কৰোঁ আহা -

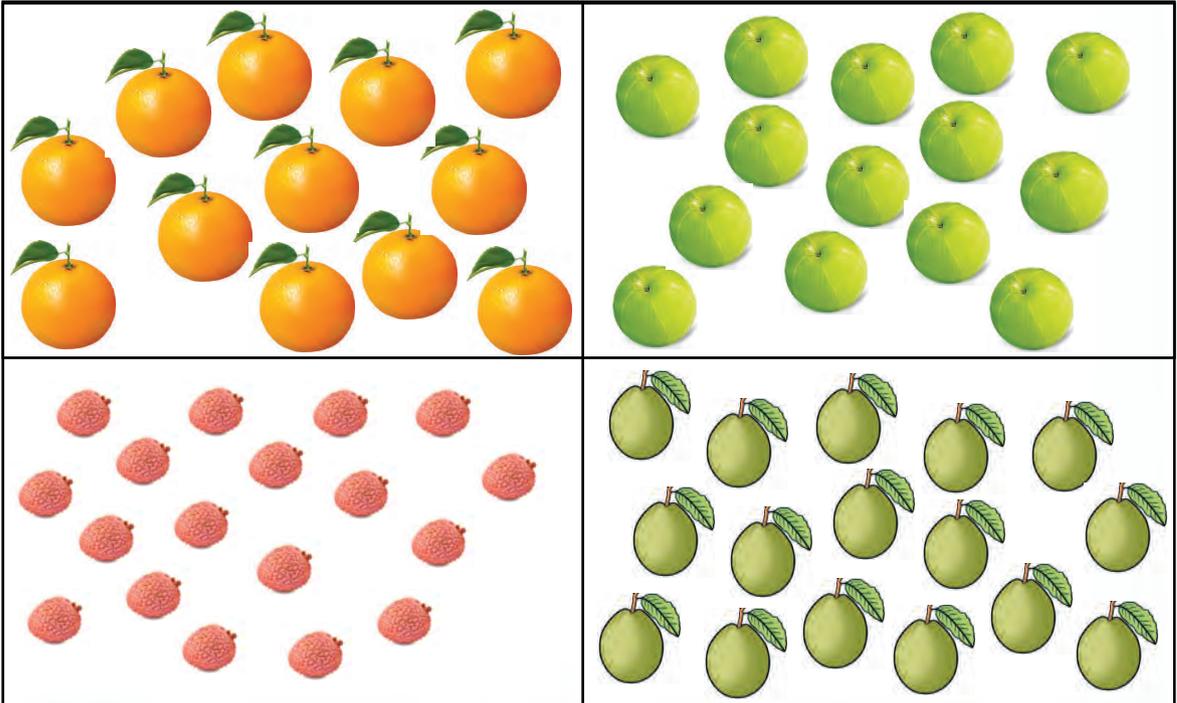
(ক) আঠৰ দুগুণৰ পৰা চৈধ্য সংখ্যাটো কিমান ঘৰ আঁতৰত? ঘৰ

(খ) ওঠৰৰ আধাৰপৰা বাৰ সংখ্যাটো কিমান ঘৰ আঁতৰত? ঘৰ

(গ) দহৰ আধা ষোল্লৰ আধাৰ পৰা কিমান ঘৰ আঁতৰত? ঘৰ

- তলৰ বস্তুৰ থূপসমূহৰ অৰ্ধাংশত ঘেৰ দিওঁ আহা -

• এক চতুৰ্থাংশ আৰু চাৰিগুণ -

তোমাৰ চাৰি
ভাগৰ এক অংশ
মাৰ্বল মোৰ
হাতত আছে।

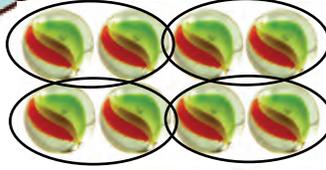

তুমি কেনেকৈ
গম পালা?

তোমাৰ হাতত থকা আঠটা
মাৰ্বল সমানে চাৰিটা ভাগত
ভগাই লোৱা। প্ৰতিটো
ভাগত কেইটাকৈ মাৰ্বল
পালা?

প্ৰতিটো ভাগত
দুটাকৈ মাৰ্বল
পালোঁ।

‘আঠ’ৰ চাৰি ভাগৰ
এক অংশ হ’ল দুই
আৰু ‘দুই’ৰ চাৰিগুণ
হ’ল আঠ।

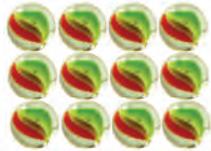
মোৰ হাতত
তোমাৰ চাৰিগুণ
মাৰ্বল আছে।

• শুদ্ধটোত ‘✓’ চিন দিওঁ আহা -

মোৰ তিনিটা
মাৰ্বল আছে।

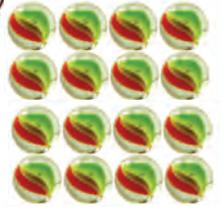
মোৰ বাৰটা
মাৰ্বল আছে।

- (ক) তিনিটা মাৰ্বল, বাৰটা মাৰ্বলৰ
চাৰি ভাগৰ এক অংশ / চাৰিগুণ।
(খ) বাৰটা মাৰ্বল, তিনিটা মাৰ্বলৰ
চাৰি ভাগৰ এক অংশ / চাৰিগুণ।

মোৰ চাৰিটা
মাৰ্বল আছে।

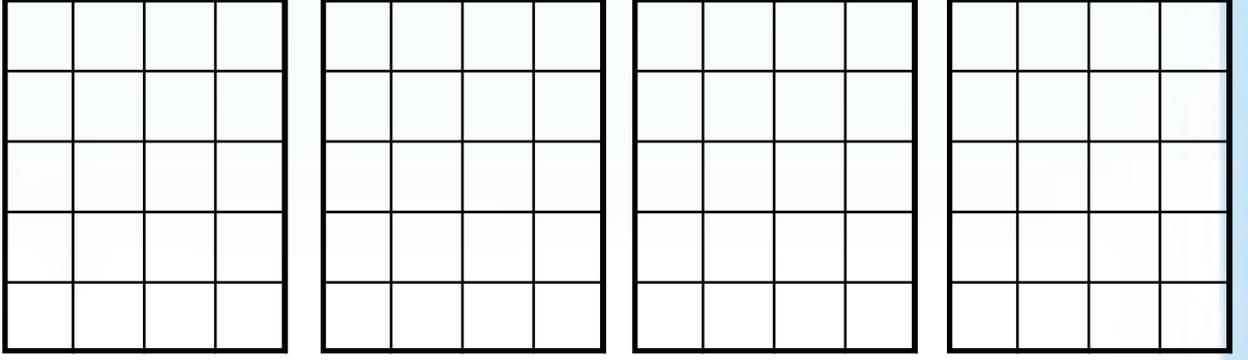

মোৰ ষোল্লটা
মাৰ্বল আছে।

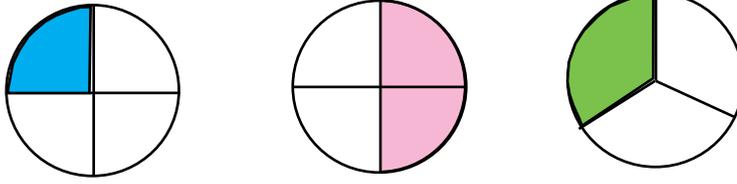

- (ক) ষোল্লটা মাৰ্বল, চাৰিটা মাৰ্বলৰ
চাৰি ভাগৰ এক অংশ / চাৰিগুণ।
(খ) চাৰিটা মাৰ্বল, ষোল্লটা মাৰ্বলৰ
চাৰি ভাগৰ এক অংশ / চাৰিগুণ।

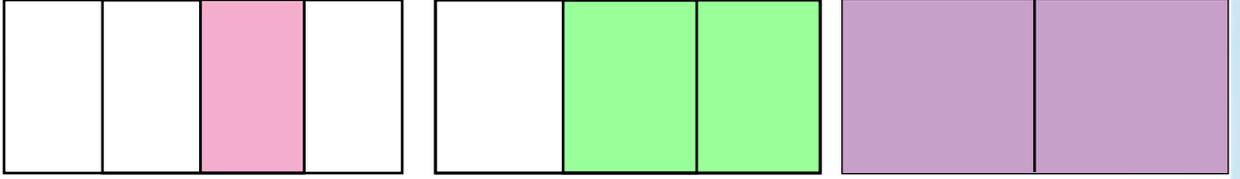
- তলৰ জালিকেইখনত বিভিন্ন ধৰণে আধা আৰু চাৰি ভাগৰ এক অংশ দেখুৱাওঁ আহা -

- আটাইতকৈ কম অংশত বং কৰা ছবিটোত '✓' চিন দিওঁ আহা -

- আটাইতকৈ বেছি অংশত বং কৰা ছবিটোত '✓' চিন দিওঁ আহা -

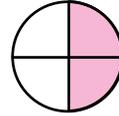

- বং দিয়া অংশ অনুসৰি বাওঁফালৰ লগত সোঁফাল মিলোৱা -

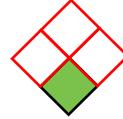
বাওঁফাল

সোঁফাল

তিনি ভাগৰ এক

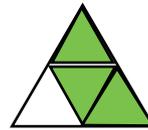
চাৰি ভাগৰ দুই

তিনি ভাগৰ দুই

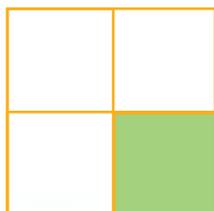
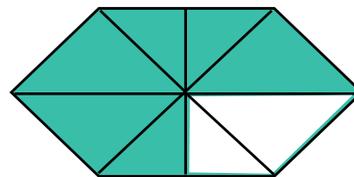
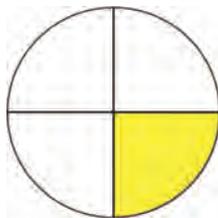
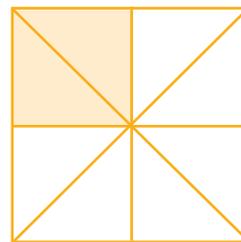
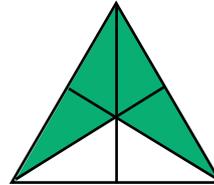
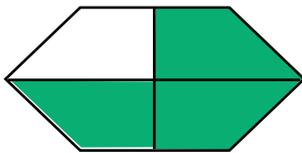
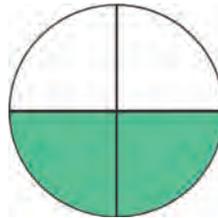
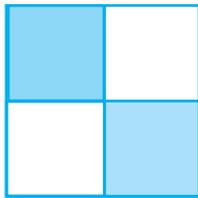
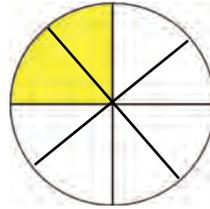
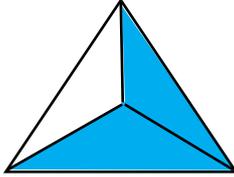
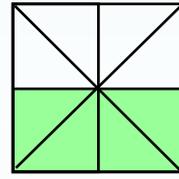
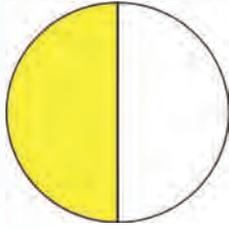
চাৰি ভাগৰ এক

চাৰি ভাগৰ তিনি

● বাওঁফালৰ ছবিসমূহৰ লগত সমান হোৱাকৈ সোঁফালৰ ছবিসমূহ আঁচ টানি মিলাওঁ আহা -

• আলোচনা কৰোঁ আহা -

- * এক ঘণ্টাত ৬০ মিনিট। আধা ঘণ্টাত কিমান মিনিট?
- * এক মিটাৰত ১০০ চে মি। আধা মিটাৰত কিমান চে মি?
- * ১০০ৰ চাৰি ভাগৰ এভাগত কিমান?
- * ১ দিনৰ চাৰি ভাগৰ এভাগত কিমান ঘণ্টা?

চিন্তা কৰি লিখা -

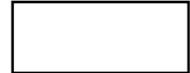
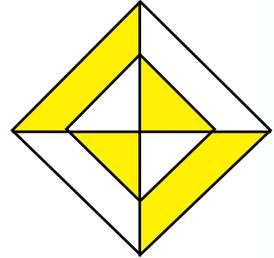
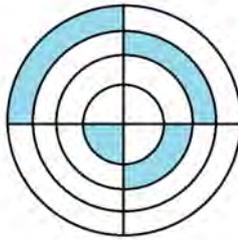
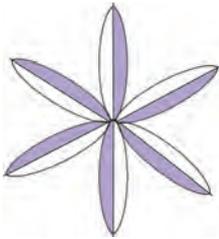
(ক) ১২ৰ আধা আৰু ১২ৰ চাৰি ভাগৰ এভাগৰ মাজৰ পাৰ্থক্য কিমান?

(খ) ১৮ৰ তিনি ভাগৰ এভাগ আৰু ৯ৰ তিনি ভাগৰ দুভাগৰ যোগফল কিমান?

প্ৰকল্প -

- (ক) চাৰ্ট পেপাৰ এখনত বিভিন্ন আকাৰৰ আয়ত, বৰ্গ ভাঁজ কৰি আধা, চাৰি ভাগৰ এক, চাৰি ভাগৰ দুই, চাৰি ভাগৰ তিনি, তিনি ভাগৰ এক, তিনি ভাগৰ দুই অংশত বেলেগ বেলেগ বং কৰা।
- (খ) আৰ্ট পেপাৰত বিভিন্ন আয়ত কাটি উলিয়াই, সেইবোৰ ভাঁজ কৰি আধা, চাৰি ভাগৰ এক, চাৰি ভাগৰ দুই, চাৰি ভাগৰ তিনি, তিনি ভাগৰ এক, তিনি ভাগৰ দুই অংশত বেলেগ বেলেগ বং কৰা।
- (গ) তিনিটা বিভিন্ন আকাৰৰ আয়ত লৈ প্ৰত্যেকৰে আধাত বং কৰা। এতিয়া বং কৰা অংশসমূহ তুলনা কৰি চোৱা। কোনটো অংশ ডাঙৰ আৰু কিয়?

- তলৰ ছবিকেইখনৰ বং কৰা অংশসমূহ চোৱা আৰু সেইবোৰ ভগ্নাংশত প্ৰকাশ কৰিব পাৰি নে নাই আলোচনা কৰোঁ আহা -

সময়

গৰমৰ বন্ধ

পাঠ - ১০

বাইদেউ, জুলাইৰ এক তাৰিখৰ পৰা আমাৰ গৰমৰ বন্ধ আৰম্ভ হ'লে আমি মামাৰ ঘৰলৈ ফুৰিবলৈ যাম।

হয় নেকি, জুলাইৰ এক তাৰিখ কি বাৰ হ'ব কেলেণ্ডাৰখনত চোৱাচোন।

কোন তাৰিখত কি বাৰ হ'ব, আমি চাব নাজানো বাইদেউ।

আহাচোন, আজি আমি কেলেণ্ডাৰ চাবলৈ শিকোঁ।

২০২৫

বছৰ	জানুৱাৰী	ফেব্ৰুৱাৰী	মাৰ্চ	এপ্ৰিল
সোম	৪ ১২ ২০ ২৮	২ ৯ ১৬ ২৪ ৩১	২ ৯ ১৬ ২৩ ৩০	৪ ১১ ১৮ ২৫ ২৯
মঙ্গল	৫ ১৩ ২১ ২৯	৩ ১০ ১৭ ২৫ ৩১	৩ ১০ ১৭ ২৪ ৩১	৫ ১২ ১৯ ২৬ ২৯
বুধ	৬ ১৪ ২২ ৩০	৪ ১১ ১৮ ২৬ ৩১	৪ ১১ ১৮ ২৫ ৩১	৬ ১৩ ২০ ২৭ ৩০
বৃহস্পতি	৭ ১৫ ২৩ ৩১	৫ ১২ ১৯ ২৭ ৩১	৫ ১২ ১৯ ২৬ ৩১	৭ ১৪ ২১ ২৮ ৩০
শনি	৮ ১৬ ২৪ ৩১	৬ ১৩ ২০ ২৮ ৩১	৬ ১৩ ২০ ২৯ ৩১	৮ ১৫ ২২ ২৯ ৩০
বছৰ	মে	জুন	জুলাই	আগষ্ট
সোম	৪ ১১ ১৮ ২৬ ৩১	৬ ১৩ ২০ ২৭ ৩১	৬ ১৩ ২০ ২৭ ৩১	৪ ১১ ১৮ ২৫ ২৯
মঙ্গল	৫ ১২ ১৯ ২৭ ৩১	৭ ১৪ ২১ ২৮ ৩১	৭ ১৪ ২১ ২৮ ৩১	৫ ১২ ১৯ ২৬ ২৯
বুধ	৬ ১৩ ২০ ২৮ ৩১	৮ ১৫ ২২ ২৯ ৩১	৮ ১৫ ২২ ২৯ ৩১	৬ ১৩ ২০ ২৭ ৩০
বৃহস্পতি	৭ ১৪ ২১ ২৯ ৩১	৯ ১৬ ২৩ ২৯ ৩১	৯ ১৬ ২৩ ২৯ ৩১	৭ ১৪ ২১ ২৮ ৩০
শনি	৮ ১৫ ২২ ২৯ ৩১	১০ ১৭ ২৪ ২৯ ৩১	১০ ১৭ ২৪ ২৯ ৩১	৮ ১৫ ২২ ২৯ ৩০
বছৰ	সেপ্টেম্বৰ	অক্টোবৰ	নৱেম্বৰ	ডিচেম্বৰ
সোম	৫ ১২ ১৯ ২৬ ৩১	৬ ১৩ ২০ ২৭ ৩১	৬ ১৩ ২০ ২৭ ৩১	৫ ১২ ১৯ ২৬ ২৯
মঙ্গল	৬ ১৩ ২০ ২৮ ৩১	৭ ১৪ ২১ ২৮ ৩১	৭ ১৪ ২১ ২৮ ৩১	৬ ১৩ ২০ ২৭ ৩০
বুধ	৭ ১৪ ২১ ২৯ ৩১	৮ ১৫ ২২ ২৯ ৩১	৮ ১৫ ২২ ২৯ ৩১	৭ ১৪ ২১ ২৮ ৩০
বৃহস্পতি	৮ ১৫ ২২ ২৯ ৩১	৯ ১৬ ২৩ ২৯ ৩১	৯ ১৬ ২৩ ২৯ ৩১	৮ ১৫ ২২ ২৯ ৩০
শনি	৯ ১৬ ২৩ ২৯ ৩১	১০ ১৭ ২৪ ২৯ ৩১	১০ ১৭ ২৪ ২৯ ৩১	৯ ১৬ ২৩ ২৯ ৩০

২০২৫ চনৰ এই কেলেণ্ডাৰখনলৈ মন কৰা। ইয়াত বছৰৰ ১২টা মাহ আৰু সাতবাৰৰ উল্লেখ আছে। প্রতিটো বাৰৰ বাবে তাৰিখবোৰ লিখা আছে।

জুলাই মাহৰ এক তাৰিখটো কি বাৰ হ'ব চাওঁ আহা -

২০২৫ চনৰ কেলেণ্ডাৰখন চাওঁ আহা

বাৰ	জানুৱাৰী					ফেব্ৰুৱাৰী					মাৰ্চ					এপ্ৰিল				
দেও		৫	১২	১৯	২৬		২	৯	১৬	২৩	৩০	২	৯	১৬	২৩		৬	১৩	২০	২৭
সোম		৬	১৩	২০	২৭		৩	১০	১৭	২৪	৩১	৩	১০	১৭	২৪		৭	১৪	২১	২৮
মঙ্গল		৭	১৪	২১	২৮		৪	১১	১৮	২৫		৪	১১	১৮	২৫	১	৮	১৫	২২	২৯
বুধ	১	৮	১৫	২২	২৯		৫	১২	১৯	২৬		৫	১২	১৯	২৬	২	৯	১৬	২৩	৩০
বৃহস্পতি	২	৯	১৬	২৩	৩০		৬	১৩	২০	২৭		৬	১৩	২০	২৭	৩	১০	১৭	২৪	
শুক্ৰ	৩	১০	১৭	২৪	৩১		৭	১৪	২১	২৮		৭	১৪	২১	২৮	৪	১১	১৮	২৫	
শনি	৪	১১	১৮	২৫		১	৮	১৫	২২		১	৮	১৫	২২	২৯	৫	১২	১৯	২৬	
বাৰ	মে'					জুন					জুলাই					আগষ্ট				
দেও		৪	১১	১৮	২৫	১	৮	১৫	২২	২৯		৬	১৩	২০	২৭	৩১	৩	১০	১৭	২৪
সোম		৫	১২	১৯	২৬	২	৯	১৬	২৩	৩০		৭	১৪	২১	২৮		৪	১১	১৮	২৫
মঙ্গল		৬	১৩	২০	২৭	৩	১০	১৭	২৪		১	৮	১৫	২২	২৯		৫	১২	১৯	২৬
বুধ		৭	১৪	২১	২৮	৪	১১	১৮	২৫		২	৯	১৬	২৩	৩০		৬	১৩	২০	২৭
বৃহস্পতি	১	৮	১৫	২২	২৯	৫	১২	১৯	২৬		৩	১০	১৭	২৪	৩১		৭	১৪	২১	২৮
শুক্ৰ	২	৯	১৬	২৩	৩০	৬	১৩	২০	২৭		৪	১১	১৮	২৫		১	৮	১৫	২২	২৯
শনি	৩	১০	১৭	২৪	৩১	৭	১৪	২১	২৮		৫	১২	১৯	২৬		২	৯	১৬	২৩	৩০
বাৰ	ছেপ্টেম্বৰ					অক্টোবৰ					নবেম্বৰ					ডিচেম্বৰ				
দেও		৭	১৪	২১	২৮		৫	১২	১৯	২৬	৩০	২	৯	১৬	২৩		৭	১৪	২১	২৮
সোম	১	৮	১৫	২২	২৯		৬	১৩	২০	২৭		৩	১০	১৭	২৪	১	৮	১৫	২২	২৯
মঙ্গল	২	৯	১৬	২৩	৩০		৭	১৪	২১	২৮		৪	১১	১৮	২৫	২	৯	১৬	২৩	৩০
বুধ	৩	১০	১৭	২৪		১	৮	১৫	২২	২৯		৫	১২	১৯	২৬	৩	১০	১৭	২৪	৩১
বৃহস্পতি	৪	১১	১৮	২৫		২	৯	১৬	২৩	৩০		৬	১৩	২০	২৭	৪	১১	১৮	২৫	
শুক্ৰ	৫	১২	১৯	২৬		৩	১০	১৭	২৪	৩১		৭	১৪	২১	২৮	৫	১২	১৯	২৬	
শনি	৬	১৩	২০	২৭		৪	১১	১৮	২৫		১	৮	১৫	২২	২৯	৬	১৩	২০	২৭	

● কেলেণ্ডাৰখনৰ ঘেৰ কৰা তাৰিখটো আৰু বাৰটো চোৱাচোন। জুলাই মাহৰ ১ তাৰিখটো মঙ্গলবাৰ হ'ব।

ওপৰৰ কেলেণ্ডাৰখনত নিৰ্দেশনা অনুযায়ী কামখিনি কৰা -

- ১৪ জানুৱাৰী, ৭ মাৰ্চ, ২ অক্টোবৰ আৰু ২২ ডিচেম্বৰত ৰঙা ৰং কৰা।
- মে' মাহৰ ২০ তাৰিখত ঘেৰ দিয়া।
- ভাৰতজয়ন্তী গণৰাজ্য দিবস উদ্‌যাপন কৰা তাৰিখটোত '✓' দিয়া।
- তোমাৰ জন্ম তাৰিখটোত আকাশী ৰং কৰা।
- এপ্ৰিল মাহৰ দেওবাৰৰ তাৰিখ কেইটাত '✳' দিয়া।
- জুন মাহৰ অযুগ্ম তাৰিখকেইটাত গুলপীয়া ৰং কৰা।
- ছেপ্টেম্বৰ মাহৰ দ্বিতীয় আৰু চতুৰ্থ শনিবাৰকেইটাত নীলা ৰং কৰা।
- তোমালোকৰ গৰমৰ বন্ধৰ মাহটো ঘেৰ কৰা।
- নৱেম্বৰ মাহৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ যুগ্ম তাৰিখটোত কাঠ পেঞ্চিলেৰে ৰং কৰা।

বছৰটোৰ কেইটামান উদ্‌যাপন দিৱসৰ তাৰিখবোৰ চাওঁ আহা -

উদ্‌যাপন দিৱস	তাৰিখ
কলাগুৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভা দিৱস	২০ জুন
ৰাষ্ট্ৰীয় গণিত দিৱস	২২ ডিচেম্বৰ
লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা জয়ন্তী	১৪ অক্টোবৰ
বিশ্ব স্বাস্থ্য দিৱস	৭ এপ্ৰিল
সুধাকৰ্ণ দিৱস	৫ নৱেম্বৰ

বছৰটোৰ এই দিৱসবোৰ মাহ অনুযায়ী
একাদিক্ৰমে সজাওঁ আহা-

- ১। বিশ্ব স্বাস্থ্য দিৱস
- ২।
- ৩।
- ৪।
- ৫।

জুন

গাণিতিক খেল :

কেলেণ্ডাৰখন চোৱা আৰু তাৰ
পৰা যিকোনো নটা তাৰিখ
বৰ্গৰ আকৃতিত লোৱা। তলত
দেখুওৱাৰ দৰে যোগ কৰি
ফলাফলসমূহ নিৰীক্ষণ কৰোঁ
আহা—

দেও	১	৮	১৫	২২	২৯
সোম	২	৯	১৬	২৩	৩০
মঙ্গল	৩	১০	১৭	২৪	
বুধ	৪	১১	১৮	২৫	
বৃহস্পতি	৫	১২	১৯	২৬	
শুক্র	৬	১৩	২০	২৭	
শনি	৭	১৪	২১	২৮	

১	৮	১৫
২	৯	১৬
৩	১০	১৭

$$১ + ৯ + ১৭ = \dots\dots\dots$$

$$২ + ৯ + ১৬ = \dots\dots\dots$$

$$৩ + ৯ + ১৫ = \dots\dots\dots$$

$$৮ + ৯ + ১০ = \dots\dots\dots$$

১২	১৯	২৬
১৩	২০	২৭
১৪	২১	২৮

$$১২ + ২০ + ২৮ = \dots\dots\dots$$

$$১৩ + ২০ + ২৭ = \dots\dots\dots$$

$$১৪ + ২০ + ২৬ = \dots\dots\dots$$

$$১৯ + ২০ + ২১ = \dots\dots\dots$$

যোগফলসমূহ চাই তোমালোকৰ মতামত আগবঢ়োৱা।

চেষ্টা কৰা : কেলেন্ডাৰ এখনৰ আন আন মাহৰ বাবে ওপৰত দিয়াৰ দৰে গাণিতিক খেলটো খেলি মতামতৰ সত্যতা নিৰূপণ কৰি চোৱা।

জন্মৰ প্ৰমাণ-পত্ৰ চাওঁ আহা -

প্ৰ-পত্ৰ নং : ৫ অসম চৰকাৰ নং : XXXX
স্বাস্থ্য সেৱা বিভাগ
জন্মৰ প্ৰমাণ পত্ৰ

(জন্ম-মৃত্যুৰ পঞ্জীয়ন আইন ১৯৬৯ৰ ১২/১৭ অংশ আৰু জন্ম-মৃত্যুৰ পঞ্জীয়ন বিধি, ১৯৯৯ৰ ৮/১৩ অংশত লিপিবদ্ধ।)

ইয়াৰ দ্বাৰা প্ৰমাণিত কৰা হ'ল যে নিম্ন উল্লেখিত তথ্য অসম ৰাজ্যৰ কোকৰাঝাৰ
জিলাৰ..... পঞ্জীয়ন গোটৰ জন্মৰ মূল অভিলেখৰ পৰা সংগৃহীত কৰা হৈছে।
নাম অমল বসুমতাৰী লিংগ পুৰুষ জন্মৰ তাৰিখ ১৭/০৩/২০১৮
জন্মৰ স্থান ৰূপনাথ ব্ৰহ্ম অসামৰিক চিকিৎসালয়, কোকৰাঝাৰ
মাতৃৰ নাম ৰূপিলা বসুমতাৰী পিতৃৰ নাম বিমল বসুমতাৰী
শিশুটিৰ জন্মৰ সময়ত পিতৃ-মাতৃৰ ঠিকনা বাসুগাঁও, কোকৰাঝাৰ, অসম
পিতৃ-মাতৃৰ স্থায়ী ঠিকনা বাসুগাঁও, কোকৰাঝাৰ, অসম
পঞ্জীয়ন নং XXXXXX জাৰি হোৱা তাৰিখ ১০/০৪/২০১৮
মন্তব্য :
কৰ্তৃপক্ষৰ চহী আৰু ঠিকনা
মোহৰ

“প্ৰতিটো জন্ম-মৃত্যুৰ পঞ্জীয়ন নিশ্চিত কৰাওক।”

● জন্মৰ প্ৰমাণ-পত্ৰখন চাই তলৰ খালী ঠাইবোৰ পূৰ কৰোঁ আহা -

- দিন / মাহ / বছৰ আৰ্হিমতে অমলৰ জন্মৰ তাৰিখটো হ'ল ১৭/০৩/২০১৮।
- অমলে ২০১৮ চনৰ মাহৰ ১৭ তাৰিখে জন্মগ্ৰহণ কৰিছিল।
- ২০১৮ চনৰ ১৭ জুলাই তাৰিখে তেওঁৰ বয়স কিমান মাহ আছিল ?
- ২০২৬ চনৰ ১৭ মাৰ্চ তাৰিখে অমলৰ বয়স হ'ব বছৰ।
- বৰ্তমান অমলৰ বয়স বছৰ মাহ দিন।

নিজৰ জন্মৰ প্ৰমাণ-পত্ৰ প্ৰস্তুত কৰোঁ আহা -

প্ৰ-পত্ৰ নং :

অসম চৰকাৰ

নং :

স্বাস্থ্য সেৱা বিভাগ
জন্মৰ প্ৰমাণ পত্ৰ

(জন্ম-মৃত্যুৰ পঞ্জীয়ন আইন ১৯৬৯ৰ ১২/১৭ অংশ আৰু জন্ম-মৃত্যুৰ পঞ্জীয়ন বিধি, ১৯৯৯ৰ ৮/১৩ অংশত লিপিবদ্ধ।)

ইয়াৰ দ্বাৰা প্ৰমাণিত কৰা হ'ল যে নিম্ন উল্লেখিত তথ্য অসম ৰাজ্যৰ
জিলাৰ..... পঞ্জীয়ন গোটৰ জন্মৰ মূল অভিলেখৰ পৰা সংগৃহীত কৰা
হৈছে।

নাম লিংগ

জন্মৰ তাৰিখ..... জন্মৰ স্থান

মাতৃৰ নাম পিতৃৰ নাম.....

শিশুটিৰ জন্মৰ সময়ত পিতৃ-মাতৃৰ ঠিকনা

পিতৃ-মাতৃৰ স্থায়ী ঠিকনা

পঞ্জীয়ন নং জাৰি হোৱা তাৰিখ

মন্তব্য :

কৰ্তৃপক্ষৰ চহী আৰু ঠিকনা
মোহৰ

“প্ৰতিটো জন্ম-মৃত্যুৰ পঞ্জীয়ন নিশ্চিত কৰাওক।”

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

জন্মৰ প্ৰমাণ-পত্ৰখন পূৰ কৰোঁতে শিক্ষার্থীসকলক তেওঁলোকৰ জন্মৰ
মূল প্ৰমাণ-পত্ৰখনৰ সহায় ল'বলৈ উৎসাহিত কৰিব।

দুটা ক্ৰমিক বছৰ (যেনে- ২০২৪ আৰু ২০২৫ চন)ৰ কেলেণ্ডাৰৰ সহায়ত বছৰ দুটাত তলৰ কোনবোৰ একে আছে আৰু কোনবোৰ সলনি হৈছে চাওঁ আহা আৰু শুদ্ধটোত '✓' চিন দিওঁ আহা-

(ক) বছৰ দুটাত মুঠ দিনৰ সংখ্যা একে আছে /সলনি হৈছে।

(খ) বছৰ দুটাত থকা প্ৰতিটো মাহৰ দিনবোৰৰ সংখ্যা একে আছে /সলনি হৈছে।

(গ) বছৰ দুটাত মুঠ সোমবাৰৰ সংখ্যা একে আছে /সলনি হৈছে।

- তলৰ তালিকাখনত বছৰ দুটাত উদ্‌যাপন কৰা উৎসৱ/দিৱসকেইটামানৰ উদ্‌যাপনৰ তাৰিখ আৰু বাৰ লিখোঁ আহা-

উৎসৱ/দিৱস	২০.....		২০.....	
	দিন/মাহ/বছৰ	বাৰ	দিন/মাহ/বছৰ	বাৰ
কাতি বিহু				
অসম দিৱস				
মে' দিৱস				
.....				
.....				
.....				
.....				

তালিকাখনত থকা প্ৰতিবছৰে একে তাৰিখত উদ্‌যাপন কৰা উৎসৱ বা দিৱসসমূহত ঘেৰ দিওঁ আহা

কৰোঁ আহা -

- দিন/মাহ/বছৰৰ আৰ্হিত তাৰিখবোৰ লিখোঁ আহা-

- ২০১৯ চনৰ জুনৰ ২ তাৰিখ/...../..... ২০১৯.....
- ২০২১ চনৰ এপ্ৰিলৰ ১০ তাৰিখ
- ২০২৩ চনৰ আগষ্টৰ ১৫ তাৰিখ
- তোমালোকৰ নিজৰ জন্মদিনৰ তাৰিখ

জানি থওঁ আহা : বছৰ-মাহ-দিন আৰ্হিত তাৰিখ ২০২৩-০৮-১৫ এনেকৈও লিখা হয়।

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

তাৰিখ লিখোঁতে জানুৱাৰীৰ বাবে ০১, ফেব্ৰুৱাৰীৰ বাবে ০২, মাৰ্চৰ বাবে ০৩, ... ৰ দৰে লিখা হয় বুলি উদাহৰণসহ শিক্ষাৰ্থীৰে আলোচনা কৰিব।

চাংমা ছাৰে ৮ বছৰৰ কেলেণ্ডাৰ সাজিলে। কেলেণ্ডাৰকেইখনত ফেব্ৰুৱাৰী মাহবোৰ চাওঁ আহা -

ফেব্ৰুৱাৰী মাহবোৰ

	২০২৪					২০২৫					২০২৬					২০২৭						
দেও		৪	১১	১৮	২৫		২	৯	১৬	২৩		১	৮	১৫	২২			৭	১৪	২১	২৮	
সোম		৫	১২	১৯	২৬		৩	১০	১৭	২৪		২	৯	১৬	২৩		১	৮	১৫	২২		
মঙ্গল		৬	১৩	২০	২৭		৪	১১	১৮	২৫		৩	১০	১৭	২৪		২	৯	১৬	২৩		
বুধ		৭	১৪	২১	২৮		৫	১২	১৯	২৬		৪	১১	১৮	২৫		৩	১০	১৭	২৪		
বৃহস্পতি	১	৮	১৫	২২	২৯		৬	১৩	২০	২৭		৫	১২	১৯	২৬		৪	১১	১৮	২৫		
শুক্র	২	৯	১৬	২৩			৭	১৪	২১	২৮		৬	১৩	২০	২৭		৫	১২	১৯	২৬		
শনি	৩	১০	১৭	২৪		১	৮	১৫	২২			৭	১৪	২১	২৮		৬	১৩	২০	২৭		
	২০২৮					২০২৯					২০৩০					২০৩১						
দেও		৬	১৩	২০	২৭		৪	১১	১৮	২৫			৩	১০	১৭	২৪			২	৯	১৬	২৩
সোম		৭	১৪	২১	২৮		৫	১২	১৯	২৬			৪	১১	১৮	২৫			৩	১০	১৭	২৪
মঙ্গল	১	৮	১৫	২২	২৯		৬	১৩	২০	২৭			৫	১২	১৯	২৬			৪	১১	১৮	২৫
বুধ	২	৯	১৬	২৩			৭	১৪	২১	২৮			৬	১৩	২০	২৭			৫	১২	১৯	২৬
বৃহস্পতি	৩	১০	১৭	২৪		১	৮	১৫	২২				৭	১৪	২১	২৮			৬	১৩	২০	২৭
শুক্র	৪	১১	১৮	২৫		২	৯	১৬	২৩				১	৮	১৫	২২			৭	১৪	২১	২৮
শনি	৫	১২	১৯	২৬		৩	১০	১৭	২৪				২	৯	১৬	২৩			১	৮	১৫	২২

কেলেণ্ডাৰ কেইখন চাই কি দেখিলা? প্রতিটো বছৰতে ফেব্ৰুৱাৰী মাহত একে সংখ্যক দিন আছেনে? কেলেণ্ডাৰবোৰত কি কি চানেকি আছে বিচাৰি পাইছানে?

জানি লওঁ আহা

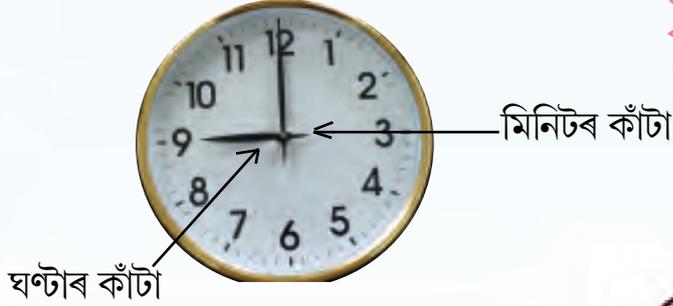
২৯ দিনীয়া ফেব্ৰুৱাৰী মাহ থকা বৰ্ষটো অধিবৰ্ষ বা লিপইয়েৰ।

১ বছৰ = ১২ মাহ ১ বছৰ = ৩৬৫ দিন
১ বছৰ (লিপইয়েৰ বা অধিবৰ্ষ) = ৩৬৬ দিন

- অহা বৰ্ষৰ জানুৱাৰী মাহৰ কেলেণ্ডাৰখন প্ৰস্তুত কৰোঁ আহা -

জানুৱাৰী ২০.....						
দেও	সোম	মঙ্গল	বুধ	বৃহস্পতি	শুক্র	শনি

সময় চাওঁ আহা -

ঘড়ীৰ কথা

ঘড়ীটোৱে কয় শুনা
টিক্ টিক্ টিক্
সময় গৈছে উৰি
ঠিক্ ঠিক্ ঠিক্।

ঘড়ীটোত দুডাল কাঁটা
আছে। এডাল দীঘল
আৰু আনডাল চুটি।

এই দীঘল কাঁটাডাল
হৈছে মিনিটৰ কাঁটা আৰু
চুটিডাল ঘণ্টাৰ কাঁটা।
ঘণ্টাৰ কাঁটাডাল ৯ত আৰু
মিনিটৰ কাঁটাডাল ১২ত
আছে। গতিকে, ঘড়ীটোত ৯
বাজিছে।

কাষৰ ঘড়ীটোলৈ চোৱাচোন, যেতিয়া মিনিটৰ কাঁটাডাল ১২ৰ পৰা ১ত
পৰিছে তেতিয়া ঘণ্টাৰ কাঁটাডাল ৯তকৈ সামান্য আগবাঢ়িছে। যিহেতু
১২ আৰু ১ৰ মাজত পাঁচটা সৰু ঘৰ থাকে আৰু প্ৰতিটো সৰু ঘৰত
১মিনিট হয়, সেয়েহে ঘড়ীটোত ৯ বাজি ৫ মিনিট হৈছে।

তলৰ ঘড়ীবোৰত কেইটা বাজিছে খালী বাকচত লিখোঁ আহা -

৯:২৫

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

ঘড়ী এটাৰ বিভিন্ন স্থানত ঘণ্টাৰ কাঁটা আৰু মিনিটৰ কাঁটা ৰাখি কেই বাজি
কেই মিনিট গৈছে, সেই বিষয়ে শিক্ষাৰ্থীসকলৰ ধাৰণা দৃঢ় কৰিব।

১ ঘণ্টাত কিমান মিনিট থাকে চাওঁ আহা -

- ঘড়ীটোত মিনিটৰ কাঁটাডাল এপাক ঘূৰিবলৈ ১ ঘণ্টা লাগে।
- প্রতি পাকত মিনিটৰ কাঁটাডালে ৬০টা সৰু ঘৰ পাৰ হয়।
- প্রতিটো সৰু ঘৰ পাৰ হ'বলৈ সময় লাগে ১ মিনিট। গতিকে ৬০টা সৰু ঘৰ পাৰ হ'বলৈ সময় লাগে ৬০ মিনিট।

$$১ \text{ ঘণ্টা} = ৬০ \text{ মিনিট}$$

জানি লওঁ আহা -

ঘণ্টাৰ কাঁটাডাল সম্পূৰ্ণ এপাক ঘূৰিবলৈ ১২ ঘণ্টা সময় লাগে। গতিকে, সম্পূৰ্ণ দুপাক ঘূৰিবলৈ ২৪ ঘণ্টা সময় লাগে। ২৪ ঘণ্টাত এদিন হয়।

শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ :

প্রধান শিক্ষয়িত্ৰী বাইদেৰে দেওবাৰে গুৱাহাটীলৈ যাবলগীয়া শিক্ষামূলক ভ্ৰমণটোৰ বিষয়ে এনেকৈ ক'লে —

“আমি দেওবাৰে ৰাতিপুৱা ৭:৩০ বজাত মঙলদৈৰ পৰা গুৱাহাটীলৈ যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিম। ২ ঘণ্টা পাছত আমি গুৱাহাটীৰ আঞ্চলিক বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ পাম। ২ ঘণ্টা সময় তাত কটাই আমি শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ কলাক্ষেত্ৰলৈ যাম। তালৈ গৈ পাবলৈ আমাক ৩০ মিনিট সময় লাগিব। তাত ১ ঘণ্টা ৩০ মিনিট সময় কটাই আমি তাৰকাগৃহলৈ যাম। তালৈ গৈ পাবলৈ ১ ঘণ্টা সময় লাগিব। তাত ৪৫ মিনিট সময় কটাই আমি ঘৰলৈ উভতিম।”

● ক'ত কিমান সময় কটাৰ তালিকাত লিখোঁ আহা-

ভ্ৰমণ কৰা ঠাই	উপস্থিত হোৱা সময়	প্ৰস্থানৰ সময়	দৰ্শন কৰা সময়
আঞ্চলিক বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ	ৰাতিপুৱা ৯:৩০	ৰাতিপুৱা ১১:৩০	২ ঘণ্টা

- ভ্ৰমণ কৰা ঠাইসমূহলৈ যাওঁতে প্ৰয়োজন হোৱা সময় তালিকাত লিখোঁ আহা -

প্ৰস্থান কৰা স্থান আৰু সময়	উপস্থিত হোৱা স্থান আৰু সময়	যাত্ৰাৰ বাবে প্ৰয়োজন হোৱা সময়
মঙ্গলদৈ, ৰাতিপুৱা ৭:৩০	আঞ্চলিক বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, ৰাতিপুৱা ৯:৩০	২ ঘণ্টা

- মুঠ কিমান ঘণ্টা হয় লিখোঁ আহা

(ক) ৰাতিপুৱা ৫ বজাৰ পৰা আবেলি ৪ বজালৈঘণ্টা।

(খ) সন্ধিয়া ৬ বজাৰ পৰা পাছদিনা ৰাতিপুৱা ৬ বজালৈঘণ্টা।

(গ) ৰাতিপুৱা ৬ বজাৰ পৰা পাছদিনা ৰাতিপুৱা ৬ বজালৈঘণ্টা।

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

ঘড়ী এটাৰ সহায়ত মিনিটৰ কাঁটা কিদৰে ঘূৰে, শিক্ষাৰ্থীক লক্ষ্য কৰিবলৈ আৰু যিকোনো এটা কাম কৰিবলৈ দি কামটো সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ কিমান সময় লাগিছে, ঘড়ীৰ জৰিয়তে মুঠ সময় উলিয়াবলৈ উৎসাহিত কৰিব।

- নিম্নলিখিত প্ৰতিটো কামৰ বাবে কিমান মিনিট বা ঘণ্টা বা দিনৰ প্ৰয়োজন হয় অনুমান কৰি তালিকাখনত লিখোঁ আহা -

কাৰ্য প্ৰয়োজনীয় সময়	(অনুমান কৰি)	কাৰ্য প্ৰয়োজনীয় সময়	(অনুমান কৰি)
দাঁত ঘঁহা		মা-দেউতাক সহায় কৰা	
গা ধোৱা		তোমাৰ মাকে ভাত বন্ধা	
ভাত খোৱা		ব্যায়াম কৰা	
ঘৰৰ পৰা বিদ্যালয়লৈ যোৱা		তোমাৰ পঢ়া	

- তলত দিয়া সময়বোৰৰ ভিতৰত তোমালোকে কি কি কাম সম্পূৰ্ণ কৰিব পাৰিবা লিখা।

সময়	কাম
৫ মিনিট	
১০ মিনিট	
১৫ মিনিট	
৩০ মিনিট	
১ ঘণ্টা	

প্ৰকল্প : ঘৰৰ পৰা বিদ্যালয় আহি পাওঁতে তোমাৰ বন্ধুসকলৰ কিমান সময় লাগে, তেওঁলোকৰ সহায়ত হিচাপ কৰি লিখোঁ আহা।

বন্ধুৰ নাম	ঘৰৰ পৰা ওলোৱা সময়	বিদ্যালয় গৈ পোৱা সময়	প্ৰয়োজন হোৱা মুঠ সময়
১			
২			
৩			
৪			
৫			

- (ক) বিদ্যালয়লৈ গৈ পাওঁতে কোনজন বন্ধুৰ আটাইতকৈ বেছি সময় লাগে কোৱা।
- (খ) বিদ্যালয়লৈ গৈ পাওঁতে কোনজন বন্ধুৰ আটাইতকৈ কম সময় লাগে কোৱা।
- (গ) বিদ্যালয়লৈ গৈ পাবলৈ আটাইতকৈ বেছি সময় লগা আৰু আটাইতকৈ কম সময় লগা বন্ধু দুজনৰ প্ৰয়োজন হোৱা সময়ৰ পাৰ্থক্য কিমান?

ক্রিয়া-কলাপ : আমাৰ দৈনন্দিন জীৱনৰ কাম-কাজ কৰোঁতে কম সময় আৰু বেছি সময় লগা কামবোৰ তালিকাভুক্ত কৰোঁ আহা -

কম সময়ত হোৱা কাম	বেছি সময় লগা কাম
কোঠালী এটা পৰিষ্কাৰ কৰা	ঘৰৰ আটাইবোৰ কোঠালী পৰিষ্কাৰ কৰা
বটল এটা পানীৰে ভৰ্তি কৰা	টেংকি এটা পানীৰে ভৰ্তি কৰা

• বিভিন্ন ধৰণৰ ঘড়ীৰ লগত চিনাকি হওঁ আহা -

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : শিক্ষকে এনে ধৰণৰ ঘড়ী দুই তিনিটা সংগ্ৰহ কৰি শিক্ষার্থীক দেখুৱাব।

মলয়ে গোলকগঞ্জৰ পৰা গুৱাহাটীলৈ অহাৰ বাবে ৰেলৰ টিকেট এটা ক্ৰয় কৰিছিল। ৰেলৰ টিকেটটোত কিনি লিখা আছে চাওঁ আহাচোন -

যাত্ৰা আৰম্ভ কৰা ঠাইৰ নাম

বেলগাড়ীৰ নাম

যাত্ৰা আৰম্ভ ২৪ ঘণ্টীয়া ঘড়ীত হ'বলগীয়া তাৰিখ

যাত্ৰা শেষ হ'বলগীয়া সময়

যাত্ৰা শেষ হ'বলগীয়া তাৰিখ

গন্তব্য স্থান

ভাড়া

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : শিক্ষার্থীসকলক ১২ ঘণ্টীয়া আৰু ২৪ ঘণ্টীয়া ঘড়ীৰ মাজৰ পাৰ্থক্য ভালদৰে বুজাই দিব। ২৪ ঘণ্টীয়া ঘড়ীৰ সময় ১২ ঘণ্টীয়া ঘড়ীৰ সময়লৈ পৰিবৰ্তন কৰিবলৈ অভ্যাস কৰিব।

তলৰ সময়বোৰ ১২ ঘণ্টীয়া ঘড়ীৰ হিচাপত লিখোঁ আহা -		তলৰ সময়বোৰ ২৪ ঘণ্টীয়া ঘড়ীৰ হিচাপত লিখোঁ আহা -	
২৪ ঘণ্টীয়া ঘড়ীৰ সময়	১২ ঘণ্টীয়া ঘড়ীৰ সময়	১২ ঘণ্টীয়া ঘড়ীৰ সময়	২৪ ঘণ্টীয়া ঘড়ীৰ সময়
১৪ : ০০	২ : ০০ p.m.	৮ : ৩০ a.m.	০৮ : ৩০
১৬ : ৪০		১১ : ৪৫ a.m.	
১৮ : ৫০		১ : ৫০ a.m.	
২৩ : ১৫		৩ : ৪০ a.m.	
০২ : ৪৫		১১ : ০০ a.m.	

ছবি চাই কৰোঁ আহা -

- ৰাতিপুৱা ৫:০০ বজাত ৰেলগাড়ী এখন কোকৰাঝাৰ ষ্টেচনৰ পৰা যাত্ৰা আৰম্ভ কৰি ৩০ মিনিট পাছত নিউ বঙাইগাঁও ষ্টেচন পালে। ৰেলগাড়ীখন কেইবজাত নিউ বঙাইগাঁও ষ্টেচন পালে? বজাত
- আকৌ, ৰেলগাড়ীখনে নিউ বঙাইগাঁও ষ্টেচনৰ পৰা ১ ঘণ্টা ৫ মিনিট পাছত বৰপেটাৰোড ষ্টেচন পালে। ৰেলগাড়ীখনে কেইবজাত বৰপেটাৰোড ষ্টেচন পালে? বজাত
- আকৌ, ৰেলগাড়ীখনে বৰপেটাৰোড ষ্টেচনৰ পৰা গৈ ৭:৪০ বজাত নলবাৰী ষ্টেচন পালে। বৰপেটাৰোড ষ্টেচনৰ পৰা নলবাৰী ষ্টেচন পাবলৈ কিমান সময় লাগিল?
- ৰেলগাড়ীখনে নলবাৰী ষ্টেচনৰ পৰা ২ ঘণ্টা ১০ মিনিট সময় যোৱাৰ পাছত গুৱাহাটী ষ্টেচন পালে। ৰেলগাড়ীখনে গুৱাহাটী ষ্টেচন কেই বজাত পালে? বজাত

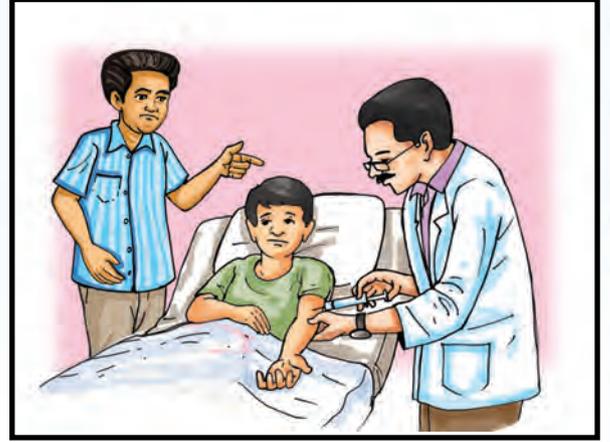

উৎপাদনৰ তাৰিখ আৰু ম্যাদ ওকলাৰ তাৰিখৰ বিষয়ে জানো আহা -

ৰংমনৰ কাহ হৈ থকা বাবে দেউতাকে দেওবাৰে তেওঁক গাঁৱৰ প্ৰাথমিক স্বাস্থ্যকেন্দ্ৰলৈ লৈ গ'ল।

ডাক্তৰে ৰংমনৰ স্বাস্থ্য পৰীক্ষা কৰি 'Prescription' (নিদান-পত্ৰ) এখন লিখি দিলে আৰু দৰৱখিনি ফাৰ্মাচিষ্টগৰাকীৰ পৰা ল'বলৈ ক'লে।

ৰংমনৰ দেউতাকে ফাৰ্মাচিষ্টগৰাকীক 'Prescription'খন দিয়াত তেখেতে এটা কাহৰ দৰৱ দিলে। দেউতাকে দৰৱৰ বটলটো লৈ উৎপাদনৰ তাৰিখ আৰু ম্যাদ ওকলাৰ তাৰিখ ৰংমনক পঢ়ি শুনালে আৰু দেখুৱাই দিলে।

চাওঁ আহা -

তলত উল্লেখ কৰা বস্তুসমূহৰ উৎপাদনৰ আৰু ম্যাদ ওকলাৰ তাৰিখবোৰ চাই তালিকাখন পূৰ কৰা-

উৎপাদনৰ তাৰিখ

ম্যাদ ওকলাৰ তাৰিখ

উৎপাদনৰ তাৰিখ

ম্যাদ ওকলাৰ তাৰিখ

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

উৎপাদনৰ তাৰিখ আৰু ম্যাদ ওকলাৰ তাৰিখ চোৱাটো কিয় প্ৰয়োজন ?
ম্যাদ ওকলা বস্তুবোৰ কিয় ব্যৱহাৰ কৰিব নালাগে আলোচনা কৰিব লগতে নিত্য ব্যৱহাৰ্য বিভিন্ন সামগ্ৰীৰ উৎপাদনৰ আৰু ম্যাদ ওকলাৰ তাৰিখ চাবলৈ উৎসাহিত কৰিব।

মীনা হাঁতৰ বিদ্যালয়ত গান্ধীজয়ন্তী উদ্‌যাপন উপলক্ষে প্রধান শিক্ষকে মীনা আৰু ৰশ্মিক ফুলৰ দুডাল মালা গাঁথি আনিবলৈ ক'লে। দুয়োজনীয়ে কথা পাতি নিজৰ নিজৰ হাতেৰে চাৰিবেগেত জোখৰ ফুলৰ মালা দুডাল গাঁথি আনিলে। মালা কেইডাল ফটোখনত লগাবলৈ লওঁতেই দুয়ো আচৰিত হ'ল।

মীনা : আচৰিত কথা! আমি একে জোখতে মালা দুডাল গাঁথিছিলোঁ। কিন্তু মোৰডাল চুটি কেনেকৈ হ'ল?

ৰশ্মি : তাকেই, মোৰ মালাডাল কেনেকৈ দীঘল হ'ল? আমাৰ জোখ লওঁতেই ভুল হ'ল চাগৈ!

মীনা

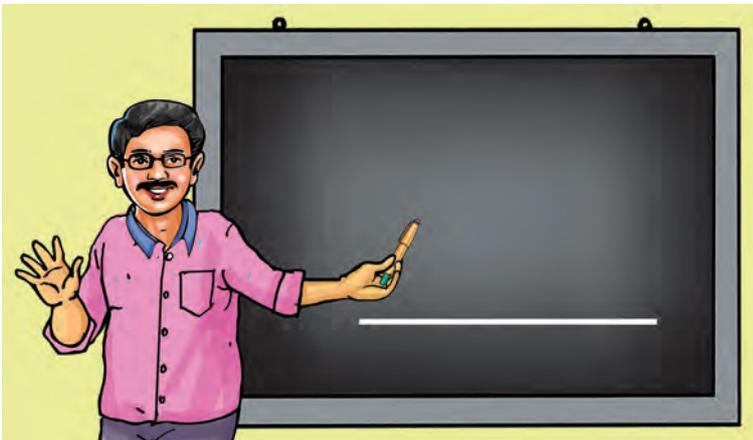
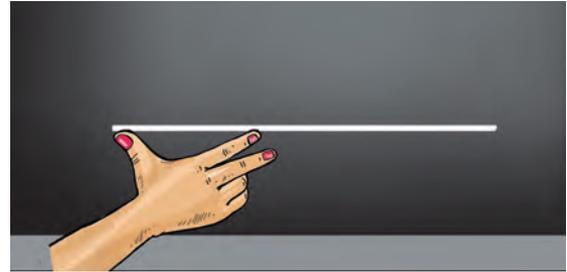
ৰশ্মি

মালা দুডালৰ জোখ বেলেগ বেলেগ হোৱাৰ কাৰণ কি হ'ব পাৰে আলোচনা কৰোঁ আহা।

শিক্ষকে চক পেঞ্চিলেৰে ব'ৰ্ডত আঁচ এডাল টানি আঁচডাল দুয়োজনীকে জুখিবলৈ দিলে।

ৰশ্মি : মই জোখতে দুবেগেত এক আঙুল হৈছে।

মীনা : মই জোখতে দুবেগেত চাৰি আঙুল হৈছে।

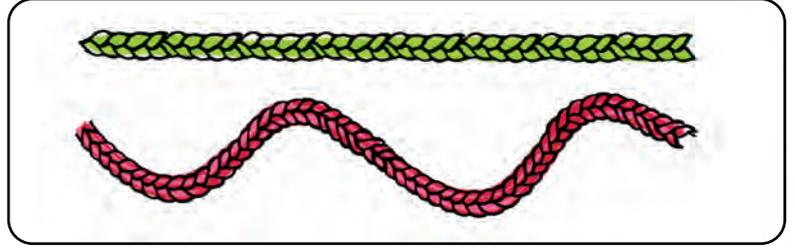

এইবাৰ শিক্ষকে আঁচডাল কলম এটাৰে জুখিবলৈ দিলে। দুয়োজনীয়ে আঁচডালৰ দৈৰ্ঘ্য একেই পালে।

আঁচডালৰ জোখ একে পোৱাৰ কাৰণটো বিচাৰি উলিওৱা।

তলৰ চিত্ৰখনলৈ মন কৰাচোন -

ইয়াৰে কোনডালৰ দৈৰ্ঘ্য
বেছি?

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : শিক্ষকে উণ বা সূতা ওপৰত থকা চিত্ৰৰ ওপৰত পাৰি ইয়াৰ দৈৰ্ঘ্য উলিয়াবলৈ আৰু দৈৰ্ঘ্যবোৰ তুলনা কৰিবলৈ শিক্ষাৰ্থীক উৎসাহিত কৰিব।

ৰীতাই আম গছৰ পাতেৰে দুৱাৰত লগাবলৈ মালা গাঁথিছে।

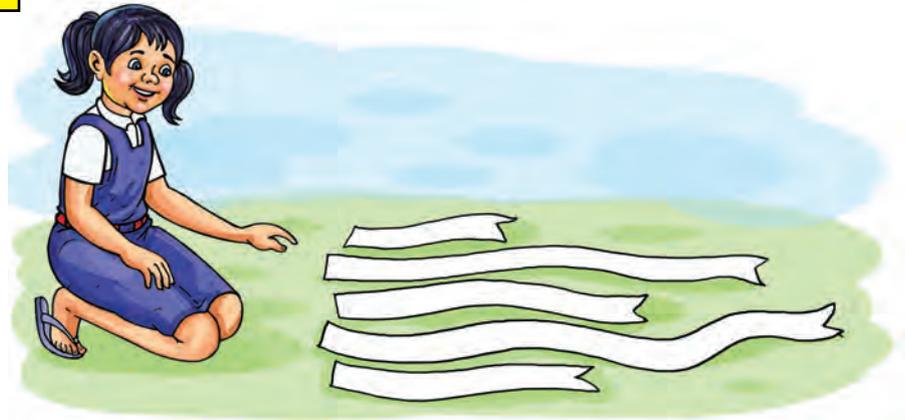

ঘৰৰ মূল দুৱাৰত লগাবলৈ ইয়াতকৈ দীঘল মালা এডাল
গাঁথিব পাৰিবানে?

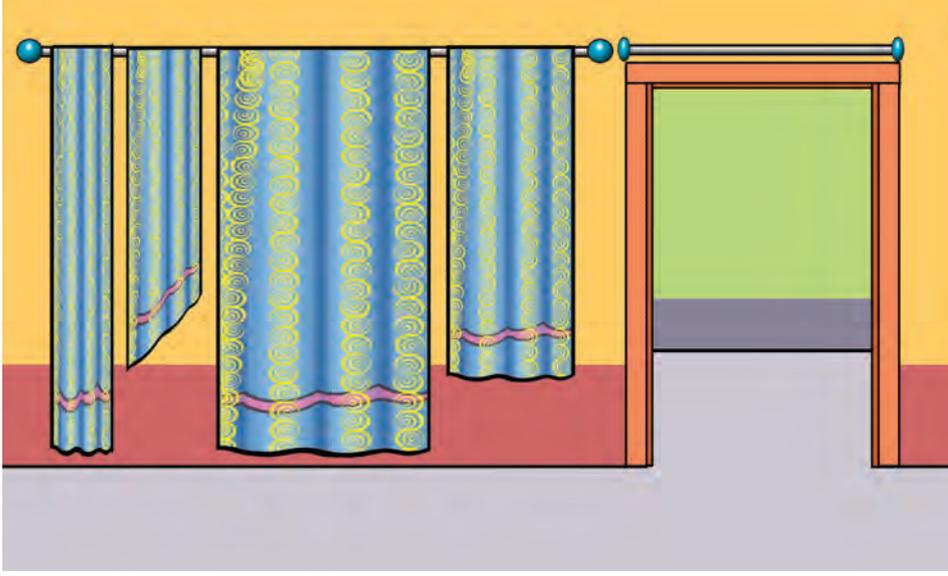
শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : কাগজ কাটি বা তলসৰা পাতেৰে বিভিন্ন দৈৰ্ঘ্যৰ মালা প্ৰস্তুত কৰিবলৈ শিক্ষাৰ্থীক উৎসাহিত কৰিব।

বিচাৰি উলিয়াওঁ আহা -

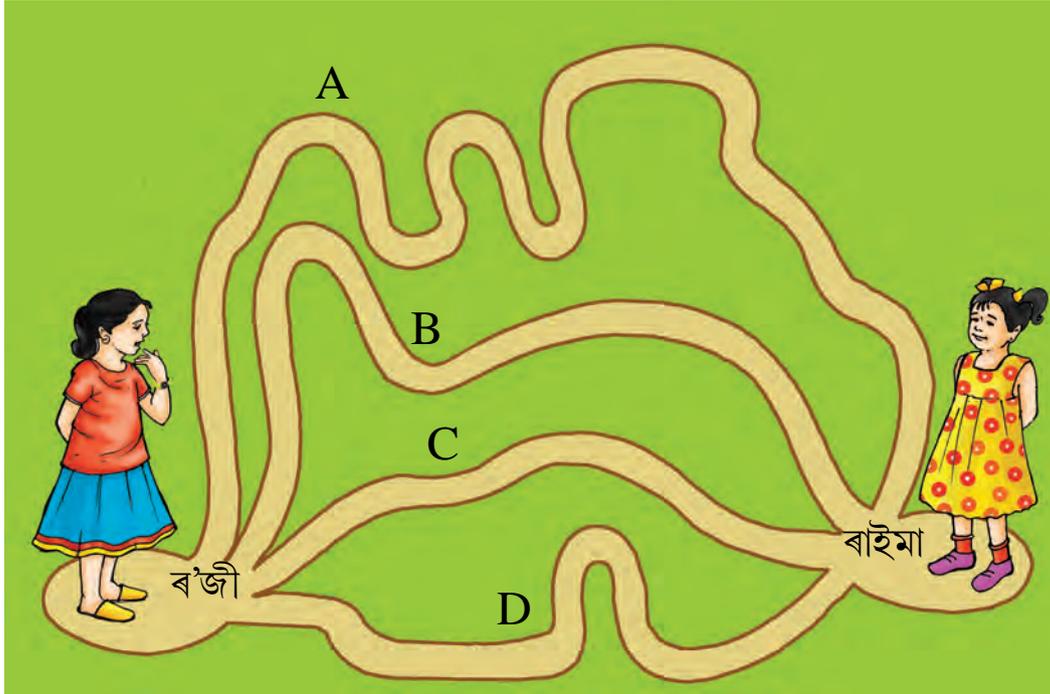
তৰাৰ লগত থকা
আটাইতকৈ বেছি দৈৰ্ঘ্যৰ
ফিটাডাল বাচি উলিয়াই
ৰঙা ৰং কৰা।

- তলৰ ছবিখনলৈ মন কৰা। দৰ্জাখনৰ বাবে উপযুক্ত পৰ্দাখনত '✓' চিন দিয়া।

কৰোঁ আহা -

ব'জীৰ পৰা বাইমাৰ ওচৰলৈ যাবলৈ আটাইতকৈ চুটি পথটো আৰু আটাইতকৈ দীঘল পথটো বাছি উলিওৱা। চুটি পথটোত বঙা আৰু দীঘল পথটোত নীলা বং কৰা।

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

শিক্ষকে এনেধৰণৰ ক্ৰিয়া-কলাপ কৰাওঁতে মজিয়াত আঁচ টানি 'ভৰি'ৰ সহায়ত আঁচবোৰৰ দৈৰ্ঘ্য জুখিবলৈ শিক্ষার্থীক উৎসাহিত কৰিব।

বেছি দীঘল/ওখ বস্তুবোৰ কেনেকৈ জুখিবা ?

চোতালত কাপোৰ মেলিবলৈ মৃদুলৰ দেউতাকে বচী এডাল আনিবলৈ ক'লে। বহীডাল কিমাননো দীঘল লাগিব, তাকে জুখিবলৈ মৃদুলে ওচৰতে পৰি থকা মাৰি এডাল আনিলে। তেওঁ কেনেকৈনো জুখিলে চাওঁ আহা -

মাৰিডালেৰে
১০বাৰত জুখি শেষ
কৰিলোঁ।

বাৰু, তুমি এইডাল
মাৰিৰে আকৌ জুখি
চোৱাচোন।

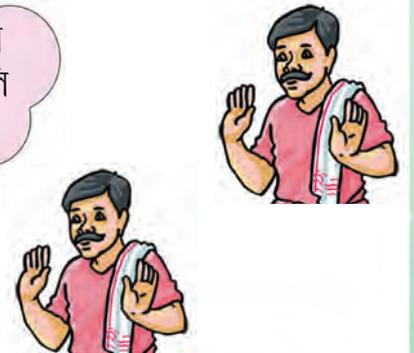
এইবাৰ ৬বাৰত জুখি শেষ
কৰিলোঁ। আগৰবাৰতকৈ জোখটো
বেলেগ হ'ল দেখোন দেউতা!

অ', কাৰণ দুয়োবাৰতে
জোখ লোৱা মাৰিডালৰ
দৈৰ্ঘ্য বেলেগ বেলেগ।

তেনেহ'লে সঠিক
জোখ কেনেকৈ পাম?

সঠিক জোখ পাবলৈ
আমি কিছুমান সঁজুলি
ব্যৱহাৰ কৰোঁ।

কাপোৰ চিলাবলৈ গ'লে
দৰ্জী মামাই কিদৰে জোখ
লয়, মনত পেলোৱাচোন।

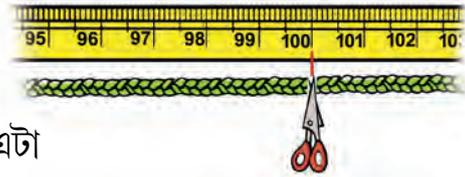
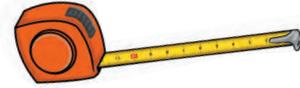
অ', মনত পৰিছে, এডাল ফিটাৰে
জোখ লয় আৰু কাপোৰ কাটিলে
এডাল মাৰিৰে জোখ লয়।

সঠিক জোখ পাবলৈ
মিটাৰৰ দীঘল ফিটাৰ প্ৰয়োজন। ঘৰ সজা,
কাঠৰ কাম কৰা অথবা ৰাস্তা নিৰ্মাণ কৰা
লোকসকলৰ লগত এনেকুৱা মিটাৰৰ ফিটা
থাকে। এনে ধৰণৰ ফিটা এডাল নিজে সাজি
ল'ব পাৰোঁ।

কেনেকৈ সাজিম দেউতা?

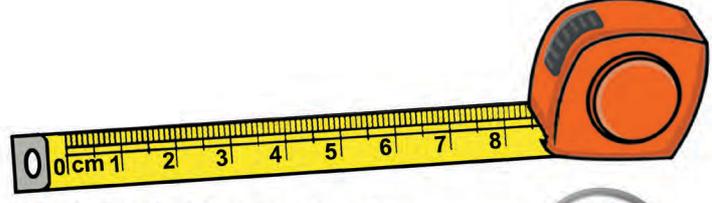
মৃদুলৰ দেউতাকে ৰছী/উণৰ টুকুৰা এটা
১ মিটাৰ জোখত কাটি উলিয়ালে।

মই কাটি উলিওৱা এই ৰছীডালৰ দৈৰ্ঘ্য
১ মিটাৰ। এতিয়া এই ৰছীডালেৰে জুখি কোনো
বস্ত্ৰৰ দৈৰ্ঘ্য মিটাৰত উলিয়াব পাৰিবা।

মৃদুলে ৰছীৰ টুকুৰাটোৰে জুখি বাঁহৰ খুঁটা দুটাৰ মাজৰ জোখ ৭ মিটাৰ পালে।

মিটাৰ-ফিটাডাল চাওঁ আহা -

মিটাৰ-ফিটাডালৰ ১, ২, ... কৈ লিখা দাগবোৰলৈ মন কৰাচোন।

১০০ চেণ্টিমিটাৰ (চে মি) = ১ মিটাৰ

মিটাৰক চমুকৈ 'মি' বুলি লিখা হয়।

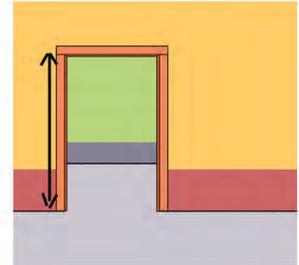
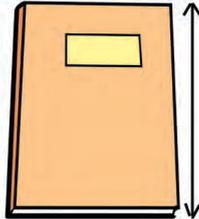
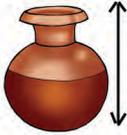
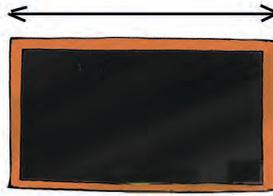

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

মিটাৰৰ ধাৰণা দিবলৈ মৰাপাটৰ বহী বা সূতা এডাল ১ মিটাৰ দৈৰ্ঘ্যত কাটি ল'ব। একেধৰণে শিক্ষার্থীসকলক ১ মিটাৰ জোখৰ বহী একোডালকৈ সাজি শ্ৰেণীকোঠাৰ বস্তুবোৰৰ জোখ ল'বলৈ উৎসাহিত কৰিব। কোনবোৰ বস্তুৰ দৈৰ্ঘ্য ১ মিটাৰতকৈ বেছি/সমান/কম বিচাৰি উলিয়াবলৈ শিক্ষার্থীসকলক দিব।

- তলত উল্লেখ কৰা বস্তুবোৰৰ দৈৰ্ঘ্য অনুমান কৰি কোনবোৰৰ দৈৰ্ঘ্য ১ মিটাৰতকৈ কম/বেছি বিচাৰি উলিয়াই তালিকাখন পূৰ কৰা।

(শিক্ষকলৈ টোকা : ছবিবোৰত দেখুওৱা ধৰণে কাঁড় চিহ্নৰ দিশত বাস্তৱ বস্তুৰ জোখবোৰ ল'বলৈ শিক্ষার্থীসকলক উৎসাহিত কৰিব।)

বস্তুৰ নাম	
১ মিটাৰতকৈ কম	১ মিটাৰতকৈ বেছি

তালিকাভুক্ত কৰা বস্তুবোৰৰ আনুমানিক জোখ সঠিক হৈছেনে নাই মিটাৰ-ফিটাৰ সহায়ত তুলনা কৰি চোৱা।

আধা মিটাৰ

তোমালোকে এক মিটাৰতকৈ কম দৈৰ্ঘ্যৰ কিছু বস্তু তালিকাভুক্ত কৰা।

এই বস্তুবোৰৰ দৈৰ্ঘ্য কেনেকৈ জুখিবা?

তোমালোকে সাজি উলিওৱা ১ মিটাৰৰ ফিটা বা ৰচীডাল সমানে দুভাগ হোৱাকৈ ভাঁজ কৰা।
প্রতিটো ভাগেই হ'ল আধা মিটাৰ।

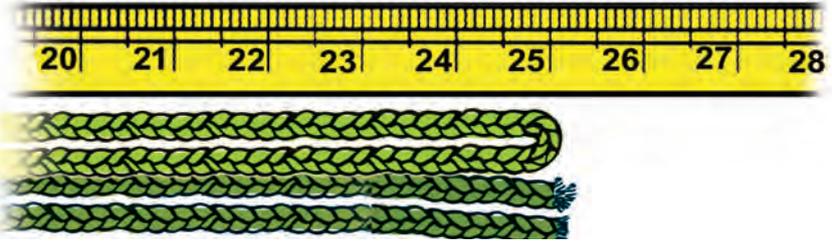
জানি থওঁ আহা -

আধা মিটাৰ = ৫০ চে মি

১ মিটাৰৰ চাৰি ভাগৰ এক ভাগ

এইবাৰ আধা মিটাৰৰ ফিটাডাল
আকৌ সমানে দুভাগ হোৱাকৈ
ভাঁজ কৰা।

প্রতিটো ভাগেই হ'ল ১ মিটাৰৰ চাৰি ভাগৰ এক ভাগ।

জানি থওঁ আহা -

এক মিটাৰৰ চাৰিভাগৰ এভাগ = ২৫ চে মি

কৰোঁ আহা -

- (১) আধা মিটাৰতকৈ বেছি, কিন্তু এক মিটাৰতকৈ কম দৈৰ্ঘ্যৰ কেইবিধমান বস্তু জুখি উলিওৱা।
- (২) চাৰিভাগৰ এক মিটাৰতকৈ বেছি, কিন্তু আধা মিটাৰতকৈ কম দৈৰ্ঘ্যৰ কেইবিধমান বস্তু জুখি উলিওৱা।

লিখো আহা -

(ক) আধা মিটাৰৰ দুই গুণত কিমান মিটাৰ?

(খ) চাৰি ভাগৰ এক মিটাৰৰ চাৰি গুণত কিমান মিটাৰ?

● খালী ঠাই পূৰ কৰা -

(ক) এক মিটাৰ = আধা মিটাৰ +

(খ) আধা মিটাৰ = এক মিটাৰৰ চাৰি ভাগৰ এভাগ +

(গ) এক মিটাৰ = আধা মিটাৰ + এক মিটাৰৰ চাৰি ভাগৰ এভাগ +

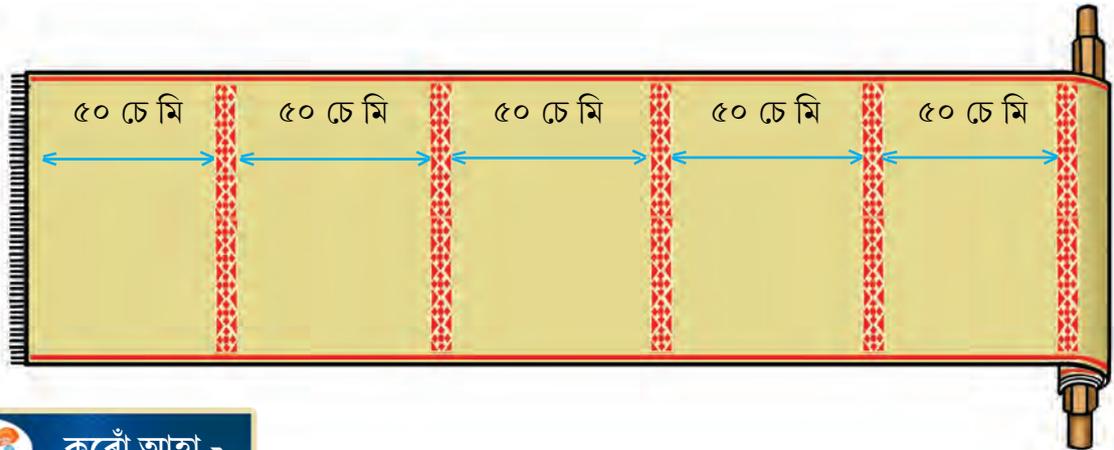
(ঘ) এক মিটাৰ = এক মিটাৰৰ চাৰি ভাগৰ এভাগ + এক মিটাৰৰ চাৰি ভাগৰ এভাগ +
এক মিটাৰৰ চাৰি ভাগৰ এভাগ +

● উত্তৰ দিয়া -

(ক) এক মিটাৰ দৈৰ্ঘ্যৰ বহী এডালৰ পৰা আধা মিটাৰ জোখৰ কেইটুকুৰা বহী পাবা? টুকুৰা

(খ) এক মিটাৰ দৈৰ্ঘ্যৰ বহী এডাল সমানে চাৰি ভাগ কৰিলে প্ৰতিটো ভাগত কিমান চে মি হ'ব? চে মি

(গ) মালতী বাইদেৱে এইবাৰ বিহুত পাঁচ মিটাৰ দীঘল কাপোৰ এখন বইছে। প্ৰতি আধা মিটাৰৰ মূৰে মূৰে এলানি ফুল বাচিছে। বাইদেৱে কাপোৰখনত কেইলানি ফুল বাচিব পাৰিব?

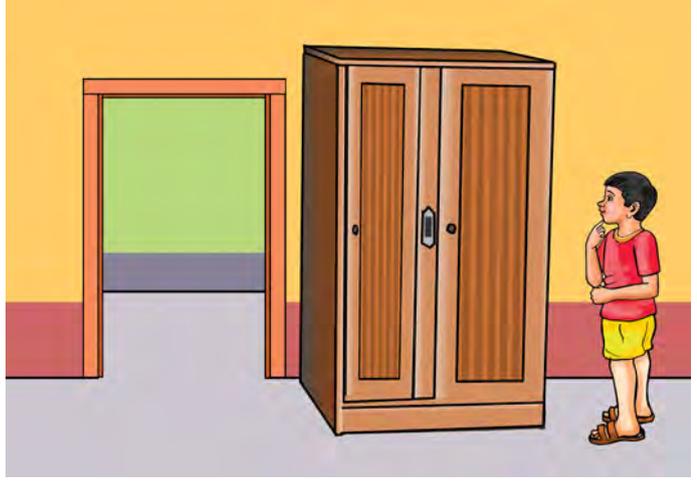
কৰোঁ আহা -

- ১। বংপিয়ে এইবাৰ ভাওনাত বাধাৰ ভাও ল'ব। বাধাৰ কাপোৰ চিলাবলৈ তেওঁ বঙা বঙৰ কাপোৰ ৪ মিটাৰ আৰু সেউজীয়া বঙৰ কাপোৰ ৫ মিটাৰ কিনিলে। বংপিয়ে মুঠ কিমান কাপোৰ কিনিলে?
- ২। নাজমাৰ দেউতাকে শোৱনি কোঠাত পৰ্দা লগাবলৈ ২০ মিটাৰ কাপোৰ কিনি আনিলে। কোঠাটোৰ আটাইকেইখন পৰ্দা চিলাবলৈ ১৭ মিটাৰ কাপোৰৰ প্ৰয়োজন হ'ল। কিমান কাপোৰ ব্যৱহাৰ নোহোৱাকৈ থাকি গ'ল?
- ৩। মধুশ্ৰীয়ে বিদ্যালয়ৰ মেজত পাৰিবলৈ ২ মিটাৰ জোখৰ কাপোৰেৰে টেবুলক্ল'থ এখন তৈয়াৰ কৰিলে, তেনেকুৱা ৫ খন টেবুলক্ল'থ তৈয়াৰ কৰিবলৈ কিমান কাপোৰৰ প্ৰয়োজন হ'ব?

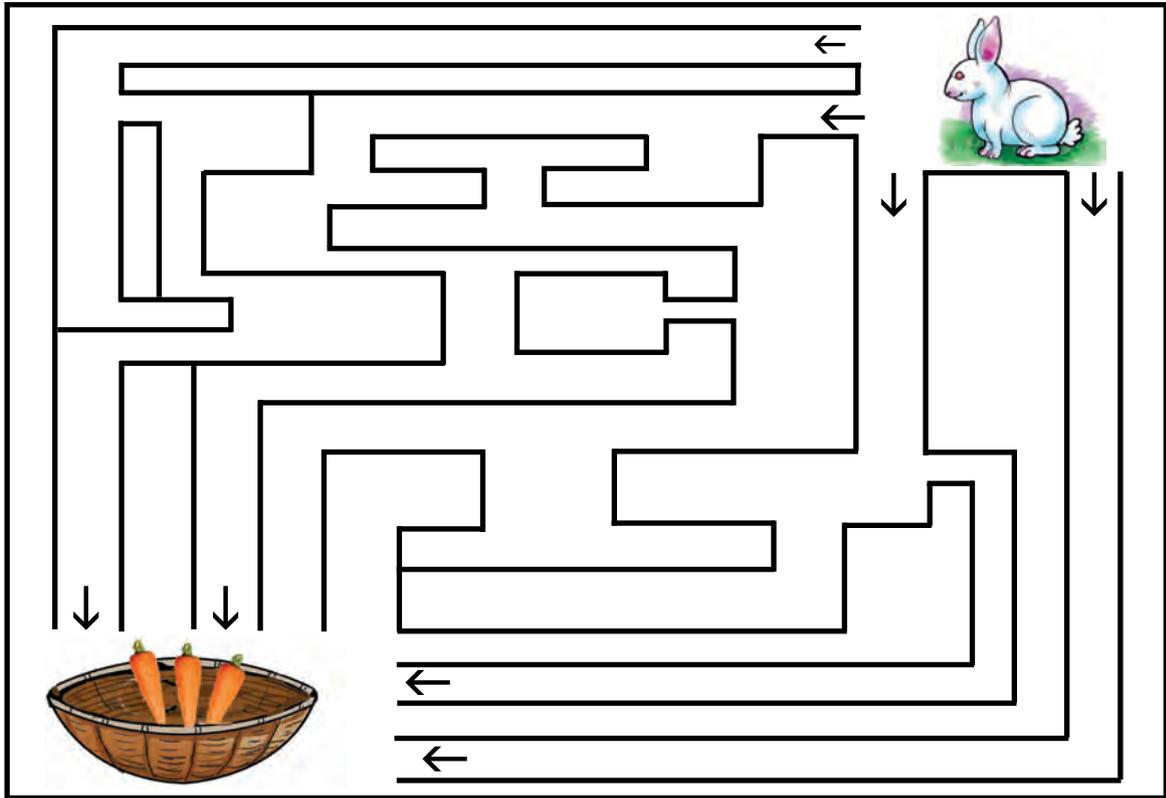
৪। ২০ মিটাৰ দৈৰ্ঘ্যৰ কাপোৰৰ পৰা ৪ মিটাৰ জোখৰ কিমান টুকুৰা কাপোৰ কাটি উলিয়াব পৰা যাব?

মিহিৰৰ নতুন আলমাৰিটো -

মিহিৰৰ দেউতাকে এটা নতুন আলমাৰি আনিলে। আলমাৰিটো মিহিৰৰ কোঠাৰ দৰ্জাখনতকৈ ওখ হোৱাত মিহিৰ চিন্তাত পৰিল। কি উপায়েৰে আলমাৰিটো কোঠাটোত সুমুৱাব পাৰি, তাকে চিন্তা কৰিবলৈ ধৰিলে।

আলমাৰিটো কেনেকৈ সুমুৱাব পৰা যাব আলোচনা কৰা।

ওপৰৰ ছবিখনলৈ মন কৰাচোন। গাজৰৰ পাচিটোৰ ওচৰলৈ শহাটো আহিবলৈ চাৰিটা বাট আছে। শহাটোৱে গাজৰ খাবলৈ যোৱাৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা আটাইতকৈ চুটি বাটটোত বঙা বং কৰা আৰু আটাইতকৈ দীঘল বাটটোত সেউজীয়া বং কৰা।

আয়ানহঁতে ঘৰত বৰষুণৰ পানী সংৰক্ষণ কৰি বিভিন্ন কামত ব্যৱহাৰ কৰে। মাকে আয়ানক বাচন ধুবৰ বাবে কলহত আৰু বায়েকক বাথৰুমত ব্যৱহাৰৰ বাবে বাল্টিত মগেৰে পানী ভৰাবলৈ ক'লে।

আয়ানৰ কলহটো ১০ মগ পানীৰে ভৰ্তি হ'ল।

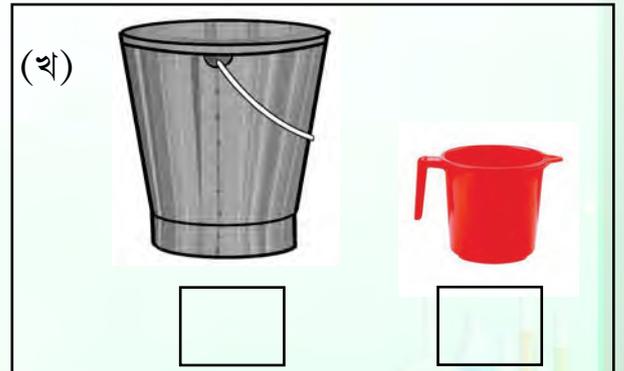
বায়েকৰ বাল্টিটো ৩০ মগ পানীৰে ভৰ্তি হ'ল।

কোনটো পাত্ৰত বেছি পানী ধৰে '✓' চিন দিওঁ আহা -

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : শিক্ষকে শিক্ষাৰ্থীসকলক পানী অপচয় নকৰাকৈ ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিব।

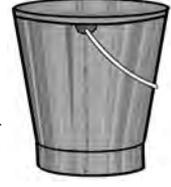
● বেছিকৈ পানী ধৰা পাত্ৰটোৰ তলৰ বাকচত '✓' চিন দিয়া -

শ্ৰেণীকোঠাৰ ক্ৰিয়া-কলাপ :

এটা বাল্টি লোৱা। বাল্টিটো কেই মগ পানীৰে ভৰ্তি হয় চোৱা।

এতিয়া তলৰ তালিকাত দিয়া ধৰণৰ পাত্ৰৰে বাল্টিটোত পানী ভৰালে বাল্টিটো কেইবাৰত সম্পূৰ্ণ ভৰ্তি হ'ব অনুমান কৰি লিখা। অনুমান সঠিক হৈছে নে নাই, শ্ৰেণীকোঠাত হাতে-কামে কৰি চোৱা।

পাত্ৰ	অনুমান কৰি লিখা	কৰি চাই লিখা

আয়ানে বিদ্যালয়লৈ দুবটল পানী লৈ যায়, বায়েকে এবটল পানী লৈ যায়। বায়েকৰ বটলটোত আয়ানৰ দুটা বটলৰ সমান পানী ধৰে।

আয়ানৰ বটল

আয়ানৰ বায়েকৰ বটল

● শুদ্ধটোত '✓' চিন দিওঁ আহা-

(ক) আয়ানৰ এটা বটলত যিমান পানী ধৰে বায়েকৰ বটলটোত তাৰে (দুগুণ/আধা/তিনিগুণ) পানী ধৰে।

(খ) বায়েকৰ বটলটোত যিমান পানী ধৰে আয়ানৰ এটা বটলত তাৰে (দুগুণ/আধা/তিনিগুণ) পানী ধৰে।

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

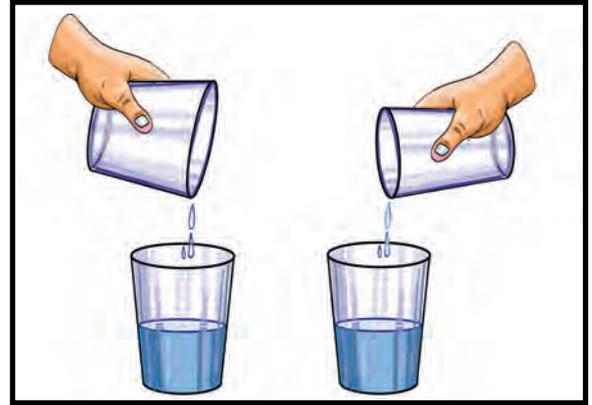
শ্ৰেণীকোঠাত 'পূৰ্ণ বাল্টি', 'ভৰ্তি কলহ' আদি শব্দৰ ব্যৱহাৰ কৰিব আৰু এই শব্দবোৰৰ অৰ্থ বুজি ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিব।

ৰাতিপুৱা শুই উঠি কুহুমীয়া পানী খোৱাটো আয়ান আৰু বায়েকৰ অভ্যাস। মাকে তেওঁলোকক সদায়ে দুটা একেধৰণৰ গিলাচত পানী দিয়ে। আজি মাকে তেওঁলোকক দুটা বেলেগ বেলেগ গিলাচত পানী খাবলৈ দিলে।

মাকে দুটা একে জোখৰ পাত্ৰ আনিলে। দুয়োটা গিলাচৰ পানী পাত্ৰ দুটাত ঢালোঁতে সমান পৰিমাণৰ পানী পালে। সমান পৰিমাণৰ পানী কিয় পালে আলোচনা কৰা।

পাত্ৰ এটা সম্পূৰ্ণ ভৰ্তি হ'বলৈ, যিমান পৰিমাণৰ পানীৰ প্ৰয়োজন, সেই পৰিমাণটোৱে পাত্ৰটোৰ ধাৰণ ক্ষমতা।

ঘৰত কৰোঁ আহা -

ঘৰত থকা যিকোনো ৩টা পাত্ৰ আৰু এটা গিলাচ লোৱা। এতিয়া গিলাচটোৰ তুলনাত প্ৰতিটো পাত্ৰত কিমান পৰিমাণৰ পানী ধৰিব কৰি চোৱা। প্ৰয়োজন অনুসৰি জ্যেষ্ঠজনৰ সহায় ল'বা।

পাত্ৰটোৰ নাম	গিলাচটোতকৈ কম/ বেছি/সমান
চৰিয়া	বেছি

সঠিক জোখ কেনেকৈ ল'ম?

মা, তুমি প্ৰতিদিনে
কিমান গিলাচ পানী
খোৱা?

আমি মহিলাসকলে
দিনে ২-৩ লিটাৰমান
পানী খাব লাগে *, সেই
কাৰণে মই ৯ গিলাচ
পানী খাওঁ।

মা, আমি প্ৰতিদিনে
কিমান পৰিমাণৰ পানী
খাব লাগে?

তোমালোকে প্ৰতিদিনে
এক লিটাৰৰ পৰা দুই
লিটাৰ মান পানী খাব
লাগে।

মা, বাইদেৱে
বিদ্যালয়লৈ নিয়া
বটলটোত কিমান পানী
ধৰে?

সেই বটলটোত ১ লিটাৰ
পানী ধৰে। গতিকে সেই
বটলটোৰেসদায় ১ৰ পৰা
২ বটল পানী তোমালোকে
খাব লাগে।

তোমালোকে ১ লিটাৰৰ কি কি বস্তু দেখিছা চিন্তা কৰি লিখা -

.....

.....

* উৎস - WHO (বিশ্ব স্বাস্থ্য সংস্থা)

- জুলীয়া বস্তু জুখিবলৈ কেনেধৰণৰ পাত্ৰ ব্যৱহাৰ হয় চাওঁ আহা -

জুলীয়া বস্তুৰ পৰিমাণ জুখিবলৈ লিটাৰ, মিলিলিটাৰ আদি একক ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

- বেছি পৰিমাণৰ জুলীয়া বস্তু ধৰা পাত্ৰবোৰ চাওঁ আহা -

বেছি পৰিমাণৰ জুলীয়া বস্তু জুখিবলৈ লিটাৰ একক ব্যৱহাৰ কৰা হয়। লিটাৰক চমুকৈ 'লি' বুলি লিখা হয়।

- কম পৰিমাণৰ জুলীয়া বস্তু ধৰা পাত্ৰবোৰ চাওঁ আহা -

কম পৰিমাণৰ জুলীয়া বস্তু জুখিবলৈ মিলিলিটাৰ একক ব্যৱহাৰ কৰা হয়। মিলিলিটাৰক চমুকৈ 'মি লি' বুলি লিখা হয়।

১ লিটাৰ = ১০০০ মি লি

- আলোচনা কৰোঁ আহা -

- (ক) গিলাচ এটাত ১ লিটাৰতকৈ কম/বেছি পানী ধৰে।
- (খ) কাপ এটাত ১ লিটাৰতকৈ কম/বেছি পানী ধৰে।
- (গ) জগ এটাত ১ লিটাৰতকৈ কম/বেছি/সমান পানী ধৰে।

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : শিক্ষাৰ্থীসকলক ওপৰৰ ক্ৰিয়াকলাপটো কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিব। শিক্ষাৰ্থীসকলে পোৱা উত্তৰবোৰ আলোচনা কৰিব। পাত্ৰৰ আকাৰ অনুসৰি শিক্ষাৰ্থীসকলে বিভিন্ন উত্তৰ পাব পাৰে। শিক্ষকে কিছুমান পাত্ৰ লৈ শিক্ষাৰ্থীসকলক পাত্ৰবোৰত ১ লিটাৰতকৈ কম/বেছি/সমান পানী ধৰিব অনুমান কৰিবলৈ দিব আৰু হাতে-কামে কৰি অনুমান শুদ্ধ হৈছেনে নাই চাব।

- তলৰ ছবিবোৰত কি বস্তু কেনেদৰে জুখিছে চাওঁ আহা -

- মন কৰাচোন -

আয়ানৰ বায়েকৰ বটলটোৰ পানীৰ পৰিমাণ আয়ানৰ দুটা বটলৰ পানীৰ পৰিমাণৰ সমান।

গতিকে, ২টা ৫০০মি লি = ১ লিটাৰ

- চাওঁ আহা -

বিভিন্ন জুলীয়া সামগ্ৰীৰ ওপৰত লিটাৰ বা মিলিলিটাৰত পৰিমাণটো লিখা থাকে।

কৰোঁ আহা -

- (ক) মেৰিয়ানৰ ঘৰত প্ৰতিদিনে ৫০০ মি লি গাখীৰৰ ব্যৱহাৰ হয়। ৩দিনত তেওঁলোকক কিমান পৰিমাণৰ গাখীৰ লাগিব?
- (খ) এটা ১ লিটাৰ ধৰা বটলত ৫০০ মি লি মিঠাতেল আছে। বটলটো সম্পূৰ্ণৰূপে ভৰ্তি কৰিবলৈ আৰু কিমান পৰিমাণৰ মিঠাতেল লাগিব?
- (গ) বনভোজলৈ নিবলৈ মালাহঁতে ২০ লিটাৰৰ এটা আৰু ৫ লিটাৰৰ তিনিটা পানীৰ বটল ল'লে। তেওঁলোকে মুঠ কিমান লিটাৰ পানী ল'লে?
- (ঘ) ২ লিটাৰ গাখীৰ ৫০০ মি লিৰ বটলত ভৰাবলৈ কেইটা বটলৰ প্ৰয়োজন হ'ব?

● খালী ঠাই পূৰ কৰোঁ আহা :

১টা পেকেটত ৫০০ মি লি গাখীৰ আছে।

(ক) ১ লিটাৰ গাখীৰ কিনিবলৈ তুমি টা পেকেট ল'ব লাগিব।

(খ) ২ লিটাৰ গাখীৰ কিনিবলৈ তুমিটা পেকেট ল'ব লাগিব।

প্ৰহেলিকা :

পূৰ্ণিমাহঁতৰ ঘৰত থকা মিঠাতেলৰ পৰা বিক্ৰী কৰিবলৈ ৪ লিটাৰ মিঠাতেল বজাৰলৈ নিলে। তেওঁলোকৰ ঘৰত ৩ লিটাৰৰ এটা আৰু ৫ লিটাৰৰ এটা পাত্ৰ আছে। তেল জোখা অন্য পাত্ৰ নথকাত, পূৰ্ণিমাই ৩ লিটাৰ আৰু ৫ লিটাৰৰ পাত্ৰ দুটাৰ সহায়ত ৪ লিটাৰ তেল জুখি উলিয়ালে। এতিয়া কোৱাচোন, পূৰ্ণিমাই কিদৰে ৪ লিটাৰ মিঠাতেল জুখি উলিয়ালে?

বজাৰলৈ যাওঁ বলা

দেওবাৰৰ দিনা উপমাই মাকৰ সৈতে মাহিলি বজাৰ কৰিবলৈ ওচৰৰে এখন
গেলামালৰ দোকানলৈ গ'ল।

একেটা বস্ত্ৰৰে
ইমান বেলেগ বেলেগ ধৰণৰ
পেকেট কিয় সাজিছে বাৰু?

প্ৰত্যেক মানুহৰ
প্ৰয়োজন বেলেগ বেলেগ। সেয়ে,
পেকেটবোৰ বেলেগ বেলেগ। তুমি
পেকেটকেইটা দাঙি চোৱাচোন।

এইটো বৰ
গধুৰ!

এইটো আগৰ
পেকেটটোতকৈ
বেছি গধুৰ!

এই পেকেটটো আৰু
বেছি গধুৰ! মই
দাঙিবই পৰা নাই!

ইয়াৰ প্ৰতিটো পেকেটৰ
ওজন বেলেগ বেলেগ।
ওজন বেছি থকা বাবে সেই
পেকেটটো তুমি দাঙিব পৰা
নাই।

বস্ত্ৰবোৰৰ ওজন কেনেকৈনো জোখে?

দগা আৰু তুলাচনীৰ সহায়ত বস্তুৰ ওজন জোখে। এতিয়া তলৰ দগাবোৰলৈ মন কৰাচোন।

১ কিল'গ্রাম

৫০০ গ্ৰাম

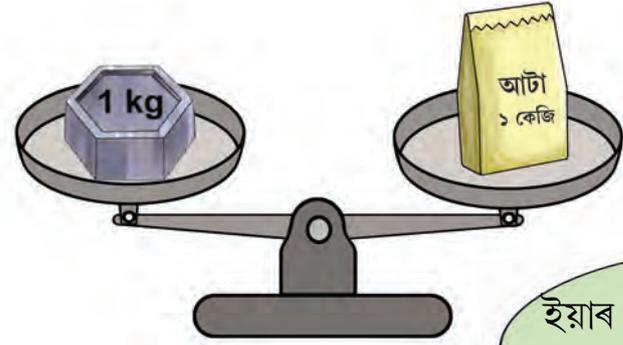
২০০ গ্ৰাম

১০০ গ্ৰাম

৫০ গ্ৰাম

এইটো ১ কিল'গ্রামৰ দগা আৰু তুলাচনীৰে বস্তু জুখিলে সকলো ঠাইতে তাৰ ওজন একেই থাকে।

ইয়াৰ প্ৰতিটো পেকেটৰ ওজন ১ কিল'গ্রাম।

জানি লওঁ আহা -

$$১ \text{ কিল'গ্রাম} = ১০০০ \text{ গ্ৰাম}$$

কিল'গ্রামক চমুকৈ কি গ্ৰা বুলিও কোৱা হয়।

এতিয়া পেকেটকেইটালৈ মন কৰাচোন

প্ৰতিটো পেকেটেই বস্তুবোৰৰ ওজন লিখি থোৱা থাকে।

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : শিক্ষকে শ্ৰেণীলৈ ১ কিল'গ্রামৰ দগা এটা আনি তুলাচনীৰ সহায়ত বিভিন্ন বস্তু জুখি ১ কিল'গ্রামৰ ধাৰণা স্পষ্ট কৰাব।

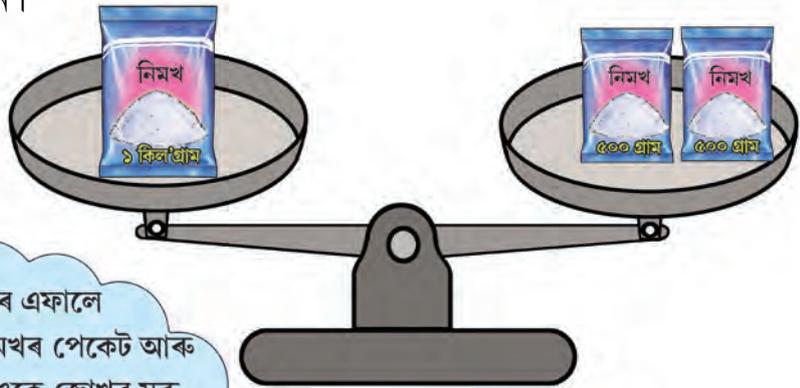

বিদ্যালয়ত মজুত থকা বিভিন্ন সামগ্ৰীৰ ছবি ওপৰত দিয়া হৈছে। প্ৰত্যেকটো বস্তু দাঙি চাই ১ কিল'গ্ৰামতকৈ বেছি ওজনৰ চিত্ৰবোৰত ○ চিন আৰু ১ কিল'গ্ৰামতকৈ কম ওজনৰ চিত্ৰবোৰত □ চিন দিয়া। প্ৰয়োজন হ'লে শিক্ষকৰ সহায় ল'বা।

প্ৰকল্প :

- তোমালোকৰ ঘৰত থকা বিভিন্ন সামগ্ৰীবোৰ চাই ১ কিল'গ্ৰামতকৈ কম/১ কিল'গ্ৰামতকৈ বেছি বস্তুবোৰৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰা।
- ১ কিল'গ্ৰাম ওজনৰ কি কি বস্তুৰ পেকেট বজাৰত পোৱা যায়, সেইবোৰৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰা। (জ্যেষ্ঠজনৰ সহায় ল'বা)

এতিয়া পাল্লাখনলৈ মন কৰাচোন।

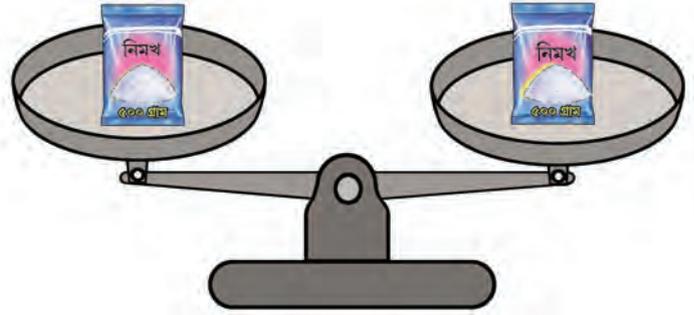
পাল্লাখনৰ এফালে
১ কিল'গ্ৰামৰ নিমখৰ পেকেট আৰু
আনফালে দুটা একে জোখৰ সৰু
সৰু নিমখৰ পেকেট আছে।

দুয়োফালে সমান
ওজনৰ বস্তু আছে।

নিমখৰ সৰু পেকেট
দুটাৰ ওজনো সমান।

সৰু পেকেটকেইটাৰ ওজন কিমান হ'ব চিন্তা কৰাচোন।

আমি দেখিলোঁ যে নিমখৰ পেকেট দুটাৰ ওজন সমান। যিহেতু দুটা পেকেট লগ লাগি ১ কিল'গ্রাম হয়, গতিকে প্রতিটো পেকেটৰ ওজন ১ কিল'গ্রামৰ আধা অৰ্থাৎ আধা কিল'গ্রাম হ'ব।

- আধা কিল'গ্রামৰ পেকেট এটাত ওজনটো কেনেদৰে লিখা থাকে চাওঁ আহা -

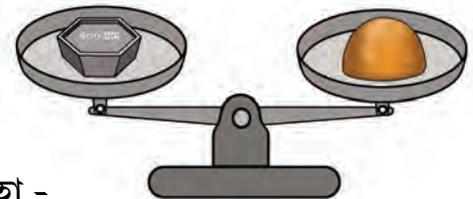
জানি লওঁ আহা -

আধা কিল'গ্রাম = ৫০০ গ্ৰাম

কাষৰ পেকেটটোলৈ
চোৱাচোন। পেকেটটোত
আধা কি গ্ৰা ওজনটো
লিখা থাকে।

- পেকেটত নথকা আধা কিল'গ্রাম বস্তুবোৰনো আমি কেনেকৈ জুখিম?
আধা কিল'গ্রামৰ বস্তু জুখিবৰ বাবে আমি ৰ দগা ব্যৱহাৰ কৰোঁ।

- আধা কিল'গ্রামৰ পৰা আধা কৰিব পাৰিনে চাওঁ আহা -

- ৫০০ গ্ৰামৰ চাহপাতৰ পেকেটটোৰ ওজন কেইটা সৰু পেকেটৰ ওজনৰ সমান? টা
- প্রতিটো চাহপাতৰ সৰু পেকেটৰ ওজন কিমান? গ্ৰাম
- ১ কিল'গ্রাম হ'বলৈ তেনেকুৱা কেইটা সৰু পেকেট লাগিব? টা

প্রকল্প :

- তোমালোকে ঘৰলৈ किनि अना विस्फुट, चाडल, चेनि, निमख, आटा, दाईल आदि विभिन्न वस्तुब ओजनबोब अनुमान कबि आधा किल'ग्रामतकै बेछि आरु आधा किल'ग्रामतकै कम वस्तुबोब तालिका प्रस्तुत कब।
- २५० ग्राम ओजनब विभिन्न वस्तुब तालिका प्रस्तुत कब।

कबि चाँ आहा-

१। 'क' अंशब ओजनबोब लगत 'ख' अंशब ओजनबोब मिलोरा -

क अंश	ख अंश
१ किल'ग्राम	८ टा २५० ग्राम
२ किल'ग्राम	२ टा ५०० ग्राम
३ किल'ग्राम	१० टा ५०० ग्राम
४ किल'ग्राम	१२ टा २५० ग्राम
५ किल'ग्राम	८ टा ५०० ग्राम

- २। (क) आकबबे वजाबब पबा २ किल'ग्राम चाडल, ५०० ग्राम दाईल आरु २५० ग्राम चेनि किनिले। तेँ किना सामग्रीब मुठ ओजन किमान ?
- (ख) कणिका बाईदेरे मध्याह्न भोजनब बाबे ५० किल'ग्राम चाडलब वस्तुब पबा १९ किल'ग्राम चाडल लै भत बाङ्गिले। वस्तुतोत एतिया किमान चाडल थाकिल ?
- (ग) २५० ग्राम चेनिब दाम १२ टका ह'ले १ किल'ग्राम चेनिब दाम किमान ह'ब ?
- (घ) बानपानीब साहाय्यार्थे बमेने ४० किल'ग्राम चाडल भगाले। प्रतिटो पबियालके ५ किल'ग्रामकै चाडल दिले मुठ किमानटा पबियालक चाडल भगाव पाबिब ?
- (ङ) कुर्मीये प्रतिदिने ९ किल'ग्रामकै चाहपात विक्री करे। एसपुत्रहत तेँ केई किल'ग्राम चाहपात विक्री कबिब ?

३। काषब चित्रत देखुओरा निमखब पेकेट एटाब पबा २५० ग्रामब किमानटा टोपोला साजिब पबा याब ?

৪।

$$\begin{array}{c} \text{নিমখ} \\ \text{১ কিল'গ্রাম} \end{array} + \begin{array}{c} \text{নিমখ} \\ \text{১ কিল'গ্রাম} \end{array} + \begin{array}{c} \text{নিমখ} \\ \text{১ কিল'গ্রাম} \end{array} = \boxed{} \text{ কিল'গ্রাম}$$

১ কিল'গ্রাম ১ কিল'গ্রাম ১ কিল'গ্রাম

আকৌ,

$$\begin{array}{c} \text{চেনি} \\ \text{১ কি গ্রা} \\ \text{৫০০} \\ \text{গ্রাম} \end{array} + \begin{array}{c} \text{চেনি} \\ \text{১ কি গ্রা} \\ \text{৫০০} \\ \text{গ্রাম} \end{array} = \boxed{} \text{ কিল'গ্রাম}$$

১ কিল'গ্রাম ৫০০ গ্রাম

১ কিল'গ্রাম ৫০০ গ্রাম

তলৰ বস্তুবোৰৰ মুঠ ওজন ৩ কিল'গ্রাম। চাহপাতৰ প্ৰতিটো পেকেটৰ ওজন কিমান হ'ব লিখোঁ
আহা-

$$\begin{array}{c} \text{নিমখ} \\ \text{১ কিল'গ্রাম} \end{array} + \begin{array}{c} \text{চেনি} \\ \text{১ কিল'গ্রাম} \\ \text{৫০০} \\ \text{গ্রাম} \end{array} + \begin{array}{c} \text{চাহপাত} \end{array} + \begin{array}{c} \text{চাহপাত} \end{array} = ৩ \text{ কিল'গ্রাম}$$

১ কিল'গ্রাম

১ কিল'গ্রাম ৫০০ গ্রাম

৫।

$$\begin{array}{c} \text{আটা} \\ \text{২ কি গ্রা} \end{array} \rightarrow \begin{array}{c} \text{৫০০ গ্রাম} \end{array} + \begin{array}{c} \text{৫০০ গ্রাম} \end{array}$$

মেৰীনাই ২ কিল'গ্রাম আটাৰ পেকেটটোৰ পৰা কাষত থকা বৈয়াম দুটাত ভৰ্তি হোৱাকৈ আটা
ভৰালে। পেকেটটোত থকা গোটেইখিনি আটা ভৰাবলৈ আৰু কিমানটা আধা কিল'গ্রামৰ বৈয়ামৰ
প্ৰয়োজন হ'ব?

৬। তলৰ ছবিবোৰ চাই গাজৰখিনিৰ ওজন কিমান হ'ব লিখা -

$$\begin{array}{c} \text{৫০০ গ্রাম} \end{array} + \begin{array}{c} \text{৪ কিল'গ্রাম} \end{array} + \begin{array}{c} \text{২ কিল'গ্রাম} \end{array} + \begin{array}{c} \text{?} \end{array} = \boxed{৮ \text{ কিল'গ্রাম}}$$

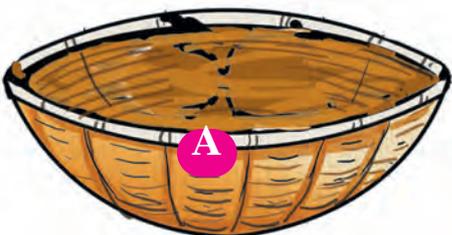

৭। তলত দিয়া সামগ্ৰীবোৰ 'A' আৰু 'B' পাচি দুটাত ভৰোৱা যাতে দুয়োটা পাচিতেই সমান সমান ওজনৰ সামগ্ৰী থাকে।

'A' পাচিটোত ভৰাব লগা সামগ্ৰীবোৰ নাম আৰু ওজন

'B' পাচিটোত ভৰাব লগা সামগ্ৰীবোৰ নাম আৰু ওজন

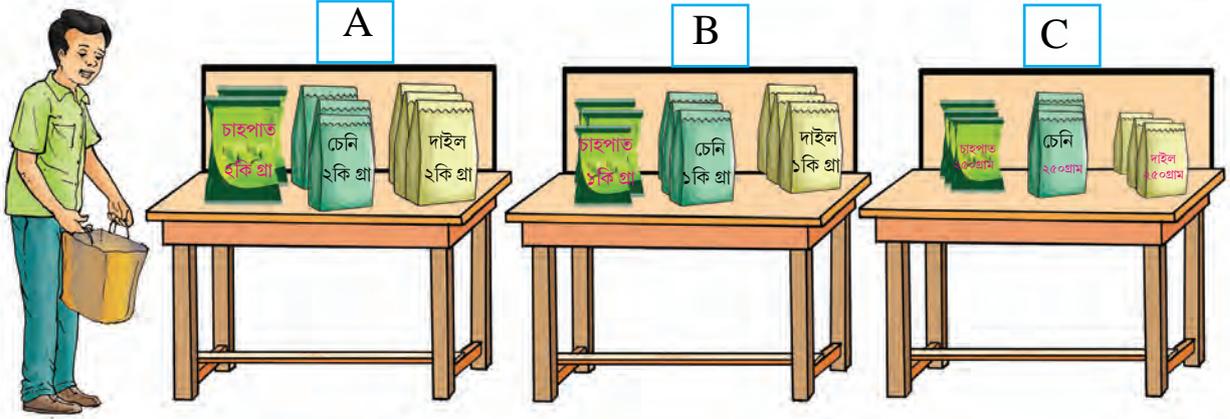
৮।

মোৰ ওজন কিমান?

কৰোঁ আহা -

ছামেৰাৰ দেউতাকে ঘৰৰ প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী কিছুমান কিনিবলৈ দোকানলৈ গ'ল। দোকানখনত তিনিখন টেবুলত (A, B আৰু C) ওজন ভেদে বিভিন্ন সামগ্ৰীবোৰ সজাই থোৱা আছে। ছবিখন চাই তলৰ নিৰ্দেশনা মতে বস্তুবোৰেৰে বেগটো পূৰ কৰা।

প্ৰতিখন টেবুলৰ পৰা অতি কমেও এবিধ বস্তু সংগ্ৰহ কৰিব লাগিব।

এতিয়া—

- মুঠ ৪ কিল'গ্রাম ২৫০ গ্রাম চাহপাত ল'বলৈ কোনখন টেবুলৰ পৰা কিমানটা পেকেট ল'ব লাগিব?
- মুঠ ৩ কিল'গ্রাম ৫০০ গ্রাম চেনি ল'বলৈ কোনখন টেবুলৰ পৰা কিমানটা পেকেট ল'ব লাগিব?
- মুঠ ৫ কিল'গ্রাম ২৫০ গ্রাম ওজনৰ দাইল ল'বলৈ কোনখন টেবুলৰ পৰা কিমানটা পেকেট ল'ব লাগিব?
- মোনা এখনত আটাইকেইবিধ সামগ্ৰী মিলাই ৬ কিল'গ্রাম হোৱাকৈ কিমান কিমান ওজনৰ কি কি পেকেট ভৰাব পৰা যাব?

সাধু শুনো আহা-

বহুদিনৰ আগৰ কথা। ৰাধিকাই এদিন ফুৰিবলৈ গৈ বাট হেৰুৱাই হাবিৰ মাজত সোমাল। তাই বাট বিচাৰি ঘূৰি-ফুৰি ভাগৰত গছ এজোপাৰ তলত বহি পৰিল।

মোৰ বৰ ভাগৰ লাগিছে।
বৰ ভোকো লাগিছে।
কিবা অলপ খাবলৈ
পোৱা হ'লে!

মই তোমাক খাবলৈ
দিব পাৰোঁ। কিন্তু মোৰ
এটা চৰ্ত আছে।

মই তোমাক পাঁচটা ফল আৰু এখন
তুলাচনী দিওঁ। এই পাঁচটা ফলৰ
এটা ফলহে খোৱাৰ উপযুক্ত বাকী
ফলকেইটাৰ প্ৰতিটোৰে ওজন সমান,
কিন্তু খোৱাৰ উপযোগী ফলটোৰ ওজন
বাকী চাৰিটা ফলৰ প্ৰতিটোতকৈ বেছি।
তুমি তুলাচনীখন দুবাৰ ব্যৱহাৰ কৰি
ফলটো বাছি উলিয়াব লাগিব।

ৰাধিকাই কেনেকৈ খোৱাৰ উপযুক্ত ফলটো বাছি উলিয়াব?

জোনবিল মেলালৈ যাওঁ আহা :

মাক-দেউতাকৰ লগত কমল আৰু জোনমণি জোনবিল মেলালৈ গ'ল। তেওঁলোকে লগত পিঠা আৰু লাডুৰ টোপোলা কেইটামান ল'লে।

এনেদৰে বস্তুৰ বিনিময় কৰিলে বহুতো অসুবিধা হয় বাবে টকা-পইচাৰ প্ৰচলন হ'ল। কিন্তু অতীতৰ পৰম্পৰা জীয়াই ৰাখিবলৈ সেই অঞ্চলৰ মানুহখিনিয়ে পাহাৰৰ পৰা ভৈয়ামলৈ নামি আহি এদিন ভৈয়ামৰ মানুহৰ লগত বিনিময় প্ৰথাৰ জৰিয়তে বস্তুৰ আদান-প্ৰদান কৰে।

চিন্তা কৰোঁ আহা -

তোমালোকৰ চাৰিওফালে এনে বিনিময় প্ৰথা দেখিছানে?

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা :

শিক্ষাৰ্থীক বিনিময় প্ৰথাৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাৰ বিষয়ে অৱগত কৰিব আৰু অসমৰ মৰিগাঁও জিলাত প্ৰচলিত 'জোনবিল মেলা'ৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিব।

বিদ্যালয়ত শনিবৰীয়া চ'ৰা :

লখিমীনগৰ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ শনিবৰীয়া চ'ৰাত শিক্ষাৰ্থীসকলৰ নিজ ঘৰতে উপলব্ধ বস্তুৰ সহায়ত এখন আৰ্হি বজাৰৰ আয়োজন কৰে। বিদ্যালয়ৰ একাংশ শিক্ষাৰ্থীয়ে বিভিন্ন সামগ্ৰী বিক্ৰী কৰে আৰু আন একাংশ শিক্ষাৰ্থী, শিক্ষক আৰু অভিভাৱকে সামগ্ৰীবোৰ ক্ৰয় কৰে।

- চৰ্জিনাৰ মুঠা এটা কিনিবলৈ তুমি তলৰ কোনখন নোট ব্যৱহাৰ কৰিবা। (শুদ্ধটোত ✓ চিন দিয়া)

- বঙালাও এটা কিনিবলৈ কেইটা লাগিব? টা

শিক্ষকলৈ নিৰ্দেশনা : শিক্ষকে নিজৰ নিজৰ বিদ্যালয়ত এনে ধৰণৰ আৰ্হি বজাৰৰ আয়োজন কৰি শিক্ষাৰ্থীক বেচা-কিনাৰ ধাৰণা স্পষ্ট কৰাব।

- বাওঁফালৰ বস্তুবোৰৰ লগত সোঁফালৰ বস্তুৰ সঠিক দামবোৰ আঁচ টানি মিলাওঁ আহা -

বাওঁফাল

সোঁফাল

- কণী এযোৰ

- বঙালাও এটা

- অমিতা এটা

- চজিনা এমুঠা

- মুঠ কিমান টকা লাগিব চাওঁ আহা—

(ক) বঙালাও এটাৰ দাম ৪০ – টকা

অমিতা এটাৰ দাম ১৫ – টকা

মুঠ দাম – ৫৫ – টকা

(খ) কণী এযোৰ দাম – – – টকা

অমিতা তিনিটাৰ দাম – – – টকা

মুঠ দাম – – – – টকা

(গ) বঙালাও দুটাৰ দাম – – – টকা

চজিনা এমুঠাৰ দাম – – – – টকা

মুঠ দাম – – – – টকা

(ঘ) বঙালাও এটাৰ দাম – – – টকা

কণী তিনিযোৰ দাম – – – – টকা

মুঠ দাম – – – – টকা

- মুঠ কিমান টকা আছে লিখোঁ আহা -

চিন্তা কৰি লিখোঁ আহা -

তলৰ বস্তুসমূহৰ দামৰ সমান হোৱাকৈ পাঠটোৰ চাৰিওদিশে থকা নোট আৰু মুদ্ৰাসমূহ বাছনি কৰা। লগতে কি কি মুদ্ৰা/নোট বাচনি কৰিলা তলৰ আঁচডালত লিখা।

₹৩৫

Toothpaste

- টুথপেষ্টৰ বাবে বাছনি কৰা মুদ্ৰা/নোটত '✓' দিয়া।

- ৰ বাবে বাছনি কৰা মুদ্ৰা/নোটত ঘেৰ দিয়া।

₹১২০

- ৰ বাবে বাছনি কৰা মুদ্ৰা/নোটত ✱ চিন দিয়া।

₹৪৮

● 'ক' অংশৰ লগত 'খ' অংশ মিলাওঁ আহা -

'ক' অংশ

'খ' অংশ

গ্ৰন্থমেলালৈ যাওঁ ব'লা-

কমল আৰু জোনমণি ককাকৰ লগত গ্ৰন্থমেলালৈ গ'ল।

ককাকে কমলক দিয়া নোটসমূহ চাওঁ আহা-

কিতাপখন কিনিবলৈ কমলে দোকানীজনক কি কি নোট দিলে চাওঁ আহা -

কিতাপখন কিনাৰ পাছত কমলৰ হাতত কিমান টকা থাকিল চাওঁ আহা-

১০০ টকীয়া এখনো নাথাকিল।

৫০ টকীয়া এখনো নাথাকিল।

২০ টকীয়া তিনিখন থাকিল।

অৰ্থাৎ ৬০ টকা থাকিল।

১০ টকীয়া পাঁচখন থাকিল।

অৰ্থাৎ ৫০ টকা থাকিল।

মুঠ টকা = ----- টকা

অৰ্থাৎ

কমলৰ হাতত আছিল ২৯০ টকা
কিতাপখনৰ দাম ১৮০ টকা
কমলৰ হাতত থাকিল ১১০ টকা

কমল, জোনমণি আৰু ককাকে আন প্ৰয়োজনীয় বস্তু কিছুমান কিনিবলৈ আন দুখন দোকানলৈ গ'ল। তেওঁলোকে কি কি বস্তু কিনিলে চাওঁ আহা -

- প্ৰথম দোকানখনৰ পৰা কিনা বস্তু

বস্তু	দাম
কলম এটা 	৩০ টকা
ববৰ এডাল 	৫ টকা
মুঠ খৰচ	৩৫ টকা

কমলৰ হাতত আছিল ১১০ টকা
খৰচ হ'ল ৩৫ টকা
কমলৰ হাতত থাকিল _____ টকা

- দ্বিতীয় দোকানখনৰ পৰা কিনা বস্তু

বস্তু	দাম
বহী এখন 	৩৫ টকা
ৰঙীন পেঞ্চিলৰ পেকেট এটা	২৫ টকা
মুঠ খৰচ টকা

কমলৰ হাতত আছিল _____ টকা
খৰচ হ'ল টকা
কমলৰ হাতত থাকিল টকা

গ্ৰন্থমেলাৰ পৰা উভতি আহোঁতে কমলৰ হাতত টকা থাকিল।

 কৰোঁ আহা -

- নাহৰে ৩০০ টকা লৈ বজাৰলৈ গ'ল। তেওঁ ৪০ টকাৰে পিঁয়াজ, ৩৫ টকাৰে বিলাহী আৰু ১২০ টকাৰে মাছ কিনিলে। তেওঁৰ মুঠ কিমান টকা খৰচ হ'ল আৰু কিমান টকা জমা থাকিল?

বস্তু	দাম
মুঠ খৰচ	

হাতত আছিল _____ টকা
খৰচ হ'ল _____ টকা
জমা থাকিল _____ টকা

- মলয়াই মাকৰ লগত বজাৰলৈ গ'ল। মাকে তেওঁক ২৪০ টকাৰে এটা ফ্ৰক আৰু ২১০ টকাৰে এযোৰ জোতা কিনি দিলে। মাকে মুঠ কিমান টকাৰ বস্তু কিনিলে?

জানি থওঁ আহা : বস্তু বেচা-কিনাৰ কাৰণে টকা-পইচাৰ দৰকাৰ হয়। টকা বজাৰলৈ 'ঈ' চিহ্নটো ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

কমল আৰু জোনমণিৰ দেউতাকে দোকানখনৰ পৰা ক্ৰয় কৰা সামগ্ৰীসমূহৰ বচিদখন চাওঁ আহা-

বচিদ

ক্রমিক নং - ১১৭

মিলিজুলি ষ্টোৰ, মিলন নগৰ

M/s

ক্রমিক নং	সামগ্ৰী	পৰিমাণ	দাম	
			টকা	পইচা
১	জহা চাউলী	২ কিণ্ঠা	১৮০	০০
২	মগু দাইল	৫০০ গ্ৰাম	৬০	০০
৩	নিমখ	১ কিণ্ঠা	২৫	০০
৪	মিঠাতেল	আধা লিটাৰ	৭৫	০০
৫	চিৰা	২৫০ গ্ৰাম	১৫	০০
		মুঠ	৩৫৫	০০

আখৰেৰে : তিনিশ পঁচপন

তাৰিখ : ১৭/০৩/২৫

স্বাক্ষৰ

● বচিদখন চাই লিখোঁ আহা -

(ক) কমল আৰু জোনমণিৰ দেউতাকে মুঠ কিমান টকাৰ সামগ্ৰী কিনিলে?টকাৰ

(খ) তেওঁ দোকানৰ পৰা কি কি সামগ্ৰী কিনিলে?

(গ) যদি তেওঁ ১কিগ্ৰা মগু দাইল কিনিলেহেঁতেন, তেওঁৰ মুঠ কিমান টকা খৰচ হ'লহেঁতেন?

● দোকানখনত থকা তালিকাখনৰ পৰা তলত দিয়া বস্তুবোৰৰ এখন বচিদ প্ৰস্তুত কৰা -

- ৫ কিগ্ৰা জহা চাউল
- ১ কিগ্ৰা নিমখ
- ১৮০ টকাৰ চিৰা
- ৫০০ গ্ৰাম আলু
- ২৫০ গ্ৰাম চেনি
- ২ কিগ্ৰা মচুৰ দাইল

বচিদ

ক্রমিক নং -
M/s

ক্রমিক নং	সামগ্ৰী	পৰিমাণ	দাম	
			টকা	পইচা
		মুঠ		

আখৰেৰে :

তাৰিখ :/...../.....

স্বাক্ষৰ

প্ৰকল্প তোমালোকৰ ঘৰত এসপ্তাহত প্ৰয়োজন হোৱা সামগ্ৰীসমূহৰ তালিকা এখন প্ৰস্তুত কৰা। দোকানৰ সামগ্ৰীৰ তালিকা চাই সামগ্ৰীবোৰ কিনিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা মুঠ টকাৰ পৰিমাণ উলিওৱা। ক্ৰয় কৰা সামগ্ৰীবোৰৰ বাবে এখন বচিদ প্ৰস্তুত কৰা।

● যোগ কৰা -

(ক) ১০০ টকা + ৮০ টকা <hr/>	(খ) ২৪০ টকা + ১৩২ টকা <hr/>	(গ) ৫৯০ টকা + ৩৯৯ টকা <hr/>
----------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------

• বিয়োগ কৰা -

(ক) ৩০৩ টকা
- ৬২ টকা

(খ) ৫৫০ টকা
- ৪৪০ টকা

(গ) ৯৩০ টকা
- ৭৪০ টকা

ফুংবিলিৰ জ্বৰ

ফুংবিলিৰ দুদিন ধৰি জ্বৰ। মাক আৰু ককায়েকে মিলি ফুংবিলিক ডাক্তৰৰ ওচৰলৈ লৈ গ'ল। ডাক্তৰে ফুংবিলিৰ স্বাস্থ্য পৰীক্ষা কৰি কেইবিধমান ঔষধৰ নাম লিখি দিলে আৰু সময়মতে খাবলৈ পৰামৰ্শ দিলে। মাকে ককায়েকক ঔষধকেইবিধ কিনি আনিবলৈ ২০০ টকা দিলে।

কোনো বস্তুৰ দাম লিখিবলৈ প্ৰথমে টকাৰ পৰিমাণটো লিখি এটা ফুট (·) দি তাৰ পিছত পইচাৰ পৰিমাণটো লিখা হয়।

আলোচনা কৰোঁ আহা -

- ককায়েকে কিনা আনবিধ ঔষধৰ দাম কিমান?
- ঔষধবিধৰ দামটো সংখ্যাৰ সহায়ত কেনেদৰে লিখিবা?
- দুয়োবিধ ঔষধ কিনিলে ককায়েকৰ মুঠ কিমান টকা খৰচ হ'ব?

টকা	পইচা
৫৮	৫০
+ ১০৭	২৫

- মাকে দিয়া টকাখিনিৰে ককায়েকে ঔষধ দুবিধ কিনিব পাৰিবনে?
- তলৰ তালিকাখন পূৰ কৰোঁ আহা -

মৌখিকভাৱে	সংখ্যাৰ সহায়ত
২৫ টকা ৭৫ পইচা	_____
৩২ টকা ৫০ পইচা	_____
_____	৪৭.০৫ টকা
১০৫ টকা ২০ পইচা	_____
_____	১২৭.২৫ টকা

কৰি চাওঁ আহা -

টকা	পইচা
৪৫	২৫
+ ৯১	৫০

টকা	পইচা
১০৭	৫০
+ ২৩	২০

টকা	পইচা
৩৫০	৭৫
+ ১২৫	১০

টকা	পইচা
৮৫	৭৫
- ৯১	৫০

টকা	পইচা
১২০	৫০
- ১০০	২০

টকা	পইচা
৪৭৬	২৫
- ১৩৪	২০

● কাগজেৰে মুদ্ৰা সাজোঁ আহা -

- প্রথমে, মুদ্ৰা এটা এখিলা কাগজৰ তলত ৰাখা।
- এতিয়া মুদ্ৰাটো কাগজৰ সৈতে ধৰি লৈ পেঞ্চিলেৰে মুদ্ৰাটোৰ ওপৰত ঘঁহালে কাগজত মুদ্ৰাটোৰ ছবিটো দেখিবলৈ পাম।
- এতিয়া মুদ্ৰাটো সুন্দৰকৈ কাটি উলিওৱা।
- এইদৰে বিভিন্ন মুদ্ৰা লৈ কাগজত মুদ্ৰাৰ ছবি প্ৰস্তুত কৰা।

● তলত দিয়া টকাবোৰক পইচাত প্ৰকাশ কৰোঁ আহা-

২ টকা = ২০০..... পইচা

৩ টকা = পইচা

৭ টকা = পইচা

৯ টকা = পইচা

● বিভিন্ন দেশৰ মুদ্ৰাৰ লগত চিনাকি হওঁ আহা -

শ্ৰীলংকা

বাংলাদেশ

নেপাল

ভূটান

আমেৰিকা

● বৰ্তমানৰ টকা-পইচাৰ লেনদেনৰ মাধ্যমৰ লগত চিনাকি হওঁ আহা -

এ টি এম

ইউ পি আই

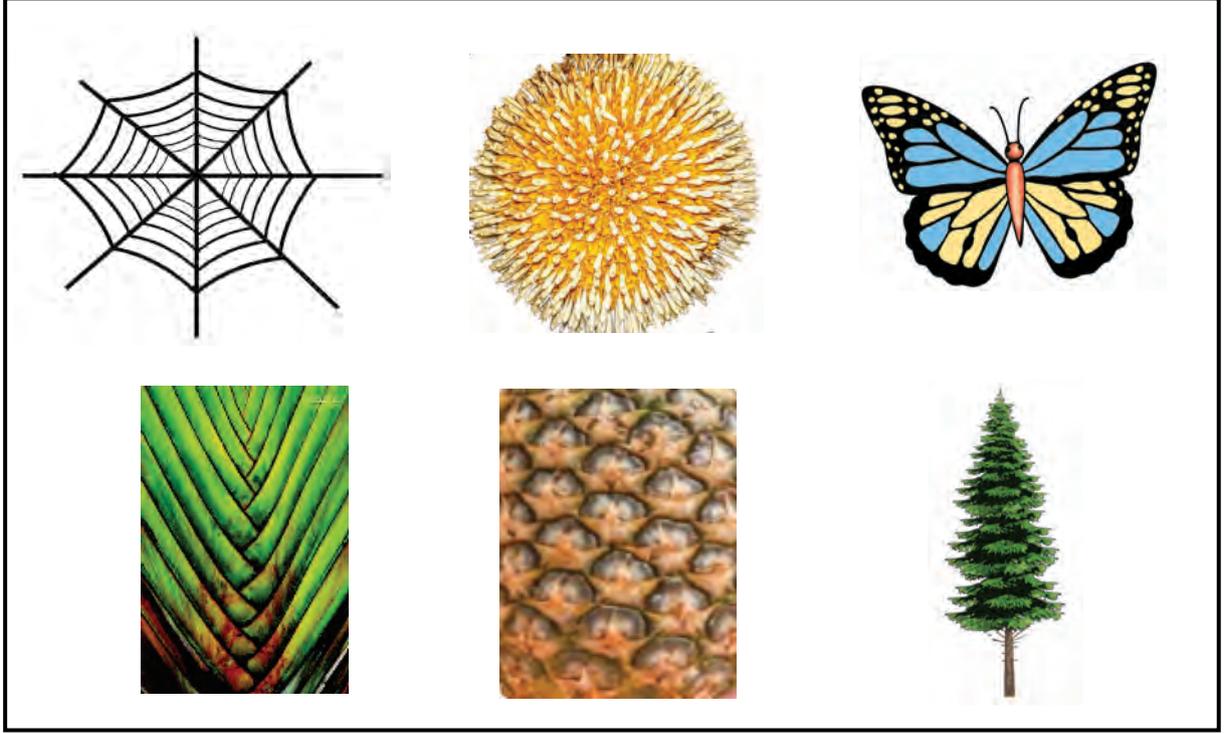
চোৱাইপ মেচিন

গৰমৰ বন্ধত মাকৰ সৈতে অৰুনিমা আৰু তাইৰ ককায়েক দ্বীপ চিৰিয়াখানা চাবলৈ গ'ল।

- প্রকৃতিত দেখা চানেকি কিছুমান চাওঁ আহা -

- তোমালোকে প্রকৃতিত দেখিবলৈ পোৱা আন কিছুমান চানেকি বিচাৰি উলিওৱা।

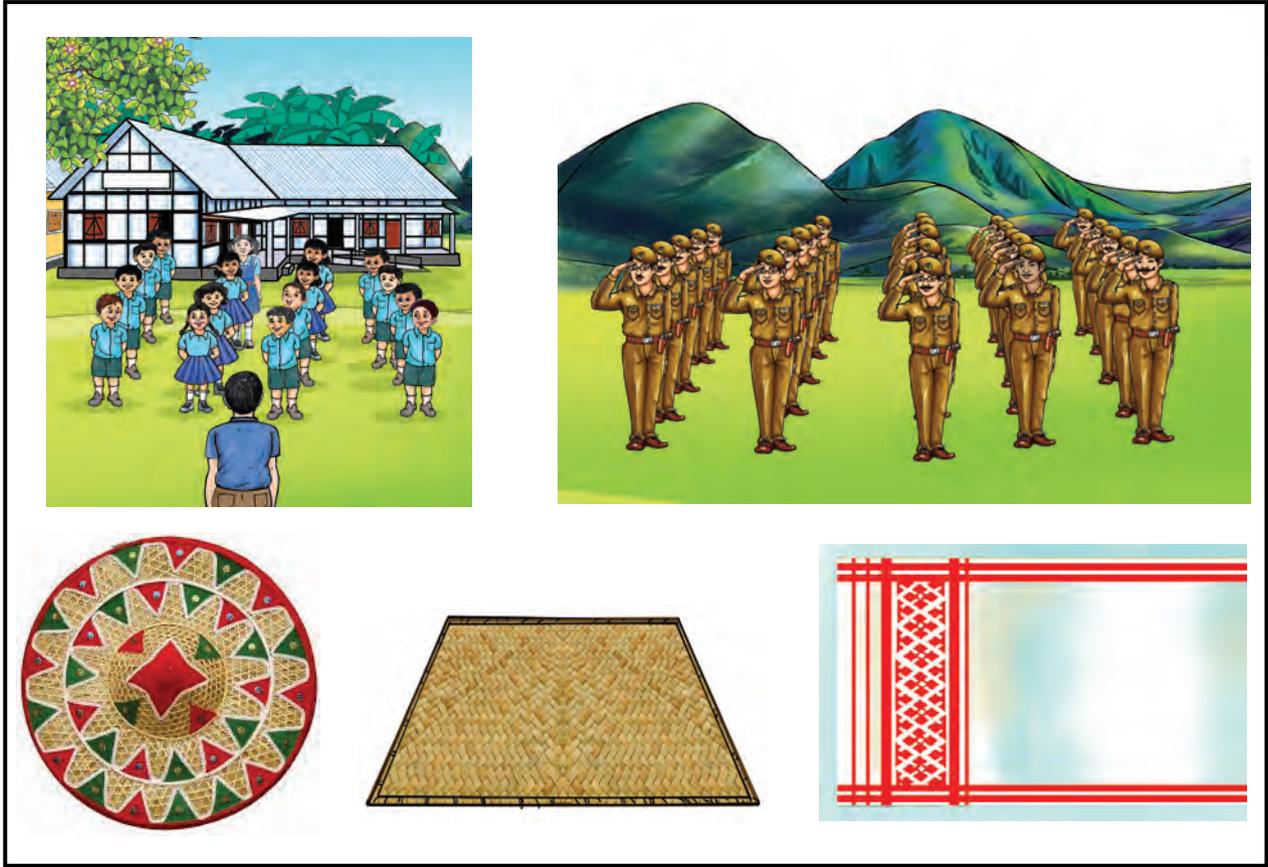

মোৰ চাদৰখনলৈ মন কৰাচোন,
এইটো এটা চানেকি। তোমাৰ
হাতৰ খাৰুবোৰেও চানেকি
গঠন কৰিছে। একেদৰে,
তোমাৰ বেণী দুডালেও
চানেকি গঠন কৰিছে।

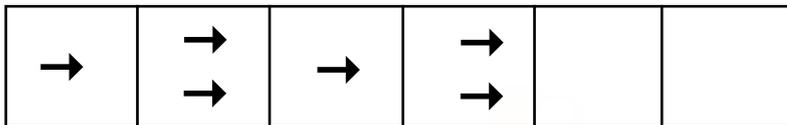
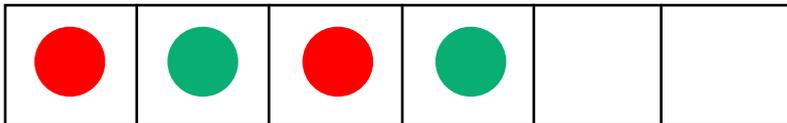
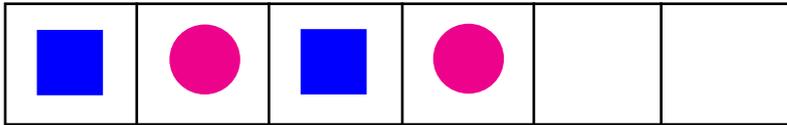
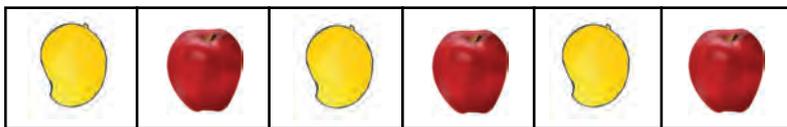

অ' বুজিলোঁ মা,
আমাৰ চাৰিওফালে থকা প্ৰায়ভাগ
বস্তুতে চানেকি লুকাই আছে।

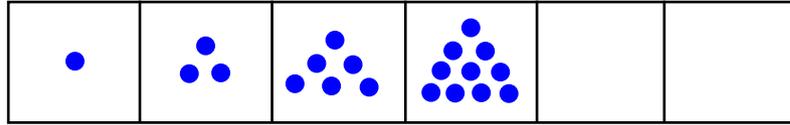
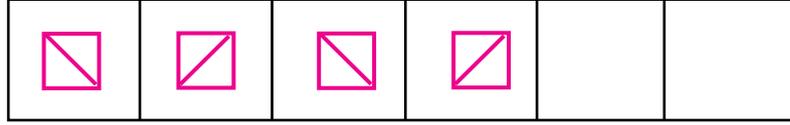
● দৈনন্দিন জীৱনত আমাৰ চাৰিওফালে দেখিবলৈ পোৱা বিভিন্ন চানেকিসমূহ চাওঁ আহা -

● তলৰ চানেকিবোৰ সম্পূৰ্ণ কৰোঁ আহা -

A	B	C	A		
---	---	---	---	--	--

- তলত দিয়া ফুলৰ মালাবোৰত যিকোনো দুটা বং বিভিন্ন ধৰণে ব্যৱহাৰ কৰি চানেকি সাজা-

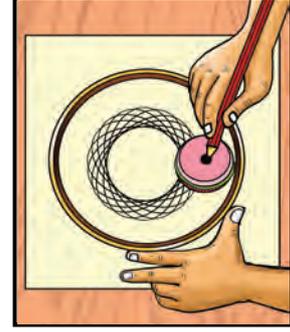
- নিজৰ ইচ্ছা অনুসৰি আৰু আকৃতি দুটা ব্যৱহাৰ কৰি দুটা চানেকি গঠন কৰা।

--

--

বটলৰ সাঁফৰেৰে চানেকি সাজোঁ আহা -

- যিকোনো বটলৰ সাঁফৰ এটা লৈ তাত ফুটা কৰি লোৱা।
- সাঁফৰটোত ছবিত দিয়াৰ দৰে ববৰ এডাল মেৰাই লোৱা।
- উকা কাগজ এখনৰ ওপৰত খাৰু এপাত ছবিত দেখুওৱা ধৰণে ভালদৰে ধৰি থাকা।
- এতিয়া বটলৰ সাঁফৰটো খাৰুপাতৰ মাজত থোৱা আৰু পেঞ্চিল এডালেৰে সাঁফৰৰ ফুটাটোক কেন্দ্ৰ কৰি খাৰুপাতৰ মাজত সাঁফৰটো ঘূৰাই থাকা।
- চিত্ৰত দেখুওৱা ধৰণৰ চানেকি পাইছানে?

- শনিবৰীয়া সংঘত মিলি বাইদেৱে কনচেংহঁতক বিভিন্ন বকমৰ মুখা প্ৰস্তুত কৰিবলৈ শিকাইছে। বাইদেৱে বৃত্তাকৃতিৰ কাগজখন সমানে দুভাঁজ কৰি এফালে ছবিত দেখুওৱা ধৰণে চকু, কাণ, নাক আঁকি মুখাখন সাজিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে।

বাইদেৱে আধা অঁকা মুখাখন কনচেংহঁতক সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ দিলে। কনচেঙে আইনাৰ সহায়ত মুখাখন কেনেকৈ সম্পূৰ্ণ কৰিলে চাওঁ আহা -

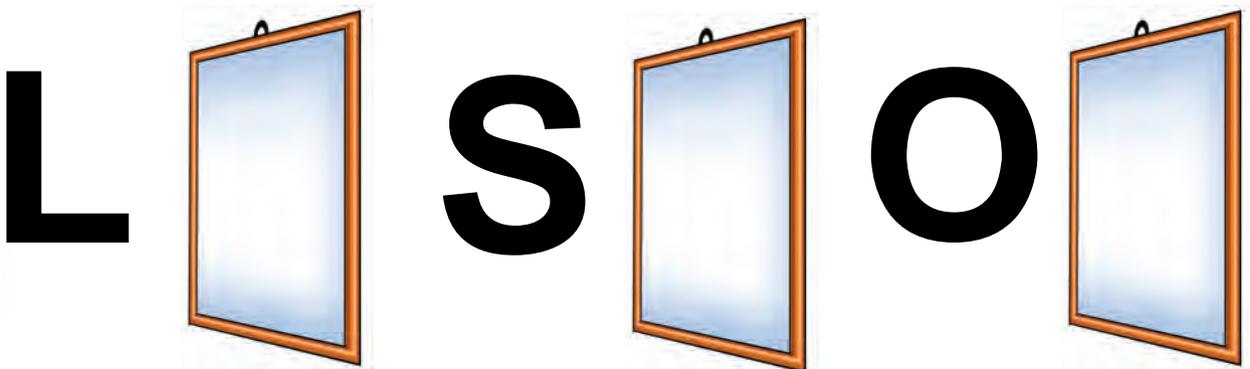
এতিয়া, একেধৰণে তলৰ ছবিবোৰ সম্পূৰ্ণ কৰা আৰু সম্পূৰ্ণ কৰি কিহৰ ছবি পালা কোৱা।

● A, N আৰু P আখৰ তিনিটা আইনাত কেনেকুৱা দেখি চাওঁ আহা -

● L, S আৰু O আখৰ কেইটা আইনাত কেনেকুৱা দেখা যায়? আকোঁ আহা -

● কোনবোৰ ইংৰাজী আখৰ আইনাত চালে আখৰটোৰ হুবহু ছবি দেখিম?

- কোনটো ইংৰাজী আখৰ আইনাত চালে ছবিত দেখুৱা ধৰণে দেখা পাম?

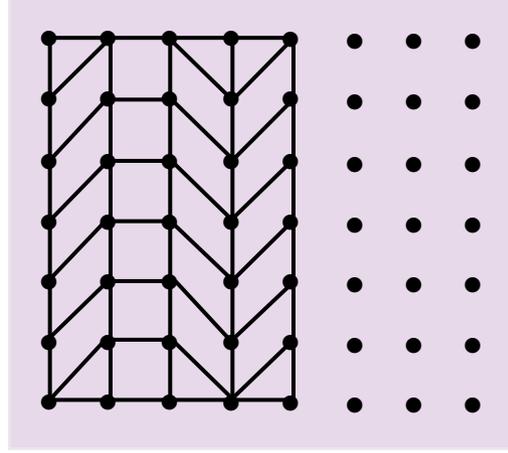
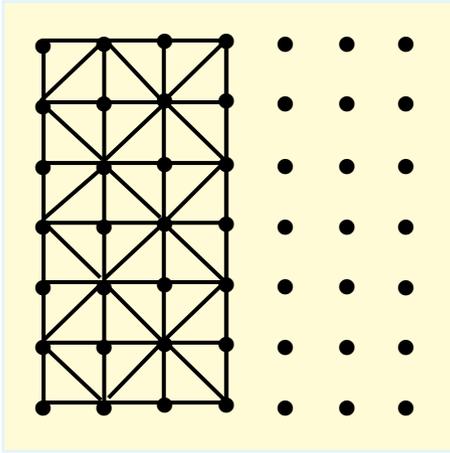

.....

প্রকল্প

তোমালোকে নিজৰ নামটো ইংৰাজী বৰফলাৰ আখৰেৰে কাগজত ডাঙৰকৈ লিখি সমতল দাপোণ (আইনা)ত চাই নামটো কি ৰূপত দেখিলা লিখা।

- তলৰ জালিদুখনত চানেকিবোৰ সম্পূৰ্ণ কৰোঁ আহা-

- তলৰ চানেকিটোৰ খালী ঠাই পূৰ কৰা -

		+৫	+৫	+৫	+৫
	২৭	৩২	৩৭		
-৫	২২	২৭	৩২		
-৫	১৭				
-৫	১২				
-৫					
-৫					

আখৰৰ খেল :

তিনিটা আখৰেৰে মোৰ নামটো হয়।
ওলোটাই দিলেও নামটো মোৰ একেদৰেই ৰয়।
কোৱাচোন এতিয়া মোৰ নামটো কি হয়?

নিগনি

কাৰ কি নাম?

মোৰ নাম
কনক

মোৰ নাম
নয়ন

মোৰ নাম
নগেন

ওপৰৰ নাম কেইটালৈ মন কৰাচোন -

বাওঁফালৰ পৰা পঢ়ি যিটো নাম পাইছা, সোঁফালৰ পৰা পঢ়ি একেটা নামকে পাইছানে?

এনেধৰণে ১১, ২২, ৩৩, ১০১, ২৩২, ৪৫৪ সংখ্যাকেইটা চোৱাচোন। এই সংখ্যাবোৰ
সোঁফাল আৰু বাওঁফালৰ পৰা পঢ়িলে একেটা সংখ্যাই পোৱা যায়। এইবোৰ পেলিড্ৰোম সংখ্যা।
তোমালোকে এনেকুৱা কিছুমান সংখ্যা কোৱাচোন।

● খালী ঠাইত অংক বহুৱাই পেলিড্ৰোম সংখ্যা গঠন কৰোঁ আহা -

২০.২....., ৪৪....., ৫৬....., ১২....., ৯৮....., ৯৯.....

● তলৰ কথাখিনি সোঁফালৰ পৰা আৰু বাওঁফালৰ পৰা পঢ়ি চোৱা -

- বিহাৰৰহাবি
- কাজিৰঙাৰজিকা

কি পালা কোৱা।

● সংখ্যাৰ চানেকিবোৰ সম্পূৰ্ণ কৰোঁ আহা -

- ৫, ১০, ১৫
- ৯, ১৯, ২৯
- ১২১, ২২১, ৩২১
- ১২৩, ২৩৪, ৩৪৫
- ৫৫০, ৫৪৫, ৫৪০
- ৪৪৫, ৪৫৫, ৪৬৫
- ১,২ ২,৩ ৩,৪

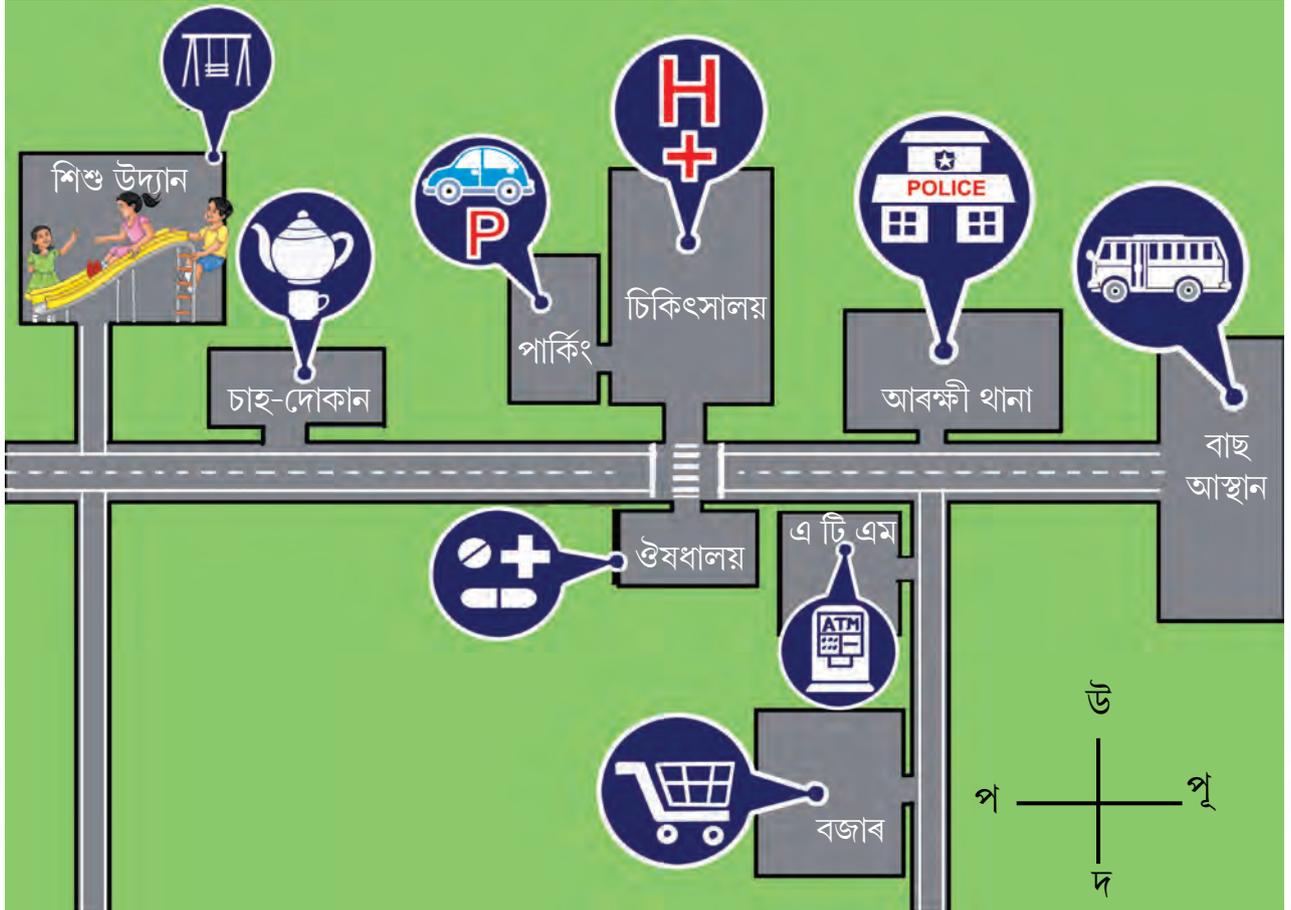
● তলৰ তালিকাখনৰ যুগ্ম সংখ্যাবোৰত হালধীয়া আৰু অযুগ্ম সংখ্যাবোৰত সেউজীয়া ৰং কৰোঁ আহা -

১০১	১০২	১০৩	১০৪	১০৫	১০৬	১০৭	১০৮	১০৯	১১০
১১১	১১২	১১৩	১১৪	১১৫	১১৬	১১৭	১১৮	১১৯	১২০
১২১	১২২	১২৩	১২৪	১২৫	১২৬	১২৭	১২৮	১২৯	১৩০
১৩১	১৩২	১৩৩	১৩৪	১৩৫	১৩৬	১৩৭	১৩৮	১৩৯	১৪০
১৪১	১৪২	১৪৩	১৪৪	১৪৫	১৪৬	১৪৭	১৪৮	১৪৯	১৫০
১৫১	১৫২	১৫৩	১৫৪	১৫৫	১৫৬	১৫৭	১৫৮	১৫৯	১৬০
১৬১	১৬২	১৬৩	১৬৪	১৬৫	১৬৬	১৬৭	১৬৮	১৬৯	১৭০
১৭১	১৭২	১৭৩	১৭৪	১৭৫	১৭৬	১৭৭	১৭৮	১৭৯	১৮০
১৮১	১৮২	১৮৩	১৮৪	১৮৫	১৮৬	১৮৭	১৮৮	১৮৯	১৯০
১৯১	১৯২	১৯৩	১৯৪	১৯৫	১৯৬	১৯৭	১৯৮	১৯৯	২০০

নক্সা

তলৰ নক্সাখনলৈ মন কৰাচোন -

- অনুপে বাছ আস্থানৰ পৰা ওলাই পশ্চিম দিশেৰে আগবাঢ়ি চাৰিআলি এটা পালে। চাৰিআলিটোৰ সোঁহাতে আগবাঢ়ি গ'লে অনুপে কি পাব?
- চিকিৎসালয়ৰ বিপৰীত দিশত কি আছে?
- আৰক্ষী চকীৰ পৰা ওলাই কোনটো দিশত আগবাঢ়িলে বজাৰ পোৱা যাব?
- চিকিৎসালয়খন চাহ দোকানৰ পৰা কোনটো দিশত অৱস্থিত?
- ATM ৰ পৰা টকা উলিয়াই মানুহজনে বজাৰ কৰিবলৈ গ'লে কোনটো দিশত যাব লাগিব?
- বজাৰ কৰি মানুহ এজনে চাহ খাবলৈ গ'লে প্ৰথমে কোন দিশত গৈ পাছত কোন দিশত ঘূৰিব লাগিব?
- ছবিখনৰ “জেৱা ক্ৰচিং”ত ঘেৰ কৰা।
- চিকিৎসালয়ৰ পৰা ওলাই পশ্চিম দিশত গৈ চাৰিআলিটোৰ পৰা উত্তৰ দিশত কি আছে?

পাঠ প্ৰস্তুতকৰণত জড়িত সমল ব্যক্তিসকল

পৰামৰ্শদাতা :

ড° নিৰদা দেৱী, সঞ্চালক, ৰাজ্যিক শিক্ষা-গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ, অসম

সমল ব্যক্তিসকল :

মৃদুল দাস, প্ৰবক্তা, জিলা শিক্ষা আৰু প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান, বঙাইগাঁও

ৰূপম দাস, প্ৰবক্তা, জিলা শিক্ষা আৰু প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান, দৰং

উত্তম তালুকদাৰ, প্ৰবক্তা, জিলা শিক্ষা আৰু প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান, ধুবুৰী

ড° ছয়নিকা ডেকা, প্ৰবক্তা, জিলা শিক্ষা আৰু প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান, হাটলী, বৰপেটা

সুভাষ বৰ্মন, খণ্ড সমল ব্যক্তি, বড়িগোগ-বনভাগ শিক্ষাখণ্ড, নলবাৰী

দীপাশ্বিতা বৰুৱা, সহকাৰী শিক্ষক, নাৰেংগী প্ৰাথমিক বিদ্যালয়, গুৱাহাটী

চয়নিকা মালাকাৰ, সহকাৰী শিক্ষয়িত্ৰী, খোপনিকুছি নিজৰাপাৰ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়, কামৰূপ

দিব্যাজ্যোতি মেধি, সহকাৰী শিক্ষয়িত্ৰী, ভেৰাকুছি প্ৰাথমিক বিদ্যালয়, কামৰূপ

পূৱালী শইকীয়া দাস, প্ৰধান শিক্ষয়িত্ৰী, খোপনিকুছি প্ৰাথমিক বিদ্যালয়, হাজো, কামৰূপ

পল্লবী পাঠক, বিজ্ঞান শিক্ষয়িত্ৰী, শিঙিমাৰী পুখুৰীপাৰ মধ্য ইংৰাজী বিদ্যালয়, কামৰূপ

কুলদীপ কুমাৰ কলিতা, গ্ৰেজুৱেট ইনষ্ট্ৰাক্টৰ, খণ্ড শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান, ৰঙিয়া

তিলক কুমাৰ মহন্ত, সহকাৰী শিক্ষক, নাৰায়ণপুৰ বালিকা মজলীয়া বিদ্যালয়, লখিমপুৰ

নয়ন কুমাৰ দাস, সহকাৰী শিক্ষক, ১৯৬৮ নং মৈথাবাৰী প্ৰাথমিক বিদ্যালয়, বৰপেটা

পুনৰীক্ষক :

ড° বিপন হাজৰিকা, অধ্যাপক, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়, অসম

প্ৰণৱ কুমাৰ শৰ্মা, অৱসৰপ্ৰাপ্ত সহযোগী অধ্যাপক, অসম অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয়, অসম

ড° জ্ঞানজ্যোতি শৰ্মা, অৱসৰপ্ৰাপ্ত সহযোগী অধ্যাপক, ৰাধাগোবিন্দ বৰুৱা মহাবিদ্যালয়, অসম

সমন্বয়ক :

মুকেশ শৰ্মা, যুটীয়া সঞ্চালক, ৰাজ্যিক শিক্ষা-গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ, অসম

ডিকুমণি হাজৰিকা, প্ৰবক্তা, ৰাজ্যিক শিক্ষা-গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ, অসম

কিউ আৰ ক'ড সংযোজক :

ৰুকছানা শইকীয়া, উপ-সঞ্চালক, ৰাজ্যিক শিক্ষা-গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ, অসম

অলংকৰণ : শংকৰ কলিতা, ৰাজ্যিক শিক্ষা-গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ, অসম

ভূপেন বৰা

ডিটিপি : বুদ্ধজ্যোতি বৰুৱা, উৎসৱ তালুকদাৰ

নিৰ্মল অসম গঢ়োঁ আহা

স্বচ্ছতাৰ অভিমুখে এখোজ

স্বচ্ছ জীৱন, সুস্থ জীৱন।

মোৰ জীৱনেই দেশৰ জীৱন।

পেলনীয়া বস্তু ডাষ্টবিন বা গাঁতত পেলাব লাগে।

ঘৰ বা স্কুল পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্ন কৰি ৰখাৰ লগতে চুবুৰি আৰু চৌপাশ পৰিষ্কাৰ কৰাৰো প্ৰয়োজন।